โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา
เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน)

กลุ่มบูรณาการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

(ฉบับปรับปรุง)

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ชุดเอกสารสื่อ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
ลิขสิทธิ์ของ สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๒๒,๐๐๐ ชุด
จัดพิมพ์โดย องค์การค้าของ สกสค.

คำนำ

ตามที่ สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้จัดทำชุดการเรียนรู้ สำหรับใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ขาดครู มีครูไม่ครบชั้นหรืออยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ซึ่งประกอบด้วย ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน) หลังจากที่มีการนำไปใช้ พบว่าสื่อดังกล่าวช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กได้เป็นอย่างดี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเห็นควรมีการนำสื่อดังกล่าว มาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กและโรงเรียนขยายโอกาสทุกโรง เพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. ๑๒๓๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้ปรับปรุงชุดการจัดการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) ให้สอดคล้องกับการประกาศใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด และเพื่อให้สะดวกต่อการนำไปใช้ จึงจัดแยกเป็นรายชั้นปี (ประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖) และเป็นรายภาคเรียน (ภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒) ทั้ง ๕ กลุ่ม ประกอบด้วย

- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ภาคเรียนที่ ๑ , ๒
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ภาคเรียนที่ ๑ , ๒
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ภาคเรียนที่ ๑ , ๒
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ภาคเรียนที่ ๑ , ๒
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มบูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ภาคเรียนที่ ๑ , ๒

การนำชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ ครูผู้สอนต้องศึกษาเอกสาร คู่มือการใช้ชุดการจัดการเรียนรู้ และศึกษาคำชี้แจงในเอกสาร ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) ให้เข้าใจ เพราะจะทำให้ทราบถึงแนวคิดการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ การเตรียมตัวของครู สื่อการจัดการเรียนรู้ ลักษณะชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ สัญลักษณ์ที่ใช้ แนวทางการวัดและประเมินผลของแต่ละหน่วยการเรียนรู้

หวังว่าชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน) ฉบับปรับปรุงนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษาต่อไป

ขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครู อาจารย์ และทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและจัดทำเอกสารมา ณ โอกาส นี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

๑. แนวคิดหลัก

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มบูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี เป็นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างวิชา โดยมีกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นแกน และบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศิลปะ โดยใช้ทักษะกระบวนการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งนักเรียนได้เรียนรู้ทักษะกระบวนการจากครูผู้สอนที่อธิบายแนวคิดและองค์ความรู้ในช่วงต้นชั่วโมงจากนั้นจึงให้นักเรียนฝึกปฏิบัติแบบร่วมมือร่วมใจ โดยการทำงานแบบจับคู่หรือเป็นกลุ่มย่อย รวมทั้งฝึกฝนทักษะเพิ่มเติมจากการทำกิจกรรมเดี่ยว

๒. การเตรียมตัวของครู

ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาหน่วยการเรียนรู้ล่วงหน้าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้และเตรียมใบงานใบกิจกรรมให้ครบถ้วน โดยศึกษาใบความรู้สำหรับครู แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน สื่อประกอบการจัดกิจกรรม เฉลยกิจกรรมและลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๓. สื่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มบูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ประกอบด้วย

๓.๑ ใบงาน – ใบกิจกรรม – ใบความรู้ สำหรับใช้ในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมกลุ่มย่อย กิจกรรมจับคู่และกิจกรรมเดี่ยว โดยใช้สัญลักษณ์ ★★★★★ และสีแสดงระดับชั้นเรียน เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เอกสาร เป็นรูปดาวสีฟ้ามี ★ จำนวน ๕ ดวง

๓.๒ เกม บัตรคำ และบัตรภาพ ใช้ประกอบการเรียนรู้ ช่วยสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

๔. ลักษณะชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มบูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มบูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ (Learning Unit) โดยผ่านการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ นำผลการวิเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้เกิดคุณลักษณะตามค่านิยมหลัก ๑๒

ประการ ในด้านการดำรงตนโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การมีระเบียบวินัย อดทน เคารพกฎหมาย และการมีสติรู้คิด รู้ทำ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้นี้ให้ละเอียดจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ ให้พร้อม ประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสามารถปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และการเรียนรู้ของนักเรียนได้ สำหรับภาคเรียนที่ ๒ ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ ๕ หน่วย ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ ชีวิตสุขสันต์ในบ้านของเรา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิไลศิลป์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ อาเซียนศึกษา

๕. แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มบูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มบูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กำหนดให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ ใน ๑ หน่วยการเรียนรู้จะประกอบไปด้วยหน่วยย่อย แต่ละหน่วยย่อยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบของแผนในส่วนของขอบเขตเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนขึ้นสำหรับใช้ในการสอนเป็นชั่วโมง แบ่งเป็นชั่วโมงที่ ๑ ชั่วโมงที่ ๒ และหรือชั่วโมงที่ ๓ โดยมีเนื้อหาต่อเนื่องกัน สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้สื่อ /แหล่งเรียนรู้ และการประเมิน แยกตามเป็นเนื้อหาและองค์ประกอบของแผนเพื่อให้เกิดความสะดวกในการสอน

๖. สัญลักษณ์ที่ใช้

ในชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้บูรณาการสัญลักษณ์พิมพ์ไว้ในกรอบด้านบนมีความหมาย ดังนี้

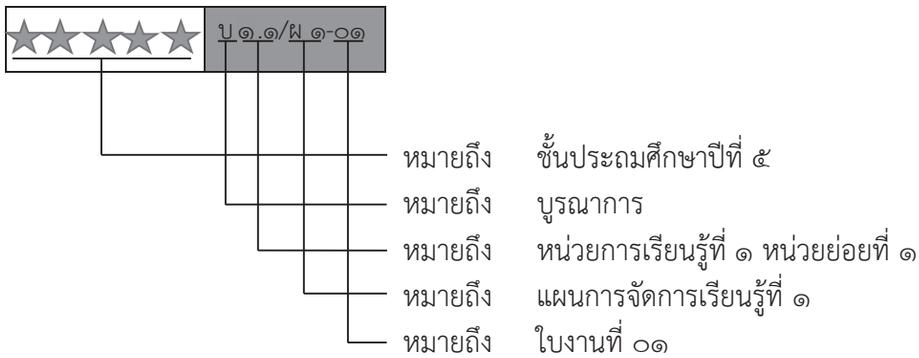

สารบัญ

คำชี้แจง

สารบัญ

ส่วนที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ ๓

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ ๔

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ ๕

ส่วนที่ ๒

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ ๒๓

ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลัก ๒๔

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๓ ๒๕

หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อยที่ ๑ ๒๙

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยย่อยที่ ๑ ๓๑

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ความสำคัญของศาสนาและศาสนาในประเทศไทย ๓๒

แนวการจัดการเรียนรู้ ๓๓

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ความสำคัญของศาสนาและศาสนาในประเทศไทย ๓๔

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ประวัติความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของศาสนาในประเทศไทย ๕๐

แนวการจัดการเรียนรู้ ๕๑

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ประวัติความเป็นมา และแหล่งกำเนิดของศาสนาในประเทศไทย ๕๒

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา ๗๐

แนวการจัดการเรียนรู้ ๗๑

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา ๗๒

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ศาสนสถานและการบำรุงศาสนาสถาน ๘๔

แนวการจัดการเรียนรู้ ๘๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ศาสนสถานและการบำรุงศาสนาสถาน ๘๖

สารบัญ (ต่อ)

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ สาวก ประวัติสาวกและการปฏิบัติตนของสาวก ๙๔

แนวการจัดการเรียนรู้ ๙๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ สาวก ประวัติสาวกและการปฏิบัติตนของสาวก ๙๖

แบบสรุปผลการประเมินหน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา ๑๐๘

หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อยที่ ๒ ๑๑๕

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยย่อยที่ ๒ ๑๑๗

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ลักษณะสำคัญของศาสนพิธีพิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ ๑๑๘

แนวการจัดการเรียนรู้ ๑๑๙

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ลักษณะสำคัญของศาสนพิธีพิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ ๑๒๐

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธหรือศาสนาอื่นที่ตนนับถือ ๑๓๕

แนวการจัดการเรียนรู้ ๑๓๖

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธหรือศาสนาอื่นที่ตนนับถือ ๑๓๗

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย ๑๕๒

แนวการจัดการเรียนรู้ ๑๕๓

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย ๑๕๔

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ๑๖๓

แนวการจัดการเรียนรู้ ๑๖๔

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท๓ ๑๖๕

แบบสรุปผลการประเมินหน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ ๑๘๑

สารบัญ (ต่อ)

หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อยที่ ๓	๑๘๕
โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยย่อยที่ ๓	๑๘๗
คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑	๑๘๘
แนวการจัดการเรียนรู้	๑๘๙
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา	๑๙๐
คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ การบริหารจิตและการเจริญปัญญา	๒๐๓
แนวการจัดการเรียนรู้	๒๐๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ การบริหารจิตและการเจริญปัญญา	๒๐๕
คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ ประโยชน์ของการมีสติ	๒๑๕
แนวการจัดการเรียนรู้	๒๑๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ ประโยชน์ของการมีสติ	๒๑๗
คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน	๒๒๙
แนวการจัดการเรียนรู้	๒๓๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน	๒๓๑
คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ การนำการพัฒนาจิตใจตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	๒๓๗
แนวการจัดการเรียนรู้	๒๓๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ การพัฒนาจิตใจตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	๒๓๙
แบบสรุปผลการประเมินหน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส	๒๕๐
แหล่งที่มาของเอกสารอ้างอิง	๒๕๑
คณะผู้จัดทำ	๒๕๕

ส่วนที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวทางการจัดการเรียนรู้ กลุ่มบูรณาการ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	
ภาคเรียนที่ ๑	**ภาคเรียนที่ ๒**
๑. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เศรษฐีน้อย(๔๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ ชีวิตพอเพียง ● หน่วยย่อยที่ ๒ ออมไว้ไม่ขัดสน	๑. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี (๔๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา ● หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ ● หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส
๒. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สุขภาพดีชีวีเป็นสุข (๔๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ รักตัวเราเท่าฟ้า ● หน่วยย่อยที่ ๒ สนุกกับเกมกีฬา ● หน่วยย่อยที่ ๓ สุขภาพดีมีสุข	๒. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา (๔๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้ ● หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ ● หน่วยย่อยที่ ๓ ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง ● หน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหนสิ่งแวดล้อม
๓. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน (๓๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ ต้นกล้าคนดี ● หน่วยย่อยที่ ๒ สิทธิเด็กไทย ● หน่วยย่อยที่ ๓ วิถีประชาธิปไตย	๓. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ ชีวิตสุขสันต์ในบ้านของเรา (๔๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ ครอบครัวอุ่นจิต ● หน่วยย่อยที่ ๒ ช่างคิดซ่อมแซม ● หน่วยย่อยที่ ๓ เกษตรกรรมคู่บ้าน ● หน่วยย่อยที่ ๔ สานฝันให้เป็นจริง
๔. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เด็กไทยหัวใจสร้างสรรค์ (๒๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ ท่องไปในโลกกว้าง ● หน่วยย่อยที่ ๒ สู่เส้นทางเศรษฐี	๔. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิไลศิลป์(๓๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย ● หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น ● หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง
๕. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ สุนทรียศิลป์ (๓๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ กำเนิดงานศิลป์ ● หน่วยย่อยที่ ๒ จินตนาการหรรษา ● หน่วยย่อยที่ ๓ ลีลาศิลป์ไทย ● หน่วยย่อยที่ ๔ ภูมิใจในงานศิลป์	๕. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ อาเซียนศึกษา (๒๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ เพื่อนบ้านของเรา ● หน่วยย่อยที่ ๒ ลักษณะทางกายภาพของกลุ่มอาเซียน

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๑	เศรษฐีน้อย	**มฐ. ส ๓.๑**		๔๐
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๑	- ปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ	
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๒	- การประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำกิจกรรมต่างๆในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน	
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๓	- หลักการสำคัญและประโยชน์ของสหกรณ์	
		มฐ. ส ๓.๒		
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๑	- บทบาทหน้าที่เบื้องต้นของธนาคาร	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒	- การจำแนกผลดีและผลเสียของการกู้ยืม	
		มฐ. ท ๑.๑		
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๕	- การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต	
		มฐ. ท ๒.๑		
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๒	- การเขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจน	
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๖	- การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น	
		มฐ. ท ๓.๑		
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๑	- การพูดแสดงความรู้ ความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู	
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๒	- การตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู	
		มฐ. ศ ๖.๑		
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๗	- ประโยชน์ และคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม	
		มฐ. ง ๑.๑		
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๒	- ทักษะในการจัดการในการทำงานอย่างเป็นระบบประณีตและมีความคิดสร้างสรรค์	
		มฐ. ง ๓.๑		
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๑	- ค้นหา รวบรวมข้อมูลที่สนใจและเป็นประโยชน์จากแหล่งข้อมูลต่างๆที่เชื่อถือได้ตรงตามวัตถุประสงค์	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๑	เศรษฐีน้อย	**มฐ. ต ๔.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๑	-ฟัง พูด และ อ่าน/เขียนในสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา	๔๐
๒	สุขภาพดีชีวีเป็นสุข	**มฐ. พ ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒ **มฐ. พ ๒.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๓ **มฐ. พ ๓.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๓ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๔ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๕ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๖	- ความสำคัญของระบบย่อยอาหาร และระบบขับถ่ายที่มีผลต่อสุขภาพ การเจริญเติบโต และพัฒนาการ - วิธีดูแลระบบย่อยอาหารและระบบขับถ่ายให้ทำงานตามปกติ - การเปลี่ยนแปลงทางเพศและปฏิบัติตนได้เหมาะสม - ความสำคัญของการมีครอบครัวที่อบอุ่นตามวัฒนธรรมไทย - พฤติกรรมที่พึงประสงค์ และไม่พึงประสงค์ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวและกลุ่มเพื่อน - การจัดรูปแบบการเคลื่อนไหวแบบผสมผสาน และควบคุมตนเองเมื่อใช้ทักษะการเคลื่อนไหว ตามแบบที่กำหนด - การเล่นเกมนำไปสู่กีฬาที่เลือกและกิจกรรมการเคลื่อนไหวแบบผลัด - การควบคุมการเคลื่อนไหวในเรื่องการรับแรง การใช้แรงและความสมดุล - ทักษะกลไกในการปฏิบัติกิจกรรมทางกายและเล่นกีฬา - การเล่นกีฬาไทย และกีฬาสากลประเภทบุคคลและประเภททีม - หลักการและเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	๔๐

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๒	สุขภาพดีชีวีเป็นสุข	**มฐ. พ ๓.๒** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๓ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๔ **มฐ. พ ๔.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๓ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๔ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๕ **มฐ. พ ๕.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๓ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๔	- การออกกำลังกายอย่างมีรูปแบบ เล่นเกมที่ใช้ทักษะการคิดและตัดสินใจ - การเล่นกีฬาที่ตนเองชอบอย่างสม่ำเสมอ โดยสร้างทางเลือกในวิธีปฏิบัติของตนเองอย่างหลากหลาย และมีน้ำใจนักกีฬา - การปฏิบัติตามกฎกติกา การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากลตามชนิดกีฬาที่เล่น - การปฏิบัติตนตามสิทธิของตนเอง ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น และยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเล่นเกม และกีฬาไทย กีฬาสากล - พฤติกรรมที่เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ - การค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้สร้างเสริมสุขภาพ - การวิเคราะห์สื่อโฆษณาในการตัดสินใจเลือกซื้ออาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างมีเหตุผล - การปฏิบัติตนในการป้องกันโรคที่พบบ่อยในชีวิตประจำวัน - การทดสอบและปรับปรุงสมรรถภาพทางกายตามผลการทดสอบสมรรถภาพทางกาย - การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติด - การวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้ยา และสารเสพติด ที่มีผลต่อร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา - การปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยจากการใช้ยาและหลีกเลี่ยงสารเสพติด - วิเคราะห์อิทธิพลของสื่อที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพ	๔๐

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๒	สุขภาพดีชีวีเป็นสุข	ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๕ **มฐ. ท ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๗ **มฐ. ท ๓.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๔ **มฐ. ศ ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๕ **มฐ. ง ๓.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑	- การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันอันตรายจากการเล่นกีฬา - การอ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ - พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา - สร้างสรรค์งานพิมพ์ภาพ โดยเน้นการจัดวางตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในภาพ - ค้นหา รวบรวมข้อมูลที่สนใจและเป็นประโยชน์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เชื่อถือ ได้ ตรงตามวัตถุประสงค์	๔๐
๓	เด็กไทยใฝ่ดี	**มฐ. ส ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๓ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๔ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๕ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๖ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๗	- ความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมหลักในการพัฒนาชาติไทย - พุทธประวัติตั้งแต่เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์ จนถึงพุทธกิจสำคัญหรือประวัติศาสดาที่กำหนด - คุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด - องค์ประกอบและความสำคัญของพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ - แสดงความเคารพพระรัตนตรัย และปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด - เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด - การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการพัฒนาตนเองและสิ่งแวดล้อม	๓๐

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๓	**เด็กไทยใฝ่ดี**	**มฐ. ส ๑.๒** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๓ **มฐ. ศ ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๓ **มฐ. ง ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒	- การจัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มีประโยชน์ และปฏิบัติตนถูกต้อง - การปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม - มรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี - วาดภาพ โดยใช้เทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี - เหตุผลในการทำงานแต่ละขั้นตอนถูกต้องตามกระบวนการทำงาน - ทักษะการจัดการในการทำงานอย่างเป็นระบบประณีต และมีความคิดสร้างสรรค์	๓๐
๔	**คนดีศรีแผ่นดิน**	**มฐ. ส ๒.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๓ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๔	- การปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพและหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี - วิธีการ ปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่น จากการละเมิดสิทธิเด็ก - คุณค่าวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย - การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	๔๐

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๔	**คนดีศรีแผ่นดิน**	**มฐ. ส ๒.๒** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๓ **มฐ. ศ ๒.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๕ **มฐ. ศ ๓.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒ **มฐ. ท ๓.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๕ **มฐ. ต ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑	- โครงสร้างอำนาจ หน้าที่และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น - บทบาทหน้าที่และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น - วิเคราะห์ประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - ร้องเพลงไทยหรือเพลงสากล หรือเพลงไทยสากลที่เหมาะสมกับวัย - แสดงท่าทางประกอบเพลงหรือเรื่องราวตามความคิดของตน - พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู - มารยาทในการฟัง การดู และการพูด - การปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำง่ายๆ ที่ฟังและอ่าน	๔๐
๕	**โลกสวยด้วยมือเรา**	**มฐ. ส. ๕.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๓ **มฐ. ส. ๕.๒** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓	- ข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในชุมชน - แผนที่ แผนผังและรูปถ่าย - ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง - ตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่สำคัญ ในบริเวณโรงเรียนและชุมชน - สิ่งแวดล้อมของชุมชนในอดีตกับปัจจุบัน - การใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ - การประกอบอาชีพที่เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในชุมชน	๔๐

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๕	**โลกสวยด้วยมือเรา**	ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๔ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๕ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๖ **มฐ ศ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป๕/๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๕ **มฐ. ศ ๓.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๒ **มฐ. ศ ๓.๒** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ **มฐ. ง ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๓ **มฐ. ท ๓.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑	- ความหมาย-ประเภทของมลพิษโดยมนุษย์ - สาเหตุของการเกิดมลพิษที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ - ลักษณะของเมืองและชนบท - ภูมิประเทศและภูมิอากาศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน - ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อชุมชน - การจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน - การวาดภาพระบายสีภาพธรรมชาติตามความรู้สึกของตนเอง - การเคลื่อนไหวลักษณะต่างๆ - การใช้ภาษาท่าและท่าประกอบเพลง - การแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับสัตว์ - การเล่นการละเล่นของเด็กไทย - ทักษะการทำงานอย่างกระตือรือร้น ตรงเวลา ปลอดภัยเพื่อช่วยเหลือตนเองโดยใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือง่ายๆ - การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำคำสั่งง่ายๆ	๔๐
๖	**เด็กไทยหัวใจสร้างสรรค์**	**มฐ. ง ๒.๑** ตัวชี้วัดควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดควรรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดต้องรู้ ป.๕/๓ ตัวชี้วัดควรรู้ ป.๕/๔ ตัวชี้วัดควรรู้ ป.๕/๕	- ความหมายของเทคโนโลยี - ความหมายของวิวัฒนาการเทคโนโลยี - การสร้างสิ่งของเครื่องใช้อย่างสร้างสรรค์เป็นขั้นตอน - ภาพร่าง ๓ มิติ การสร้างชิ้นงาน - การใช้อุปกรณ์ เครื่องมือให้ถูกวิธีเหมาะสม - การใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ - การจัดการสิ่งของเครื่องใช้ด้วยการแปรรูป	๒๐

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๖	เด็กไทยหัวใจสร้างสรรค์	**มฐ. ง ๓.๑** ตัวชี้วัดต้องรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดควรรู้ ป.๕/๒ **มฐ. พ ๑.๑** ตัวชี้วัดควรรู้ ป.๕/๑	- การค้นหา รวบรวมข้อมูล - การสร้างงานเอกสาร - ความสำคัญของระบบย่อยอาหารและระบบขับถ่ายที่มีผลต่อสุขภาพและพัฒนาการ	๒๐
๗	ชีวิตสุขสันต์ในบ้านของเรา	**มฐ. ง ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๓ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๔ **มฐ. ง ๒.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๓ **มฐ. ง ๔.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒ **มฐ. ส ๓.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๒ **มฐ. ศ ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๓ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๗	- เหตุผลการทำงานแต่ละขั้นตอนถูกต้องตามกระบวนการทำงาน - ทักษะการจัดการในการทำงานอย่างเป็นระบบประณีตและมีความคิดสร้างสรรค์ - การปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงาน - จิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า - การสร้างสิ่งของเครื่องใช้ตามความสนใจ อย่างปลอดภัยโดยกำหนดปัญหาหรือความต้องการ รวบรวมข้อมูล เลือกวิธีการ ออกแบบ - ความรู้และทักษะการสร้างชิ้นงานไปประยุกต์ในการสร้างสิ่งของเครื่องใช้ - สำรวจข้อมูลที่เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน - ความแตกต่างของอาชีพ - การประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำกิจกรรมต่างๆ ในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน -วาดภาพ โดยใช้เทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี - วาดภาพระบายสี โดยใช้สีวรรณะอุ่นและสีวรรณะเย็น ถ่ายทอดจินตนาการ	๔๐

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๘	สุนทรียศิลป์	**มฐ. ศ ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๓ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๔ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๕ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๖ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๗ **มฐ. ศ ๑.๒** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๒ **มฐ. ศ ๒.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๔ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๕ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๖ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๗	- จังหวะ ตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ - ความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ - แสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี - การสร้างงานปั้นเพื่อถ่ายทอดจินตนาการด้วยการใช้ดินน้ำมันหรือดินเหนียว - การจัดภาพในงานพิมพ์ภาพ - การจัดองค์ประกอบศิลป์และการสื่อความหมาย ในงานทัศนศิลป์ - ประโยชน์และคุณค่าของงานทัศนศิลป์ - ลักษณะรูปแบบของงานทัศนศิลป์ - งานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น - โครงสร้างของบทเพลง - ความหมายของประโยคเพลง - การแต่งประโยคเพลง - ลักษณะของเสียงนักร้องกลุ่มต่าง ๆ - ลักษณะเสียงของวงดนตรีประเภทต่าง ๆ - เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี - บันไดเสียง ๕ เสียง Pentatonic scale - โน้ตเพลงในบันไดเสียง ๕ เสียง Pentatonic scale - การบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะ - การบรรเลงทำนองด้วยเครื่องดนตรี - การร้องเพลงไทยในอัตราจังหวะสองชั้น - การร้องเพลงสากล หรือไทยสากล - การร้องเพลงประสานเสียงแบบ Canon Round - การสร้างสรรค์ประโยคเพลงถาม-ตอบ	๓๐

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๘	สุนทรียศิลป์		- การบรรเลงดนตรีประกอบกิจกรรมนาฏศิลป์ - การสร้างสรรค์เสียงประกอบการเล่าเรื่อง	๓๐
		มฐ. ศ ๒.๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒	- ดนตรีกับงานประเพณี -บทเพลงในงานประเพณีในท้องถิ่น - บทบาทของดนตรีในแต่ละประเพณี - คุณค่าของดนตรีจากแหล่งวัฒนธรรม - คุณค่าทางสังคม - คุณค่าทางประวัติศาสตร์	
		มฐ. ศ ๓.๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๓ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๔ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๕	- องค์ประกอบของนาฏศิลป์ - จังหวะ - ทำนอง - คำร้อง - ภาษาท่า - นาฏยศัพท์ - อุปกรณ์ - การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลง หรือท่าทางประกอบเรื่องราว - การแสดงนาฏศิลป์ - ระบำ - ฟ้อน - รำวงมาตรฐาน - องค์ประกอบของละคร - การเลือกและเขียนเค้าโครงเรื่อง บทละครสั้นๆ - ที่มาของการแสดงนาฏศิลป์ชุดต่าง ๆ - หลักการชมการแสดง - การถ่ายทอดความรู้สึกและคุณค่าของการแสดง	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๘	สุนทรียศิลป์	**มฐ. ศ ๓.๒** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒ **มฐ. ท ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๓ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๕ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๖ **มฐ. ท ๒.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓	- การแสดงนาฏศิลป์ประเภทต่าง ๆ - การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ระดับที่ยากขึ้นและการบอกความหมายของถ้อยคำ สำนวน ประกอบด้วย - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำที่มีตัวการันต์ - สำนวนไทยที่เป็นคำพังเพย - ข้อความที่เป็นการบรรยาย - การอ่านทำนองเสนาะบทร้อยกรอง - การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น - บทความในสารานุกรม - บทความปกิณกะในหนังสือพิมพ์ - ประกาศไม่เป็นทางการ - วรรณคดีและวรรณกรรมในหนังสือเรียน - บทเรียนจากกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ - การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และการปฏิบัติตาม เช่น - การใช้พจนานุกรม - การใช้วัสดุอุปกรณ์ - การอ่านฉลากยา - คู่มือและเอกสารการเรียนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน - ข่าวสารทางราชการ - การเขียนสื่อสาร เช่น - คำอวยพร - คำแนะนำและคำอธิบายแสดงขั้นตอน - จดหมายส่วนตัวในชีวิตประจำวัน	๓๐

หน่วยที่	หน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๘	สุนทรียศิลป์		- เรียงความ - การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น - การทำแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดไปพัฒนางานเขียน	๓๐
		มฐ. ท ๓.๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๕	- การจับใจความและการพูดแสดงความรู้ ความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดูจากสื่อต่าง ๆ เช่น - ข่าวสารและเหตุการณ์ประจำวัน โฆษณา - การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูในชีวิตประจำวัน - มารยาทในการฟัง การดูและการพูด	
		มฐ. ค ๓.๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒	- การสร้างรูปสี่เหลี่ยมมุมฉาก - การสร้างรูปสามเหลี่ยม - การสร้างรูปวงกลม	
		มฐ. พ ๓.๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๖	- การจัดรูปแบบการเคลื่อนไหวร่างกายแบบผสมผสาน และการปฏิบัติกิจกรรมทางกาย ทั้งแบบอยู่กับที่ เคลื่อนที่ และใช้อุปกรณ์ประกอบตามแบบที่กำหนด เช่น การฝึกกายบริหารยืดหยุ่นขั้นพื้นฐาน เป็นต้น - เกมนำไปสู่กีฬาและกิจกรรมแบบผลัดที่มีการตี เขี่ย รับ-ส่งของ ขว้างและวิ่ง - หลักการและกิจกรรมในการนันทนาการ	
		มฐ. ส ๒.๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๔	- วัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยในสังคมไทย	

หน่วยที่	หน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๘	**สุนทรียศิลป์**		- คุณค่าของวัฒนธรรมไทยกับการดำเนินชีวิต - ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น - ตัวอย่างภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนท้องถิ่น - การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	๓๐
๙	**ถิ่นไทยวิไลศิลป์**	**มฐ. ส ๔.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๓ **มฐ. ส ๔.๒** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๒	- สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย - รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล - อธิบายความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น - อธิบายอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสังเขป - อธิบายอิทธิพลทางวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบันโดยสังเขป - อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป - อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และการปกครองของอาณาจักรอยุธยา - บอกประวัติ และผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ - อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยา และธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์	๓๐

หน่วยที่	หน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๙	ถิ่นไทยวิไลศิลป์		- แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน - วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นกับเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต - อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตามมีมารยาทในการอ่าน - คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด - เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน - เขียนข่อความจากเรื่องที่อ่านสามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูด- พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกเรื่องที่ฟังและดู - ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู - พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา	๓๐
		มฐ. ท ๕.๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒	- ระบุความรู้ และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง	
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๓	- อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรม	
		มฐ. ศ ๒.๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑	- อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีในวัฒนธรรมต่าง ๆ	
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒	- อธิบายคุณค่าของดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน	

หน่วยที่	หน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๙	ถิ่นไทยวิไลศิลป์	**มฐ. พ ๒.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒ **มฐ. ศ ๒.๒** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒ **มฐ. พ ๒.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒	- อธิบายความสำคัญของการที่มีครอบครัวที่อบอุ่นตามวัฒนธรรมไทย - อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีในวัฒนธรรมต่าง ๆ - อธิบายคุณค่าของดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน - อธิบายความสำคัญของการที่มีครอบครัวที่อบอุ่นตามวัฒนธรรมไทย	๓๐
๑๐	อาเซียนศึกษา	**มฐ. ส ๔.๒** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒ **มฐ. ส ๕.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๓ **มฐ. ง ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๑ **มฐ. ง ๓.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๑	- อิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ - อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบัน - ตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ (ละติจูด ลองติจูด) ระยะทิศทางของภูมิภาคของตนเอง - ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่ - ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพ กับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง - เหตุผลการทำงานแต่ละขั้นตอนถูกต้องตามกระบวนการทำงาน - การค้นหา รวบรวมข้อมูลที่สนใจจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เชื่อถือได้ตรงวัตถุประสงค์	๒๐

หน่วยที่	หน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๑๐	อาเซียนศึกษา	**มฐ. ศ ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๗ **มฐ. ท ๒.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๑ **มฐ. ต ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๑	- การสร้างสรรค์งานพิมพ์ - การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดตามรูปแบบ การเขียนตัวอักษรไทย - การอ่านออกเสียงประโยค ข้อความและบทกลอนสั้นๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน	๒๐

ส่วนที่ ๒

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ
หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี (จำนวน ๔๐ ชั่วโมง)

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป.๕/๑ วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและหลักในการพัฒนาชาติไทย

ส ๑.๑ ป.๕/๒ สรุปพุทธประวัติตั้งแต่เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์ จนถึงพุทธกิจสำคัญหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ส ๑.๑ ป.๕/๓ เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

ส ๑.๑ ป.๕/๔ อธิบายองค์ประกอบและความสำคัญของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ

ส ๑.๑ ป.๕/๕ แสดงความเคารพพระรัตนตรัยและปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ส ๑.๑ ป.๕/๖ เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตน นับถือตามที่กำหนด

ส ๑.๑ ป.๕/๗ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการพัฒนาตนเองและสิ่งแวดล้อม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด

ส ๑.๒ ป.๕/๑ จัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มีประโยชน์ และปฏิบัติตนถูกต้อง

ส ๑.๒ ป.๕/๒ ปฏิบัติตนในศาสนพิธีพิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและอภิปรายประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม

ส ๑.๒ ป.๕/๓ มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด

มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ศ ๑.๑ ป.๕/๕ สร้างสรรค์งานพิมพ์ภาพ โดยเน้นการจัดวางตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในภาพ

มาตรฐาน ง ๑.๑ เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

ตัวชี้วัด

ง ๑.๑ ป.๕/๑ อธิบายเหตุผลในการทำงานแต่ละขั้นตอนถูกต้องตามกระบวนการทำงาน

ง ๑.๑ ป.๕/๒ ใช้ทักษะการจัดการในการทำงาน อย่างเป็นระบบ ประณีตและมีความคิดสร้างสรรค์

ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลัก

หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

หน่วยย่อยที่ ๑
มุ่งมั่นและศรัทธา
(๑๕ ชั่วโมง)

ความสำคัญของศาสนาและศาสนาในประเทศไทย
↓
ประวัติความเป็นมา/แหล่งกำเนิด
↓
คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา
↓
ศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน
↓
สาวก ประวัติสาวก และการปฏิบัติตนของสาวก

หน่วยย่อยที่ ๒
ปฏิบัติมาเป็นนิจ
(๑๐ ชั่วโมง)

ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่างๆ
↓
การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธและศาสนาอื่นที่ตนนับถือ
↓
การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย
↓
วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓

หน่วยย่อยที่ ๓
พาจิตแจ่มใส
(๑๕ ชั่วโมง)

การสวดมนต์และแผ่เมตตา
↓
สติ สัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา
↓
การยืน การเดิน การนั่ง และการนอน อย่างมีสติ
↓
สมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน
↓
มารยาทของศาสนิกชน และมารยาทไทย

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี

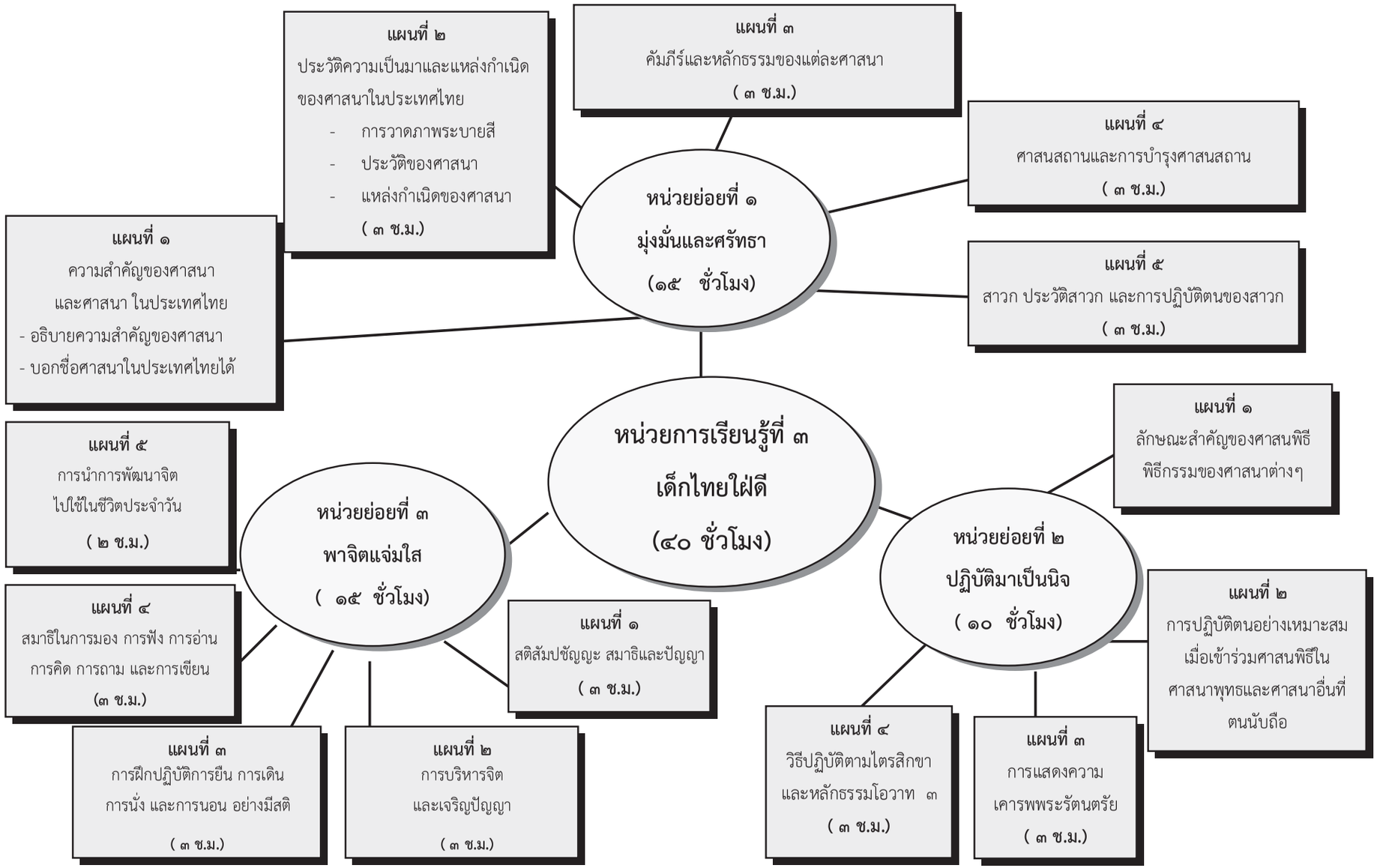

หน่วยย่อยที่ ๑
มุ่งมั่นและศรัทธา

ใบสรุปหน้าหน่วยการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ ๑ **ชื่อหน่วย มุ่งมั่นและศรัทธา**

จำนวนเวลาเรียน ๑๕ ชั่วโมง **จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ ๕ แผน**

สาระสำคัญของหน่วยย่อย

ความสำคัญของศาสนา ประวัติความเป็นมา และแหล่งกำเนิดของศาสนาในประเทศไทย คัมภีร์และหลักธรรมของศาสนา ประวัติและการปฏิบัติตนของสาวกของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทยซึ่งเป็นเรื่องที่นักเรียนควรรู้ รวมถึงนักเรียนต้องช่วยกันดูแลและการบำรุงศาสนสถานในชุมชนและท้องถิ่นของตน

มาตรฐานและตัวชี้วัด

มฐ.ส ๑.๑ ตัวชี้วัด ป.๕/๒, ป.๕/๓

มฐ.ศ ๑.๑ ตัวชี้วัด ป.๕/๓

มฐ.ง ๓.๑ ตัวชี้วัด ป.๕/๑

ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลักของหน่วย

ความสำคัญของศาสนาและศาสนาในประเทศไทย

⇩

ประวัติความเป็นมา/แหล่งกำเนิด

⇩

คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา

⇩

ศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน

⇩

สาวก ประวัติสาวก และการปฏิบัติตนของสาวก

โครงสร้างหน่วยย่อย

หน่วยย่อยที่	ชื่อหน่วยย่อย	จำนวนแผน	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้	เวลา	หมายเหตุ
๑	มุ่งมั่นและศรัทธา	๕	ความสำคัญของศาสนาและ ศาสนาในประเทศไทย	๓ ชั่วโมง	
			ประวัติและความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของศาสนาในประเทศไทย	๓ ชั่วโมง	
			คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา	๓ ชั่วโมง	
			ศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน	๓ ชั่วโมง	
			สาวก ประวัติสาวก และการปฏิบัติตนของสาวก	๓ ชั่งโมง	

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี

หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา

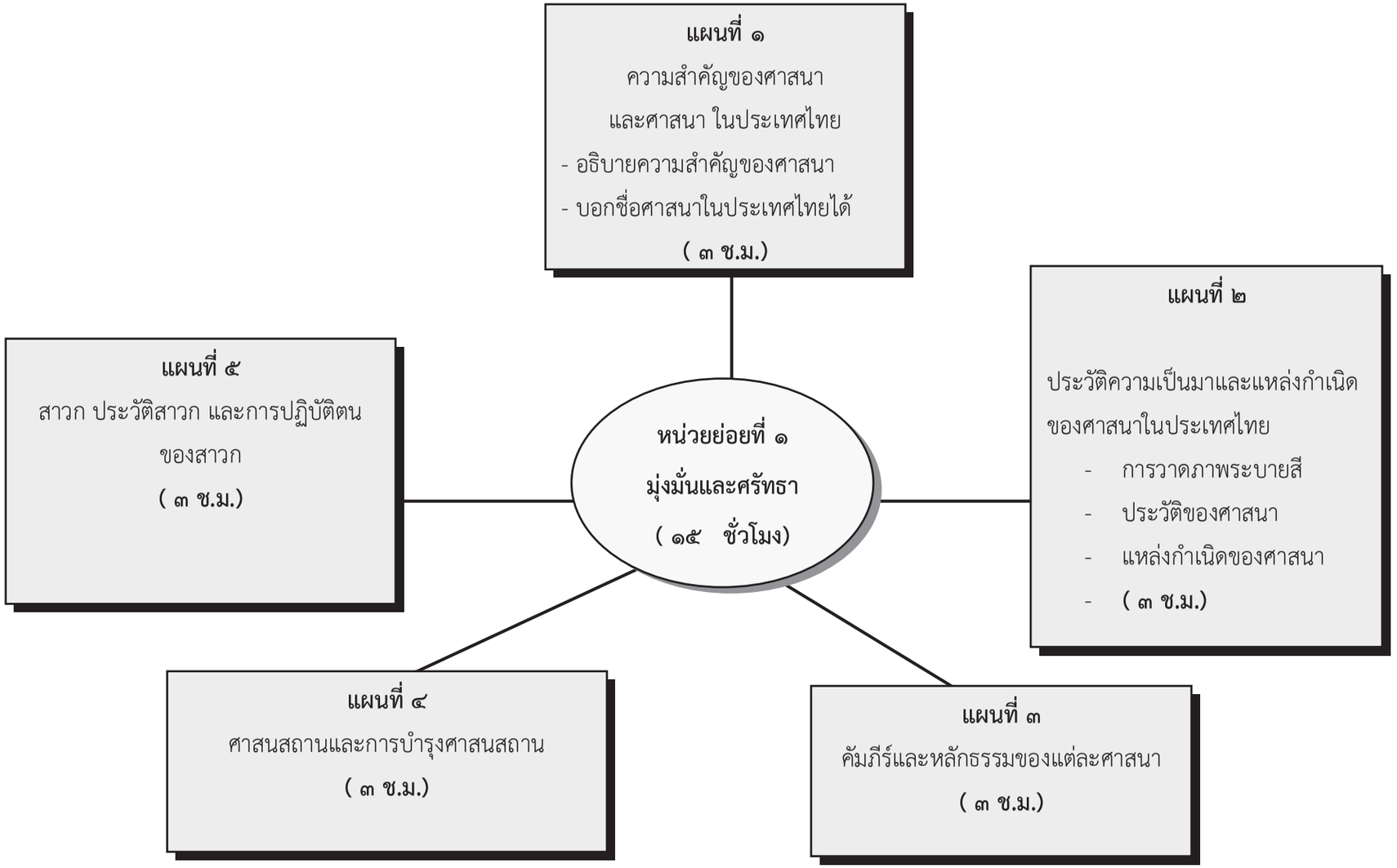

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยย่อยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

ศาสนามีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต ดังนั้นนักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของศาสนาในประเทศไทย

๒.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำไปใช้

ขอบข่ายเนื้อหา

- ความสำคัญของศาสนา และศาสนา ในประเทศไทย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์

- ใบความรู้ที่ ๑
- รูปภาพ
- เพลงคุณธรรมเด็กไทย

๒. การเตรียมใบงาน ใบความรู้ ใบกิจกรรม

- ใบงานที่ ๐๑
- ใบงานที่ ๐๒
- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน
- แบบบันทึกคะแนน
- แบบประเมินผลงานนักเรียน
- แบบบันทึกการประเมินทักษะ
- แบบบันทึกการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๓. การวัดและประเมินผล

- ประเมินความรู้การอธิบายความสำคัญของศาสนา และการบอกชื่อศาสนาในประเทศไทย
- ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม และการสืบค้นข้อมูล
- ประเมินคุณลักษณะด้านความใฝ่รู้
- ประเมินผลงานนักเรียน

๔. การฝึกทักษะเพิ่มเติมโดยใช้แบบฝึกเสริม

-ไม่มี-

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา

แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา และศาสนาในประเทศไทย

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา

และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
ขั้นนำ	- ทำแบบทดสอบก่อนเรียน - ร้องเพลงคุณธรรมเด็กดี ดูรูปภาพกิจกรรมและสัญลักษณ์ หรือสถานที่ทางศาสนา เช่น ภาพคนตักบาตร
ขั้นสอน	- นิมนต์พระสงฆ์มาให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของศาสนาทุกศาสนา - นักเรียนร่วมกันศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนาในใบความรู้ที่ ๐๑ - นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑ - ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนาจากการทำใบงาน และครูถามนักเรียนเกี่ยวกับศาสนาที่มีในประเทศไทย แล้วให้ความรู้และวิธีการสืบค้นข้อมูลจากระบบอินเทอร์เน็ต - นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับศาสนาในประเทศไทยแล้วทำใบงานที่ ๐๒
ขั้นสรุป	- ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับศาสนาที่มีอยู่ในประเทศไทยผล
วัดและประเมินผล	- การทำใบงานที่ ๐๑, ๐๒ - พฤติกรรมการทำงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา

แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา และศาสนาในประเทศไทย

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

ความสำคัญของศาสนา และศาสนา ในประเทศไทย

จุดประสงค์

ความรู้

๑. อธิบายความสำคัญของศาสนา

๒. บอกชื่อศาสนาในประเทศไทยได้

ทักษะ/กระบวนการ/สมรรถนะที่สำคัญ

๑. กระบวนการกลุ่ม

๒. การสืบค้นข้อมูล

คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะที่พึงประสงค์

๑. ความใฝ่เรียนรู้

ขั้นนำ

๑.นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ประจำหน่วยย่อยที่ ๑

๒. นักเรียนร่วมกันดูรูปภาพกิจกรรม สัญลักษณ์ หรือสถานที่ทางศาสนา เช่น ภาพคนตักบาตร ภาพกิจกรรมการถือศีลอด ภาพงานบวช การฟังเทศนา ภาพไม้กางเขน ภาพมัสยิด ฯลฯ โดยให้นักเรียนดูทีละภาพ แล้วร่วมกันบอกว่า เป็นภาพอะไร มีประโยชน์หรือมีลักษณะอย่างไร

ขั้นสอน

๑. สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนา

๒. นิมนต์พระสงฆ์มาให้ความรู้แก่นักเรียนเรื่อง ความสำคัญของศาสนาที่มีต่อสังคมไทย ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเรื่องการสำรวมกาย วาจา และใจเมื่ออยู่ต่อหน้าพระสงฆ์

๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้นักเรียนได้เลือกประธาน แล้วให้นักเรียนได้ศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนา ในใบความรู้

๔. นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑ เกี่ยวกับความสำคัญของศาสนา

๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนาจากการทำใบงานของนักเรียน

๖. ครูใช้คำถามนำ ถามนักเรียนว่า “นักเรียนรู้หรือไม่ว่าในประเทศไทยมีศาสนาอะไรบ้าง”

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑.ใบความรู้ที่ ๑

๒. รูปภาพ

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. ใบงานที่ ๐๑

๒. ใบงานที่ ๐๒

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินความรู้การอธิบายความสำคัญของศาสนา และการบอกชื่อศาสนาในประเทศไทย

๒. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม และการสืบค้นข้อมูล

๓. ประเมินคุณลักษณะด้านความใฝ่รู้

๔. ประเมินผลงานนักเรียน

เครื่องมือวัดผล

๑.แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

๒.แบบบันทึกคะแนน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา

แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของศาสนา และศาสนาในประเทศไทย

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

–	"พวกเราจะรู้ได้อย่างไรว่าในประเทศไทยของเราประชาชนนับถือศาสนาอะไรบ้าง" ๗. นักเรียนร่วมกันบอกวิธีการที่จะได้คำตอบ เช่น การศึกษาค้นคว้าจากระบบอินเทอร์เน็ต ในห้องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน ๘. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลจากระบบอินเทอร์เน็ต ๙. นักเรียนสืบค้นข้อมูลศาสนาในประเทศไทยจากอินเทอร์เน็ต แล้วเขียนลงในใบงานที่ ๐๒ **ขั้นสรุป** ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับศาสนาที่มีอยู่ในประเทศไทย	**สื่อ / แหล่งเรียนรู้** **ภาระงาน / ชิ้นงาน**
–		**เครื่องมือ** ๑. แบบประเมินผลงานนักเรียน ๒. แบบบันทึกการประเมินทักษะ ๓. แบบบันทึกการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ **วิธีการ** ๑. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๒. ประเมินผลงาน **เกณฑ์การประเมิน** ๑. ผลการประเมินได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน ๒. พฤติกรรมการทำงาน ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๑๐ ข้อ

.....

คำชี้แจง นักเรียนเลือกตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ศาสดา หมายความว่าอย่างไร

ก. พระพุทธรูป
ข. ศาสนสถาน
ค. วัดหรือโบสถ์
ง. ผู้ก่อตั้งศาสนา

๒. ศาสดาของพระพุทธศาสนาคือใคร

ก. พระเยซู
ข. พระพุทธเจ้า
ค. พระอัลเลาะห์
ง. พระนบีมุฮัมมัด

๓. ข้อใดหมายถึงเจ้าชายสิทธัตถะ

ก. พระราชโอรสของพระพุทธเจ้า
ข. พระนามเดิมของพระสารีบุตร
ค. พระบิดาของพระพุทธเจ้า
ง. พระนามเดิมของพระพุทธเจ้า

๔. ศาสนาใดสอนให้ศาสนิกชนถือศีลอด

ก. ศาสนาพุทธ
ข. ศาสนาคริสต์
ค. ศาสนาอิสลาม
ง. ศาสนาพราหมณ์

๕. ความจริงอันประเสริฐ ๔ ประการ เป็นความหมายของหลักธรรมใด

ก. อริยสัจ ๔
ข. ไตรสิกขา
ค. หลักธรรม
ง. พระรัตนตรัย

๖. เพราะเหตุใดพระพุทธเจ้าจึงทรงออกผนวช

ก. ทำตามประเพณี
ข. ทดแทนบุญคุณพระมารดา
ค. ต้องการหลุดพ้นจากความทุกข์
ง. มีความสะดวกสบายมากเกินไป

๗. ศาสดาของศาสนาคริสต์ เป็นคนเชื้อชาติใด

ก. อเมริกา
ข. อาหรับ
ค. อังกฤษ
ง. ยิว

๘. ศาสนาคริสต์ มีถิ่นกำเนิดในประเทศใด

ก. คูเวต
ข. อิหร่าน
ค. อิสราเอล
ง. ซาอุดีอาระเบีย

๙. ข้อใดคือ พระเจ้าในศาสนาอิสลาม

ก. พระพรหม
ข. พระอัลเลาะห์
ค. พระยะโฮวา
ง. พระพุทธเจ้า

๑๐. ศิลปะในข้อใด ที่มีการสร้างสรรค์เกี่ยวกับศาสนาเป็นส่วนใหญ่

ก. งานปั้นดินเผา
ข. งานจิตรกรรมฝาผนัง
ค. งานแกะสลักผักผลไม้
ง. งานหัตถกรรมเครื่องจักสาน

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี ประถมศึกษาปีที่ ๕

๑. ง	๖. ค
๒. ข	๗. ง
๓. ง	๘. ค
๔ ค	๙. ข
๕. ก	๑๐. ข

ตารางบันทึกคะแนนก่อนเรียน หน่วยย่อยที่ ๑

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รวม ๑๐ คะแนน

☆☆☆☆☆ ป ๓.๑/ผ ๑-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง ๑. นักเรียนเขียนแผนผังความคิดสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนา

๒.นำเสนอข้อมูลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน ๆ ในชั้น

ชื่อ.....สกุล..... ชั้น.....เลขที่ .....

ใบความรู้ที่ ๐๑

ความสำคัญของศาสนา

๑. ศาสนาเป็นมรดกทางวัฒนธรรม

ศาสนาทุกศาสนามีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อสังคมไทย เพราะทำให้เกิดมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าต่างๆ ขึ้นมากมายในประเทศไทย ดังนี้

๑.๑ มรดกทางด้านรูปธรรม ได้แก่ ศาสนสถาน เช่น วัด โบสถ์ เจดีย์ หอไตร มัสยิด เทวสถาน ศาลเจ้า เป็นต้นและศาสนวัตถุ เช่น พระพุทธรูป ไม้กางเขน เทวรูป เป็นต้น

๑.๒ มรดกทางด้านจิตใจ ทุกศาสนาเป็นบ่อเกิดวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ซึ่งส่งผลต่อด้านจิตใจของคนไทยดังนั้นศาสนาจึงเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ เป็นศูนย์รวมการทำความดีและเป็นหลักในการพัฒนาจิตใจ

๒. เป็นหลักในการพัฒนาชาติ

๒.๑ การพัฒนาด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม หลักธรรมที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาชาติทางด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม เช่น ภาวนา ๔ ไตรสิกขา อริยสัจ ๔ เป็นต้น

๒.๒ การพัฒนาด้านจิตใจ หลักธรรมที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาด้านจิตใจ คือ หลักโอวาท ๓

ที่มา : เยาวลักษณ์ อักษร และคณะ. **หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม** กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ หน้า ๓-๖, มปป.

☆☆☆☆☆ ป ๓.๑/ผ ๑-๐๒

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง ๑. นักเรียนสืบค้นข้อมูลชื่อศาสนาในประเทศไทยจากระบบอินเทอร์เน็ตและบันทึกข้อมูล

๑.๑ ชื่อเวปไซต์.....

๑.๒ ชื่อศาสนาในประเทศไทย

.....

.....

.....

.....

.....

๒. นักเรียนนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน

ชื่อ.....สกุล..... ชั้น.....เลขที่ .....

ภาพประกอบ

ที่มา : https://weheartit.com/entry/68685183

PHOTO BY SOULMATE.

INRI

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๑

ด้านความรู้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ใบงานที่ ๐๑	ใบงานที่ ๐๒	รวม	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน
		๑๒ คะแนน	๕ คะแนน	๑๗ คะแนน		

เกณฑ์การให้คะแนน ใบงานที่ ๐๑

ระดับคะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	การใช้ภาษา	เวลา	ความสะอาด
๓	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเรื่องที่อ่าน มีรายละเอียดครอบคลุม มีลำดับความคิดดี ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงานภายในเวลาที่กำหนด	ผลงานการเขียนสะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน
๒	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเรื่องที่อ่านแต่รายละเอียดไม่ครอบคลุมมีลำดับความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง ไม่มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและไม่มีความบกพร่องในการใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดเล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่สะอาด แต่อ่านง่ายและมีตัวอักษรที่ชัดเจน
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้อง หรือไม่ตรงตามเรื่องที่อ่านและมีรายละเอียดไม่ครอบคลุมมีลำดับความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำไม่ถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดมากและต้องทวงถาม	ผลงานการเขียนไม่สะอาด อ่านค่อนข้างยากและมีตัวอักษรไม่ชัดเจน

เกณฑ์การให้คะแนน ใบงานที่ ๐๒

คะแนนเต็ม ๕ คะแนน

นักเรียนเขียนชื่อศาสนาและเขียนได้ถูกต้อง ได้ ๑ คะแนน เขียนผิด ได้ ๐ คะแนน

ด้านทักษะกระบวนการและด้านคุณลักษณะ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะ	ด้านคุณลักษณะ	รวม	ร้อยละ	สรุปผล
		๖ คะแนน	๓ คะแนน	๙ คะแนน		การประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำงานกลุ่ม
๓	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน
๒	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ขาดการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
๑	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง

ระดับคะแนน	การสืบค้นข้อมูล
๓	ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลได้ และได้ข้อมูลที่ถูกต้อง
๒	ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลได้ แต่ข้อมูลไม่สมบูรณ์
๑	ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลได้ หรือได้แต่ไม่คล่อง และข้อมูลไม่สมบูรณ์

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยย่อยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ มุ่งมั่นและศรัทธา เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

พุทธศาสนามีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน โดยพระพุทธเจ้ามีพุทธประวัติเป็นตอน ๆ คือ ตอนประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน ดังนั้นพวกเราเป็นชาวพุทธ ควรได้ศึกษา เรียนรู้ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของพุทธศาสนา

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำไปใช้

ขอบข่ายเนื้อหา

- ประวัติความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของศาสนาในประเทศไทย
- การวาดภาพระบายสี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์

- ใบความรู้ที่ ๐๑
- รูปภาพพระพุทธเจ้าประสูติ ภาพพระกุมารเยซู และภาพการละหมาด
- สลากบัตรคำที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของศาสนา
- แผนภูมิตารางเปรียบเทียบประวัติของศาสดา

๒. การเตรียมใบงาน ใบความรู้ ใบกิจกรรม

- ใบงานที่ ๐๑
- ผลงานนักเรียน
- แบบประเมินผลงานนักเรียน
- แบบบันทึกการประเมินทักษะ
- แบบบันทึกการประเมินคุณธรรม

๓. การวัดและประเมินผล

- ประเมินความรู้การอธิบายประวัติความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของศาสนาต่างๆ ตามระดับชั้น
- ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม กระบวนการนำเสนอ
- ประเมินคุณธรรม จริยธรรม

๔. การฝึกทักษะเพิ่มเติมโดยใช้แบบฝึกเสริม

-ไม่มี-

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประวัติความเป็นมา/แหล่งกำเนิด ศาสนาในประเทศไทย
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
ขั้นนำ	- สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับรูปภาพที่นำเสนอ ของศาสนาพุทธ อิสลาม และคริสต์
ขั้นสอน	- นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑ - ครูอธิบายสรุปเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของแต่ละศาสนา - นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตั้งคำถามกลุ่มละ ๕ ข้อ จากที่ได้ศึกษาในใบความรู้ - ครูถามคำถามที่นักเรียนเขียนมาถามเพื่อนๆ ในห้องเรียน และชี้แจงการทำใบงาน - นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๐๑
ขั้นสรุป	- นักเรียนนำผลงานของตนเองไปติดแสดงที่มุมแสดงผลงาน ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของศาสนาแต่ละศาสนา
การวัดและประเมินผล	- การทำใบงานที่ ๐๑ - พฤติกรรมการทำงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา

แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประวัติตวามเป็นมาและแหล่งกำเนิดของสาสนาในประเทศไทย

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

- ประวัติความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของศาสนาในประเทศไทย
- การวาดภาพระบายสี

จุดประสงค์

ความรู้

๑. อธิบายประวัติความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของศาสนาพุทธ อิสลาม และศาสนาคริสต์ได้

ทักษะ/กระบวนการ/สมรรถนะที่สำคัญ

๑. กระบวนการกลุ่ม

คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะที่พึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนใฝ่รู้

ขั้นนำ

๑. นักเรียนเล่นเกมเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนา โดยให้นักเรียนจับสลากบัตรวลี ซึ่งเป็นวลีที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของศาสนา แล้วพูดให้เพื่อนๆ ฟัง นักเรียนคนใดสามารถพูดต่อเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนาได้ให้พูด ถ้าไม่มีนักเรียนคนใดพูด ครูคอยกระตุ้นและแนะนำให้นักเรียนพูดต่อให้ได้

๒. ครูร่วมกับนักเรียนสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนาและสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย และการเรียนในครั้งนี้นักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของศาสนา

ขั้นสอน

๑. ครูนำภาพพระพุทธเจ้าประสูติ ภาพของพระกุมารเยซู และภาพการประกอบพิธีฮัจญ์ ให้นักเรียนดู พร้อมกับสนทนากับนักเรียนว่าเป็นสัญลักษณ์ของศาสนาใดบ้าง

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาประวัติความเป็นมาในใบความรู้ที่ได้รับ

๓. ครูอธิบายประวัติความเป็นมาของแต่ละศาสนาเพิ่มเติมให้นักเรียน

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตั้งคำถามกลุ่มละ ๕ ข้อ จากที่ได้ศึกษาในใบความรู้ และจากครูอธิบาย เมื่อเขียนคำถามเสร็จแล้ว ส่งให้ครู

๕. ครูนำคำถามที่นักเรียนเขียนมาถามเพื่อนๆ ในห้องเรียน

๖. ครูชี้แจงการทำใบงานที่ ๐๑

๗. ครูอธิบายเกี่ยวกับการระบายสี

๘. นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ ๐๑

สื่อ /แหล่งเรียนรู้

๑. ใบความรู้ที่ ๐๑

๒. รูปภาพพระพุทธเจ้าประสูติ ภาพพระกุมารเยซู และภาพการละหมาด

๓. สลากบัตรคำที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของศาสนา

๔. แผนภูมิตารางเปรียบเทียบประวัติของศาสดา

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. ใบงานที่ ๐๑

๒. ผลงานนักเรียน

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินความรู้การอธิบายประวัติความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของศาสนาต่างๆ ตามระดับชั้น

๒. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม กระบวนการนำเสนอ

๓. ประเมินคุณธรรม จริยธรรม

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา

แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประวัติตวามเป็นมาและแหล่งกำเนิดของสาสนาในประเทศไทย

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

–	**ขั้นสรุป** ๑. นักเรียนนำผลงานของตนเองไปติดแสดงที่มุมแสดงผลงาน ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของศาสนาแต่ละศาสนาโดยเปรียบเทียบประวัติของศาสดาของศาสนาต่าง ๆ ด้วยแผนภูมิตารางเปรียบเทียบ	**วิธีการ** ๑. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๒. ประเมินผลงาน **เครื่องมือ** ๑. แบบประเมินผลงานนักเรียน ๒. แบบบันทึกการประเมินทักษะ ๓. แบบบันทึกการประเมิน
–		**เกณฑ์การประเมิน** ๑. การทำใบงานได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน ๒. พฤติกรรมการทำงาน ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน

☆☆☆☆☆ ป ๓.๑/ผ ๒-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง ๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑ เรื่อง ประวัติความเป็นมาของศาสนา เวลา ๒๐ นาที

๒. บันทึกผลการศึกษาตามแบบที่กำหนด

๓. นำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน

ศาสนาพุทธ	ศาสนาอิสลาม	ศาสนาคริสต์
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

รูปภาพของศาสนาต่างๆ

พระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนา

การกำเนิดพระเยซู

การประกอบพิธีฮัจญ์

สลากบัตรวลีที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของศาสนา

ยึดเหนี่ยวจิตใจ	พัฒนาจิตใจ	แหล่งทำกิจกรรม
มรดกทางด้านจิตใจ	การพัฒนาชาติ	วัฒนธรรม

แผนภูมิตารางเปรียบเทียบประวัติของศาสดาของศาสนาต่างๆ

ศาสนา	ชื่อศาสดา	สถานที่ประสูติ	รวมพระชนมายุ	คัมภีร์ของศาสนา	ตัวอย่างหลักธรรม
พระพุทธศาสนา	พระพุทธเจ้า	ลุมพินีวัน ประเทศเนปาล	๘๐ พรรษา	พระไตรปิฎก	โอวาท ๓
ศาสนาคริสต์	พระเยซู	กรุงเยซูซาเลม ประเทศอิสราเอล	๓๓ ปี	ไบเบิล	บัญญัติ ๑๐ ประการ
ศาสนาอิสลาม	นบีมูฮัมมัด	เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย	๖๓ ปี	อัลกุรอาน	หลักปฏิบัติ ๕ ประการ

ใบความรู้ที่ ๐๑

ประวัติความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของศาสนาในประเทศไทย

ประวัติพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนา ถือกำเนิดในประเทศอินเดีย เมื่อประมาณ ๒,๕๐๐ ปีก่อน พระพุทธเจ้ามีพระนามเดิมว่า เจ้าชายสิทธัตถะ เป็นพระราชโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะและพระนางสิริมหามายา ผู้ครองกรุงกบิลพัสดุ์ (ปัจจุบันคือ ประเทศเนปาล)

เจ้าชายสิทธัตถะ ประสูติเมื่อวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ก่อนพุทธศักราช ๘๐ ปี เมื่อประสูติได้ ๗ วัน พระมารดาก็สิ้นพระชนม์ พระองค์จึงอยู่ในความดูแลของพระนางประชาบดีโคตรมี ผู้เป็นน้าเจ้าชายสิทธัตถะได้อภิเษกสมรสกับพระนางยโสธรา และมีพระราชโอรส ๑ พระองค์ พระนามว่า ราหุล วันหนึ่งขณะที่พระองค์เสด็จประพาสอุทยานได้ทอดพระเนตรเห็นเทวทูตทั้ง ๔ ได้แก่ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ ทำให้พระองค์คิดว่า การออกบวชจะสามารถทำให้พ้นทุกข์ได้เมื่อพระราหุลประสูติ พระองค์ทรงตัดสินพระทัยออกผนวช เพื่อแสวงหาความสุขอันแท้จริง จึงเสด็จออกจากพระนคร เมื่อถึงริมฝั่งแม่น้ำอโนมาจึงทรงใช้พระขรรค์ตัดพระเมาลี (ผม) และอธิษฐานเป็นนักบวชเมื่อพระองค์มีชนมายุ ๒๙ พรรษา ขณะที่ออกผนวช พระสิทธัตถะได้ทรงศึกษากับอาฬารดาบส และอุทกดาบส แต่พระองค์ไม่สามารถพบทางที่จะดับทุกข์ได้จริง จึงเลิกแสวงหาความรู้จากสำนักเจ้าลัทธิ หันมาใช้วิธีบำเพ็ญทุกรกิริยาโดยมีปัญจวัคคีย์คอยปรนนิบัติรับใช้ แต่พระองค์ได้ค้นพบว่าไม่ใช่หนทางดับทุกข์ที่แท้จริงซ้ำยังทำให้พระวรกายทรุดโทรม จึงหันมาบริโภคอาหารจากการรับบิณฑบาตเช่นเดิม

ต่อมาพระองค์ทรงเกิดปัญญารู้แจ้ง และตรัสรู้อริยสัจ ๔ เมื่อวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ที่ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม แคว้นมคธ ขณะมีพระชนมายุ ๓๕ พรรษา หลังจากตรัสรู้แล้วได้ทรงแสดงธรรมโปรดปัญจวัคคีย์ และเดินทางเผยแผ่พระพุทธศาสนาจนมีผู้เลื่อมใสศรัทธาและเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาเพิ่มขึ้น และเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พระองค์ได้เสด็จไปโปรดพระเจ้าสุทโธทนะ และพระประยูรญาติ ที่กรุงกบิลพัสดุ์ พระราหุลขอบรรพชาเป็นสามเณร และเป็นสามเณรรูปแรกในพระพุทธศาสนา

พระพุทธเจ้าทรงเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นเวลานานถึง ๔๕ ปี และเสด็จดับขันธ์ปรินิพพานเมื่อพระชนมายุ ๘๐ พรรษา ณ เมืองกุสินารา แคว้นมัลละ ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ก่อนพุทธศักราช ๑ ปี

หลักธรรมคำสอนของพระองค์ เรียกว่า พระธรรม ได้ถ่ายทอดและรวบรวมบันทึกไว้ เรียกว่าพระไตรปิฎก หลักธรรมซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนา มี ๓ ประการ คือ

๑. การไม่ทำความชั่วทั้งปวง

๒. การทำความดีให้ถึงพร้อม

๓. การทำจิตใจให้บริสุทธิ์

ประวัติศาสนาคริสต์

ศาสนาคริสต์ถือกำเนิดขึ้นในดินแดนปาเลสไตน์ เมื่อ ๒,๐๐๐ กว่าปีมาแล้ว ศาสดาของศาสนาคริสต์ คือ พระเยซู เป็นชาวยิว ประสูติเมื่อปีที่ ๑ แห่งคริสต์ศักราช ในเมืองเบธเลเฮ็ม กรุงเยลูซาเล็ม (ประเทศอิสราเอล) คริสต์ศาสนิกชนเชื่อว่า พระเยซูเป็นบุตรของพระเจ้าเสด็จมายังโลกเพื่อช่วยเหลือมนุษย์ให้พ้นจากการทำบาป ทรงสั่งสอนให้กลับใจจากบาปและเริ่มต้นชีวิตใหม่อย่างถูกต้อง ทรงสอนว่าความรักและการรับใช้ผู้อื่นมีความสำคัญกว่าบัญญัติศาสนา ภายหลังที่ได้ประกาศคำสั่งสอนพระองค์ถูกกล่าวหาว่า ตรัสถ้อยคำจาบจ้วงต่อพระเจ้าอย่างไม่สมควร จึงถูกสั่งให้นำไปตรึงไม้กางเขนจนสิ้นพระชนม์

ศาสนาคริสต์มีคัมภีร์สำคัญ คือ คัมภีร์ใหม่ และคัมภีร์เก่า รวมเรียกว่า ไบเบิล

๑. คัมภีร์เก่า หรือพันธะสัญญาเดิม หมายถึง ข้อตกลง เป็นเรื่องของศาสนายิวหรือยูดาห์ มีสาระสำคัญว่าด้วยการกำเนิดโลก พระเจ้าสร้างโลก บัญญัติ ๑๐ ประการ กฎหมาย บทสวด เป็นต้น

๒. คัมภีร์ใหม่ หรือพันธะสัญญาใหม่ ซึ่งสาวกรุ่นแรกและสาวกรุ่นหลังเป็นผู้รวบรวมขึ้น ประกอบด้วยเรื่องราวของพระเยซู และคำสอนของพระเยซู

หลักบัญญัติ ๑๐ ประการ ของศาสนาคริสต์ คือ

๑. จงนับถือพระเจ้าองค์เดียว
๒. อย่าเอ่ยนามพระเจ้าโดยไม่สมเหตุหรือขาดความเคารพ
๓. อย่าลืมฉลองวันพระเป็นเจ้า เพราะเป็นวันศักดิ์สิทธิ์
๔. จงนับถือบิดามารดาของตน
๕. อย่าฆ่ามนุษย์
๖. อย่าประพฤติผิดในกาม
๗. อย่าลักทรัพย์
๘. อย่าเป็นพยานเท็จ
๙. อย่าคิดมิชอบ
๑๐. อย่าโลภสิ่งใดที่เป็นของผู้อื่น

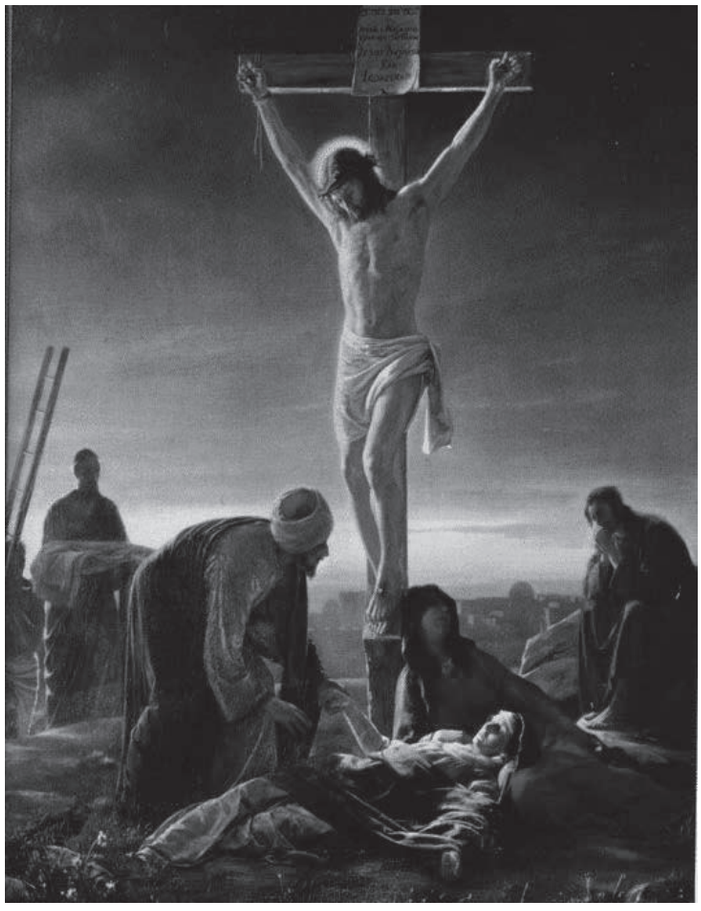

ประวัติศาสนาอิสลาม

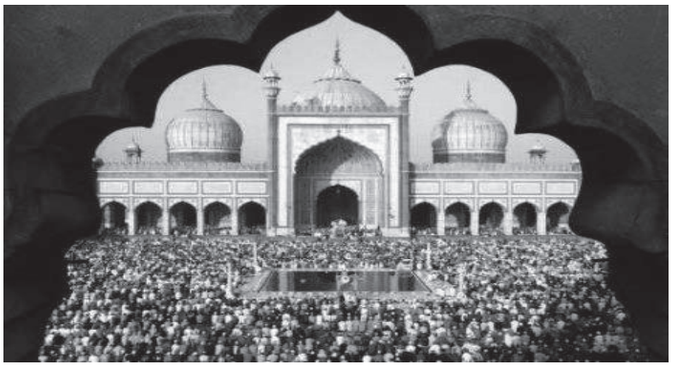

ศาสนาอิสลาม เกิดขึ้นที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย นบีมุฮัมมัด เป็นศาสดา คำว่าอิสลาม เป็นภาษาอาหรับ แปลว่า สันติ ผู้นับถือศาสนาอิสลาม เรียกว่า มุสลิม แปลว่า ผู้รักสันติ

นบีมุฮัมมัด ประสูติที่เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย วันหนึ่งขณะพระองค์นอนพักผ่อนอยู่ในถ้ำ พระองค์ทรงเห็นทูตสวรรค์ปรากฏอยู่เบื้องหน้าและได้นำข่าวดีมาบอกแก่พระองค์ คือ พระเจ้ามีเพียงองค์เดียวเท่านั้น พระองค์ทรงพระนามว่า อัลเลาะห์

นบีมุฮัมมัดได้เริ่มประกาศศาสนาที่เมืองเมกกะ โดยมีสาระสำคัญ คือ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระอัลเลาะห์ ให้ทำลายรูปเคารพให้สิ้น เพราะถือว่าไม่มีวิญญาณ นบีมุฮัมมัดเป็นที่ยอมรับในฐานะศาสดาและได้รับความเคารพในฐานะผู้นำทางศาสนา และรัฐบุรุษ นบีมุฮัมมัดถึงแก่กรรมเมื่ออายุ ๖๓ ปี

คัมภีร์ของศาสนาอิสลาม เรียกว่า คัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งชาวมุสลิมเชื่อกันว่าเป็นคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ เป็นคำตรัสของพระอัลเลาะห์ที่แสดงแก่นบีมุฮัมมัด คัมภีร์ได้กล่าวถึง ความเป็นหนึ่งเดียว อำนาจของพระอัลเลาะห์ สิ่งที่ชาวมุสลิมยึดถือ และแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างละเอียด

คำสอนของศาสนาอิสลามที่สำคัญ ที่ชาวมุสลิมควรปฏิบัติ ได้แก่

๑. การกล่าวปฏิญาณตนว่า ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใด นอกจากพระอัลเลาะห์

๒. การสวดภาวนา (ละหมาด) เป็นการแสดงความเคารพพระผู้เป็นเจ้า วันละ ๕ เวลา

๓. การบริจาคทาน

๔. การถือศีลอด

๕. การประกอบพิธีฮัจญ์ที่เมืองเมกกะ

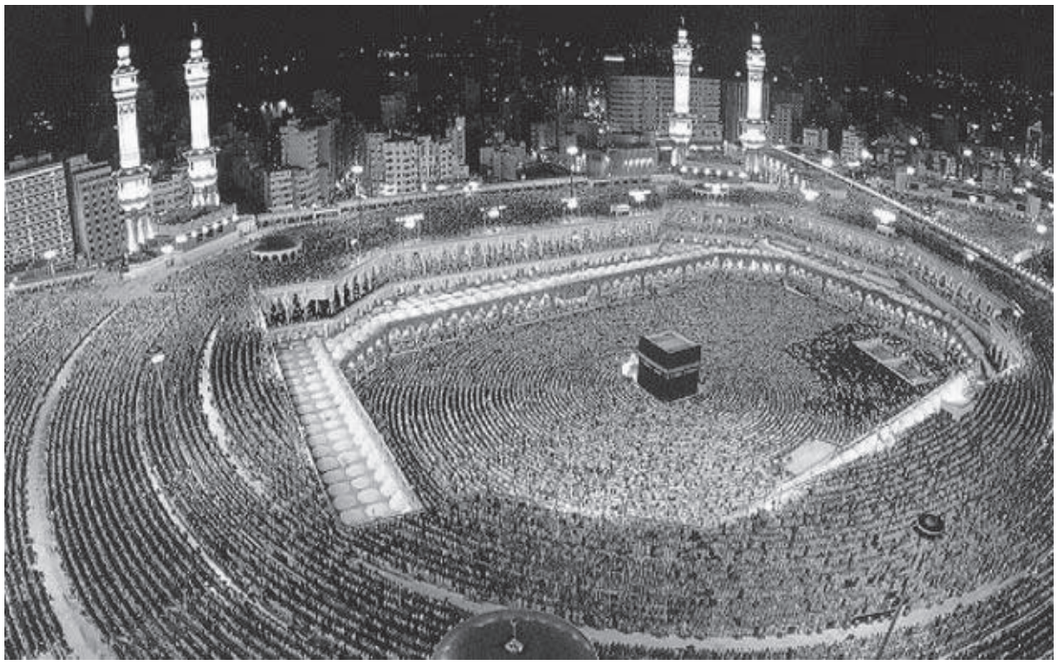

ใบความรู้ที่ ๐๒

ประวัติความเป็นมาและแหล่งกำเนิดของศาสนาในประเทศไทย

ศาสนาพุทธ

พุทธประวัติ พุทธประวัติมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ทรงปลงพระชนมายุสังขาร นับจากที่พระสิทธัตถะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า พระองค์ได้เสด็จสั่งสอนประชาชนตามแว่นแคว้นมาเป็นเวลานาน ๔๕ ปี ทำให้พระพุทธศาสนาเผยแผ่ออกไป มาบัดนี้ถึงพรรษาสุดท้ายของพระองค์ คือ ในพรรษาที่ ๔๕ พระพุทธเจ้าจำพรรษาที่บ้านเวฬุวคาม เมืองเวสาลี ระหว่างนี้ทรงอาพาธหนัก แต่ทรงอดกลั้นอย่างยิ่ง เมื่อออกพรรษาแล้วจึงได้เสด็จไปยังปาวาลเจดีย์ เมืองเวสาลี ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ทรงปลงพระชนมายุสังขารว่า พระองค์จะปรินิพพานในอีก ๓ เดือนข้างหน้า

๒. ปัจฉิมสาวก เมื่อพระพุทธเจ้าทรงปลงพระชนมายุสังขารแล้ว จึงได้เสด็จเที่ยวจาริกสั่งสอนประชาชนเรื่อยไปจนถึงสาลวโนทยานแห่งมัลลกษัตริย์ ซึ่งตั้งอยู่ที่เมืองกุสินารา พระองค์ตรัสสั่งพระอานนท์ให้จัดที่ประทับระหว่างต้นสาละทั้ง ๒ ต้น แล้วบรรทม ขณะนั้นสุภัททะปริพาชกผู้อาศัยอยู่ในเมืองกุสินารา เมื่อได้ทราบข่าว จึงรีบเดินทางไปเพื่อเข้าเฝ้าทูลถามความสงสัย แต่ในตอนแรกพระอานนท์คัดค้านว่า มิควรทำความลำบากพระวรกายแก่พระพุทธเจ้า เพราะพระองค์จะปรินิพพานแล้วสุภัททะอ้อนวอนขอเข้าเฝ้าให้ได้ พระพุทธเจ้าทรงได้ยินจึงตรัสอนุญาตให้สุภัททะเข้าเฝ้า โดยตรัสแก่พระอานนท์ว่า “หากสุภัททะได้ถามข้อสงสัยและได้ฟังเนื้อความแล้วจะสามารถรู้ทั่วถึงได้โดยฉับพลัน” สุภัททะได้เข้าเฝ้าและทูลถามข้อสงสัย พระพุทธเจ้าได้ตรัสตอบข้อสงสัยนั้น จากนั้นพระองค์ทรงเทศนาอริยมรรค ๘ ประการ ว่าเป็นหนทางอันประเสริฐ ทำให้บุคคลธรรมดาสามารถเป็นพระอรหันต์ได้ สุภัททะได้ฟังแล้วก็เกิดความเลื่อมใส จึงทูลขออุปสมบท พระพุทธเจ้าได้ตรัสแก่พระอานนท์อนุญาตให้สุภัททะได้อุปสมบท ภายหลังจากอุปสมบทแล้ว พระสุภัททะได้ปฏิบัติด้วยความเพียรพยายามจนสำเร็จเป็นพระอรหันต์ในคืนวันนั้นพระสุภัททะจึงนับเป็นปัจฉิมสาวก ที่สำเร็จเป็นพระอรหันต์ก่อนที่พระพุทธเจ้าปรินิพพาน

๓. ปรินิพพาน ขณะใกล้จะปรินิพพาน พระพุทธเจ้าได้ตรัสเตือนเหล่าภิกษุที่เฝ้าแวดล้อมดูอาการพระประชวรของพระองค์ ถือเป็นปัจฉิมโอวาทว่า “ภิกษุทั้งหลาย บัดนี้เราขอเตือนพวกเธอว่า สังขารทั้งหลายมีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา พวกเธอจงยังประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่นให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด” และหลังจากนั้น พระพุทธเจ้าจึงได้เสด็จดับขันธ์ปรินิพพานในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ก่อนพุทธศักราช ๑ ปี ขณะพระชนมายุได้ ๘๐ พรรษา

๔. การถวายพระเพลิง เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธ์ปรินิพพานแล้ว มัลลกษัตริย์พระเถระผู้ใหญ่มีพระอนุรุทธะและพระอานนท์ เป็นต้น ได้ร่วมกันประกอบพิธีถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ โดยจัดพิธีเหมือนพระศพของพระพุทธเจ้าจักรพรรดิ ซึ่งจัดขึ้นที่มกุฏพันธนเจดีย์ กรุงกุสินารา จัดตั้งพระพุทธสรีระไว้ให้ประชาชนได้สักการบูชาเป็นเวลา ๗ วัน เพื่อเตรียมที่จะถวายพระเพลิงและคอยพระมหากัสสปะพร้อมกับพระภิกษุจำนวนหนึ่งที่จะเดินทางมาถึงครั้นพระมหากัสสปะมาถึงและได้ถวายบังคมพระยุคลบาทขององค์พระศาสดาแล้ว จึงได้ถวายพระเพลิงในวันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๖ ซึ่งชาวพุทธเรียกว่า “วันอัฏฐมีบูชา”

๕. การแจกพระบรมสารีริกธาตุ เนื่องจากความเคารพที่มีในพระบรมศาสดา เจ้าผู้ครองนครทั้งหลายจึงได้ส่งทูตานุทูตมาขอส่วนแบ่งพระบรมสารีริกธาตุ เพื่อนำไปประดิษฐาน ณ เมืองของตน และเมื่อได้ส่วนแบ่งแล้ว จึงได้นำพระบรมสารีริกธาตุไปบรรจุสถูปเพื่อสักการบูชาที่บ้านเมืองของตน

๖. สังเวชนียสถาน สังเวชนียสถาน หมายถึง สถานที่ที่ทำให้พุทธศาสนิกชนเกิดความระลึกถึงพระพุทธเจ้า มี ๔ แห่ง ดังนี้

- สถานที่ประสูติ อยู่ที่สวนลุมพินีวัน ตั้งอยู่กึ่งกลางระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์ แคว้นสักกะ และกรุงเทวทหะ แคว้นโกลิยะ ปัจจุบันเรียกว่า “รุมมินเด” อยู่ในประเทศเนปาล
- สถานที่ตรัสรู้ ตั้งอยู่ที่อุรุเวลาเสนานิคม ในกรุงราชคฤห์ แคว้นมคธ ปัจจุบันเรียกว่า “พุทธคยา” ตั้งอยู่ที่รัฐพิหาร ประเทศอินเดีย
- สถานที่แสดงปฐมเทศนา อยู่ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน กรุงพาราณาสี แคว้นกาสี ปัจจุบันอยู่สารนาถ รัฐอุตรประเทศ ประเทศอินเดีย
- สถานที่ปรินิพพาน อยู่ที่สาลวโนทยาน ในกรุงกุสินารา แคว้นมัลละ ปัจจุบันอยู่ที่รัฐอุตรประเทศ ประเทศอินเดีย

ศาสนาคริสต์

ศาสดาของศาสนาคริสต์ คือ พระเยซู พระองค์เป็นชาวยิว ประสูติเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ค.ศ. ๑ ที่หมู่บ้านเบธเลแฮม แคว้นยูดาย ในดินแดนปาเลสไตน์ บิดาของพระเยซูเป็นช่างไม้ ชื่อว่า โยเซฟ ส่วนมารดาของพระเยซู ชื่อว่า มาเรีย ในวัยเยาว์พระเยซูเป็นเด็กที่สนใจในเรื่องศาสนาและเป็นผู้ที่มีความเฉลียวฉลาดมาก เมื่อพระองค์อายุย่าง ๓๐ ปี มีโอกาสได้พบกับนักบุญจอห์นและได้รับศีลล้างบาป หลังจากนั้นพระองค์ได้เสด็จไปประทับในป่าแห่งหนึ่ง เพื่อบำเพ็ญศีลภาวนาและนมัสการพระเจ้า เมื่อพระองค์กลับมาจึงได้ประกาศหลักคำสอนเพื่อนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

คำสอนของพระเยซูมีหลายเรื่องที่ต่างไปจากคำสอนเดิมของศาสนายูดาห์ ซึ่งถือว่าเป็นการประกาศศาสนาคริสต์ ภายหลังจากที่พระเยซูประกาศศาสนาได้เพียงสามปี นักบวชชาวยิวใส่ความฟ้องร้องต่อทางการว่า พระเยซูเป็นกบฏทรยศต่อบ้านเมือง จนในที่สุดพระเยซูถูกจับและถูกตัดสินให้ประหารชีวิต โดยการถูกตรึงบนไม้กางเขนจนสิ้นพระชนม์

ศาสนาอิสลาม

ศาสดาของศาสนาอิสลามคือ นบีมุฮัมมัด พระองค์เป็นชาวอาหรับ ประสูติเมื่อ ค.ศ. ๕๗๐ ที่เมืองเมกกะ หรือบางแห่งเรียกว่า มักกะฮ์ ในประเทศซาอุดิอาเบีย พระองค์เป็นบุตรของอับดุลเลาะห์ และนางอามีนะฮ์ พระองค์กำพร้าตั้งแต่วัยเยาว์ จึงตั้งอยู่ในความอุปการะของลุง โดยช่วยลุงทำงานต่างๆ ในวัยหนุ่มพระองค์ได้ไปทำงานกับนางคอดีญะฮ์ โดยทำหน้าที่ช่วยควบคุมกองคาราวาน เพื่อนำสินค้าไปขาย ต่อมาทั้งสองได้แต่งงานและมีบุตรธิดาด้วยกัน ๖ คน

ในช่วงที่พระองค์ถือกำเนิดนั้น สภาพสังคมของชาวอาหรับอยู่ในสภาพที่เสื่อมโทรมมาก ผู้คนประพฤติผิดหลักศีลธรรม งมงายกับการบูชารูปเคารพ พระองค์จึงพยายามแก้ไขปัญหาสังคม จนวันหนึ่งพระองค์ได้เข้าไปหาความสงบในถ้ำ บนภูเขาฮิรอฮ์ ได้มีทูตสวรรค์นำโองการของพระเจ้ามาประทานแก่พระองค์ ให้พระองค์เริ่มประกาศศาสนา คือ บูชาพระเจ้าเพียงองค์เดียวและทำลายรูปเคารพต่างๆ ให้หมดสิ้น การที่พระองค์สอนให้ทำลายรูปเคารพนี้เอง ทำให้เป็นอุปสรรคในการเผยแผ่ศาสนา เพราะขัดกับความรู้สึกของคนทั่วไปที่นับถือรูปเคารพ นบีมุฮัมมัดประกาศศาสนาได้ ๑๓ ปี จึงสามารถรวบรวมแคว้นต่างๆ เป็นอาณาจักรของชาวอาหรับไว้ได้ พระองค์ถึงแก่กรรมเมื่อ ค.ศ. ๖๓๓ ขณะมีพระชนม์มายุ ๖๓ ปี

ศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู

ศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู เป็น ศาสนาที่ไม่มีศาสดา แต่นับถือเทพเจ้าเป็นที่สักการบูชา ซึ่งในสมัยนั้นคนอินเดียนับถือเทพเจ้าประจำธรรมชาติต่างๆ โดยเชื่อว่า เทพเจ้าเหล่านี้สามารถบันดาลให้เกิดเหตุการณ์ทางธรรมชาติได้ จึงได้มีการประกอบพิธีกรรมต่างๆ เพื่อบูชาและสรรเสริญเทพเจ้า

ผู้ที่นับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดูเชื่อว่า เทพเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู มีอยู่ ๓ องค์ ได้แก่ พระพรหม พระวิษณุ และพระศิวะ โดยเทพเจ้าทั้ง ๓ องค์นี้ เป็นองค์เดียวกัน แต่ได้แบ่งภาคออกเป็น ๓ องค์ เพื่อทำหน้าที่ต่างกัน คือ

๑) พระพรหม เป็นผู้สร้างโลก และสิ่งสรรพสิ่งต่างๆ

๒) พระวิษณุ เป็นผู้รักษาดูแลโลก

๓) พระศิวะ เป็นผู้ทำลายโลก เมื่อโลกมีคนชั่วจำนวนมาก

ศาสนาสิข

ศาสนาสิขนั้นมีศาสดาทั้งหมด ๑๐ องค์ ศาสดาองค์ที่สำคัญที่สุดคือองค์แรก ได้แก่ คุรุนานัก เกิดเมื่อ ค.ศ. ๑๔๖๙ ที่แคว้นบัญจาบ ประเทศอินเดีย พระองค์มีบิดาชื่อ กาลุ มีมารดาชื่อ ตฤบตา คุรุนานักมีความรู้เกี่ยวกับศาสนาตั้งแต่วัยเยาว์จนมีความรู้แตกฉานในคัมภีร์พระเวท รวมทั้งได้ศึกษาถึงความเป็นมาของศาสนาต่างๆ จนทำให้สามารถสนทนาเรื่องศาสนากับคณาจารย์ต่างๆได้ ต่อมาคุรุนานักบำเพ็ญในป่า และได้พบพระเป็นเจ้าในทางจิต เมื่อพระองค์กลับมาถึงบ้านได้ให้ความช่วยเหลือคนยากจนและดูแลรักษาพยาบาลผู้ที่เจ็บป่วยหลังจากนั้น พระองค์ได้เดินทางสั่งสอนประชาชนไปยังเมืองต่างๆ ทำให้พระองค์มีลูกศิษย์ที่เป็นมุสลิม และพราหมณ์ – ฮินดู ศาสนาสิขเป็นศาสนาที่นับถือพระเจ้าเพียงพระองค์เดียว ซึ่งเป็นพระเจ้าสำหรับมนุษยชาติทั้งปวง ผู้ที่นับถือศาสนาสิขและผ่านพิธีปาหุลตามแบบศาสนาแล้ว จะได้นามว่า “สิงห์” ลงท้ายชื่อเมื่อทำพิธีแล้ว จะได้รับ “กกะ” ซึ่งได้แก่ เกศ กังฆา กฉา กราและกิรปาน

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๒

ด้านความรู้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ใบงานที่ ๐๑	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน
		๑๒ คะแนน		

เกณฑ์การประเมิน ใบงานที่ ๐๑

ระดับคะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	**การใช้ภาษา**	**เวลา**	**ความสะอาด**
๓	เนื้อหาถูกต้อง	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำ และมีการใช้ภาษา อย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงานภายในเวลาที่กำหนด	ผลงานการเขียนสะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน
๒	เนื้อหา ไม่ถูกต้อง เขียนเนื้อหาผิด ๑-๓ แห่ง	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง ไม่มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษาบ้าง	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดเล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่สะอาด แต่อ่านง่าย และมีตัวอักษรที่ชัดเจน
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้อง เขียนเนื้อหาผิดมากกว่า ๓ แห่งขึ้นไป	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำไม่ถูกต้อง ไม่มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษามาก	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดมากและต้องทวงถาม	ผลงานการเขียน ไม่สะอาด อ่านค่อนข้างยากและมีตัวอักษรไม่ชัดเจน

ด้านทักษะกระบวนการและด้านคุณลักษณะ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะ	ด้านคุณลักษณะ	รวม	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน
		๓ คะแนน	๓ คะแนน	๖ คะแนน		

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำงานกลุ่ม
๓	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน
๒	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ขาดการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
๑	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยย่อยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ มุ่งมั่นและศรัทธา เวลา ๓ ชั่วโมง

๑.สาระสำคัญของแผน

ศาสนาทุกศาสนามีคัมภีร์และหลักธรรม ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จะทำให้การดำรงชีวิตดีขึ้น

๒.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำไปใช้

ขอบข่ายเนื้อหา

- คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์

- ใบงาน ๐๑

๒. การเตรียมใบงาน ใบความรู้ ใบกิจกรรม

- ใบความรู้ที่ ๑
- แบบบันทึกการประเมินทักษะ
- แบบบันทึกการประเมินคุณธรรม

๓. การวัดและประเมินผล

- การทำใบงานได้คะแนนตั้งแต่ ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป ถือว่าผ่านการประเมิน
- พฤติกรรมการทำงาน ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป ถือว่าผ่านการประเมิน

๔. การฝึกทักษะเพิ่มเติมโดยใช้แบบฝึกเสริม

-ไม่มี-

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
ขั้นนำ	- สวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ และทบทวนเกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ ที่เรียนไปแล้ว
ขั้นสอน	- สนทนาถึงคัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา - ศึกษาเกี่ยวกับ พระคัมภีร์ที่สำคัญของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย ในใบความรู้ที่ ๑ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้สรุปความรู้ ลงในกระดาษบรู๊ฟ - ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน โดยมีครูคอยแนะนำเพิ่มเติม - นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑ - จัดแสดงในมุมนิทรรศการผลงานแล้วให้นักเรียนได้ชื่นชมผลงาน ครูให้ความรู้และเสนอแนะเพิ่มเติมให้นักเรียน
ขั้นสรุป	- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับคัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา และให้การบ้านนักเรียน
การวัดและประเมินผล	- การทำใบงานที่ ๐๑ - พฤติกรรมการทำงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา

แผนการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

- คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา

จุดประสงค์

ความรู้

๑. อธิบายพระคัมภีร์และหลักธรรมของ ศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลามได้

ทักษะ/กระบวนการ/สมรรถนะที่สำคัญ

๑. กระบวนการกลุ่ม

คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะที่พึงประสงค์

๑. มีความใฝ่รู้

ขั้นนำ

๑. ครูให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและนั่งสมาธิ ๕ - ๑๐ นาที ก่อนเรียนเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

๒. ทบทวนเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของพุทธศาสนา และศาสนาต่าง ๆ โดยครูใช้คำถาม ถามนักเรียน เช่น พระนามของพระพุทธเจ้าชื่อว่าอะไร พระพุทธเจ้าปรินิพานมีพระชนอายุเท่าไร พระเยซูประสูติที่เมืองอะไร ศาสนาอิสลามมีแหล่งกำเนิดอยู่ที่เมืองอะไร นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับคัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา อย่างไรบ้างเป็นต้น

๓. ครูเล่านิทาน เรื่องลิงเจ้าปัญญา

ขั้นสอน

๑. ร่วมกันสนทนาถึงหลักธรรมและคัมภีร์ของแต่ละศาสนา ที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ในด้านการสอนคนให้เป็นคนดี ละเว้นการทำชั่ว มีจิตใจที่งาม

๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มศึกษาเกี่ยวกับ พระคัมภีร์และหลักธรรมที่สำคัญของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย ในใบความรู้ที่ ๑ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้สรุปความรู้ ลงในกระดาษบรู๊ฟ

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. ใบความรู้ที่ ๑

๒. นิทาน

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. ใบงานที่ ๐๑

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินความรู้บอกพระคัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนาและการปฏิบัติตนเป็นคนดี

๒. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๓. ประเมินคุณธรรม ด้านความใฝ่รู้

๔. ประเมินผลงานศิลปะ

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา

แผนการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

–	๓. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน โดยมีครูคอยแนะนำเพิ่มเติม ๔. นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑ ๕. นักเรียนนำผลงานจัดแสดงในมุมนิทรรศการผลงานแล้วให้นักเรียนได้ชื่นชมผลงาน ครูให้ความรู้และเสนอแนะเพิ่มเติมให้นักเรียน **ขั้นสรุป** ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับคัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา โดยครูได้สรุปให้นักเรียนฟังว่า “หลักธรรมของทุกศาสนาสอนให้คนเป็นคนดี ดังนั้นถ้าบุคคลใดนับถือศาสนาใดก็ต้องปฏิบัติตามหลักธรรมนั้น จึงจะเกิดผลดีต่อตนเองและสังคม” ๒. ครูให้การบ้านนักเรียนไปทำแผ่นป้ายหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ มาติดไว้ในห้องเรียน เพื่อเป็นการเตือนการปฏิบัติของนักเรียน คนละ ๑ แผ่นป้าย	**วิธีการ** ๑. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๒. ประเมินความรู้ จากใบงาน **เครื่องมือ** ๑. ใบงานที่ ๐๑ ๒. แบบบันทึกการประเมินทักษะ ๓. แบบบันทึกการประเมินคุณธรรม
–		**เกณฑ์การประเมิน** ๑. การทำใบงานได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป ถือว่าผ่านการประเมิน ๒. พฤติกรรมการทำงาน ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป ถือว่าผ่านการประเมิน

☆☆☆☆☆ | ป ๓.๑/ผ ๓-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง ๑. แบ่งกลุ่มนักเรียน ร่วมกันเขียนแผนผังความคิดสรุปเกี่ยวกับพระคัมภีร์และหลักธรรมของ ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม

๒. ส่งตัวแทนออกมานำเสนอ

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่ .....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่ .....

ใบความรู้ที่ ๑
คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา

๑. ศาสนาพุทธ มีคัมภีร์ที่สำคัญชื่อ พระไตรปิฎก ซึ่งบรรจุคำสอนของพระศาสดาสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถือว่าเป็นคัมภีร์สูงสุดในพระพุทธศาสนา โดย คำว่าพระไตรปิฎก มาจากภาษาบาลีคือ ติปิฎก แปลว่า ตะกร้าสามใบ หรือคำสอนสามหมวด (ติ หมายถึง สาม ปิฎก หมายถึง ตำรา คัมภีร์ หรือกระจาด) แบ่งออกเป็น ๓ ปิฎก คือ ๑. พระวินัยปิฎก ๒. พระสุตตันตปิฎก

๓. พระอภิธรรมปิฎก

๒. ศาสนาคริสต์ มีคัมภีร์ที่สำคัญชื่อ คัมภีร์ไบเบิล แปลว่า หนังสือ เรียกโดยย่อว่าพระคัมภีร์ เป็นหนังสือที่บอกเรื่องราวเกี่ยวกับพระเจ้า มนุษย์ ความบาป และแผนการของพระเจ้าในการช่วยมนุษย์ให้รอดพ้นจากความพินาศอันเนื่องจากความบาปสู่ชีวิตนิรันดร์ เป็นหนังสือที่บันทึกหลักธรรมคำสอนของศาสนาคริสต์ ซึ่งในบางเล่มมีพื้นฐานมาจากหลักคำสอนของศาสนายูดาห์ของชาวยิว ชาวคริสต์เรียกคัมภีร์ไบเบิล

๓. ศาสนาอิสลาม มีคัมภีร์ที่สำคัญชื่อ อัลกุรอาน แปลว่า บทอ่านบทท่อง มีหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอิสลาม จะเน้นเรื่องความศรัทธาหรือความเชื่อโดยปราศจากการระแวงสงสัย และการปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัด ชาวมุสลิมจะต้องปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาด้วยกาย วาจา และใจ พิธีกรรมทางศาสนาที่เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย จุดมุ่งหมายเพื่อให้ชาวมุสลิมระลึกถึงพระเจ้าและได้พบปะพี่น้องมุสลิม

หลักคำสอนสำคัญของพระพุทธศาสนา

๑. อริยสัจ ๔ คือ ความจริงอันประเสริฐ ๔ ประการ ได้แก่
   ๑) ทุกข์ คือ ความไม่สบายกายไม่สบายใจ
   ๒) สมุทัย คือ เหตุของความเป็นทุกข์ ได้แก่ ตัณหา
   ๓) นิโรธ คือ ความดับทุกข์ หรือนิพพาน
   ๔) มรรค คือ ข้อปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ความดับทุกข์ หมายถึง อริยมรรค ๘ ประกอบด้วย

(๑) สัมมาทิฐิ คือ ความเห็นชอบ

(๒) สัมมาสังกัปปะ คือ ความดำริชอบ

(๓) สัมมาวาจาคือ การเจรจาชอบ

(๔) สัมมากัมมันตะ คือ การกระทำชอบ

(๕) สัมมาอาชีวะ คือ การเลี้ยงชีพชอบ

(๖) สัมมาวายามะ คือ ความพยายามชอบ

(๗) สัมมาสติ คือ การตั้งสติชอบ

(๘) สัมมาสมาธิ คือ การตั้งใจชอบ

อริยมรรค ๘ เมื่อสรุปรวมแล้วเรียกว่า ไตรสิกขา อันได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา

๒. ขันธ์ ๕ หรือเบญจขันธ์ หมายถึง องค์ประกอบของชีวิตมนุษย์ คือ ส่วนที่เป็นร่างกาย และส่วนที่เป็นจิตใจ ได้แก่

๑) รูปขันธ์ คือ ร่างกายและพฤติกรรมต่างๆ ประกอบด้วยธาตุ ๔ ได้แก่ ดิน น้ำ ลม ไฟ

๒) วิญญาณขันธ์ คือ ความรู้อารมณ์ที่ผ่านมาทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

๓) เวทนาขันธ์ คือ ความรู้สึก ซึ่งเป็นผลมาจากสุขเวทนา ความสุขทางกายและใจ ทุกขเวทนา คือ ทุกข์ทางกายและใจ และอุเบกขาเวทนา คือ ความไม่ทุกข์ไม่สุขทางกายและใจ

๔) สัญญาขันธ์ คือ การกำหนดได้ ๖ อย่างจากวิญญาณและเวทนา คือ รูป รส กลิ่น เสียง

๕) สังขารขันธ์ คือ ความคิด แรงจูงใจ สภาพที่ปรุงแต่งจิตใจให้คิดดี คิดชั่ว เป็นผลมาจากวิญญาณและเวทนา

๓. ไตรลักษณ์ หมายถึง ลักษณะทั่วไปของสิ่งทั้งหลายทั้งปวงในโลก ได้แก่

๑) อนิจจตา คือ ความไม่เที่ยง

๒) ทุกขตา คือ ความเป็นทุกข์

๓) อนัตตา คือ ความไม่ใช่ตัวตน

หลักคำสอนของศาสนาคริสต์

๑. หลักคำสอนเรื่อง ตรีเอกานุภาพ คือ การนับถือพระเจ้าองค์เดียว แบ่งเป็น ๓ ภาค คือ

๑) พระบิดาหมายถึง พระเจ้า

๒) พระบุตรหมายถึง พระเยซู

๓) พระจิต หมายถึง วิญญาณบริสุทธิ์ในจิตใจของชาวคริสต์ที่มีศรัทธา

๒. หลักคำสอนเรื่องความรัก ศาสนาคริสต์เป็นศาสนา ที่ได้ชื่อว่าเป็นศาสนาแห่งความรัก สอนให้รักพระเจ้า รักเพื่อนมนุษย์เหมือนรักตัวเอง

๓. คำสอนเรื่องบัญญัติ ๑๐ ประการ ได้แก่

๑) จงนับถือพระเจ้าองค์เดียว คือ พระยะโฮวาห์

๒) อย่าออกนามพระเจ้าโดยไม่สมเหตุ

๓) ถือวันพระเจ้าเป็นวันศักดิ์สิทธิ์

๔) จงนับถือบิดามารดา

๕) อย่าฆ่าคน

๖) อย่าผิดประเวณี

๗) อย่าลักทรัพย์

๘) อย่าใส่ความนินทาว่าร้ายผู้อื่น

๙) อย่าคิดมิชอบ

๑๐) อย่าโลภในสิ่งของผู้อื่น

๔. อาณาจักรพระเจ้า หมายถึง อาณาจักรแห่งจิตใจที่มีพระเจ้าเป็นเป้าหมาย

หลักคำสอนของศาสนาอิสลาม

๑. หลักศรัทธา ๖ ประการ

๑) ศรัทธาในพระอัลเลาะห์เพียงองค์เดียว

๒) ศรัทธาในบรรดามลาอีกะห์ คือ เทวทูต

๓) ศรัทธาในพระคัมภีร์

๔) ศรัทธาในบรรดาศาสนทูต

๕) ศรัทธาในวันพิพากษา

๖) ศรัทธาในกฎกำหนดสภาวการณ์

๒. หลักปฏิบัติ ๕ ประการ

๑) การปฏิญาณตน ยอมรับว่าพระอัลเลาะห์เป็นพระเจ้าองค์เดียว

๒) การละหมาด หรือ นมาซ วันละ ๕ ครั้ง

๓) การถือศีลอด หรือ อัศศิยาม หมายถึง การละหรืองดเว้นบริโภคอาหาร

๔) การบริจาคซะกาต หมายถึง การบริจาคทานหรือบริจาคทรัพย์ที่ได้มาด้วยความสุจริต แก่ผู้ที่ควรรับซะกาต

๕) การประกอบพิธีฮัจญ์ ณ วิหารกะบะห์ ที่เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดิอาระเบีย

ความสอดคล้องของหลักคำสอนทั้ง ๓ ศาสนา

๑. การทำความดี ละเว้นความชั่ว

๒. การแสดงความรัก ความเมตตา และเสียสละ

๓. การเสียสละเพื่อเพื่อนมนุษย์

๔. การพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ขยันหมั่นเพียร

๕. สอนให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ไม่เบียดเบียนกัน

หลักคำสอนสำคัญของศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู

หลักคำสอนสำคัญของศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู มีหลักคำสอนสำคัญ ดังนี้

๑. หลักธรรม ๑๐ ประการ ได้แก่

๑) ธฤติ

๒) กษมา

๓) ทมะ

๔) อัสเตยะ

๕) เศาจะ

๖) อินทรียนิครหะ

๗) ธี

๘) วิทยา

๙) สัตยา

๑๐) อโกธะ

๒. หลักอาศรม ๔ หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินชีวิตของผู้ที่นับถือศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู ได้แก่

๑) พรหมจารี

๒) คฤหัสถ์

๓) วานปรัสถ์

๔) สันนยาสี

หลักคำสอนสำคัญของศาสนาสิข

หลักคำสอนสำคัญของศาสนาสิข จะเน้นสอนให้คนเราพบกับความสุขที่แท้จริงและรู้จักพยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ซึ่งมีหลักสำคัญ ได้แก่

๑. หลักความสุขอันแท้จริง ได้แก่

๑) กรรม

๒) ปัญญา

๓) มหาปีติ

๔) พละ

๕) สัจจะ

๒. หลักวินัย ได้แก่

๑) วินัยทางกาย

๒) วินัยทางศีลธรรม

๓) วินัยทางจิตใจ

ที่มา : เยาวลักษณ์ อักษร. (มปป.). **คู่มือครูใช้ประกอบการสอนร่วมกับหนังสือเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖.** กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๓

ด้านความรู้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ใบงานที่ ๐๑	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน
		๑๒ คะแนน		

เกณฑ์การประเมิน ใบงานที่ ๑-๒

ระดับคะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	**การใช้ภาษา**	**เวลา**	**ความสะอาดและสวยงาม**
๓	เนื้อหาถูกต้อง ตรงตามหลักธรรมและคัมภีร์ของแต่ละศาสนา มีรายละเอียดครอบคลุม มีลำดับความคิดดี ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีการใช้ภาษา อย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงานภายในเวลาที่กำหนด	- ผลงานการเขียนสะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน - มีการใช้สีที่สวยงามและสร้างสรรค์มาก
๒	เนื้อหาถูกต้องตรงตามหลักธรรมและคัมภีร์ของแต่ละศาสนา แต่รายละเอียดไม่ครอบคลุม มีลำดับความคิด ชัดเจนบ้าง	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง ไม่มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดเล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่สะอาด แต่อ่านง่าย และมีตัวอักษรที่ชัดเจน - มีการใช้สีที่สวยงามและสร้างสรรค์บ้าง
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้องหรือไม่ตรงตามหลักธรรมและคัมภีร์ของแต่ละศาสนา และมีรายละเอียดไม่ครอบคลุม มีลำดับความคิดไม่ถูกต้อง	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำไม่ถูกต้อง ไม่มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษา	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดมากและต้องทวงถาม	ผลงานการเขียน ไม่สะอาด อ่านค่อนข้างยากและมีตัวอักษรไม่ชัดเจน - มีการใช้สีที่ไม่สวยงามและไม่สร้างสรรค์มาก

ด้านทักษะกระบวนการและด้านคุณลักษณะ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะ	ด้านคุณลักษณะ	รวม	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน
		๖ คะแนน	๓ คะแนน	๙ คะแนน		

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำงานกลุ่ม
๓	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน
๒	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ขาดการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
๑	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยย่อยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ มุ่งมั่นและศรัทธา เวลา ๓ ชั่วโมง

๑.สาระสำคัญของแผน

ศาสนสถานเป็นสถานที่สำคัญของศาสนา ซึ่งจะเป็นสถานที่ในการประกอบพิธีกรรมของศาสนา ดังนั้นนักเรียนจึงต้องช่วยกันบำรุง ดูแลรักษา ศาสนสถานให้สะอาด เหมาะสำหรับการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

๒.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำไปใช้

ขอบข่ายเนื้อหา

- ศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์

- วัดหรือศาสนสถาน
- พระสงฆ์ หรือผู้แทนของศาสนาอื่นๆ
- รูปภาพศาสนสถาน

๒. การเตรียมใบงาน ใบความรู้ ใบกิจกรรม

- ใบงานที่ ๐๑
- แบบบันทึกการประเมินทักษะ
- แบบบันทึกการประเมินคุณธรรม

๓. การวัดและประเมินผล

- การทำใบงานได้คะแนนตั้งแต่ ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมินระดับดี
- พฤติกรรมการทำงาน ได้คะแนนตั้งแต่ ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป ถือว่าผ่านการประเมินระดับดี

๔.การฝึกทักษะเพิ่มเติมโดยใช้แบบฝึกเสริม

-ไม่มี-

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา

แผนการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนาสถานและการบำรุงศาสนสถาน

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
ขั้นนำ	- นักเรียนเล่าเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักคัมภีร์และหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง - ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับศาสนสถานที่มีในชุมชนของตนเอง
ขั้นสอน	- ครูอธิบายให้นักเรียนได้รู้ถึงแนวทางในการบำรุงและดูแลศาสนสถาน - ครูและนักเรียนสร้างข้อตกลงในการไปเรียนรู้นอกสถานที่ ที่มีในชุมชนของนักเรียน - นักเรียนแบ่งหน้าที่กันเมื่อไปถึงศาสนสถาน พอเดินทางไปถึงศาสนสถาน (วัด) นิมนต์พระสงฆ์ให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน
ขั้นสรุป	- นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑ - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับศาสนสถานที่มีอยู่ในชุมชน และเป็นศาสนสถานของศาสนาที่นักเรียนนับถือ ให้นักเรียนได้ช่วยดูแลรักษา และบำรุงศาสนสถานร่วมกันวางแผนการไปทำความสะอาดศาสนสถานในครั้งต่อไปให้เป็นงานของโรงเรียน
การวัดและประเมินผล	- การทำใบงานที่ ๐๑ - พฤติกรรมการทำงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา

แผนการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

ศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน

จุดประสงค์

ความรู้

๑. อธิบายวิธีการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมใน ศาสนสถาน และการบำรุงศาสนสถานของศาสนาที่ตนเองนับถือได้

ทักษะ

๑. การทำความสะอาด

คุณธรรม/คุณลักษณะที่พึงประสงค์

๑. ความใฝ่รู้

ขั้นนำ

๑. นักเรียนเล่าเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักคัมภีร์และหลักธรรมของศาสนาที่นักเรียนนับถือให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง

๒. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับศาสนสถานที่มีในชุมชนของตนเอง โดยใช้ภาพศาสนสถานให้นักเรียนได้ดู

ขั้นสอน

๑. ครูอธิบายให้นักเรียนได้รู้ถึงแนวทางในการบำรุงและดูแลศาสนสถาน

๒. ครูและนักเรียนสร้างข้อตกลงในการไปเรียนรู้นอกสถานที่ ที่มีในชุมชนของนักเรียนเช่น วัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เรียนรู้ศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน

๓. นักเรียนแบ่งหน้าที่กันเมื่อไปถึงศาสนสถาน เช่น กวาดพื้น ถูพื้น เช็ดฝุ่น กวาดหยากไย่ เป็นต้น

๔. พอเดินทางไปถึงศาสนสถาน (วัด) ได้นิมนต์พระสงฆ์ให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน

๕. นักเรียนทุกชั้นทำใบงานที่ ๐๑

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. วัดหรือศาสนสถาน

๒. พระสงฆ์ หรือผู้แทนของศาสนาอื่นๆ

๓. รูปภาพศาสนสถาน

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. ใบงานที่ ๐๑

การวัดและประเมินผล

๑.ประเมินความรู้การบอกวิธีการปฏิบัติตนในศาสนสถาน และการบำรุงศาสนสถานของศาสนาที่ตนเองนับถือ

๒.ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๓.ประเมินคุณธรรม ด้านความใฝ่รู้

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา

แผนการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ศาสนสถานและการบำรุงศาสนสถาน

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

–	**ขั้นสรุป** ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับศาสนสถานที่มีอยู่ในชุมชน และเป็นศาสนสถานของศาสนาที่นักเรียนนับถือ ให้นักเรียนได้ช่วยดูแลรักษา และบำรุงศาสนสถาน ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันวางแผนการไปทำความสะอาดศาสนสถานในครั้งต่อไปให้เป็นงานของโรงเรียน	**วิธีการ** ๑. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๒. ประเมินความรู้ จากใบงาน
–		**เครื่องมือ** ๑. ใบงานที่ ๐๑ ๒. แบบบันทึกการประเมินทักษะ ๓. แบบบันทึกการประเมินคุณธรรม **เกณฑ์การประเมิน** ๑. การทำใบงานได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมินระดับดี ๒. พฤติกรรมการทำงาน ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป ถือว่าผ่านการประเมินระดับดี

☆☆☆☆☆ ป ๓.๑/ผ ๔-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง ๑. นักเรียนเขียนแผนผังความคิดสรุปเกี่ยวกับการบำรุงศาสนสถาน

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ภาพประกอบ

พระอุโบสถ

มัสยิด

โบสถ์คริสต์

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๔

ด้านความรู้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ใบงานที่ ๐๑	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน
		๑๒ คะแนน		

เกณฑ์การประเมิน ใบงานที่ ๑

ระดับคะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	**การใช้ภาษา**	**เวลา**	**ความสะอาดและความสวยงาม**
๓	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเรื่องที่อ่าน มีรายละเอียดครอบคลุม มีลำดับความคิดดี ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีการใช้ภาษา อย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงานภายในเวลาที่กำหนด	- ผลงานการเขียนสะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน - มีการใช้สีที่สวยงามและสร้างสรรค์มาก
๒	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเรื่องที่อ่าน แต่รายละเอียดไม่ครอบคลุม มีลำดับความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษาบ้าง	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดเล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่สะอาด แต่อ่านง่าย และมีตัวอักษรที่ชัดเจน - มีการใช้สีที่สวยงามและสร้างสรรค์บ้าง
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้องหรือไม่ตรงตามเรื่องที่อ่านและมีรายละเอียดไม่ครอบคลุม มีลำดับความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษามาก	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดมากและต้องทวงถาม	ผลงานการเขียน ไม่สะอาด อ่านค่อนข้างยากและมีตัวอักษรไม่ชัดเจน - มีการใช้สีที่ไม่สวยงามและไม่สร้างสรรค์มาก

ด้านทักษะกระบวนการและด้านคุณลักษณะ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะ	ด้านคุณลักษณะ	รวม	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน
		๓ คะแนน	๓ คะแนน	๖ คะแนน		

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำความสะอาด
๓	นักเรียนใช้อุปกรณ์ในการทำความสะอาดได้ถูกต้องและมีผลของการทำความสะอาดอยู่ในระดับดีมาก
๒	นักเรียนใช้อุปกรณ์ในการทำความสะอาดได้ถูกต้องและมีผลของการทำความสะอาดอยู่ในระดับพอใช้
๑	นักเรียนใช้อุปกรณ์ในการทำความสะอาดได้ถูกต้องและมีผลของการทำความสะอาดอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยย่อยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ มุ่งมั่นและศรัทธา เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

ศาสนาทุกศาสนามีสาวก ที่ได้ทำหน้าที่ในการสืบสานและเผยแผ่ศาสนามายังชนรุ่นหลังให้ได้เรียนรู้และปฏิบัติให้ถูกต้อง ดังนั้นนักเรียนควรได้ศึกษาและนำมาปฏิบัติตนให้เป็นคนดี

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำไปใช้

ขอบข่ายเนื้อหา

- สาวก ประวัติสาวก และการปฏิบัติตนของสาวก
- การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์

- ใบความรู้ที่ ๑
- ใบงาน
- แบบทดสอบ

๒. การเตรียมใบงาน ใบความรู้ ใบกิจกรรม

- ใบงานที่ ๐๑
- แบบบันทึกกาประเมินทักษะ
- แบบบันทึกการประเมินคุณธรรม

๓. การวัดและประเมินผล

- การทำใบงานได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมินระดับดี
- พฤติกรรมการทำงาน ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป ถือว่าผ่านการประเมินระดับดี

๔. การฝึกทักษะเพิ่มเติมโดยใช้แบบฝึกเสริม

-ไม่มี-

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา

แผนการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สาวก ประวัติสาวก และการปฏิบัติตนของสาวก

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา

และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นนำ	- ทบทวนเกี่ยวกับศาสสถานและการดูแล บำรุงรักษาศาสนสถานที่มีอยู่ในชุมชน - สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสาวกของแต่ละศาสนา และการปฏิบัติตนของสาวก
ขั้นสอน	- ครูเล่าประวัติสาวกของศาสนาต่าง ๆ และ สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ - นักเรียนสืบค้นข้อมูล บันทึกลงในสมุด และอภิปรายร่วมกันตามกลุ่มของแต่ละชั้น - นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑
ขั้นสรุป	- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูล และสรุปผลงานของนักเรียนเกี่ยวกับการทำใบงาน สรุปเรื่องประวัติของสาวก วิธีการของปฏิบัติตนของสาวก - ทดสอบหลังเรียนจำนวน ๑๐ ข้อ - สรุปเกี่ยวกับการเรียนรู้หน่วยย่อยที่ ๑ - นัดหมายนักเรียนเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการผลงานประจำหน่วยย่อยที่ ๑
การวัดและประเมินผล	- การทำใบงานที่ ๐๑ - พฤติกรรมการทำงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา

แผนการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สาวก ประวัติสาวก และการปฏิบัติตนของสาวก

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

- สาวก ประวัติสาวก และการปฏิบัติตนของสาวก
- การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
- การวาดภาพระบายสี

จุดประสงค์

ความรู้

๑. อธิบายประวัติของสาวก และวิธีการปฏิบัติตนของสาวกได้

ทักษะ

๑. กระบวนการกลุ่ม
๒. สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
๓. การวาดภาพระบายสี

คุณธรรม/คุณลักษณะที่พึงประสงค์

๑. ความใฝ่รู้

ขั้นนำ

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเกี่ยวกับศาสนสถานและการดูแล บำรุงรักษาศาสนสถานที่มีอยู่ในชุมชน

๒. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสาวกของแต่ละศาสนา และการปฏิบัติตนของสาวก

ขั้นสอน

๑. ครูเล่าประวัติพุทธสาวก ให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนได้ศึกษาตามในใบความรู้ที่ ๑ ด้วย

๒. สนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบของพุทธสาวก จากเรื่องที่ครูเล่า แล้วให้นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่ครูเล่าให้ฟัง

๓. ครูสอนนักเรียนเกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลจากระบบอินเทอร์เน็ต และมารยาทในการใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

๕. นักเรียนเข้ากลุ่ม ร่วมกันศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติของสาวก และการปฏิบัติตนของสาวกของแต่ละศาสนา

๖. นักเรียนแต่ละคนเขียนสรุปการศึกษาค้นคว้าของตนลงในสมุด

๗. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายจากการสืบค้นข้อมูล

๘. นักเรียนเขียนสรุปเกี่ยวกับประวัติของสาวก การปฏิบัติตนของสาวก ตามที่ได้สืบค้น แล้วเขียนบอกความประทับใจ

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. ใบความรู้ที่ ๑
๒. ใบงาน
๓. แบบทดสอบ

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. ใบงานที่ ๐๑

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินความรู้การอธิบายประวัติของสาวก และวิธีการปฏิบัติตนของสาวก
๒. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม
๓. ประเมินคุณธรรม ด้านความใฝ่รู้

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา
แผนการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สาวก ประวัติสาวก และการปฏิบัติตนของสาวก
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

–	๙. นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑ **ขั้นสรุป** ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูล และสรุปผลงานของนักเรียนเกี่ยวกับการทำใบงาน และสรุปเรื่องประวัติของสาวก และวิธีการของปฏิบัติตนของสาวก ๒. ทดสอบหลังเรียนจำนวน ๑๐ ข้อ ๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการเรียนรู้หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา ๔. ครูและนักเรียนร่วมกันนัดหมายการจัดนิทรรศการผลงานประจำหน่วยย่อยที่ ๑ โดยให้นักเรียนนำผลงานที่ได้ทำมาทั้งหมดจากการเรียนหน่วยย่อยที่ ๑ มาจัดนิทรรศการในห้องนิทรรศการของโรงเรียน โดยนัดหมายในเวลาว่างหลังเลิกเรียน	**วิธีการ** ๑. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๒. ประเมินความรู้ จากใบงาน **เครื่องมือ** ๑. ใบงานที่ ๐๑ ๒. แบบบันทึกกาประเมินทักษะ ๓. แบบบันทึกการประเมินคุณธรรม **เกณฑ์การประเมิน** ๑. การทำใบงานได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมินระดับดี ๒. พฤติกรรมการทำงาน ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป ถือว่าผ่านการประเมินระดับดี
–		

☆☆☆☆☆ ป ๓.๑/ผ ๕-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนเขียนสรุปเกี่ยวกับประวัติของสาวก และวิธีการปฏิบัติตนของสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ พร้อมกับวาดภาพประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๑

ประวัติพุทธสาวก

พระราธะ

พระราธะ เดิมเป็นพราหมณ์อาศัยอยู่ในเมืองราชคฤห์ เมื่อแก่ลงถูกทอดทิ้ง จึงไปอาศัยอยู่กับวัด ต่อมาประสงค์จะบวช แต่ก็ไม่มีใครรับบวชให้ จึงเสียใจจนร่างกายซูบผอม

วันหนึ่งพระพุทธเจ้าได้ทรงพระดำเนินอยู่ในบริเวณพระวิหารและได้ทอดพระเนตรเห็นราธพราหมณ์มีร่างกายซูบผอม ผิวพรรณหมองคล้ำ ไม่ผ่องใส ตรัสถามได้ความว่าราธพราหมณ์อยากจะบวชแต่ไม่มีใครบวชให้ เมื่อไม่ได้บวชสมประสงค์จึงได้เป็นเช่นนั้น พระศาสดาตรัสถามเหล่าภิกษุว่า “ใครที่ระลึกถึงอุปการะของพราหมณ์ผู้นี้ได้บ้าง” พระสารีบุตรระลึกได้ว่าครั้งหนึ่งเคยได้รับบิณฑบาตเป็นข้าว ๑ ทัพพี พระพุทธเจ้าจึงทรงอนุญาตให้พระสีบุตรบวชให้ราธพราหมณ์ด้วยวิธี ญัตติจตุตถกรรม เป็นการบวชโดยได้ขอมติจากคณะสงฆ์ จึงถือว่าราธพราหมณ์ได้อุปสมบทด้วยวิธีนี้เป็นบุคคลแรก

เมื่อบวชแล้วพระราธะได้เที่ยวจาริกไปกับพระสารีบุตร ไม่นานก็สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ต่อมาพระสารีบุตรได้มาเข้าเฝ้าพระบรมศาสดา พระองค์ตรัสถามถึงพระราธะว่าเป็นอย่างไร พระสารีบุตรได้กราบทูลว่า “เป็นคนว่าง่ายสอนง่าย เมื่อแนะนำสั่งสอนว่า สิ่งนี้ควรทำสิ่งนั้นไม่ควรทำ ท่านจงทำอย่างนี้อย่าทำอย่างนั้น พระราธะไม่เคยโกรธเลย”

ที่มา : http://www.dmc.tv/

ทีฆีติโกสลชาดก (ผู้ไม่ทำลายโอวาท)

ครั้งหนึ่งพระพุทธองค์ประทับอยู่ ณ พระเชตุวัน ทรงปรารภถึงภิกษุเมืองโกสัมพีทะเลาะวิวาทกัน ไม่ปฏิบัติตามโอวาทที่พระองค์ทรงให้ไว้ จึงได้ตรัสทีฆีติโกสลชาดก ดังนี้

เมื่อครั้งอดีตกาลพระเจ้าพรหมทัตผู้เป็นกษัตริย์ครองกรุงพาราณสี ทำศึกชนะและได้ฆ่าพระเจ้าทีฆีติโกสลและพระมเหสี แต่ทีฆาวุกุมารซึ่งเป็นพระราชโอรสหนีไปได้ ต่อมาทีฆาวุกุมารเติบโตขึ้น จึงได้เข้ามาถวายตัวเป็นทหารรับใช้คนสนิทของพระเจ้าพรหมทัต

อยู่มาวันหนึ่งพระเจ้าพรหมทัตออกประพาสป่ากับทีฆาวุกุมารและเผลอบรรทมหลับไป ทีฆาวุกุมารจึงได้คิดที่จะฆ่าพระเจ้าพรหมทัตแต่ระลึกถึงโอวาทที่บิดามารดาให้ไว้ได้ว่า เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร จึงคิดว่าถึงตัวตายก็ไม่ทำลายคำสอนของบิดามารดา

ทีฆาวุกุมารบอกความจริงให้พระเจ้าพรหมทัตว่าตนเป็นใครและไม่คิดประทุษร้ายพระเจ้าพรหมทัตอีกต่อไป พระเจ้าพรหมทัตก็ทรงให้สัญญาว่าจะไม่ประทุษร้ายต่อ ทีฆาวุกุมารเช่นกัน ต่อมาพระเจ้าพรหมทัตจึงได้พระราชทานพระธิดา แล้วมอบพระราชบัลลังก์ให้ทีฆาวุกุมารปกครอง

ครั้งพระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาจบลง จึงตรัสว่า “พระเจ้าทีฆีติโกศลและพระมเหสี ได้มาเป็นพระบิดาและพระมารดาแห่งเรา ส่วนทีฆาวุกุมารได้มาเป็นเรา ผู้เป็นตถาคตในชาตินี้”

ที่มา : http://www.dmc.tv/

สัพพทาฐิชาดก (ความโลภทำให้เสื่อมลาภ)

เมื่อพระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ เวฬุวันมหาวิหาร ได้ทรงปรารภเรื่องของพระเทวทัตต์ผู้มีบริวารมาก แต่ต้องเสื่อมจากลาภเพราะประมาทลืมตัว จึงได้ตรัสสัพพทาฐิชาดก ดังนี้

ในสมัยพระเจ้าพรหมทัตเสวยราชสมบัติ ณ เมืองพาราณสี ปุโรหิตของพระองค์เป็นผู้ชำนาญมนตร์วิเศษกลับใจให้หลง วันหนึ่งปุโรหิตได้ไปนั่งท่องมนตร์บนเนินสูงแห่งหนึ่ง ขณะนั้นสุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งนอนอยู่ในโพรงมันได้ยินมนตร์นั้นและท่องจำได้คล่อง

ต่อมาสุนัขจิ้งจอกร่ายมนตร์บังคับสัตว์ทั้งหลายให้อยู่ในอำนาจแล้วตั้งตนเป็นใหญ่ นามว่า สัพพทาฐิ แล้วให้ราชสีห์ขึ้นเหยียบบนหลังช้างสองเชือก โดยที่สัพพทาฐิและมเหสีขึ้นไปนั่งบนหลังราชสีห์ ซึ่งนับเป็นอิสริยยศอันยิ่งใหญ่

ด้วยความที่หลงในอำนาจสัพพทาฐิจึงได้คิดจะชิงราชสมบัติของพระเจ้าพรหมทัต โดยคิดจะให้ราชสีห์เปล่งสีหนาททำให้ชาวเมืองแก้วหูแตกสิ้นชีวิต ปุโรหิตจึงออกอุบายให้ชาวเมืองนำเอาแป้งอุดหูไว้ เมื่อราชสีห์เปล่งสีหนาท ชาวเมืองก็ไม่ได้ยิน แต่บริวารของสัพพทาฐิต่างตกใจกลัว และแตกตื่นวิ่งหนี รวมถึงช้างทั้งสองเชือกก็ได้สลัดสัพพทาฐิและมเหสีตกลงมา และเหยียบจนแหลกถึงสิ้นชีวิตในที่นั้น

ครั้นพระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาจบลง จึงตรัสว่า “สุนัขจิ้งจอกร้ายในกาลนั้น คือ พระเทวทัตต์ พระเจ้าพรหมทัต คือ พระสารีบุตร ส่วนปุโรหิตนั้นได้มาเป็นเรา ผู้เป็นตถาคตในชาตินี้”

ที่มา : http://www.dmc.tv/

พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

พ่อขุนรามคำแหงมหาราชเป็นโอรสของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ทรงขึ้นครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์พระองค์ที่ ๓ แห่งกรุงสุโขทัยต่อจากพ่อขุนบานเมือง ซึ่งทรงเป็นพระเชษฐา พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่มีพระปรีชาสามารถสูง ทรงเป็นนักปราชญ์และทรงเป็นนักรบที่เก่งกล้าสามารถ เมื่อพระองค์มีพระชนมายุ ๑๙ พรรษา ได้ตามเสด็จพระบิดาไปรบกับขุนสามชนเจ้าเมืองฉอด ขณะที่พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ทรงกำลังชนช้างกับขุนสามชน แต่ช้างชนได้เตลิดหนี พระโอรสองค์เล็กจึงได้ชนช้างกับขุนสามชนจนชนะ และพ่อขุนศรีอินทราทิตย์จึงได้เฉลิมพระนามว่า พระรามคำแหง และต่อมาพระองค์เสด็จขึ้นครองราชย์เมื่อ พ.ศ. ๑๘๒๒ พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่เป็นมหาราชองค์แรกของไทย เพราะได้ทรงทำคุณูปการอย่างมากมายในรัชสมัยของพระองค์ ทั้งด้านการปกครอง ด้านศาสนา และด้านภาษาและวรรณกรรม

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

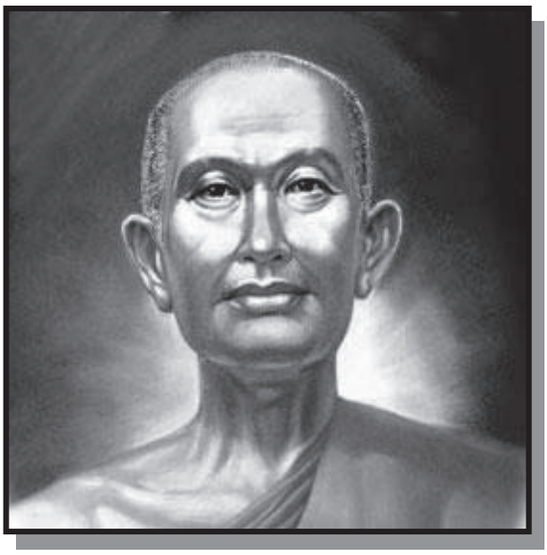

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ทรงมีพระนามเดิมว่า พระเจ้าลูกยาเธอพระองค์เจ้าวาสุกรี ประสูติเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๓๓๓ เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกและเจ้าจอมมารดาจุ้ย ซึ่งต่อมาพระมารดาได้รับสถาปนาให้เป็นท้าวทรงกันดาล

พระองค์ทรงบรรพชาเป็นสามเณร เมื่อทรงมีพระชนมายุ ๑๒ พรรษา และประทับอยู่ที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร และทรงศึกษาอยู่ในสำนักของสมเด็จพระพนรัตน ต่อมาใน พ.ศ. ๒๓๕๔ ได้ผนวชเป็นพระภิกษุ

เมื่อ พ.ศ.๒๓๕๗ สมเด็จพระพนรัตนพระอาจารย์ของพระองค์มรณภาพ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงทรงแต่งตั้งให้พระองค์ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนฯ ซึ่งยังรวมถึงตำแหน่งพระราชาคณะอีกตำแหน่งหนึ่งด้วย ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานตำแหน่งแด่สมเด็จฯ กรมพระปรมานุชิตชิโนรสขึ้นเป็นเจ้าคณะกลาง ปกครองพระอารามหลวงและอารามราษฎร์ทั้งหมดในมณฑลกรุงเทพฯ พร้อมกับทรงเทียบสมณศักดิ์ให้เสมอพระราชาคณะ

สมเด็จฯ กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ทรงมีพระปรีชาสามารถในทางกวีอย่างมาก วรรณคดีที่ทรงนิพนธ์ไว้ถือเป็นตำราของกวีรุ่นหลัง และเป็นวรรณคดีที่มีชื่อเสียงตราบจนทุกวันนี้ เช่น ลิลิตตะเลงพ่าย ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก เป็นต้น

สมเด็จฯ กรมพระปรมานุชิตชิโนรส พระองค์ทรงสิ้นพระชนม์ด้วยโรคชรา เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๓๙๖ รวมเวลาที่ทรงผนวชในบวรพระพุทธศาสนา ๔๒ พรรษา และทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราช เป็นเวลา ๑ ปี ๔ เดือน

สมเด็จฯ กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ทรงทำนุบำรุงสืบทอดพระพุทธศาสนา สมควรที่ชาวพุทธพึงยกย่องสรรเสริญ ถือเป็นแบบอย่างที่ควรนำมาประพฤติปฏิบัติต่อไป อีกทั้งพระองค์ยังทรงได้รับการประกาศยกย่องจากองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ในฐานะปูชนียบุคคล ผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมระดับโลก ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๓

ที่มา : เยาวลักษณ์ อักษร และคณะ. (มปป.). **คู่มือครูใช้ประกอบการสอนร่วมกับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖.** กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๕

ด้านความรู้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ใบงานที่ ๐๑	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน
		๑๒ คะแนน		

เกณฑ์การประเมิน ใบงานที่ ๐๑

เกณฑ์การประเมินการเขียนและการวาดภาพประกอบ

ระดับคะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	**รูปแบบ**	**ความสะอาด สวยงาม**	**การเขียน**
๓	มีเนื้อหาตรงตามเรื่องที่กำหนดให้ ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์	ออกแบบรูปภาพวาดสอดคล้องกับเรื่องน่าสนใจมีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสวยงามสะอาด ระบายสีได้ละเอียด ประณีต ใช้แสงเงาได้เหมาะสมกลมกลืนสมจริง	เขียนสรุปเนื้อหาได้ถูกต้องสอดคล้องกับภาพที่วาด
๒	มีเนื้อหาตรงตามเรื่องที่กำหนดให้ถูกต้องครบถ้วน	ออกแบบรูปภาพวาดสอดคล้องกับเรื่องเป็นส่วนใหญ่ น่าสนใจมีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสะอาดระบายสีได้ละเอียด ประณีตใช้แสงเงาได้เหมาะสม	เขียนสรุปเนื้อหาได้ถูกต้องสอดคล้องกับภาพที่วาด และมีคำที่เขียนผิด ๑ คำ
๑	มีเนื้อตรงตามเรื่องที่กำหนดให้ถูกต้องบางส่วน ไม่ครบถ้วน	ออกแบบรูปภาพวาดสอดคล้องกับเรื่องเป็นส่วนใหญ่ ไม่น่าสนใจ ไม่มีความสวยงามและไม่มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสะอาดระบายสีไม่ละเอียด ประณีต ใช้แสงเงาไม่เหมาะสม	เขียนสรุปเนื้อหาได้ถูกต้องสอดคล้องกับภาพที่วาด และมีคำที่เขียนผิดมากกว่า ๒ คำ

ด้านทักษะกระบวนการและด้านคุณลักษณะ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะ			ด้านคุณลักษณะ	รวม	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน
		๓ คะแนน			๓ คะแนน	๖ คะแนน		

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำงานกลุ่ม
๓	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน
๒	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ขาดการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
๑	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง

ระดับคะแนน	การสืบค้นข้อมูล
๓	ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลได้ และได้ข้อมูลที่ถูกต้อง
๒	ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลได้ แต่ข้อมูลไม่สมบูรณ์
๑	ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลได้ หรือได้แต่ไม่คล่อง และข้อมูลไม่สมบูรณ์

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา

ประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๑๐ ข้อ

.....

คำชี้แจง นักเรียนเลือกตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ศาสดาของศาสนาคริสต์ เป็นคนเชื้อชาติใด

ก. อเมริกา ข. อาหรับ

ค. อังกฤษ ง. ยิว

๒. ศาสดาของพระพุทธศาสนาคือใคร

ก. พระเยซู ข. พระพุทธเจ้า

ค. พระอัลเลาะห์ ง. พระนบีมุฮัมมัด

๓. ข้อใดหมายถึงเจ้าชายสิทธัตถะ

ก. พระราชโอรสของพระพุทธเจ้า ข. พระนามเดิมของพระสารีบุตร

ค. พระบิดาของพระพุทธเจ้า ง. พระนามเดิมของพระพุทธเจ้า

๔. ศาสนาใดสอนให้ศาสนิกชนถือศีลอด

ก. ศาสนาพุทธ ข. ศาสนาคริสต์

ค. ศาสนาอิสลาม ง. ศาสนาพราหมณ์

๕. ความจริงอันประเสริฐ ๔ ประการ เป็นความหมายของหลักธรรมใด

ก. อริยสัจ ๔ ข. ไตรสิกขา

ค. หลักกรรม ง. พระรัตนตรัย

๖. เพราะเหตุใด พระพุทธเจ้าจึงทรงออกผนวช

ก. ทำตามประเพณี ข. ทดแทนบุญคุณพระมารดา

ค. ต้องการหลุดพ้นจากความทุกข์ ง. มีความสะดวกสบายมากเกินไป

๗. ศาสดา หมายความว่าอย่างไร

ก. พระพุทธรูป ข. ศาสนสถาน

ค. วัดหรือโบสถ์ ง. ผู้ก่อตั้งศาสนา

๘. ศาสนาคริสต์ มีถิ่นกำเนิดในประเทศใด

ก. คูเวต ข. อิหร่าน

ค. อิสราเอล ง. ซาอุดีอาระเบีย

๙. ข้อใดคือ พระเจ้าในศาสนาอิสลาม

ก. พระพรหม
ข. พระอัลเลาะห์
ค. พระยะโฮวา
ง. พระพุทธเจ้า

๑๐. ศิลปะในข้อใด ที่มีการสร้างสรรค์เกี่ยวกับศาสนาเป็นส่วนใหญ่

ก. งานปั้นดินเผา
ข. งานจิตรกรรมฝาผนัง
ค. งานแกะสลักผักผลไม้
ง. งานหัตถกรรมเครื่องจักสาน

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี ประถมศึกษาปีที่ ๕

๑. ง	๖. ค
๒. ข	๗. ง
๓. ง	๘. ค
๔ ค	๙. ข
๕. ก	๑๐. ข

ตารางบันทึกคะแนนหลังเรียน หน่วยย่อยที่ ๑

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รวม ๑๐ คะแนน

หน่วยย่อยที่ ๒
ปฏิบัติมาเป็นนิจ

ใบสรุปหน้าหน่วยการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ ๒ **ชื่อหน่วย ปฏิบัติมาเป็นนิจ**

จำนวนเวลาเรียน ๑๐ ชั่วโมง **จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ ๔ แผน**

สาระสำคัญของหน่วย

ศาสนาทุกศาสนามีศาสนพิธีและพิธีกรรม ที่จะต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสม เมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีหรือพิธีกรรม รวมถึงนักเรียนต้องรู้จักการทำความเคารพพระรัตนตรัยให้ถูกต้อง การปฏิบัติตามไตรสิกขา และหลักโอวาท ๓

มาตรฐานและตัวชี้วัด

มฐ.ส ๑.๑ ตัวชี้วัด ป.๕/๔, ป.๕/๕, ป.๕/๗

มฐ.ส ๑.๒ ตัวชี้วัด ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓

ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลัก

ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่างๆ

⇩

การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสพิธีในศาสนาพุทธ และศาสนาที่ตนนับถือ

⇩

การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย

⇩

วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓

หน่วยย่อยที่	ชื่อหน่วยย่อย	จำนวนแผน	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้	เวลา	หมายเหตุ
๒	ปฏิบัติมาเป็นนิจ	๔	– ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ – การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธและศาสนาอื่นที่ตนนับถือ – การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย – วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓	๓ ชั่วโมง ๒ ชั่วโมง ๒ ชั่วโมง ๓ ชั่วโมง	

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี
หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ (๑๐ ชั่วโมง)

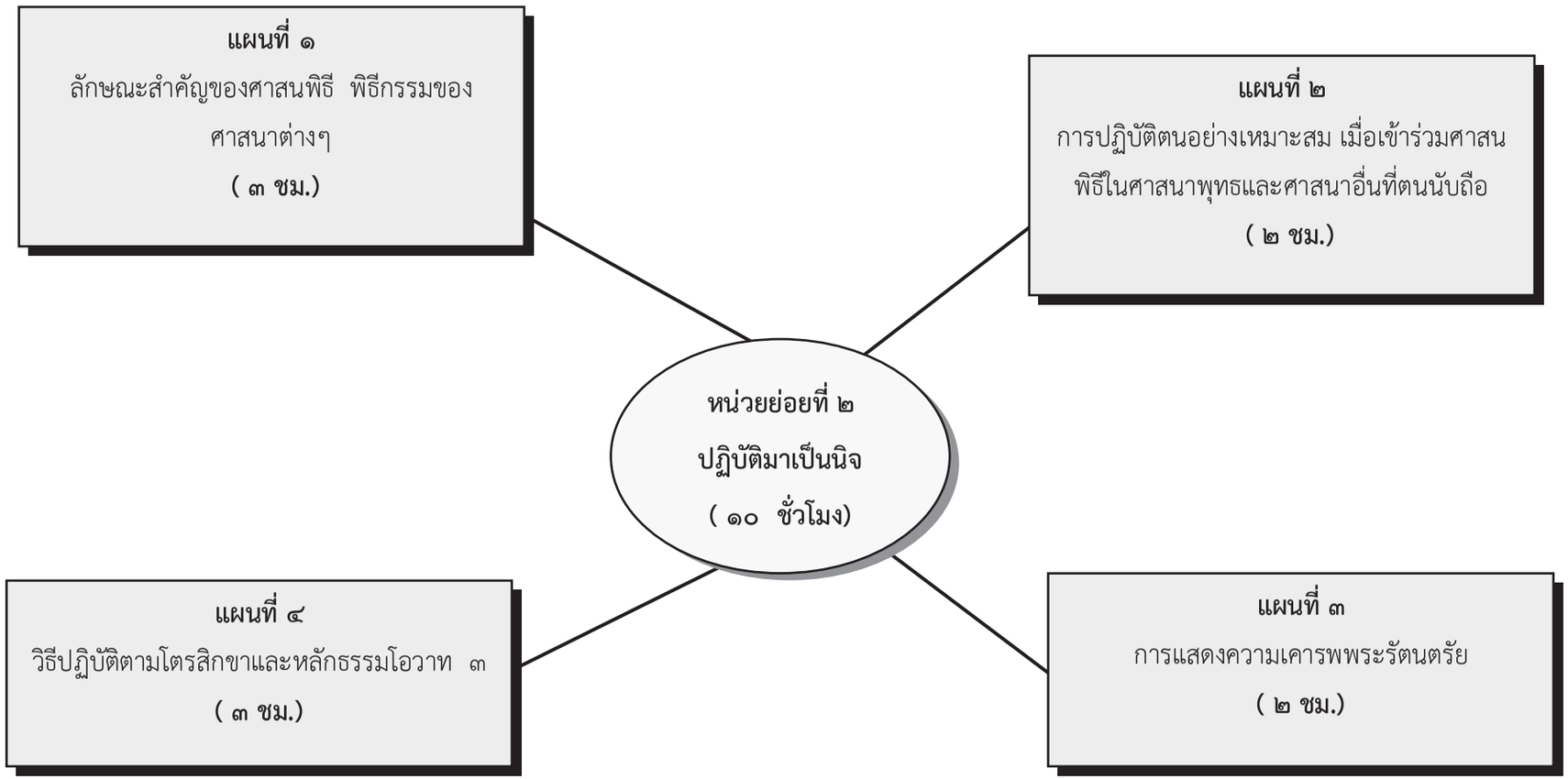

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยย่อยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ปฏิบัติมาเป็นนิจ เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

ศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมเมื่ออยู่ในศาสนพิธี เป็นกิจกรรมที่พุทธศาสนิกชนควรได้เรียนรู้เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง รวมถึงการปฏิบัติในการแสดงตนเป็นพุทธมามกะของนักเรียนที่จะประกาศตนเป็นพุทธศาสนิกชน เป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งที่จะต้องให้นักเรียนได้ปฏิบัติ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำไปใช้

ขอบข่ายเนื้อหา

ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์

- รูปภาพศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ

๒ .การเตรียมใบงาน ใบความรู้ ใบกิจกรรม

- ใบความรู้ที่ ๐๑

๓. การวัดและประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
- ตรวจผลงาน

๔. การฝึกทักษะเพิ่มเติมโดยใช้แบบฝึกเสริม

-ไม่มี-

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เวลา ๒ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดการเรียนรู้	
ขั้นนำ	- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน - สนทนาถึงความสำคัญของศาสนพิธี และพิธีกรรมของศานาต่าง ๆ
ขั้นสอน	- นักเรียนดูภาพศาสนพิธี และพิธีกรรม เช่นการทำบุญตักบาตร การสวดมนต์ใน โบสถ์ การละหมาด และการประกอบพิธี บูชาเทวา สนทนาเกี่ยวกับภาพใน ประเด็นการเรียนรู้ - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ จะช่วยให้ศาสนามีความศักดิ์สิทธิ์ เหมาะแก่การศรัทธาเชื่อถือของผู้นับถือ - อาสาสมัครนักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับศาสนพิธี พิธีกรรมที่เคยเห็นหรือเคย เข้าร่วมพิธีกรรมในชุมชน - แบ่งกลุ่มนักเรียน ศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑ เรื่องศาสนพิธีของแต่ละศาสนา ทำใบงานที่ ๐๑
ขั้นสรุป	- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะสำคัญของศาสนพิธีของแต่ละศาสนา
วัดและประเมินผล	- สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - การทำใบงานที่ ๐๑

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบีติมาเป็นนิจ

แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๒ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ

จุดประสงค์

ความรู้

๑. บอกลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ ได้

๒. บอกข้อปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม เมื่อเข้าไปร่วมพิธีศาสนาอื่น

ขั้นนำ

๑. นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน 10 นาที

๒. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

ขั้นสอน

๑. นักเรียนดูภาพศาสนพิธี และพิธีกรรม เช่นการทำบุญตักบาตร การสวดมนต์ในโบสถ์ การละหมาด และการประกอบพิธีบูชาเทวา สนทนาเกี่ยวกับภาพ สังเกตว่าแต่ละภาพมีความแตกต่างกันอย่างไร นักเรียนเคยปฏิบัติเหมือนกับบุคคลในภาพใด

๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับภาพที่เห็นว่าเป็นภาพเกี่ยวกับศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ

๓. อาสาสมัครนักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับศาสนพิธี พิธีกรรมที่เคยเห็นหรือเคยเข้าร่วมพิธีกรรมในชุมชน

๔. แบ่งกลุ่มนักเรียน เลือกประธานกลุ่ม เลขานุการ พร้อมทั้งตั้งชื่อกลุ่ม จากนั้นศึกษาใบความรู้เรื่องศาสนพิธีของแต่ละศาสนา ทุกกลุ่มทำกิจกรรมในใบงานที่ ๐๑ และให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. รูปภาพศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ

๒. ใบความรู้ที่ ๐๑

ภาระงาน/ชิ้นงาน

๑. ใบงานที่ ๐๑

การวัดและประเมินผล

๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

๒. ตรวจผลงาน

วิธีการ

๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียน

๒. ตรวจใบงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบีติมาเป็นนิจ

แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๒ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ทักษะ	ขั้นสรุป	เครื่องมือ
๑. การสืบค้น การรวบรวมข้อมูล ๒. การทำงานกลุ่ม ๓. การคิดวิเคราะห์ **คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ๑. ความใฝ่เรียนรู้	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะสำคัญของศาสนพิธีของแต่ละศาสนา	๑. แบบสังเกต ๒. แบบบันทึกคะแนน ๓. แบบทดสอบ ๔. แบบประเมินผล

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

.....

คำสั่ง : ให้ทำเครื่องหมายกากบาท (x) หน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑) ข้อสำคัญของการถวายสังฆทานคือข้อใด

ก. ต้องเจาะจงพระสงฆ์ ข. ไม่ต้องเจาะจงพระสงฆ์

ค. ต้องกระทำที่วัดเท่านั้น ง. ต้องถวายเพียงภัตตาหารเท่านั้น

๒) การถวายสังฆทาน ต้องนิมนต์พระสงฆ์ตั้งแต่กี่รูปขึ้นไป

ก. ๔ รูป ข. ๖ รูป ค. ๗ รูป ง. ๘ รูป

๓) การจัดสถานที่ถวายสังฆทานต้องมีสิ่งใด

ก. บาตรน้ำมนต์ ข. เชิงเทียน ๑ คู่

ค. แจกันดอกไม้ ง. โต๊ะหมู่บูชา

๔) เมื่อเริ่มทำพิธีถวายสังฆทาน ใครเป็นผู้จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย

ก. ลูก ข. พ่อ แม่ ค. ใครก็ได้ ง. ผู้ที่ตั้งใจถวาย

๕) ข้อใดเป็นคำถวายสังฆทาน

ก. อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ...

ข. อิมัง สูปะพยัญชนะ สัมปันนัง...

ค. สุทินนัง วะตะ เม ทานัง...

ง. หันทะทานิ มะยัง ภันเต อาปุจฉามะ

๖) ในการทำบุญงานมงคล ข้อใดที่เจ้าภาพต้องเตรียมการก่อน

ก. ประเคนเครื่องรับรองที่จัดไว้

ข. เชิญพระพุทธรูปมาตั้งบนที่บูชา

ค. ถวายเครื่องไทยธรรม

ง. ประเคนภัตตาหาร

๗) ข้อใดไม่ใช่โอกาสในการทำบุญงานมงคล

ก. งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่

ข. งานฉลองรับปริญญา

ค. งานแต่งงาน

ง. งานฌาปนกิจ

๘) ข้อใดคือจำนวนพระสงฆ์ที่นิยมนิมนต์มาในพิธีทำบุญงานมงคล

ก. ๙ รูป ข. ๘ รูป ค. ๖ รูป ง. ๔ รูป

๙) เมื่อพระสงฆ์อนุโมทนา เจ้าภาพปฏิบัติอย่างไร

ก. ถวายภัตตาหาร ข. อาราธนาศีล

ค. จุดธูปเทียน ง. กรวดน้ำ

๑๐) น้ำที่เจ้าภาพนำมาใช้กรวดน้ำ ควรเป็นน้ำในข้อใด

ก. น้ำต้มสุก ข. น้ำสะอาด

ค. น้ำฝนรองจากกลางแจ้ง ง. น้ำประปาที่รองทิ้งไว้ ๒ วัน

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
๑	ข	๖	ข
๒	ก	๗	ง
๓	ก	๘	ก
๔	ง	๙	ง
๕	ก	๑๐	ข

ตารางบันทึกคะแนนก่อนเรียน หน่วยย่อยที่ ๒

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รวม ๑๐ คะแนน

☆☆☆☆☆ | ป ๓.๒/ผ ๑-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง ๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่มตามความเหมาะสมและเลือกประธานกลุ่ม

๒. ศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑ ดังนี้ (เวลา ๑๐ นาที)

กลุ่มที่ ๑ ศึกษาศาสนพิธีของศาสนาพุทธ

กลุ่มที่ ๒ ศึกษาศาสนพิธีของศาสนาคริสต์

กลุ่มที่ ๓ ศึกษาศาสนพิธีของศาสนาอิสลาม

กลุ่มที่ ๔ ศึกษาศาสนพิธีของศาสนาพราหมณ์

กลุ่มที่ ๕ ศึกษาศาสนพิธีของศาสนาซิกข์

๓. ประเด็นในการศึกษาดังนี้

๓.๑ ชื่อศาสนพิธี

๓.๒ ขั้นตอนพิธีกรรม

๓.๓ ประโยชน์

๔. บันทึกผลงานข้อ ๓ และส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....

ใบความรู้ที่ ๐๑
เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาพุทธ

ศาสนพิธีต่าง ๆ ช่วยทำให้ความศรัทธาต่อพุทธศาสนาของพุทธศาสนิกชนมีความแน่นแฟ้นยิ่งขึ้นเป็นสิ่งตอกย้ำใจให้ระลึกถึงคุณของพระรัตนตรัยได้อย่างดีเยี่ยมจึงเป็นระเบียบแบบแผนอันดีงามที่ควรรักษาไว้คู่กับพระพุทธศาสนาตลอดไป ในพระพุทธศาสนาแบ่งศาสนพิธีออกเป็น ๔ หมวด ใหญ่ ๆ ดังนี้

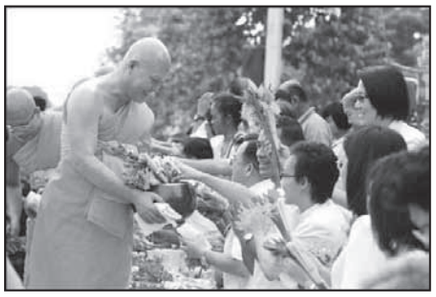

๑. กุศลพิธี เป็นพิธีที่เกี่ยวเนื่องกับการอบรมความดีงามทางพระพุทธศาสนา เช่น การรักษาศีล เป็นต้น

๒. บุญพิธี เป็นพิธีทำบุญเนื่องด้วยประเพณีการดำเนินชีวิตของคนทั่วไปมีบุญมงคลและอวมงคล เช่น บุญขึ้นบ้านใหม่ บุญหน้าศพ เป็นต้น

๓. ทานพิธี เป็นพิธีถวายทานต่างๆ เช่น ถวายสังฆทาน เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค เป็นต้น

๔. ปกิณกะพิธี เป็นพิธีเบ็ดเตล็ด ได้แก่การอาราธนาศีล การประเคนของพระเป็นต้น

ที่มา : http://www.kalyanamitra.org/culture/index๓๐.html

เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาคริสต์

<u>ศาสนพิธีหรือพิธีกรรมทางศาสนาคริสต์</u>

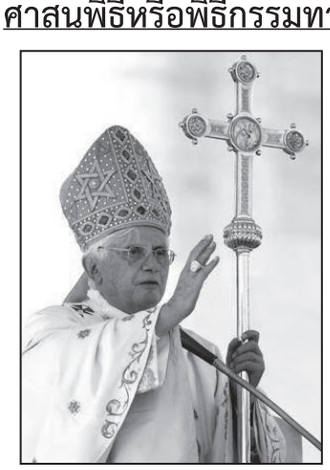

พิธีกรรมสำคัญของศาสนาคริสต์ เรียกว่า พิธีรับศีลศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งประกอบด้วยพิธีสำคัญ ดังนี้

๑. พิธีศีลล้างบาป หรือพิธีศีลจุ่ม เป็นพิธีกรรมแรกที่ผู้จะเป็นคริสต์ศาสนิกชนจะต้องรับ เพื่อเป็นการล้างบาปมลทินต่าง ๆ ที่ติดตัวอยู่

๒. พิธีศีลกำลัง เป็นพิธีที่กระทำเพื่อยืนยันถึงการยอมรับนับถือศาสนาคริสต์

๓. พิธีศีลมหาสนิท เป็นพิธีที่ชาวคริสต์จะไปร่วมกันทำที่โบสถ์ทุกวันอาทิตย์เพื่อระลึกถึงพระเยซู

๔. พิธีศีลแก้บาป เป็นพิธีกรรมที่ชาวคริสต์จะไปสารภาพบาปที่ตนเองกระทำไว้กับบาทหลวง

๕. พิธีศีลเจิมคนไข้ เป็นพิธีที่บาทหลวงเจิมน้ำมันให้แก่คนไข้ เพื่อสร้างกำลังใจให้แก่ผู้ป่วยให้เอาชนะความเจ็บได้

๖. พิธีศีลบวช เป็นพิธีบวชสำหรับผู้ที่จะเป็นบาทหลวง

๗. พิธีศีลสมรส เป็นพิธีแต่งงานที่ต้องกระทำต่อหน้าบาทหลวง ซึ่งเป็นประธานและเป็นพยานทางศาสนา

ที่มา : http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/๑๘๓๑-๐๐/

เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาอิสลาม

พิธีกรรมทางศาสนาอิสลาม

ศาสนาอิสลาม เป็นศาสนาที่ไม่มีนักบวชหรือนักพรตในการประกอบพิธีกรรม แต่มุสลิมทุกคนเป็นทั้งฆราวาสและนักบวชอยู่ในตัวคนเดียวกัน และถือหลักการของศาสนาเป็นธรรมนูญสูงสุดในการดำรงชีวิตหลักปฏิบัติทางศาสนกิจที่สำคัญ ได้แก่ หลักปฏิบัติ ๕ ประการ มีดังนี้

๑. การปฏิญาณตน ผู้ที่เป็นมุสลิมจะต้องยืนยันด้วยวาจาว่า “ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลเลาะห์ และท่านศาสดามุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของพระองค์”

๒. การละหมาด (นมาซ) เป็นการเคารพกราบไหว้ต่อพระเจ้าด้วยอิริยาบถต่าง ๆ ซึ่งจะต้องปฏิบัติทุกวัน วันละ ๕ เวลา คือ ก่อนฟ้าสาง บ่าย เย็น หัวค่ำ และกลางคืน การละหมาดวันละ ๕ เวลา จะช่วยสกัดกั้นความคิดและการกระทำที่ไม่ดีงามต่าง ๆ อย่างเป็นระบบต่อเนื่องในรอบวัน

๓. การถือศีลอด เป็นการละเว้นจากการกิน การดื่ม การเสพ การร่วมเพศ การนินทาตลอดจนการประพฤติผิดบาปทุกอย่าง จะกระทำในเดือนรอมฎอนเป็นเวลา ๑ เดือน ทั้งนี้เพื่อเป็นการชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ ฝึกความอดทนต่อการยั่วยวนของกิเลส

๔. การจ่ายซะกาต หมายถึง การบริจาคทานให้แก่คนที่เหมาะสมตามศาสนบัญญัติ

๕. ประกอบพิธีฮัจญ์ หมายถึง การไปประกอบศาสนกิจ เมืองเมกกะ ประเทศซอุดีอาระเบีย โดยผู้ที่จะไปประกอบพิธีฮัจญ์จะต้องอยู่ในสภาพที่พร้อม กล่าวคือ บรรลุนิติภาวะ มีสุขภาพดี มีทุนทรัพย์เพียงพอ และมีความรู้ความเข้าใจในการทำฮัจญ์

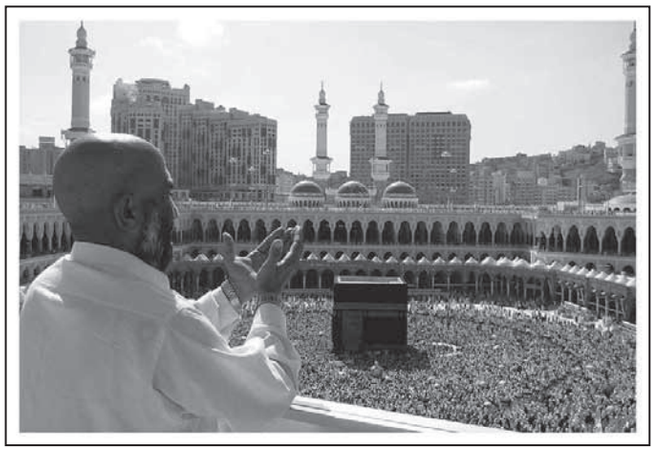

ที่มา : http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/๑๘๓๒-๐๐/

เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาพราหมณ์

<u>พิธีกรรมทางศาสนาพราหมณ์-ฮินดู</u>

ชาวฮินดูจะมีพิธีกรรมแบ่งเป็น ๔ หมวด ดังนี้

๑. กฎสำหรับวรรณะ แต่เดิมมีการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด แต่ปัจจุบันนี้ไม่ค่อยเคร่งครัดเท่าใดนัก

๑) การแต่งงาน จะแต่งงานกับคนนอกวรรณะไม่ได้

๒) อาหารการกิน จะมีข้อกำหนดว่าสิ่งใดกินได้หรือไม่ได้ คนในวรรณะต่ำจะปรุงอาหารให้คนวรรณะสูงกว่ากินไม่ได้

๓) อาชีพ ต้องประกอบอาชีพตามกำหนดของแต่ละวรรณะ

๒. พิธีประจำบ้าน หรือพิธีสังสการ เป็นพิธีกรรมที่ทำให้บริสุทธิ์ซึ่งผู้ที่อยู่ในวรรณะพราหมณ์ กษัตริย์ แพศย์ ต้องทำมีอยู่ ๑๒ อย่าง ดังนี้

๑) พิธีตั้งครรภ์	๒) พิธีเมื่อเด็กมีลมปราณ	๓) พิธีแยกหญิงตั้งครรภ์
๔) พิธีคลอดบุตร	๕) พิธีตั้งชื่อเด็ก	๖) พิธีนำเด็กออกไปดูดวงอาทิตย์
๗) พิธีป้อนข้าว	๘) พิธีโกนผม	๙) พิธีตัดผม
๑๐) พิธีเริ่มการศึกษา	๑๑) พิธีกลับเข้าบ้าน	๑๒) พิธีแต่งงาน

๓. พิธีศราทธ์ เป็นพิธีทำบุญอย่างหนึ่งที่ลูกหลานทำบุญอุทิศให้แก่บิดามารดาหรือบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว จะทำกันในเดือน ๑๐ ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ ถึงวันแรม ๑๕ ค่ำ การทำบุญอุทิศให้ผู้ล่วงลับนี้ เรียกว่า ทำปิณฑะ ซึ่งหมายถึง ก้อนข้าวที่จะถวายอุทิศให้แก่ผู้ล่วงลับ ปิณฑจะทำ ๘ ที่ให้แก่ บิดา ปู่ ปู่ทวด ตา ตาทวด บิดาของตา และพระวิศวเทพอีก ๒ ที่

๔. พิธีบูชาเทวดา พิธีจะแตกต่างกันไปตามวรรณะ ถ้าเป็นวรรณะสูง จะมีพิธีสวดมนต์ ภาวนา อาบน้ำชำระกาย และสังเวยเทวดาทุกวัน พิธีสมโภชถือศีล และในวันศักดิ์สิทธิ์จะไปนมัสการบำเพ็ญกุศลในเทวาลัย แต่ถ้าเป็นวรรณะต่ำพิธีที่ปฏิบัติก็จะแตกต่างออกไป

ที่มา : http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/๑๘๓๔-๐๐/

เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาซิกข์

<u>พิธีกรรมของศาสนาซิกข์</u>

พิธีกรรมที่สำคัญของศาสนาซิกข์ เช่น

๑. พิธีสังคัต เป็นการชุมนุมของผู้ที่นับถือศาสนาซิกข์ด้วยการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน

๒. พิธีอมฤตสังสการ เป็นพิธีรับคนเข้าสู่ศาสนาซิกข์

๓. พิธีปาหุล เป็นพิธีล้างบาปสำหรับผู้ที่เข้าสู่สังคมซิกข์

จากการศึกษาพิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ จะสังเกตเห็นว่า แม้รายละเอียดของพิธีกรรมของแต่ละศาสนาจะแตกต่างกัน แต่การปฏิบัติศาสนพิธีก็มีจุดมุ่งหมาย ๒ ประการ คือ

๑. ให้เข้าใจเนื้อหาสาระที่ถูกต้อง

๒. เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแบบแผน

นอกจากนี้ การปฏิบัติศาสนพิธียังมีประโยชน์ เช่น

- เป็นการทำนุบำรุงศาสนา
- ทำให้เกิดความศรัทธาในศาสนา
- เป็นการชักชวนให้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ

ที่มา : http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/๑๘๓๖-๐๐/

บัตรภาพ

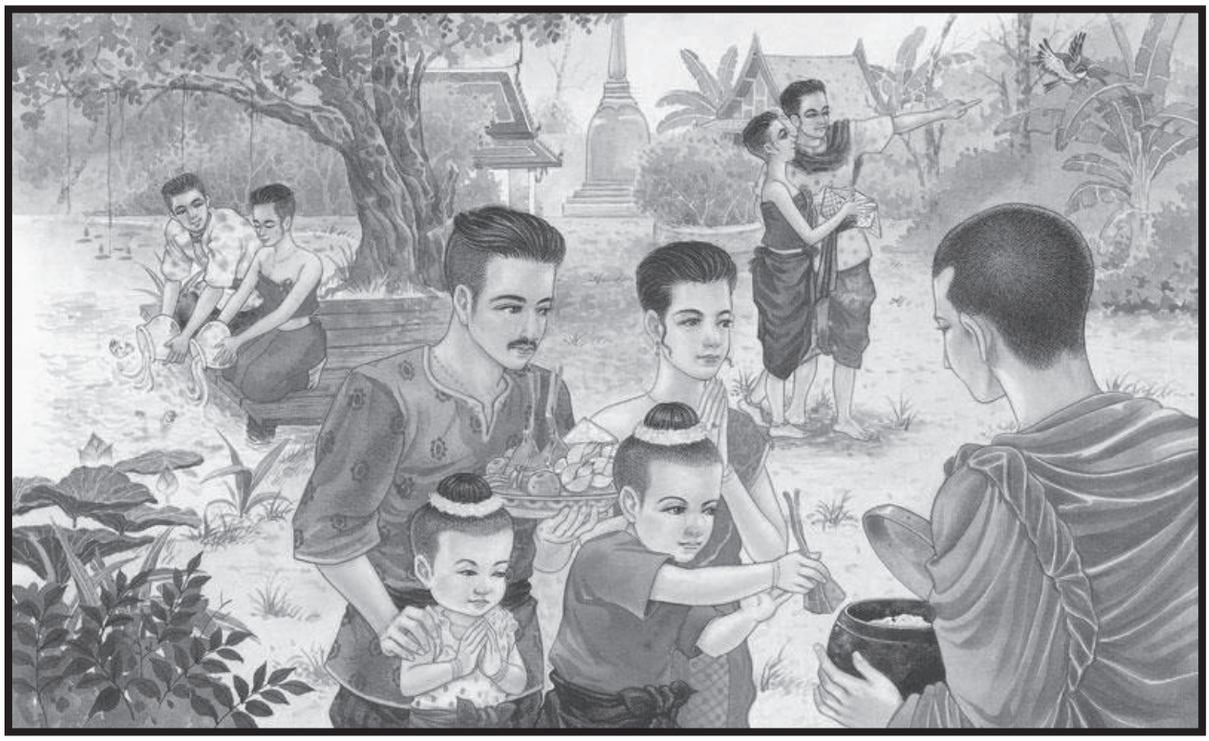

บัตรภาพ

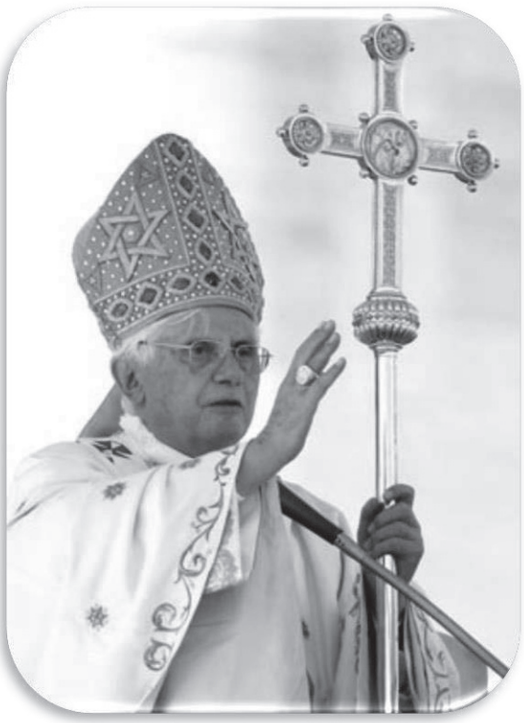

https://history610.wordpress.com/page/2/

ด้านทักษะกระบวนการและด้านคุณลักษณะ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะ ๓ คะแนน	ด้านคุณลักษณะ ๓ คะแนน	รวม ๖ คะแนน	ร้อยละ	สรุปผล การประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำงานกลุ่ม
๓	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน
๒	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ขาดการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
๑	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยย่อยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ เวลา ๒ ชั่วโมง

๑.สาระสำคัญของแผน

ศาสนาแต่ละศาสนามีศาสนพิธีที่แตกต่างกัน ดังนั้นถ้านักเรียนนับถือศาสนาใด ควรให้นักเรียนได้ ศึกษาและปฏิบัติตนให้เหมาะสมเมื่อเข้าร่วมพิธีทางศาสนา

๒.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำไปใช้

ขอบข่ายเนื้อหา

การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธหรือศาสนาที่ตนนับถือ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์

- ใบความรู้ที่ ๐๑, ๐๒

๒. การเตรียมใบงาน ใบความรู้ ใบกิจกรรม

- ใบงานที่ ๐๑, ๐๒

๓. การวัดและประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
- ตรวจผลงาน

๔. การฝึกทักษะเพิ่มเติมโดยใช้แบบฝึกเสริม

-ไม่มี-

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธหรือศาสนาอื่นที่ตนนับถือ
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เวลา ๒ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขั้นนำ	- ครูนำสนทนาถึงวันสำคัญทางศาสนาที่นักเรียนนับถือ แล้วร่วมกันอภิปรายถึงการปฏิบัติตนในวันสำคัญดังกล่าวว่าต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง
ขั้นสอน	- นักเรียนทำกิจกรรมบทบาทสมมติเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในวันสำคัญทางศาสนา เช่น การสร้างสถานการณ์เมื่อนักเรียนเข้าร่วมพิธีทำบุญเนื่องใน วันเข้าพรรษา นักเรียนเลือกผู้แสดงเป็นพระ ๒-๓ คน เป็น เป็นศาสนพิธีกร ๑ คน ที่เหลือเป็นอุบาสก อุบาสิกา เป็นต้น - ครูนำสนทนาเกี่ยวกับปฏิบัติตนเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในวันสำคัญทางศาสนาจากกิจกรรมบทบาทสมมติที่นักเรียนได้แสดง - แบ่งกลุ่มนักเรียน ศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑ เรื่องการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาอื่น - ทำใบงานที่ ๐๑ ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน - ทำใบงานที่ ๐๒
ขั้นสรุป	- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาอื่น
วัดและประเมินผล	- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ - การทำใบงานที่ ๐๑, ๐๒

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธหรือศาสนาอื่นที่ตนนับถือ
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๒ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธหรือศาสนาที่ตนนับถือ

จุดประสงค์

ความรู้

๑. บอกลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ ได้

๒. บอกข้อปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม เมื่อเข้าไปร่วมพิธีศาสนาอื่น

ขั้นนำ

๑. ครูนำสนทนาถึงวันสำคัญทางศาสนาที่นักเรียนนับถือ แล้วร่วมกันอภิปรายถึงการปฏิบัติตนในวันสำคัญดังกล่าว ว่าต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง

ขั้นสอน

๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้ ความสำคัญของวันสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือ และวิธีปฏิบัติตนเมื่อต้องเข้าร่วมศาสนพิธี

๑. นักเรียนทำกิจกรรมบทบาทสมมติเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในวันสำคัญทางศาสนา เช่น การสร้างสถานการณ์เมื่อนักเรียนเข้าร่วมพิธีทำบุญเนื่องในวันเข้าพรรษา นักเรียนเลือกผู้แสดงเป็นพระ ๒-๓ คน เป็น เป็นศาสนพิธีกร ๑ คน ที่เหลือเป็นอุบาสก อุบาสิกา เป็นต้น

๒. ครูนำสนทนาเกี่ยวกับปฏิบัติตนเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในวันสำคัญทางศาสนาจากกิจกรรมบทบาทสมมติที่นักเรียนได้แสดง

๓. แบ่งกลุ่มนักเรียน เลือกประธานกลุ่ม เลขานุการ พร้อมทั้งตั้งชื่อกลุ่ม จากนั้นศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑ เรื่องการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาดังนี้ งานมงคลสมรส งานทำบุญอุทิศส่วนกุศล งานอุปสมบท

๔. ทุกกลุ่มทำกิจกรรมในใบงานที่ ๐๑ และให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

๕. นักเรียนชั้น ทำใบงานที่ ๐๒

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. ใบความรู้ที่ ๐๑

ภาระงาน/ชิ้นงาน

๑. ใบงานที่ ๐๑-๐๒

การวัดและประเมินผล

๑.สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

๒.ตรวจผลงาน

วิธีการ

๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียน

๒. ตรวจใบงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธหรือศาสนาอื่นที่ตนนับถือ
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๒ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

–

ทักษะ

๑. การแสดงบทบาทสมมติ

๓. การทำงานกลุ่ม

คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ความใฝ่เรียนรู้

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนา

เครื่องมือ

๑. แบบสังเกต

๒. แบบบันทึกคะแนน

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง ๑. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันเขียนสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑ พร้อมกับนำเสนอหน้าชั้นเรียนตามประเด็นดังนี้

๑.๑ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนาพิธี

๑.๒ ความสำคัญของพุทธศาสนา

๒. บันทึกผลงานและคัดเลือกตัวแทนนำเสนอ ๑๐ นาที

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....

ใบความรู้ที่ ๐๑
เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธและศาสนาอื่นที่ตนนับถือ

วัดในประเทศไทยเป็น สถานที่อยู่ของพระสงฆ์ เป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจของชาวพุทธ เป็นถาวรวัตถุทางศาสนา ปัจจุบันประเทศไทยมีวัดอยู่ประมาณ ๒๖๔๖๓ วัด ๔ หน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของชาวพุทธที่ดี คือการไปวัด ซึ่งการไปวัดเป็นเรื่องที่ไม่ยุ่งยาก ใคร ๆ ก็ไปได้ เพราะวัดเป็นของทุกคนและยินดีต้อนรับผู้มีศรัทธาทุกคนอยู่แล้ว ชาวพุทธต้องมีธรรมเนียมต่าง ๆ ที่จะปฏิบัติง่าย ๆ เมื่อไปวัดดังนี้

๑. การแต่งกายไปวัด ควรแต่งกายให้สะอาด เรียบร้อย ไม่มีลักษณะยั่วยุให้เกิดกิเลส เช่น ไม่แต่งกายหรูหราหรือใส่เครื่องประดับจนเกินไป สตรีไม่ควรนุ่งกระโปรงสั้นมากเกินควร เสื้อคอกว้างหรือรัดรูป สีเสื้อก็ควรเป็นสีที่เรียบ ๆ ไม่ฉูดฉาด ไม่แต่งหน้าและใช้น้ำหอมจนเกินงาม แล้วสร้างความรำคาญให้คนอื่นเพราะวัดเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม การไปวัดควรทำใจให้บริสุทธิ์ ไม่ใช่ยังหลงอยู่ในกิเลสเหล่านี้

๒. การเตรียมอาหารไปวัด อาหารที่เหมาะสำหรับการนำไปถวายพระสงฆ์ควรเป็นอาหารที่เรารับประทานทั่ว ๆ ไป อาจปรุงจากพืช ผัก หรือเนื้อสัตว์ ที่ไม่เจาะจงฆ่าเพื่อจะนำอาหารไปถวายพระภิกษุสงฆ์ อาหารต้องปรุงสุก ไม่มีสีหรือกลิ่นชัดเจน เช่น มีกลิ่นสุรา นอกจากนี้เนื้อสัตว์บางประเภทต้องห้ามสำหรับพระสงฆ์คือ

๒.๑ เนื้อมนุษย์
๒.๒ เนื้อช้าง
๒.๓ เนื้อม้า
๒.๔ เนื้อสุนัข
๒.๕ เนื้องู
๒.๖ เนื้อราชสีห์
๒.๗ เนื้อเสือโคร่ง
๒.๘ เนื้อเสือเหลือง
๒.๙ เนื้อเสือดาว
๒.๑๐ เนื้อหมี

๓. การเตรียมตัวไปวัด

๓.๑ ต้องทำภารกิจของตนเองให้เรียบร้อยเพื่อจะได้ไม่กังวลใจขณะอยู่ที่วัด

๓.๒ ทำจิตใจให้สดชื่นแจ่มใส พร้อมที่จะไปทำบุญ รับบุญ ฟังธรรม

๓.๓ ระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย คิดที่จะนำหลักธรรมมาปฏิบัติให้เกิดผล

๓.๔ เชิญชวนผู้ใกล้ชิดไปวัดด้วย เพื่อปลูกฝังนิสัยที่ดีที่จะได้อยู่ใกล้ชิดพระศาสนา แล้วจะได้เป็นคนดีของสังคมต่อไป

๓.๕ ถ้าไปวัดก่อนเที่ยงวัน ควรมีอาหารหวานคาวไปถวายพระสงฆ์ ถ้าจะไปนิมนต์เพื่อไปประกอบกิจพิธีการต่าง ๆ ควรมีดอกไม้

๔. การปฏิบัติตนภายในวัด วัดเป็นสถานที่รวมของคนหลายประเภท หลายฐานะ หลายอาชีพ แต่ละคนควรมีมารยาทและข้อปฏิบัติตนดังนี้

๔.๑ สำรวม กาย วาจา ใจ ให้เรียบร้อย งดเว้นอาการคะนองปากทั้งปวง

๔.๒ งดสูบบุหรี่เด็ดขาด

๔.๓ เมื่อไปถึงวัด ต้องไปกราบพระประธานก่อนทุกครั้ง

๔.๔ ควรนั่งให้เป็นระเบียบเรียบร้อยตามสถานที่ที่กำหนดไว้

๔.๕ ในการประกอบศาสนพิธี เช่น สมาทานศีล สวดมนต์ ถวายสังฆทานและอื่น ๆ ควรกล่าวอย่างพร้อมเพรียงกัน

๔.๖ เมื่อพบสิ่งที่ทำให้ใจขุ่นมัว เช่น อากาศร้อน หิว พบคนไม่มีมารยาท การไม่ได้รับความสะดวกสบายในเรื่องต่าง ๆ ควรให้อภัยและอดทน

๔.๗ ไม่ทำอันตรายหรือเบียดเบียนสัตว์ในวัดซึ่งเป็นเขตอภัยทาน

๔.๘ ไม่ทำให้สิ่งของ ต้นไม้หรือสิ่งก่อสร้างภายในวัดเสียหาย เมื่อเห็นสิ่งใดชำรุดเสียหาย ควรช่วยดูแลซ่อมแซม

๔.๙ การสนทนากับพระสงฆ์ ควรพนมมือไหว้ขณะสนทนาและใช้สรรพนามให้ถูกต้องตามเพศและตามสมณศักดิ์ของพระสงฆ์ เช่น ผม กระผม ดิฉัน หรือท่าน พระคุณ พระคุณเจ้า พระเดชพระคุณ เป็นต้น

๔.๑๐ บริจาคเงินบำรุงวัดตามสมควร เพราะวัดต้องใช้ปัจจัยเหล่านี้ ใช้จ่ายในการดูแลรักษาบำรุงและบริการทั้งพระสงฆ์คนในวัดและคนที่มาวัด เช่น ค่าน้ำประปา ไฟฟ้า ดอกไม้ ธูป เทียนและเสนาสนะ เป็นต้น

ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยในฐานะเป็นศาสนา

พระพุทธศาสนาถือได้ว่าเป็นศาสนาประจำชาติ เพราะคนส่วนใหญ่ ร้อยละ ๙๕ นับถือพระพุทธศาสนา และอยู่เคียงคู่กับชาติไทยมาโดยตลอด ดังนั้นพระพุทธศาสนาจึงมีความสำคัญต่อสังคมไทย พอสรุปได้ดังนี้

๑) พระพุทธศาสนาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตของคนไทย เพราะคนไทยนำหลักธรรมมาประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และลักษณะนิสัยของคนไทยมีจิตใจที่ดีงามในทุก ๆ ด้าน มีความเป็นมิตรกับทุกคน เป็นต้น

๒) พระพุทธศาสนาเป็นหลักในการปกครองประเทศ กษัตริย์ทุกพระองค์ของไทยได้นำเอาหลักธรรมพระพุทธศาสนาไปใช้ในการปกครองประเทศ เช่น ทศพิธราชธรรม ตลอดมา หรือใช้หลัก “ธรรมาธิปไตย” และหลักอปาริหานิยธรรม เป็นหลักในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น

๔) พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจ เนื่องจากหลักธรรมในพระพุทธศาสนามุ่งเน้นให้เกิดความรักความสามัคคีกัน มีความเมตตากรุณาต่อกัน เป็นต้น จึงเป็นศูนย์รวมจิตใจของชนชาวไทยให้มีความเป็นหนึ่งเดียวกัน

๕) พระพุทธศาสนาเป็นที่มาของวัฒนธรรมไทย ด้วยวิถีชีวิตของคนไทยผูกพันกับพระพุทธศาสนา จึงเป็นกรอบในการปฏิบัติตนตามหลักพิธีกรรมในพระพุทธศาสนาต่าง ๆ เช่น การบวช การแต่งงาน การทำบุญเนื่องในพิธีการต่าง ๆ การปฏิบัติตนตามประเพณีในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น ซึ่งเป็นส่วนที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรมไทยจนถึงปัจจุบัน

พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาที่สังคมไทยส่วนใหญ่นับถือ และสืบทอดกันมาเป็นช้านาน ดังนั้น พระพุทธศาสนาจึงมีบทบาทสำคัญของวิถีชีวิตของคนไทย พระพุทธศาสนาจึงมีความสำคัญในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

๑. ด้านการศึกษา ในอดีตที่ผ่านมา วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนในด้านการศึกษา พระสงฆ์เป็นผู้อบรมสั่งสอนจัดการศึกษาเล่าเรียน ถึงแม้ในปัจจุบันบทบาทเหล่านี้จะลดน้อยลงไป เนื่องมาจากสาเหตุใดก็ตาม สิ่งที่ควรคำนึงถึงก็คือ พระพุทธศาสนามีความสำคัญทางการศึกษา โดยมีบทบาทที่สำคัญอยู่ ๒ ประการ ที่เป็นพื้นฐานของสภาพปัจจุบันในทางการศึกษาของพระพุทธศาสนาคือ

๑.๑ ประเพณีที่วัดเป็นศูนย์กลางการศึกษาเล่าเรียนของชุมชน และพระสงฆ์เป็นครูผู้ทำหน้าที่อบรมสั่งสอน

๑.๒ ประเพณีบวชเรียน นั่นคือการบวชเพื่อที่จะเรียนหนังสือ ซึ่งอาจจะเรียนทั้งทางโลกและทางธรรมนอกจากนี้วัดยังเป็นแหล่งศิลปวิทยาการ เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าต่าง ๆ เช่น มีคัมภีร์โบราณ มีศิลาจารึก มีจารึกถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ทั้งด้านการแพทย์แผนโบราณ ด้านยาสมุนไพร ด้านภาษา ด้านวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ ด้านศิลปะ เป็นต้น

๒. ด้านสังคม พระพุทธศาสนามุ่งเน้นความสำคัญในเรื่องการสร้างสันติสุขภายในของแต่ละคน และเมื่อแต่ละคนมีความสุขแล้วก็จะส่งผลต่อสังคมที่มีสันติสุขไปด้วย จะเห็นได้จากหลักพุทธธรรมเพื่อความดีงามแห่งสังคม เช่น ทาน ธรรมที่คุ้มครองโลก สังคหวัตถุ เป็นต้น นอกจากหลักพุทธธรรมแล้ว วัดยังเป็นศูนย์กลางในด้านพิธีกรรม ขนมธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ เป็นแหล่งสังคมสงเคราะห์ เช่น เป็นศูนย์ฝึกวิชาชีพของชุมชน ศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก ศูนย์สงเคราะห์ผู้ป่วยโรคร้ายแรงต่าง ๆ เป็นต้น ส่วนพระก็จะทำหน้าที่เป็นผู้นำทางจิตใจและผู้นำทางสังคม เช่น ผู้นำในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้นำในการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้นำทางการอบรมจิตใจของคนในสังคมให้ดีงาม เป็นต้น

๓. ด้านศิลปกรรม พุทธสถานตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน มีการก่อสร้างขึ้นมาด้วยจิตศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาของพุทธศาสนิกชน จึงก่อให้เกิดความปราณีต งดงาม แสดงถึงความเป็นศิลปะอย่างสูงส่ง และแสดงถึงความรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนาในแต่ละยุคสมัย การก่อสร้างพุทธสถานเหล่านี้นอกจากจะทุ่มเทด้วยกำลังกายและกำลังทรัพย์แล้ว ยังทุ่มเทจิตใจที่ดีงาม เคารพเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาด้วย เป็นการทำบุญกุศล และเป็นสถานที่ปฏิบัติศาสนกิจของพระภิกษุ และพุทธศาสนิกชน เป็นสถานที่สืบทอดพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนถาวรและเพื่อเชิดชูความรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนา ดังนั้นวัดจึงเป็นแหล่งรวมศิลปกรรมแขนงต่าง ๆ ทั้งในการวิจิตรศิลป์ สถาปัตยกรรม ประติมากรรม เป็นต้น

ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยในฐานะเป็นสภาพแวดล้อมที่กว้างขวาง และครอบคลุมสังคมไทย

พระพุทธศาสนาเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยในทุก ๆ ด้าน จึงมีลักษณะที่เป็นสภาพที่กว้างขวางและครอบคลุมสังคมไทย ซึ่งพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้กล่าวถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนา ไว้อย่างครอบคลุมประเด็น พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นศาสนาประจำชาติ ทั้งนี้เพราะ การที่พระพุทธศาสนากับชนชาติไทยได้มีความสัมพันธ์แนบแน่นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งในทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของชนชาติไทยเนื่องมาด้วยกันกับความเป็นมาของพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะนับตั้งแต่สมัยที่
ชนชาติไทยมีประวัติศาสตร์อันชัดเจน ชาวไทยก็ได้นับถือพระพุทธศาสนาต่อเนื่องตลอดมา จนกล่าวได้ว่า ประวัติศาสตร์ของประเทศไทย เป็นประวัติศาสตร์ของชนชาติที่นับถือพระพุทธศาสนา

ในด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนไทยได้ผูกพันประสานกลมกลืนกับหลักความเชื่อ และหลักปฏิบัติในพระพุทธศาสนาตลอดเวลายาวนาน จนทำให้เกิดการปรับตัวเข้าหากัน และสนองความต้องการของกันและกัน ตลอดจนผสมคลุกเคล้ากับความเชื่อถือและข้อปฏิบัติสายอื่น ๆ ที่มีมาในหมู่ชนชาวไทย ถึงขั้นที่ทำให้เกิดมีระบบความเชื่อและความประพฤติปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาที่เป็นแบบของคนไทยโดยเฉพาะ อันมีรูปลักษณะและเนื้อหาของตนเอง ที่เน้นเด่นบางแง่บางด้านเป็นพิเศษ แยกออกได้จากพระพุทธศาสนาอย่างทั่ว ๆ ไป เรียกว่า พระพุทธศาสนาแบบไทยหรือพระพุทธศาสนาของชาวไทย

วัฒนธรรมไทยทุกด้านมีรากฐานสำคัญอยู่ในพระพุทธศาสนา คำมากมายในภาษาไทยมีต้นกำเนิดมาจากภาษาบาลี และมีความหมายสืบเนื่อง ปรับเปลี่ยนมาจากคติในพระพุทธศาสนา แบบแผนและครรลองตามหลักการของพระพุทธศาสนา ได้รับการยึดถือเป็นแนวทาง และเป็นมาตรฐานสำหรับความประพฤติ การบำเพ็ญกิจหน้าที่ และการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทยทุกระดับ ทั้งสถาบันพระมหากษัตริย์และประชาชนทั่วไป

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๐๒ แล้วเขียนสรุปวิธีปฏิบัติตนเมื่อต้องเข้าร่วมพิธีต่าง ๆ ทางศาสนา คนละ ๑ พิธี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๐๒

เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในงานมงคลสมรส

๑) ควรตอบรับหรือปฏิเสธคำเชิญ

๒) แต่งกายสุภาพตามสากลนิยมให้เหมาะสมกับงาน เจ้าภาพและสถานที่

๓) จัดหาของขวัญ เช็คของขวัญหรือเงินสดเพื่อมอบให้แก่เจ้าบ่าวเจ้าสาว

๔) เมื่อไปถึงงานควรทักทายเจ้าภาพและส่งของขวัญให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับของขวัญ

๕) หยิบของชำร่วยเพียงชิ้นเดียว

๖) ควรนั่งตามที่เจ้าภาพเชิญให้นั่ง

๗) เมื่อถึงเวลาพิธีการ ประธานกล่าวอวยพรเจ้าบ่าวเจ้าสาว แขกรับเชิญควรให้ความสนใจและตั้งใจฟัง

๘) ร่วมรับประทานอาหารตามมารยาทของรูปแบบการจัดเลี้ยง

๙) เมื่อจะกลับควรลาเจ้าภาพหรือเจ้าบ่าวเจ้าสาว

เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในงานอุปสมบท

๑) แต่งกายให้สุภาพ เรียบร้อยตามวัฒนธรรมไทย

๒) เมื่อไปถึงงานควรพบเจ้าภาพก่อน

๓) นั่งตามคำเชิญของเจ้าภาพตามที่จัดให้นั่ง

๔) ไม่พูดคุยเสียงดังในขณะที่กำลังประกอบพิธี

๕) ไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่อันเป็นการรบกวนผู้นั่งใกล้เคียง

๖) เมื่อจะกลับควรลาเจ้าภาพ

เรื่อง การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในงานอุทิศส่วนกุศล

๑. แต่งกายไว้ทุกข์ตามประเพณีนิยม

๒. การรดน้ำศพ เมื่อไปถึงควรพบเจ้าภาพเพื่อแสดงความเสียใจ

๓. เมื่อเจ้าภาพเชิญให้เข้าไปรดน้ำศพให้ผู้อาวุโสเข้าไปก่อน เมื่อผ่านโต๊ะหมู่บูชากราบหรือไหว้พระ แล้วจึงกราบหรือไหว้ศพ รับน้ำอบไทยรดลงบนมือของศพเสร็จแล้วกราบหรือไหว้อีกครั้ง

๔. การฟังพระสวดอภิธรรมควรนำดอกไม้เช่น พวงมาลัยหรือพวงหรีดดอกไม้สดหรือแห้งไปเคารพศพ ขณะฟังพระสวดควรนั่งประนมมือด้วยอาการสงบและอยู่ฟังพระสวดจนจบจึงลากลับ

๕. ถ้าแขกร่วมเป็นเจ้าภาพในการสวดพระอภิธรรมควรไปก่อน

๖. เวลาและเป็นผู้จุดธูป เทียนบูชาพระ อาราธนาศีล เมื่อพระสวดจบต้องเป็นผู้ถวายเครื่องปัจจัยไทยทานหรือทอดผ้าบังสุกุล หลังจากนั้นกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ตาย

๗. การไปงานพระราชทานเพลิงศพหรือฌาปนกิจศพ ควรไปก่อนเวลา เมื่อไปถึงงานพบเจ้าภาพแล้วควรทำความเคารพศพที่ตั้งอยู่บนเมรุ สุภาพบุรุษคำนับ สุภาพสตรียกมือไหว้แล้วจึงไปหาที่นั่ง ผู้น้อยควรนั่งข้างหลังผู้ใหญ่

๘. เมื่อประธานในพิธีจุดเพลิงวางที่เชิงตะกอน แขกทุกคนต้องลุกขึ้นยืนสงบนิ่งแสดงความเคารพและอาลัยแก่ผู้ตายเป็นครั้งสุดท้าย

๙. เมื่อประธานในพิธีลงมาจากเมรุแขกอื่น ๆ ก็ทยอยกันขึ้นเมรุศพและควรหยิบของชำร่วยเพียงชิ้นเดียวเท่านั้น

๑๐. ก่อนกลับควรลาเจ้าภาพ

บันทึกการจัดการเรียนรู้ ใบงานที่ ๐๒

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ใบงานที่ ๐๒	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน
		๒๐ คะแนน		

เกณฑ์การให้คะแนน ใบงานที่ ๐๒

ระดับคะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	**การใช้ภาษา**	**เวลา**	**ความสะอาด**
๕	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเรื่องที่อ่าน มีรายละเอียดครอบคลุม มีลำดับความคิดดี ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงานภายในเวลาที่กำหนด	ผลงานการเขียนสะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน
๔	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเรื่องที่อ่านแต่รายละเอียดไม่ครอบคลุม มีลำดับความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษาบ้าง	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดเล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่สะอาด แต่อ่านง่ายและมีตัวอักษรที่ชัดเจน
๓	เนื้อหาไม่ถูกต้อง หรือไม่ตรงตามเรื่องที่อ่านและมีรายละเอียดไม่ครอบคลุม มีลำดับความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษามาก	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดมากและต้องทวงถาม	ผลงานการเขียน ไม่สะอาด อ่านค่อนข้างยากและมีตัวอักษรไม่ชัดเจน

บันทึกการจัดการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๓

ด้านทักษะกระบวนการและด้านคุณลักษณะ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะ ๖ คะแนน	ด้านคุณลักษณะ ๓ คะแนน	รวม ๙ คะแนน	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำงานกลุ่ม
๓	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน
๒	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ขาดการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
๑	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง

ระดับคะแนน	การแสดงบทบาทสมมติ
๓	แสดงบทบาทสมมติได้เหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับดี
๒	แสดงบทบาทสมมติได้เหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับพอใช้
๑	แสดงบทบาทสมมติได้ไม่เหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับ

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยย่อยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ ปฏิบัติมาเป็นนิจ เวลา ๒ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

พระรัตนตรัย เป็นสิ่งที่ประเสริฐในพระพุทธศาสนา ได้แก่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ดังนั้น นักเรียนจึงต้องแสดงความเคารพพระรัตนตรัยให้ถูกต้อง

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำไปใช้

ขอบข่ายเนื้อหา

การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์

- ใบความรู้ที่ ๐๑
- บัตรภาพ
- บัตรกลอน

๒. การเตรียมใบงาน ใบความรู้ ใบกิจกรรม

- ใบความรู้ที่ ๐๑

๓. การวัดและประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
- ตรวจผลงาน

๔. การฝึกทักษะเพิ่มเติมโดยใช้แบบฝึกเสริม

-ไม่มี-

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขั้นนำ	- ครูแจ้งวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนรู้ - นักเรียนอ่านบทกลอนเรื่องพระรัตนตรัยพร้อมกันและร่วมอภิปราย
ขั้นสอน	- นักเรียนจับคู่แสดงบทบาทสมมติการไหว้พระสงฆ์การไหว้บุคคลสำคัญโดยสลับบทบาทการแสดงทั้ง ๒ กรณี - แบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมตามใบงานที่ ๐๑ - จัดประกวดการกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ที่ถูกต้อง โดยนักเรียนร่วมกันกำหนดเกณฑ์และกรรมการคัดเลือก - ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย สรุป - นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑
ขั้นสรุป	- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการแสดงความเคารพพระรัตนตรัย
วัดและประเมินผล	- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ - การทำใบงานที่ ๐๑

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ

แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๒ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย

จุดประสงค์

ความรู้

๑. บอกการแสดงความเคารพพระรัตนตรัยได้

ขั้นนำ

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้เรียนมาแล้ว

๒. นักเรียนอ่านบทกลอนเรื่องพระรัตนตรัยพร้อมกันและร่วมอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

- บทกลอนกล่าวถึงเรื่องอะไร
- นักเรียนเคยเห็นพระพุทธ หรือพระสงฆ์ ที่ไหน
- พระธรรมคืออะไร
- นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรต่อหน้าพระสงฆ์

ขั้นสอน

๑. นักเรียนจับคู่แสดงบทบาทสมมติการไหว้พระสงฆ์การไหว้บุคคลสำคัญโดยสลับบทบาทการแสดงทั้ง ๒ กรณี

๒. แบ่งกลุ่ม เพื่อทำกิจกรรมตามใบงานที่ ๐๑

๓. จัดประกวดการกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ที่ถูกต้อง โดยนักเรียนร่วมกันกำหนดเกณฑ์และกรรมการคัดเลือก

๔. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย สรุป

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. ใบความรู้ที่ ๐๑

๒. บัตรภาพ

๓. บัตรกลอน

ภาระงาน/ชิ้นงาน

๑. ใบงานที่ ๐๑

การวัดและประเมินผล

๑.สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

๒.ตรวจผลงาน

วิธีการ

๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียน

๒. ตรวจใบงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ

แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๒ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ทักษะ	ขั้นสรุป	เครื่องมือ
๑. การทำงานกลุ่ม ๒. กราบเบญจางคประดิษฐ์ได้อย่างถูกต้อง **คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ๑. ความใฝ่เรียนรู้	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการแสดงความเคารพพระรัตนตรัย	๑. แบบสังเกต ๒. แบบบันทึกคะแนน

☆☆☆☆☆ | ป ๓.๒/ผ ๓-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง
๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม และเลือกประธาน
๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑ เวลา ๑๐ นาที
๓. ประธานนำปฏิบัติในการไหว้พระสงฆ์ ไหว้บุคคลทั่วไป และกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์
๔. คัดเลือกตัวแทนเข้าประกวดการกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ ๑ คน
๕. ส่งผู้แทนกำหนดเกณฑ์คัดเลือกและเป็นกรรมการ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....
ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....
ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....
ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....
ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....

ใบความรู้ที่ ๐๑
เรื่อง การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย คือ สิ่งประเสริฐสุดสามสิ่งในพระพุทธศาสนา ได้แก่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ สิ่งประเสริฐสุดสามสิ่งนี้ถือว่าเป็นที่สักการะบูชาของชาวพุทธ การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย มีธรรมที่ถือว่าเป็นมารยาทของชาวพุทธที่ดีพึงปฏิบัติอยู่ ๓ แบบ คือ การประนมมือ การไหว้ และการกราบ

๑. การประนมมือ (อัญชลีกรรม) การประนมมือ คือ การยกมือทั้งสองตั้งประนมขึ้นเป็นพุ่ม โดยให้ฝ่ามือทั้งสองชิดกันตั้งไว้ระหว่างอก นิ้วมือทั้งสิบชิดกันไม่เหยียดตรงไปข้างหน้า แขนทั้งสองกางห่างจากลำตัวพอสมควร คือไม่ห่างมากหรือติดแน่นกับลำตัว เงยหน้ามองตรงต่อสิ่งที่เคารพ ลำตัวตั้งตรงหลังไม่งอ การประนมมือเคารพพระรัตนตรัยควรทำด้วยความเคารพอ่อนน้อม อย่าปล่อยให้นิ้วมืองอหงิก อย่างเอานิ้วประสานกัน ไม่ยกมือประนมให้สูงจนจรดคาง และไม่ปล่อยให้มือตกลงมาอยู่ที่หน้าท้อง เป็นต้น

๒. การไหว้ (นมัสการ) ยกมือที่ประนมขึ้นจรดหน้าผากพร้อมกับน้อมหรือก้มศีรษะลงเล็กน้อยให้ปลายนิ้วชี้จรดตีนผม ปลายนิ้วหัวแม่มือจรดกลางหน้าผากหรือระหว่างคิ้ว ไหว้ครั้งเดียวแล้วลดมือลง สำหรับชายยืนส้นเท้าชิด ปลายเท้าแยกออกเล็กน้อย สำหรับหญิงก้าวขาขวาออกไปข้างหน้าย่อตัวหรือค้อมตัวต่ำลงเล็กน้อย

การไหว้พระรัตนตรัยกระทำในโอกาสต่าง ๆ เช่น ไหว้พระสงฆ์ขณะที่นั่งเก้าอี้หรือยืนอยู่หรือกำลังเดินผ่าน (ถ้าพระสงฆ์นั่งอยู่บนพื้นใช้การกราบแทน) การแสดงความเคารพปูชนียวัตถุและปูชนียสถานก็กระทำด้วยการไหว้

https //www.postalcustoms.com/index.php?lay=show&ac=articie&ld=539012736&Ntype=3

๓. การกราบ (อภิวาท) การกราบพระรัตนตรัยนั้นใช้วิธีการกราบแบบ เบญจางคประดิษฐ์ คือ การกราบโดยให้อวัยวะทั้ง ๕ ได้แก่ เข่า ๒ มือ ๒ หน้าผาก ๑ จรดพื้นสำหรับชายนิยมนั่งคุกเข่า ปลายเท้าจรดพื้นนั่งทับส้นเท้า จังหวะที่หนึ่ง นั่งประนมมือ จังหวะที่สอง ยกมือขึ้นจรดหน้าผาก จังหวะที่สาม คว่ำมือทั้งสองลงแบนราบพร้อมกัน เมื่อมือถึงพื้นให้แยกออกจากกันพอที่หน้าผากจะจรดพื้นได้ ให้ศอกต่อกับหัวเข่าแล้วลุกนั่งตัวตรง ทำอย่างนี้จนครบ ๓ ครั้ง แล้วยกมือขึ้น “จบ” อยู่ระหว่างคิ้วหรือหน้าผากอีกครั้ง สำหรับหญิงนั่งให้เข่ายันพื้นโดยให้หัวเข่าชิดกัน ทอดปลายเท้าเหยียดออกไปด้านหลัง หงายฝ่าเท้า นั่งทับส้นเท้า ส่วนจังหวะและวิธีการกราบทำอย่างเดียวกับชาย แต่อย่าเอาข้อศอกค่อมเข่า

รูปการกราบ

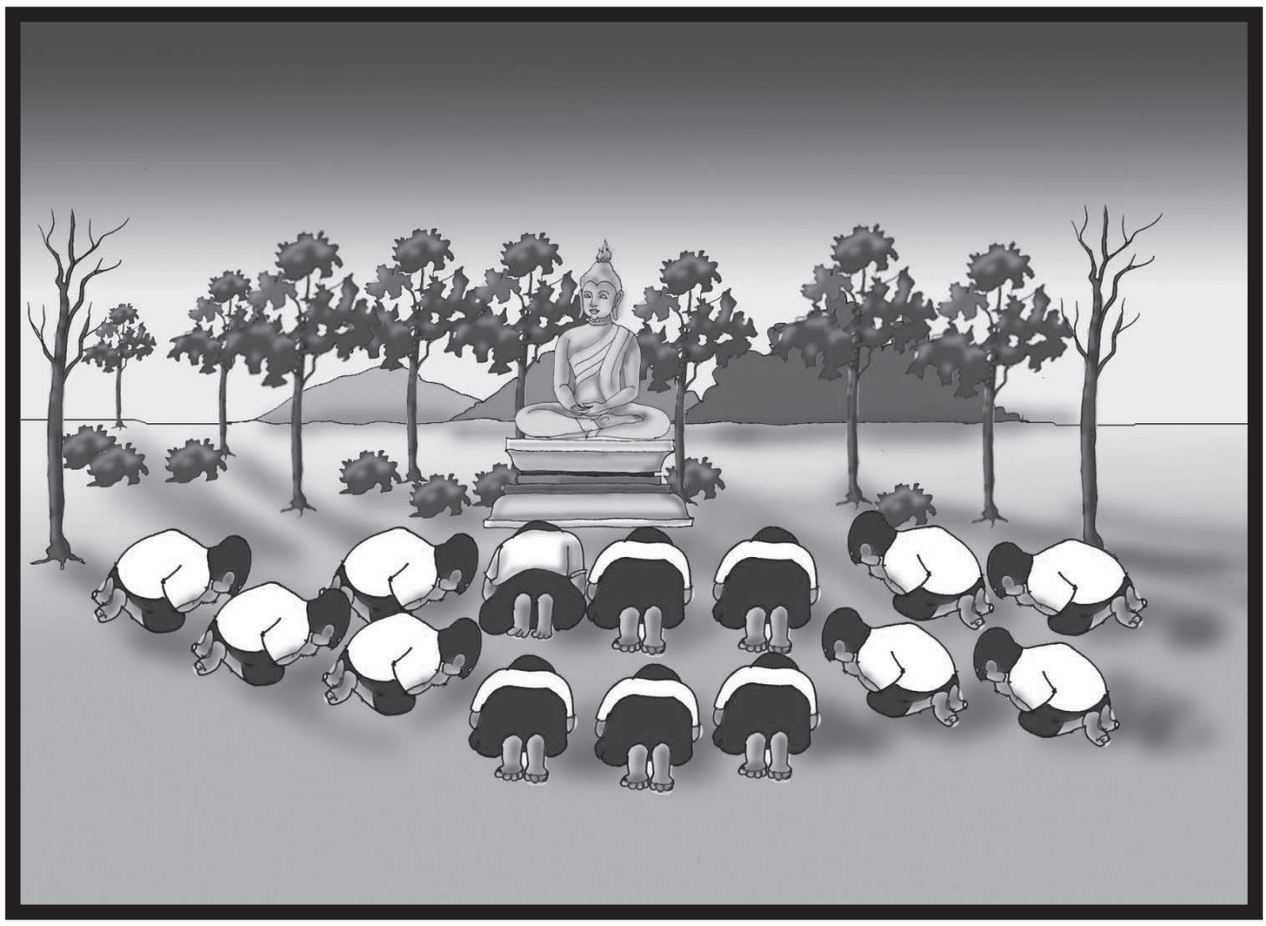

บทกลอนพระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย

พระพุทธะ พระธรรมะ และพระสงฆ์
ล้วนต่างองค์ เป็นสามพระ หรือไฉน
หรือเป็นองค์ เดียวกัน ที่ชั้นใน
ดูเท่าไร ก็ไม่เห็น เป็นสามองค์
นั่นถูกแล้ว ถ้าดูกัน แต่ชั้นนอก
คือดูออก มีพุทธะ จอมพระสงฆ์
ได้ตรัสรู้ ซึ่งพระธรรม ทรงจำนง
สอนพระสงฆ์ ทั้งหลาย ให้รู้ตาม
แต่เมื่อดู ชั้นใน กลับได้พบ
ว่าธรรมหนึ่ง ซึ่งอยู่ครบ ในพระสาม
ทั้งพุทธ สงฆ์ หรือว่าองค์ พระธรรมงาม
ล้วนมีความ สะอาด สว่าง สงบ บรรจบกัน ฯ

อ.พุทธทาส ภิกขุ

http://dhama-m.blogspot.com/2009/06/blog-post_5009.html

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๓

ด้านทักษะกระบวนการและด้านคุณลักษณะ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะ ๓ คะแนน	ด้านคุณลักษณะ ๓ คะแนน	รวม ๖ คะแนน	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำงานกลุ่ม
๓	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน
๒	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ขาดการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
๑	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยย่อยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ปฏิบัติมาเป็นนิจ เวลา ๒ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

หลักไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา ส่วนหลักธรรมโอวาท ๓ ได้แก่ การไม่ทำความชั่ว การทำความดี และการทำจิตใจให้ผ่องใส ถ้านักเรียนสามารถปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลที่ดำเนินชีวิตตามหลักไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ จะทำให้นักเรียนเป็นคนดี มีชีวิตที่สดใส

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำไปใช้

ขอบข่ายเนื้อหา

- วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓
- การวาดภาพระบายสี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์

- ใบความรู้ที่ ๐๑
- เกมจิ๊กซอว์

๒. การเตรียมใบงาน ใบความรู้ ใบกิจกรรม

- ใบความรู้ที่ ๐๑
- ใบงานที่ ๐๑
- ใบงานที่ ๐๒

๓. การวัดและประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
- ตรวจผลงาน

๔. การฝึกทักษะเพิ่มเติมโดยใช้แบบฝึกเสริม

-ไม่มี-

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขั้นนำ	- นักเรียนเล่นเกมต่อจิ๊กซอว์ภาพที่ครูกำหนดให้
ขั้นสอน	- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ ไตรสิกขาและ โอวาท ๓ - แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น ๔ กลุ่ม เลือกประธานกลุ่ม เลขานุการ พร้อมทั้งตั้งชื่อกลุ่ม จากนั้นศึกษาใบความรู้เรื่องวิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ทุกกลุ่ม ทำกิจกรรมในใบงานที่ ๐๑ และให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน - นักเรียนทำใบงานที่ ๐๒
ขั้นสรุป	- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ - ทำแบบทดสอบหลังเรียน
วัดและประเมินผล	- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ - การทำใบงานที่ ๐๑,๐๒

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ

แผนการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

- วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓
- การวาดภาพระบายสี

จุดประสงค์

ความรู้

๑. บอกวิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓

ขั้นนำ

๑. นักเรียนเล่นเกมต่อจิ๊กซอว์ภาพที่ครูกำหนดให้โดยตัดตามรอยเส้นสีดำและนำมาต่อใหม่แข่งกัน

ขั้นสอน

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ ศีล สมาธิ ปัญญา จนได้ข้อสรุปว่าทั้งสามส่วนนี้คือ ไตรสิกขา

๒. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ ประเด็นต่อไปนี้

- พึงละเว้นจากการทำชั่ว นักเรียนเข้าใจว่าอย่างไร
- การทำความดี ทำได้อย่างไรบ้าง
- การทำจิตใจให้บริสุทธิ์ สามารถทำได้อย่างไร

จนได้ข้อสรุปว่าทั้งสามส่วนนี้คือ โอวาท ๓

๓. แบ่งกลุ่มนักเรียน เลือกประธานกลุ่ม เลขาฯ พร้อมทั้งตั้งชื่อกลุ่ม จากนั้นศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑ เรื่องวิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓

๔. ทุกกลุ่มทำกิจกรรมในใบงานที่ ๐๑ และให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

๕. นักเรียนทำใบงานที่ ๐๒

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. ใบความรู้ที่ ๐๑
๒. เกมจิ๊กซอว์

ภาระงาน/ชิ้นงาน

๑. ใบงานที่ ๐๑
๒. ใบงานที่ ๐๒

การวัดและประเมินผล

๑.สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
๒.ตรวจผลงาน

วิธีการ

๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียน
๒. ตรวจใบงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ

แผนการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ทักษะ	ขั้นสรุป	เครื่องมือ
๑. การทำงานกลุ่ม ๒. การวาดภาพระบายสี **คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์** ๑. ความใฝ่เรียนรู้	๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ๒. ทำแบบทดสอบหลังเรียน	๑. แบบสังเกต ๒. แบบบันทึกคะแนน

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง สมาชิกในกลุ่มช่วยกันเขียนสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาใบความรู้ พร้อมกับนำเสนอหน้าชั้นเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกในกลุ่ม

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนวาดภาพวิธีปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ พร้อมเขียนอธิบายประกอบภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล..... เลขที่ ..... ชั้น.....

ใบความรู้ที่ ๐๑
เรื่อง วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท ๓

วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขา

“ศีล” ซึ่งหมายถึงการประพฤติดี ประพฤติถูกต้องตามหลักทั่ว ๆ ไป ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และไม่ทำให้ตนเองเดือดร้อน มีจำแนกไว้เป็นศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ หรืออื่น ๆ อีก เป็นการปฏิบัติเพื่อความสงบเรียบร้อย ปราศจากโทษขั้นต้น ๆ ทางกาย ทางวาจาของตน ที่เกี่ยวกับสังคมและส่วนรวม หรือเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่การเป็นอยู่

“สมาธิ” ข้อนี้ได้แก่การบังคับจิตใจของตัวเองไว้ให้อยู่ในสภาพที่ จะทำประโยชน์ให้มากที่สุด ตามที่ตนต้องการ ขอให้ตั้งข้อสังเกตความหมายของคำว่า “สมาธิ” ไว้ให้ถูกต้อง โดยมากท่านทั้งหลายย่อมจะได้ฟังมาว่า สมาธินั้นคือจิตที่ตั้งมั่น แน่วแน่นิ่งเหมือนท่อนไม้ หรือมักว่าเป็นจิตที่สงบ เป็นจิตที่บริสุทธิ์ แต่ลักษณะเพียง ๒ อย่างนั้น ไม่ใช่ความหมายอันแท้จริงของสมาธิ การกล่าวเช่นนี้มีหลักใน พุทธวจนะนั่นเอง ; พระองค์ทรงแสดงลักษณะของจิต ด้วยคำอีกคำหนึ่งซึ่งสำคัญที่สุด คือคำว่า “กมฺมนีโย” แปลว่า สมควรแก่การทำงาน และคำนี้เป็นคำสุดท้ายที่ทรงแสดง ลักษณะจิตที่เป็นสมาธิ

“ปัญญา” หมายถึงการฝึกฝนอบรม ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันถูกต้องและสมบูรณ์ถึงที่สุดในสิ่งทั้งปวง ตามที่มันเป็นจริง คนเราตามปกติไม่สามารถรู้อะไร ๆ ให้ถูกต้องตามที่เป็นจริงได้ คือมันถูกแต่เพียงตามที่เราเข้าใจเอาเอง หรือตามโลกสมมติ มันจึงไม่ใช่ตามความจริง ด้วยเหตุนี้พุทธศาสนาจึงมีระเบียบปฏิบัติเรียกว่า ปัญญาสิกขานี้ขึ้นอีกส่วนหนึ่ง เป็นส่วนสุดท้ายสำหรับจะได้ฝึกฝนอบรม ให้เกิดความเข้าใจ ให้เห็นแจ้งในสิ่งทั้งหลาย ตามที่เป็นจริงโดยสมบูรณ์

วิธีปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓

การปฏิบัติตนตามหลักธรรมโอวาท ๓ ประกอบด้วย ทำความดี ไม่ทำความชั่วทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติครอบคลุมคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหมด ย่อมส่งผลให้ชีวิตประสบความสงบสุข

โอวาท ๓ หมายถึงคำแนะนำคำตักเตือนคำกล่าวสอนโอวาทของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสรุปได้ ๓ ประการคือ

๑. ไม่ทำความชั่ว เช่น ไม่ลักขโมย ไม่ทะเลาะวิวาทกันคนไม่ทำความชั่วจิตใจก็แจ่มใส มีความสุขกายสุขใจ

๒. ทำความดี เช่น มีความเมตตาต่อผู้อื่น พูดจาไพเราะอ่อนหวาน ผู้ที่ทำดีย่อมได้รับผลตอบแทนดี

๓. ทำจิตใจให้ผ่องใส กำจัดสิ่งที่ทำให้จิตใจเศร้าหมองออกไป เช่น ความโลภความโกรธผู้ที่มีจิตใจผ่องใสย่อมพบกับความสุขความเจริญ

https://loadebookstogo.blogspot.com/2013/07/asarnha-puja.html#.W5iu6M4zbBU

https://pantip.com/topic/30587193

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๔

ด้านทักษะกระบวนการและด้านคุณลักษณะ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะ	ด้านคุณลักษณะ	รวม	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน
		๖ คะแนน	๓ คะแนน	๙ คะแนน		

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำงานกลุ่ม
๓	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน
๒	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ขาดการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
๑	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง

เกณฑ์การให้คะแนน การวาดภาพระบายสี

ระดับคะแนน	รายการประเมิน		
	เนื้อหา	รูปแบบ	ความสะอาดสวยงาม
๓	มีเนื้อหาตรงตามหัวเรื่องที่กำหนดให้ ถูกกต้องครบถ้วนสมบูรณ์	ออกแบบรูปภาพวาดสอดคล้องกับชื่อเรื่อง น่าสนใจมีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสวยงาม สะอาด ระบายสีได้ละเอียด ประณีต ใช้แสงเงาได้เหมาะสม กลมกลืนสมจริง
๒	มีเนื้อหาตรงตามหัวเรื่องที่กำหนดให้ ถูกต้องครบถ้วน	ออกแบบรูปภาพวาดสอดคล้องกับชื่อเรื่องเป็นส่วนใหญ่ น่าสนใจมีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสะอาด ระบายสีได้ละเอียด ประณีตใช้แสงเงาได้เหมาะสม
๑	มีเนื้อตรงตามหัวเรื่องที่กำหนดให้ถูกต้องบางส่วน ไม่ครบถ้วน	ออกแบบรูปภาพวาดสอดคล้องกับชื่อเรื่องเป็นส่วนใหญ่ไม่น่าสนใจ ไม่มีความสวยงามและไม่มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสะอาดระบายสีไม่ละเอียด ประณีต ใช้แสงเงาไม่เหมาะสม

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

เกณฑ์การประเมินการเขียนและการวาดภาพประกอบ

ระดับคะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	รูปแบบ	ความสะอาด สวยงาม	การเขียน
๓	มีเนื้อหาตรงตามเรื่องที่กำหนดให้ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์	ออกแบบรูปภาพวาดสอดคล้องกับเรื่อง น่าสนใจมีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสวยงาม สะอาด ระบายสีได้ละเอียด ประณีต ใช้แสงเงาได้เหมาะสม กลมกลืนสมจริง	เขียนสรุปเนื้อหาได้ถูกต้อง สอดคล้องกับภาพที่วาด
๒	มีเนื้อหาตรงตามเรื่องที่กำหนดให้ถูกต้อง ครบถ้วน	ออกแบบรูปภาพวาดสอดคล้องกับเรื่องเป็นส่วนใหญ่ น่าสนใจมีความสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสะอาด ระบายสีได้ละเอียด ประณีตใช้แสงเงาได้เหมาะสม	เขียนสรุปเนื้อหาได้ถูกต้อง สอดคล้องกับภาพที่วาด และมีคำที่เขียนผิด ๑ คำ
๑	มีเนื้อตรงตามเรื่องที่กำหนดให้ถูกต้อง บางส่วน ไม่ครบถ้วน	ออกแบบรูปภาพวาดสอดคล้องกับเรื่องเป็นส่วนใหญ่ ไม่น่าสนใจ ไม่มีความสวยงามและไม่มีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานมีความสะอาดระบายสีไม่ละเอียด ประณีต ใช้แสงเงาไม่เหมาะสม	เขียนสรุปเนื้อหาได้ถูกต้อง สอดคล้องกับภาพที่วาด และมีคำที่เขียนผิดมากกว่า ๒ คำ

เกณฑ์การให้คะแนน การเขียนแผนผังความคิด

ระดับคะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	**การใช้ภาษา**	**เวลา**	**ความสะอาด**
๓	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเรื่องที่อ่าน มีรายละเอียดครอบคลุม มีลำดับความคิดดี ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงานภายในเวลาที่กำหนด	ผลงานการเขียนสะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน
๒	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเรื่องที่อ่าน แต่รายละเอียดไม่ครอบคลุม มีลำดับความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง ไม่มีการเว้นวรรค ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษาบ้าง	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดเล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่สะอาด แต่อ่านง่ายและมีตัวอักษรที่ชัดเจน
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้อง หรือไม่ตรงตามเรื่องที่อ่านและมีรายละเอียดไม่ครอบคลุม มีลำดับความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำไม่ถูกต้อง ไม่มีการเว้นวรรค ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้มาก	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดมากและต้องทวงถาม	ผลงานการเขียน ไม่สะอาด อ่านค่อนข้างยากและมีตัวอักษรไม่ชัดเจน

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

.....

คำสั่ง : ให้ทำเครื่องหมายกากบาท (x) หน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑) การถวายสังฆทาน ต้องนิมนต์พระสงฆ์ตั้งแต่กี่รูปขึ้นไป

ก. ๔ รูป ข. ๖ รูป ค. ๗ รูป ง. ๘ รูป

๒) ข้อสำคัญของการถวายสังฆทานคือข้อใด

ก. ต้องเจาะจงพระสงฆ์ ข. ไม่ต้องเจาะจงพระสงฆ์

ค. ต้องกระทำที่วัดเท่านั้น ง. ต้องถวายเพียงภัตตาหารเท่านั้น

๓) เมื่อเริ่มทำพิธีถวายสังฆทาน ใครเป็นผู้จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย

ก. ลูก ข. พ่อแม่ ค. ใครก็ได้ ง. ผู้ที่ตั้งใจถวาย

๔) การจัดสถานที่ถวายสังฆทานต้องมีสิ่งใด

ก. บาตรน้ำมนต์ ข. เชิงเทียน ๑ คู่

ค. แจกันดอกไม้ ง. โต๊ะหมู่บูชา

๕) ในการทำบุญงานมงคล ข้อใดที่เจ้าภาพต้องเตรียมการก่อน

ก. ประเคนเครื่องรับรองที่จัดไว้

ข. เชิญพระพุทธรูปมาตั้งบนที่บูชา

ค. ถวายเครื่องไทยธรรม

ง. ประเคนภัตตาหาร

๖) ข้อใดเป็นคำถวายสังฆทาน

ก. อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ...

ข. อิมัง สูปะพยัญชนะ สัมปันนัง. ..

ค. สุทินนัง วะตะ เม ทานัง. ..

ง. หันทะทานิ มะยัง ภันเต อาปุจฉามะ

๗) ข้อใดคือจำนวนพระสงฆ์ที่นิยมนิมนต์มาในพิธีทำบุญงานมงคล

ก. ๙ รูป ข. ๘ รูป ค. ๖ รูป ง. ๔ รูป

๘) ข้อใดไม่ใช่โอกาสในการทำบุญงานมงคล

ก. งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่

ข. งานฉลองรับปริญญา

ค. งานแต่งงาน

ง. งานฌาปนกิจ

๙) น้ำที่เจ้าภาพนำมาใช้กรวดน้ำ ควรเป็นน้ำในข้อใด

ก. น้ำต้มสุก ข. น้ำสะอาด

ค. น้ำฝนรองจากกลางแจ้ง ง. น้ำประปาที่รองทิ้งไว้ ๒ วัน

๑๐) เมื่อพระสงฆ์อนุโมทนา เจ้าภาพปฏิบัติอย่างไร

ก. ถวายภัตตาหาร ข. อาราธนาศีล

ค. จุดธูปเทียน ง. กรวดน้ำ

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
๑	ก	๖	ก
๒	ข	๗	ก
๓	ง	๘	ง
๔	ก	๙	ข
๕	ข	๑๐	ง

ตารางบันทึกคะแนนหลังเรียน หน่วยย่อยที่ ๒

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รวม ๑๐ คะแนน

แบบสรุปผลการประเมินหน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี

หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ

ชั้นประถมศึกษาปี ๕

ที่	ชื่อ- สกุล	สี๑.๑			สี๑.๒			รวม	หมายเหตุ
		ป.๕/๔	ป.๕/๕	ป.๕/๗	ป.๕/๑	ป.๕/๒	ป.๕/๓		

หน่วยย่อยที่ ๓
พาจิตแจ่มใส

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อยการเรียนรู้

หน่วยย่อยที่ ๓ **ชื่อหน่วย พาจิตแจ่มใส**

จำนวนเวลาเรียน ๑๕ ชั่วโมง **จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ ๕ แผน**

สาระสำคัญของหน่วยย่อย

การเรียนรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการสวดมนต์ การแผ่เมตตา การยืน การเดิน การนั่ง และการนอน อย่างมีสติ การฝึกตนให้มีสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา จะทำให้นักเรียนมีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน มีมารยาทในการเป็นพุทธศาสนิกชนและมารยาทไทย เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นเพราะเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน

มาตรฐานและตัวชี้วัด

มฐ.ส๑.๑ ตัวชี้วัด ป.๕/๖

มฐ.ส ๒.๑ ตัวชี้วัด ป.๕/๓

มฐ.ศ ๑.๑ ตัวชี้วัด ป.๕/๓

ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลักของหน่วย

ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา

⇩

การบริหารจิตและเจริญปัญญา

⇩

การยืน การเดิน การนั่ง และการนอน อย่างมีสติ

⇩

สมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

⇩

การนำการพัฒนาจิตไปใช้ในชีวิตประจำวัน

โครงสร้างหน่วยย่อย

หน่วยย่อยที่	ชื่อหน่วยย่อย	จำนวนแผน	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้	เวลา	หมายเหตุ
๓	พาจิตแจ่มใส	๕	ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา	๓ ชั่วโมง	
			การบริหารจิตและเจริญปัญญา	๓ ชั่วโมง	
			การยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ	๓ ชั่วโมง	
			สมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และ การเขียน	๓ ชั่วโมง	
			การนำการพัฒนาจิตไปใช้ในชีวิตประจำวัน	๓ ชั่วโมง	

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี
หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส (๑๕ ชั่วโมง)

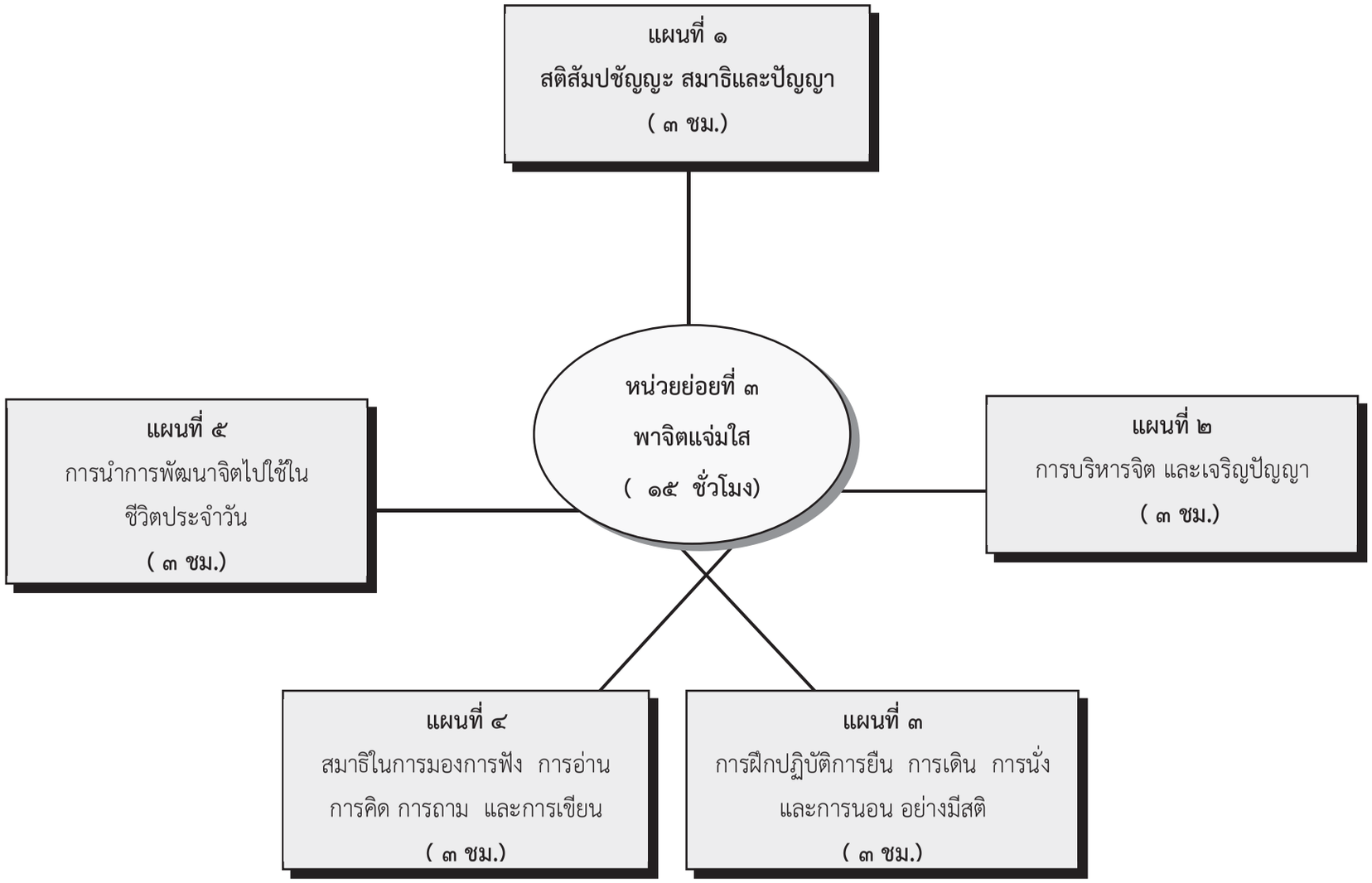

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยย่อยที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา เป็นอาการทางจิตของคนเรา ถ้าเราตั้งใจในการฝึกปฏิบัติจะส่งผลให้เป็นคนที่รู้ตัวอยู่เสมอ มีจิตใจที่สงบ และมีความฉลาด รอบรู้ ในเรื่องต่าง ๆ ได้

๒.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำไปใช้

ขอบเขตเนื้อหา

ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์

- ภาพการขาดสติสัมปชัญญะ
- ใบความรู้ที่ ๐๑
- ใบงานที่ ๐๑

๒. การเตรียมใบงาน ใบความรู้ ใบกิจกรรม

- ภาพการขาดสติสัมปชัญญะ
- ใบความรู้ที่ ๐๑
- ใบงานที่ ๐๑
- แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน
- แบบบันทึกคะแนน
- แบบประเมินผลงานนักเรียน
- แบบบันทึกการประเมินทักษะ
- แบบบันทึกการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๓. การวัดและประเมินผล

- ประเมินความรู้การอธิบายความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา
- ประเมินการอธิบายประโยชน์ของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา
- ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม
- ประเมินคุณลักษณะด้านความใฝ่รู้

๔. การฝึกทักษะเพิ่มเติมโดยใช้แบบฝึกเสริม

-ไม่มี-

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ : บูรณาการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส
แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
ขั้นนำ	- นักเรียนดูภาพร่วมกันอภิปราย
ขั้นดำเนินกิจกรรม	- นักเรียนศึกษาใบความรู้ เขียนสรุป นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ดูภาพแล้วช่วยกันอภิปรายความคิดเห็น ร่วมกันอภิปรายประโยชน์ของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา เขียนเป็นแผนผังความคิด - นักเรียนการเขียนสรุปความรู้ความหมายและประโยชน์ของสติ สัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑-๐๒
ขั้นสรุป	- นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความหมายและประโยชน์ของสติ สัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา
วัดและประเมินผล	- ประเมินการทำใบงานที่ ๐๑-๐๒ - ประเมินพฤติกรรมการเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส
แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา

จุดประสงค์

ความรู้

๑. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ได้

๒. นักเรียนสามารถอธิบายประโยชน์ของ สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา ได้

ทักษะ

๑. นักเรียนสามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ได้

คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. นักเรียนมีความใฝ่รู้

ขั้นนำ

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนประจำหน่วยย่อยที่ ๓

๒. นักเรียนดูภาพที่ครูนำมาให้ดู แล้วช่วยกันอภิปรายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและสาเหตุของการเกิดเหตุการณ์ในภาพดังกล่าว (การขาดสติสัมปชัญญะ)

ขั้นสอน

๑. แบ่งนักเรียนเป็น แล้วให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่ม ศึกษาใบความรู้ ที่ ๐๑ เนื้อหาเกี่ยวกับ “ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา” แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ “ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา” แล้วสรุปเป็นความรู้ของกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบงานที่ ๐๑ แล้วร่วมกันอภิปรายสาเหตุและผลที่จะเกิดขึ้นจากภาพ แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายประโยชน์ของการมีสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา โดยนำเสนอในรูปแผนผังความคิด

๔. นักเรียนแต่ละคนศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับความหมายและประโยชน์ของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา จากผลงานของกลุ่มตนและกลุ่มเพื่อน แล้วสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษา โดยทำใบงานที่ ๐๒

๕. นักเรียนนำผลงานของตน ส่งครูเพื่อประเมินผลงาน และเสนอแนะข้อบกพร่อง

<u>ขั้นสรุป</u>

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความหมายและประโยชน์ ของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

ภาพการขาดสติสัมปชัญญะ

ใบความรู้ที่ ๐๑

ใบงาน

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. ผลงานนักเรียน

การประเมิน

วิธีการ

๑. การสังเกตพฤติกรรมการเรียน

๒. ตรวจใบงาน ตรวจผลงานกลุ่ม

เครื่องมือวัดผล

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

แบบบันทึกคะแนน

แบบทดสอบ

เกณฑ์การประเมิน

๑. การทำใบงานได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน

๒. พฤติกรรมการเรียน ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี

หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. การสวดมนต์บทสรรเสริญพระพุทธคุณ เป็นการน้อมรำลึกถึงสิ่งใด ก. พระพุทธเจ้า ข. พระสงฆ์ ค. พระธรรม ง. พระรัตนตรัย	๖. การเคลื่อนไหวอิริยาบถในชีวิตประจำวันควรมีสิ่งใดกำกับ ก. ความรู้สึก ข. ลมหายใจ ค. สติสัมปชัญญะ ง. อารมณ์
๒. บทสวดมนต์สรรเสริญพระสังฆคุณเป็นการสวดสรรเสริญสิ่งใด ก. พระพุทธเจ้า ข. พระสงฆ์ ค. พระอรหันต์ ง. พระรัตนตรัย	๗. “มะนาวเปรี้ยว น้ำตาลหวาน” เป็นการรับรู้ความรู้สึก จากสิ่งใด ก. ตา ข. หู ค. จมูก ง. ลิ้น
๓. เสื้อผ้าแบบไหนไม่ควรสวมใส่ในขณะทำสมาธิ ก. เสื้อผ้าที่สวมใส่แล้วสบายตัว ข. เสื้อผ้าที่ไม่หลวมรุ่มร่าม ค. เสื้อผ้าที่คับแน่นเกินไป ง. เสื้อผ้าที่ไม่ใช้สีฉูดฉาด	๘. ข้อใดแสดงว่าเราเดินอย่างมีสติ ก. เดินเร็วๆให้ทันคนอื่น ข. ขณะเดินรู้ตัวว่ากำลังเดิน ค. ขณะเดินคุยโทรศัพท์ไปด้วย ง. คิดเรื่องต่าง ๆ ขณะเดิน
๔. ข้อใดเป็นการภาวนาที่ไม่ถูกต้อง ก. ลมหายใจเข้าว่าพุทธ ข. ลมหายใจออกว่าโธ ค. ตั้งสติตามลมหายใจเข้า - ออก ง. ภาวนาขอให้มีโชคลาภ	๙. ใครมีสมาธิในการฟัง ก. ติ๊กทำการบ้านขณะฟังครู ข. พลอยเหม่อไปนอกห้องขณะที่ครูสอน ค. ภูมิตอบคำถามของครูจากการฟัง ง. นุ้ยพูดแข่งกับครู
๕. ข้อใด คือ จุดมุ่งหมายของการฝึกสมาธิ ก. เพื่อให้เรียนเก่ง ข. เพื่อให้มีคนนับถือ ค. เพื่อให้สุขภาพแข็งแรง ง. เพื่อให้มีจิตใจแน่วแน่มั่นคง	๑๐. การทำสิ่งใดถ้าไม่มีสติจะเกิดผลเสียมากที่สุด ก. เดินข้ามถนน ข. ฟังเพลง ค. อ่านหนังสือ ง. ดูโทรทัศน์

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี
หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

๑. ก	๖. ค
๒. ข	๗. ง
๓. ค	๘. ข
๔. ง	๙. ค
๕. ง	๑๐. ก

ตารางบันทึกคะแนนก่อนเรียน หน่วยย่อยที่ ๒

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รวม ๑๐ คะแนน

ภาพการขาดสติสัมปชัญญะ

ที่มา : http://region4.prd.go.th/ewt_news.php?nid=19840

☆☆☆☆☆ ป ๓.๓/ฝ ๑-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนดูภาพ แล้วอภิปรายร่วมกันถึงสาเหตุและผลที่จะเกิดขึ้น

สาเหตุของการกระทำในภาพ คือ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลที่อาจจะเกิดขึ้น คือ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

☆☆☆☆☆ ป ๓.๓/ฝ ๑-๐๒

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนเขียนอธิบายตามหัวข้อที่กำหนด

๑. ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา

สติสัมปชัญญะ .....

.....

.....

.....

สมาธิ .....

.....

.....

.....

ปัญญา .....

.....

.....

.....

.....

๒. ประโยชน์ของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา

๑) จงบอกผลเสียของการขาดสติสัปชัญญะ

.....

.....

.....

.....

.....

๒) การมีสมาธิในการทำกิจกรรมต่างๆ จะมีประโยชน์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓) การมีปัญญาจะก่อให้เกิดผลดีอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.. .....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๑

ความหมายของสติ สัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา

สติสัมปชัญญะ เป็นลักษณะอาการของจิตของเรา แบ่งเป็น ๒ ประการ คือ สติ และ สัมปชัญญะ

สติ คือ ความนึกได้ระลึกได้การระลึกสิ่งที่ทำเช่นนักเรียนมีหน้าที่เรียนก็ต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

สัมปชัญญะ คือ การรู้ตัวว่ากระทำอะไรอยู่

สมาธิ คือ ความตั้งมั่นของจิตสงบมั่นคงไม่วอกแวก

ปัญญา คือ ความรอบรู้ หรือชาญฉลาดในสิ่งต่างๆเช่นนักเรียนเรียนวิชาที่เรียนอย่างชาญฉลาด

สติสัมปชัญญะสมาธิและปัญญามีประโยชน์ทำให้เราผู้ฝึกปฏิบัติมีความจำแม่นและมีสติรู้ตัวอยู่กับการเรียนการศึกษาอยู่ตลอดเวลาการมีสติดี สัมปชัญญะมั่นคงจะทำให้เกิดสมาธิตั้งมั่นทำให้คิดทำพูดในสิ่งที่ถูกต้อง ทำให้ไม่ลืมตัวไม่เผลอตัวใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญสิ่งต่างๆได้จนก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้แผนการเรียนรู้ที่ ๑

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ใบงานที่ ๐๑ - ๐๒		ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน
		ความหมาย (๑๒ คะแนน)	ประโยชน์ (๙ คะแนน)		

เกณฑ์การให้คะแนนใบงานที่ ๐๑ - ๐๒ การเขียนสรุปความรู้

ระดับคะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	**การใช้ภาษา**	**เวลา**	**ความสะอาด**
๓	เนื้อหาถูกต้องตรงตามเรื่องที่อ่าน มีรายละเอียดครอบคลุม	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้องมีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงานภายในเวลาที่กำหนด	ผลงานการเขียนสะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน
๒	เนื้อหาถูกต้อง ตรงตามเรื่องที่อ่าน แต่รายละเอียดไม่ครอบคลุม	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง ไม่มีการเว้นวรรค ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษาบ้าง	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนด เล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่สะอาด แต่อ่านง่ายและมีตัวอักษรที่ชัดเจน
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้องหรือไม่ตรงตามเรื่องที่อ่านและมีรายละเอียดไม่ครอบคลุม	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำไม่ถูกต้อง ไม่มีการเว้นวรรค ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษามาก	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดมากและต้องทวงถาม	ผลงานการเขียน ไม่สะอาด อ่านค่อนข้างยากและมีตัวอักษรไม่ชัดเจน

ด้านทักษะกระบวนการและด้านคุณลักษณะ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะ ๓ คะแนน	ด้านคุณลักษณะ ๓ คะแนน	รวม ๖ คะแนน	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน

ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การทำงานกลุ่ม
๓	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน
๒	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม แต่ขาดการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
๑	แสดงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มบ้าง

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความใฝ่เรียนรู้
๓	แสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนในด้าน การตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๒	แสดงพฤติกรรมบกพร่อง ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
๑	แสดงพฤติกรรมบกพร่องมากกว่า ๑ รายการ ในด้านการตั้งใจเรียน เอาใจใส่ในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยย่อยที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ การบริหารจิตและเจริญปัญญา เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

การบริหารจิตและเจริญปัญญา มีขั้นตอนในการปฏิบัติที่เป็นลำดับขั้นตอน ถ้านักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้องและปฏิบัติเป็นประจำ จะส่งผลให้นักเรียนมีจิตที่มีสมาธิและมีปัญญาที่แตกฉาน

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำไปใช้

ขอบเขตเนื้อหา

- การบริหารจิตและเจริญปัญญา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์

- เกม บอกซ้ำย้ำทวน
- ใบความรู้ที่ ๐๑
- ใบความรู้ที่ ๐๒
- ใบงาน

๒. การเตรียมใบงาน ใบความรู้ ใบกิจกรรม

- ใบความรู้ที่ ๐๑
- ใบความรู้ที่ ๐๒
- ใบงาน
- แบบประเมินผลงานนักเรียน
- แบบบันทึกการประเมินทักษะ
- แบบบันทึกการประเมินคุณธรรม

๓. การวัดและประเมินผล

- ประเมินการปฏิบัติการบริหารจิตและเจริญปัญญา
- ประเมินความรับผิดชอบ

๔. การฝึกทักษะเพิ่มเติมโดยใช้แบบฝึกเสริม

ควรเสนอให้นักเรียนได้ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาที่วัดหรือที่บ้านด้วย

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ : บูรณาการรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่องการบริหารจิตและการเจริญปัญญา
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
ขั้นนำ	- นักเรียนเล่นเกม บอกซ้ำย้ำทวน และสรุปความหมายและประโยชน์ของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา
ขั้นดำเนินกิจกรรม	- นักเรียนศึกษาวิธีการและฝึกปฏิบัติการบริหารจิตและเจริญปัญญา ฝึกสวดมนต์ อภิปรายประโยชน์การบริหารจิต - นักเรียนสรุปวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา ตามใบงานที่ ๐๑
ขั้นสรุป	- นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับวิธีการฝึกปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา
วัดและประเมินผล	- ประเมินการทำใบงานที่ ๐๑ - ประเมินพฤติกรรมการเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ พาจิตแจ่มใส
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การบริหารจิตและเจริญปัญญา
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

การบริหารจิตและเจริญปัญญา

จุดประสงค์

ความรู้

๑. นักเรียนสามารถปฏิบัติวิธีการบริหารจิตและเจริญปัญญาได้

๒. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญาได้

ทักษะ

๑. นักเรียนสามารถปฏิบัติการบริหารจิตและเจริญปัญญาได้

คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. นักเรียนมีความรับผิดชอบในการทำงาน

ขั้นนำ

๑. ครูและนักเรียนทบทวนความหมายและประโยชน์ของการมีสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา โดยการเล่นเกม บอกซ้ำย้ำทวน

๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายและประโยชน์ของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญาอีกครั้ง

ขั้นดำเนินกิจกรรม

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑ เนื้อหาเกี่ยวกับ “วิธีฝึกปฏิบัติการบริหารจิตและเจริญปัญญา” และฝึกตามใบงานที่ ๐๑

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันฝึกกราบพระ ท่องบทสวดมนต์ บทแผ่เมตตา และบทกรวดน้ำ โดยครูแจกใบความรู้ที่ ๐๒ บทสวดมนต์ บทแผ่เมตตา และบทกรวดน้ำ (อย่างย่อ) ให้นักเรียนโดยครูคอยตรวจสอบความถูกต้อง และแนะนำเพิ่มเติม

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาอย่างเป็นขั้นตอน

๔. เมื่อนักเรียนฝึกปฏิบัติการบริหารจิตและเจริญปัญญาครบทุกขั้นตอน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายถึงประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามใบงานที่ ๐๒

๕. นักเรียนสรุปวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา ตามใบงานที่ ๐๒

ขั้นสรุป

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีฝึกปฏิบัติและประโยชน์ที่ได้รับจากการบริหารจิตและเจริญปัญญา

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. เกม บอกซ้ำย้ำทวน

๒. ใบความรู้ที่ ๐๑, ๐๒

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. ผลงานนักเรียนจากใบงาน

วิธีการวัดและประเมินผล

วิธีการ

การสังเกตพฤติกรรม

ตรวจใบงาน

เครื่องมือวัดผล

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

แบบบันทึกคะแนน

เกณฑ์การประเมิน

การทำใบงานได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน

พฤติกรรมการเรียน ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน

ใบงานที่ ๐๑

การฝึกปฏิบัติวิธีบริหารจิตและเจริญปัญญา

คำชี้แจง นักเรียนฝึกปฏิบัติการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามขั้นตอนดังนี้

๑. นั่งเตรียมพร้อมในการกราบพระ ตั้งใจกล่าวคำนมัสการและคำบูชาพระรัตนตรัย

๒. เปลี่ยนท่านั่งเป็นขัดสมาธิด้วยท่าที่สบาย ๆ เอาเท้าขวาทับเท้าซ้าย เอามือขวาทับมือซ้ายวางบนหน้าตัก นั่งตัวตรง เพื่อให้ลมหายใจเดินได้สะดวก กำหนดสติให้มั่นคง

๓. ภาวนาในใจว่า “พุท” เมื่อหายใจเข้า และ “โธ” เมื่อหายใจออก เพื่อให้จิตมีเครื่องยึดเหนี่ยว ปฏิบัติเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนจิตใจสงบ (อาจจะใช้วิธีการทำสมาธิแบบอื่นได้)

๔. เมื่อบำเพ็ญสมาธิภาวนาเสร็จแล้วให้กราบเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง จากนั้นให้แผ่เมตตาและกรวดน้ำทุกครั้ง

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนจงสรุปขั้นตอน วิธีการและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา

การบริหารจิตและเจริญปัญญา

ขั้นตอน/วิธีฝึกปฏิบัติ	**ประโยชน์ที่ได้**
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

ชื่อ.....เลขที่..... .....ชั้น.....

ใบความรู้ที่ ๐๑

วิธีฝึกปฏิบัติการบริหารจิตและเจริญปัญญา

การฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญา ควรฝึกทุกวันวันละ ๑๐ – ๑๕ นาที ซึ่งมีขั้นตอนวิธีการฝึกปฏิบัติ ดังนี้

๑. นั่งเตรียมพร้อมในการกราบพระ ตั้งใจกล่าวคำนมัสการและคำบูชาพระรัตนตรัย

๒. เปลี่ยนท่านั่งเป็นขัดสมาธิด้วยท่าที่สบายๆ เอาเท้าขวาทับเท้าซ้าย เอามือขวาทับมือซ้ายวางบนหน้าตัก นั่งตัวตรง เพื่อให้ลมหายใจเดินได้สะดวก กำหนดสติให้มั่นคง

๓. ภาวนาในใจว่า “พุท” เมื่อหายใจเข้า และ “โธ” เมื่อหายใจออก เพื่อให้จิตมีเครื่องยึดเหนี่ยว ปฏิบัติเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนจิตใจสงบ (อาจจะใช้วิธีการทำสมาธิแบบอื่นได้)

๔. เมื่อบำเพ็ญสมาธิภาวนาเสร็จแล้วให้กราบเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง จากนั้นให้แผ่เมตตาและกรวดน้ำทุกครั้ง

๕. ใช้เวลาฝึกสมาธิ ๑๐ นาที

๖. นักเรียนร่วมอภิปรายผลจากการฝึกปฏิบัติ

ใบความรู้ที่ ๐๒

บทสวดมนต์ บทแผ่เมตตา และบทกรวดน้ำ

บทนมัสการพระพุทธเจ้า

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

(กราบ)

คำบูชาพระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธภะคะวา

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิงตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

พุทธังภะคะวันตัง อภิวาเทมิ

ข้าพเจ้าขออภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่นผู้เบิกบาน (กราบ)

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม

พระธรรมเป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว

ธัมมังนะมัสสามิ

ข้าพเจ้าขอนมัสการพระธรรม (กราบ)

สุปะฏิปปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า, ปฏิบัติดีแล้ว

สังฆัง นะมามิ

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระสงฆ์ (กราบ)

บทแผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์เกิดแก่เจ็บตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น

อะเวรา (โหนตุ) จงเป็นสุขเป็นสุขเถิดอย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

อัพยาปัชฌา **(โหนตุ)** จงเป็นสุขเป็นสุขเถิดอย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อะนีฆา (โหนตุ) จงเป็นสุขเป็นสุขเถิดอย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย

สุขี อัตตานังปะริหะรันตุ จงมีแต่ความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

บทกรวดน้ำ (อย่างย่อ)

อิทัง เม ญาตีนังโห ตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

ขอผลบุญนี้ จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของ ข้าพเจ้า ขอญาติทั้งหลายของข้าพเจ้าจงมีความสุขกาย สุขใจเถิด

เกม บอกซ้ำย้ำทวน

จุดประสงค์ เพื่อเป็นการฝึกสมาธิ

จำนวนคนเล่น ๓ - ๕ คน

วิธีการเล่น

๑. ให้คนแรกบอกชื่ออะไรก็ได้ที่เป็นหมวดหมู่ชัดเจน เช่น ผลไม้ สิ่งของ ชื่อประเทศ ชื่อจังหวัด เป็นต้น

๒. คนที่สองต้องบอกชื่อในหมวดหมู่เดียวกัน แต่ต้องบอกซ้ำของคนแรกด้วย

๓. คนที่สาม สี่ และห้า ก็ทำเช่นเดียวกับคนที่สอง โดยการบอกทุกครั้งจะต้องบอกตั้งแต่คนแรก คนที่สอง คนที่สาม คนที่สี่และคนที่ห้าทุกครั้ง..

๔. ถ้ามีผู้เล่นคนใดบอกลำดับผิด ก็จะถูกคัดออก คนสุดท้ายที่บอกได้ถูกต้องจะเป็นผู้ชนะ

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๒

ด้านความรู้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ใบงานที่ ๐๒	รวม	ร้อยละ	สรุปผล
		๑๒ คะแนน	๑๒ คะแนน		การประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน ใบงานที่ ๐๒

ระดับคะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	**การใช้ภาษา**	**เวลา**	**ความสะอาด**
๓	เนื้อหาถูกต้อง	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้องมีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำ และมีการใช้ภาษา อย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงานภายในเวลาที่กำหนด	ผลงานการเขียนสะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน
๒	เนื้อหา ไม่ถูกต้อง ๑-๓ แห่ง	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้องมีการเว้นวรรค ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษาบ้าง	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนด เล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่สะอาด แต่อ่านง่าย และมีตัวอักษรที่ชัดเจน
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้องมากกว่า ๓ แห่งขึ้นไป	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำไม่ถูกต้องมีการเว้นวรรค ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษามาก	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดมากและต้องทวงถาม	ผลงานการเขียน ไม่สะอาด อ่านค่อนข้างยากและมีตัวอักษรไม่ชัดเจน

ด้านทักษะกระบวนการและด้านคุณลักษณะ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะ ๓ คะแนน	ด้านคุณลักษณะ ๓ คะแนน	รวม ๖ คะแนน	ร้อยละ	สรุปผล การประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การปฏิบัติการสวดมนต์และแผ่เมตตา
๓	แสดงพฤติกรรมการบริหารจิตและเจริญปัญญาได้ถูกต้อง
๒	แสดงพฤติกรรมการบริหารจิตและเจริญปัญญามีข้อผิดพลาดบ้าง
๑	แสดงพฤติกรรมกรรมการบริหารจิตและเจริญปัญญามีข้อผิดพลาดมาก

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความรับผิดชอบ
๓	เอาใจใส่ ทำงานเสร็จทันตามกำหนดเวลา
๒	เอาใจใส่ ทำงานเสร็จช้ากว่าเวลาที่กำหนดเล็กน้อย
๑	ไม่เอาใจใส่งาน ส่งงานช้ากว่าที่กำหนดมากหรือไม่ส่งงาน

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยย่อยที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ ประโยชน์ของการมีสติ เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

การฝึกให้นักเรียนได้ยืนสมาธิการเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ โดยใช้การเจริญสติภาวนาแบบ “อำไพเทคนิค” เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนได้มีสมาธิและมีสติในการเรียน ดังนั้นนักเรียนควรได้ฝึกการยืนและเดินเป็นประจำ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำไปใช้

ขอบเขตเนื้อหา

- การฝึกปฏิบัติ : การยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์

- ใบความรู้ที่ ๐๑
- ผลงานนักเรียน

๒. การเตรียมใบงาน ใบความรู้ ใบกิจกรรม

- ใบความรู้ที่ ๐๑
- ใบงานที่ ๐๑
- แบบบันทึกการประเมินการฝึกปฏิบัติ
- แบบบันทึกการประเมินคุณธรรม

๓. การวัดและประเมินผล

- ประเมินการฝึกปฏิบัติการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ

๔. การฝึกทักษะเพิ่มเติมโดยใช้แบบฝึกเสริม

- ควรเสนอให้นักเรียนได้ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาที่วัดหรือที่บ้านด้วย

แนวการจัดการเรียนการสอน : บูรณาการรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส

แผนการสอนที่ ๓ เรื่องประโยชน์ของการมีสติ

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา

และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
ขั้นนำ	- ครูและนักเรียนร่วมสนทนาการใช้สมาธิและสติในชีวิตประจำวัน
ขั้นดำเนินกิจกรรม	- นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้และฝึกปฏิบัติ - นักเรียนทำใบงานเรื่องประโยชน์ของการมีสติ โดยนักเรียนทำใบงานที่ ๐๑
ขั้นสรุป	- นักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อดีขอองการมีสติในการดำเนินชีวิตประจำวัน
วัดและประเมินผล	- ประเมินการทำใบงานที่ ๐๑ - ประเมินการฝึกปฏิบัติ - ประเมินพฤติกรรมการเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส

แผนการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ประโยชน์ของการมีสติ

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

การฝึกปฏิบัติ : การยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ

จุดประสงค์

ความรู้

๑. นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการฝึกปฏิบัติ : การยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติได้

๒. นักเรียนบอกประโยชน์ของการยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติได้

ทักษะ

๑. นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติการยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติได้

คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. นักเรียนมีระเบียบวินัยในการฝึกปฏิบัติ

ขั้นนำ

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการนำสมาธิและสติไปใช้ในชีวิตประจำวันแล้วแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของการ ใช้สมาธิและสติ

ขั้นดำเนินกิจกรรม

๑. นักเรียนแบ่งเป็น 4 กลุ่ม

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ ๐๑ การฝึกสติ ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ศึกษาเรื่อง การยืนอย่างมีสติ

กลุ่มที่ ๒ ศึกษาเรื่อง การเดินอย่างมีสติ

กลุ่มที่ ๓ ศึกษาเรื่อง การนั่งอย่างมีสติ

กลุ่มที่ ๔ ศึกษาเรื่อง การนอนอย่างมีสติ

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนในใบงาน และนำเสนอหน้าชั้นเรียนโดยให้เพื่อนๆกลุ่มที่เหลือฝึกปฏิบัติไปพร้อมๆกัน ในขณะที่แต่ละกลุ่มฝึกให้ครูได้เข้าไปดูและให้คำแนะนำที่ถูกต้องด้วย

๔. เมื่อฝึกปฏิบัติครบทุกกลุ่มครู และนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการใช้สติกับ การยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติ ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนการฝึกทำสมาธิ การยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ เขียนเป็นแผนผังความคิดลงบนกระดาน

๕. นักเรียนแต่ละระดับชั้นเขียนสรุปประโยชน์ของการยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติในใบงาน พร้อม ตกแต่งชิ้นงานให้สวยงาม โดยนักเรียนทำใบงานที่ ๐๑

ขั้นสรุป

๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อดีขอองการมีสติในการดำเนินชีวิตประจำวัน

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

ใบความรู้ที่ ๐๑ การฝึกสติ

ผลงานนักเรียน

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. นักเรียนฝึกปฏิบัติการยืน การเดินการนั่งและการนอนอย่างมีสติ

การประเมิน

วิธีการ

๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียน

๒. สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติ

เครื่องมือวัดผล

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

แบบบันทึกคะแนน

เกณฑ์การประเมิน

๑. ฝึกปฏิบัติได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน

๒. พฤติกรรมการเรียน ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน

☆☆☆☆☆ | ป ๓.๓/ผ ๓-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนบอกประโยชน์ของการยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติ ที่มีต่อการดำเนินชีวิตประจำวันพร้อมกับตกแต่งชิ้นงานให้สวยงาม

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๐๑

เรื่อง การยืน เดิน นั่ง และนอนอย่างมีสติ

ในชีวิตประจำวันของเราอิริยาบถของการยืน เดิน นั่ง และนอน เป็นสิ่งที่เราได้ใช้เป็นประจำ แต่จะทำอย่างไรให้อิริยาบถเหล่านั้นเต็มไปด้วยสติและสัมปชัญญะ เพื่อให้เป็นการยืน เดิน นั่ง นอน อย่างพร้อมสมบูรณ์ไม่ผิดพลาด

วิธีฝึกสติโดยใช้วิธีการยืน เดิน นั่งนอน ซึ่งเป็นอิริยาบถที่เราใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น

ยืน ยืนตัวตรง ขาชิด มีสติตั้งมั่น ภาวนา ว่า “ยืนหนอ ยืนหนอ”

เดิน จิตอยู่ที่เท้าของทุกย่างก้าว มีสติตั้งมั่น ภาวนาว่า “เดินหนอ เดินหนอ”

นั่ง ตั้งกายให้ตรง มีสติรู้ตัวว่านั่งอยู่ ภาวนาว่า “นั่งหนอ นั่งหนอ”

นอนก็รู้ว่านอนและให้ภาวนาว่า “นอนหนอ นอนหนอ”

การฝึกนี้มีประโยชน์ ทำให้นักเรียนมีสติอยู่กับตัวตลอดเวลา ความจำดี และเรียนหนังสือเก่ง ขณะเรียนหนังสือมีสติจำสิ่งที่ครูสอน จะทำให้นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่ครูสอนชัดเจน มีความจำได้แม่นยำ ทำให้ผลการเรียนดีขึ้น การมีสติอยู่กับตัว จะทำให้เราทำสิ่งใดๆไม่ผิดพลาด

นอกจากนี้ การมีสติทำให้รู้จักระมัดระวังตัว ยับยั้งไม่ให้ไปในทางเสื่อมเสีย กระตือรือร้น ไม่นิ่งอยู่กับที่ ไม่นิ่งเฉย ไม่ดูดาย ไม่เกียจคร้าน รอบคอบในการทำงาน เช่น มีสติเมื่อเพื่อนชวนให้สูบบุหรี่ก็ไม่สูบ ยับยั้งตัวเองได้ เป็นต้น

การฝึกสติ

การฝึกสติเป็นการกำหนดรู้ความรู้สึก เมื่ออวัยวะต่างๆได้สัมผัสกับสิ่งรอบกาย ได้แก่ ตาเห็นรูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส และกายสัมผัสสิ่งที่มากระทบ

ตัวอย่าง การฝึกเห็น เช่น

เมื่อตาเห็นรูป ก็กำหนดว่า **เห็นหนอ เห็นหนอ**

เห็นรูปอะไร เช่น เห็นดอกไม้ ก็กำหนดว่า **เห็นดอกไม้หนอ เห็นดอกไม้หนอ**

เกิดความรู้สึกชอบ หรือ ไม่ชอบ ถ้าชอบก็กำหนดว่า **ชอบหนอ ชอบหนอ**

ถ้าไม่ชอบก็กำหนดว่า **ไม่ชอบหนอ ไม่ชอบหนอ**

*ฝึกการได้ยิน การได้กลิ่น การได้ลิ้มรสสัมผัส ก็ฝึกในลักษณะเดียวกันนี้

เรื่อง การยืนอย่างมีสติ

ฝึกยืนอย่างมีสติ

ตั้งสติให้มั่น ปฏิบัติตามอิริยาบถ ดังนี้

๑. ยืนตัวตรงตามสบาย ไม่ต้องเกร็งตัวในท่าสงบ เท้าห่างกันพอสมควร

๒. ปล่อยแขนไว้ข้างลำตัว

๓. สายตาทอดลงจับที่ปลายจมูกของตนเอง ไม่สอดส่ายไปมองที่อื่น

๔. ยกมือซ้ายพร้อมกับภาวนาว่า

ยกหนอ (ยกมือซ้าย)

มาหนอ (โน้มแขนซ้ายมาที่หน้าท้อง)

วางหนอ (วางแขนซ้ายไว้บนหน้าท้อง)

๑. ยกมือขวาพร้อมกับภาวนาว่า **ยกหนอ มาหนอ วางหนอ** เช่นเดียวกับมือซ้าย

๒. กำหนดรู้ที่อาการ อาการเคลื่อนไหวของท้องขณะหายใจเข้าภาวนาในใจว่า

พองหนอ ขณะหายใจออกภาวนาว่า **ยุบหนอ** นั่นคือ ภาวนาขณะหายใจ

เข้า – ออก ว่า **ยุบหนอ – พองหนอ** ติดต่อกันไป

๓. เมื่อภาวนาได้สัก ๓ – ๕ นาที จึงกำหนดในใจว่า อยากเลิกหนอ ยกมือขวาขึ้นช้าๆ มาคว่ำไว้ข้างลำตัว และยกมือซ้ายขึ้นช้าๆ มาวางคว่ำไว้ข้างลำตัว

เรื่อง การเดินอย่างมีสติ

ฝึกเดินอย่างมีสติ

ตั้งสติให้มั่น ปฏิบัติตามอิริยาบถ ดังนี้

๑. การเตรียมตัวท่าพร้อม

ผู้ฝึกเดินจงกรมจะเตรียมตัวและปฏิบัติตามจังหวะด้วยความสำรวม ทั้งกาย วาจา ใจ คือ

กาย ยืนตัวตรงในท่าสงบตามสบาย สายตาทอดมองไปข้างหน้าไม่เกิน ๓ เมตร ไม่เหลียวแลดูสิ่งอื่นๆ มือกุมประสานกันไว้ด้านหน้า ขณะออกเดิน มือกุมประสานกันไว้ด้านหน้า เท้าจะก้าวช้าๆ ก้าวประมาณ ๑ ฝ่าเท้า ทรงตัวอยู่ให้นิ่ง ไม่บิดไปมา

วาจา เปล่งคำภาวนาเบาๆ หรือ เปล่งคำภาวนาในใจด้วยถ้อยคำกะทัดรัดชัดเจน พร้อมกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย

ใจ กำหนดจิตตามอิริยาบถที่ร่างกายเคลื่อนไหวให้ทันวาจา นั่นคือทำใจให้รู้สึกพร้อมในร่างกายเคลื่อนไหว และเปล่งคำภาวนา

๒. เริ่มเดินจงกรม

ยืนตรง ปล่อยแขนไว้ข้างลำตัวขณะยืน ตามองจับปลายจมูกของตนเอง จะช่วยไม่ให้สอดส่ายไปมองที่อื่น

ยกมือซ้าย พร้อมกับภาวนาช้าๆว่า **ยกหนอ มาหนอ** วางหนอโดยวางมือซ้ายไว้ที่หน้าท้อง

ยกมือขวา พร้อมกับภาวนาช้าๆว่า **ยกหนอ มาหนอ วางหนอ** โดยวางมือขวาทับข้อมือซ้าย แล้วใช้นิ้วกลางและหัวแม่มือรวบข้อมือซ้ายไว้

๓. ให้ภาวนาพร้อมปฏิบัติ

ภาวนาเบาๆ ช้าๆ เป็นจังหวะจะช่วยให้กระแสจิตสงบลงได้เร็ว และช่วยให้สติตั้งมั่น ปฏิบัติดังนี้

๑. ยืน – หนอ (๓ ครั้ง) ขณะนี้กำหนดเห็นภาพของตนเองยืนอยู่

๒. อยาก – เดิน – หนอ (๓ ครั้ง) ใจเตรียมที่จะเดิน ตามองทางเดิน ห่างออกไป ๓ - ๔ ก้าว

๓. ขวา – ยกหนอ – ย่างหนอ – เหยียบหนอ ปฏิบัติดังนี้

ยกหนอ ยกเท้าลอยขึ้น ย่างหนอ เลื่อนเท้าที่ยกไป เหยียบหนอ เอาเท้าลง ให้ปลายเท้าไปข้างหน้าช้า ๆ แล้วนิ่ง แตะพื้นก่อนแล้วจึงวางเต็มฝ่าเท้า

๔. ระยะทางเดินและวิธีหมุนตัวกลับ

เมื่อเดินจงกรมได้ประมาณ ๙ ก้าว จะหยุดในก้าวที่ ๑๐ ภาวนาว่า **ซ้าย – ยกหนอ – เตรียมหนอ – หยุดหนอ** เท้าซ้ายจะมาชิดเท้าขวา **หยุดยืนตรง**

๑) เมื่อหยุดยืนตรงภาวนาในใจว่า ยืน – หนอ (๓ ครั้ง) ใจนึกเห็นภาพตนเองกำลังยืนอยู่

๒) อยาก – กลับ – หนอ (๓ ครั้ง) ใจนึกอยากหมุนตัวกลับสู่ทิศทางเดิม

๓) หมุน – หนอ เปิดปลายเท้าขวา หมุนไป ๔๕ องศา วางเท้าลง

๔) ชิด – หนึ่ง ยกเท้าซ้ายตามไปชิดเท้าขวา

๕) หมุน – หนอ เปิดปลายเท้าขวา หมุนไป ๔๕ องศา วางเท้าลง

๖) ชิด – สอง ยกเท้าซ้ายตามไปชิดเท้าขวา (หันได้ ๙๐ องศา)

๗) หมุน – หนอ เปิดปลายเท้าขวา หมุนไป ๔๕ องศา วางเท้าลง

๘) ชิด – สาม ยกเท้าซ้ายตามไปชิดเท้าขวา (หันได้ ๑๓๕ องศา)

๙) หมุน – หนอ เปิดปลายเท้าขวา หมุนไป ๔๕ องศา วางเท้าลง

๑๐) ชิด – สี่ ยกเท้าซ้ายตามไปชิดเท้าขวา (หันได้ ๑๘๐ องศา) ขณะนี้ผู้ฝึกจะหันตัวไปทิศทางเดิม

๕. การเดินจงกรมเที่ยวกลับ เมื่อหันกลับสู่ทางเดิมแล้ว เตรียมตัวเดินกลับต้องตั้งสติให้มั่นตามองทางเดินภาวนาเบา ๆ ว่า

๑. ยืน – หนอ (๓ ครั้ง) ใจนึกอยากเห็นภาพตนเองกำลังยืนอยู่

๒. อยาก – เดิน – หนอ (๓ ครั้ง) ตามองตามแนวทางที่จะเดิน เตรียมเดิน

๓. ขวา – ยกหนอ – ย่างหนอ – เหยียบหนอ

๔. ซ้าย – ยกหนอ – ย่างหนอ – เหยียบหนอ

เดินเที่ยวกลับเหมือนตอนที่เดินมา จะเห็นว่าถ้าเดินจงกรมเพียง ๑๐ ก้าว ไปกลับ ๑ เที่ยว จะใช้เวลาประมาณ ๕ นาทีถ้ามีเวลาน้อยฝึกเดิน ๑๐ ก้าว ไปกลับ ๒ เที่ยว ใช้เวลา ๑๐ นาที

ถ้ามีเวลามากฝึกเดิน ๑๐ ก้าว ไปกลับ ๔ เที่ยว ใช้เวลา ๒๐ นาที

๖. การหยุดเดินจงกรม เมื่อกลับสู่จุดตั้งต้นและต้องการจะหยุดเดิน ให้ยืนตรง กำหนดในใจ พร้อมกับภาวนาเบาๆ อยาก – หยุด – หนอ (๓ ครั้ง) แล้วยกมือขวาออกค่อยๆเลื่อนลง พร้อมกับภาวนาว่า

มือขวา ยกหนอ – ลงหนอ - ปล่อยหนอ (ปล่อยมือขวาลงข้างตัวสบาย)

มือซ้าย ยกหนอ – ลงหนอ - ปล่อยหนอ (ปล่อยมือซ้ายเช่นเดียวกัน)

ขณะฝึกต้องกำหนดรู้อาการเคลื่อนของมือและเท้าตลอดเวลา เช่น กำหนดรู้ที่มือเมื่อยกช้าๆ โดยข้อศอกแนบลำตัว ยกแต่มือไปข้างหน้า จนแขนและมือทำมุม ๙๐ องศากับลำตัวที่ข้อศอก แล้วกำหนดรู้ที่มือต่อไป เมื่อค่อยๆเลื่อนมือมาวางที่หน้าท้อง หรือ กำหนดรู้ที่ฝ่าเท้า เมื่อยกเท้าแล้วย่าง คือ เคลื่อนเท้าแล้วย่างไปข้างหน้า และเหยียบเมื่อปลายเท้าจดลงแตะพื้นแล้ว ต่อจากนั้นจึงกดฝ่าเท้าค่อยๆ เหยียบลงจนเต็มฝ่าเท้า เป็นต้น

การกำหนดรู้ คือ เอาจิตไปจับตามอาการเคลื่อนไหวของอวัยวะต่างๆตลอดเวลา การกำหนดรู้จึงเป็นการฝึกสติอีกวิธีหนึ่ง

เมื่อฝึกเดินจงกรมกำหนดอิริยาบถแล้ว เดินเข้าห้องเรียนอย่างสงบ (ก่อนเริ่มเรียน ควรฝึกนั่งสมาธิตามวิธีเจริญสติ ประมาณ ๓-๕ นาที)

เรื่อง การนั่งอย่างมีสติ

ฝึกนั่งสมาธิ

การนั่งสมาธิ เป็นการนั่งแบบพระพุทธรูปปางสมาธิ โดยนั่งแบบเอาเท้าขวาทับเท้าซ้าย เอามือซ้ายวางบนตัก ใช้มือขวาวางทับบนมือซ้าย นั่งตัวตรงตั้งสติให้มั่นอย่าให้ใจฟุ้งซ่าน กำหนดหายใจเข้าออกตามสบาย ตัวตั้งตรงหลับตากำหนดลมหายใจเข้าออก โดยเอาสติตั้งไว้ที่ท้อง ตามธรรมดาคนเราเมื่อหายใจเข้าท้องจะพองขึ้นและยุบลงเมื่อหายใจออก และใช้บริกรรมภายในใจไม่ต้องออกเสียงว่า **พองหนอ ยุบหนอ**

กำหนดรู้ที่อาการเคลื่อนไหวของท้อง หายใจเข้าออกภาวนาในใจตามอาการพอง – ยุบ ของท้องตามความเป็นจริง ไม่คิดถึงเรื่องอื่นๆ นั่งสมาธิเช่นนี้ประมาณ ๓ – ๕ นาที จากนั้นกำหนดในใจว่า **อยากเลิกหนอ – อยากเลิกหนอ – อยากเลิกหนอ** ลืมตาขึ้นช้า ๆ กำหนดในใจว่า เห็นหนอ – เห็นหนอ – เห็นหนอ หันไปทางซ้าย เห็นหนอ – เห็นหนอ – เห็นหนอ หันไปจนคอตึง กำหนดในใจว่า ตึงหนอ – ตึงหนอ – ตึงหนอ ค่อยๆ หันกลับมาหน้าตรง เห็นหนอ – เห็นหนอ – เห็นหนอหันไปทางขวา เห็นหนอ – เห็นหนอ – เห็นหนอ หันไปจนคอตึง กำหนดในใจว่า ตึงหนอ – ตึงหนอ – ตึงหนอ ค่อยๆหันกลับมาหน้าตรง เห็นหนอ – เห็นหนอ – เห็นหนอ เงยหน้าขึ้นข้างบน เห็นหนอ – เห็นหนอ – เห็นหนอ เงยหน้าจนคอตึง กำหนดในใจว่า ตึงหนอ – ตึงหนอ – ตึงหนอ ค่อยๆกลับมาหน้าตรง เห็นหนอ – เห็นหนอ – เห็นหนอก้มลงข้างล่าง เห็นหนอ – เห็นหนอ – เห็นหนอ ก้มลงจนคอตึง กำหนดในใจว่า

ตึงหนอ – ตึงหนอ – ตึงหนอ ค่อยๆกลับมาหน้าตรง เห็นหนอ – เห็นหนอ – เห็นหนอ

ยกมือขวาขึ้นช้าๆ ควั่วางบนเข่า ยกมือซ้ายขึ้นช้าๆ ควั่วางบนเข่า

กำมือซ้าย – ขวา และเหยียดนิ้วมือให้ตึงทั้งสองข้าง ทำสลับกัน กำ – เหยียด ๆ (นับ ๑๐ ครั้ง)

ใช้มือขวาจับข้อเท้าขวาแล้วยกไปวางเหยียด ใช้มือซ้ายจับข้อเท้าซ้ายยกไปวางเหยียด และใช้มือทั้งสองข้างยันไว้ด้านหลัง ขณะที่เท้าเหยียดอยู่ให้หักปลายนิ้วเท้าลง ส่วนอีกข้างหนึ่งตั้งปลายนิ้วเท้าให้ตรง ให้หักปลายนิ้วเท้าสลับกัน (นับ ๑๐ ครั้ง)

เรื่อง การนอนอย่างมีสติ

ฝึกนอนสมาธิ

ตั้งสติให้มั่น ค่อย ๆ เอนนอนพร้อมกับภาวนาตามไปว่า นอนหนอ นอนหนอ นอนหนอ ช้า ๆ จนกว่าจะนอนเรียบร้อย ขณะนั้นให้เอาสติจับอยู่กับการเคลื่อนไหวของร่างกาย เมื่อนอนเรียบร้อยแล้ว ให้เอาสติมาจับที่ท้องแล้วภาวนาว่า พองหนอ ยุบหนอ ต่อไปเรื่อย ๆ ให้นักเรียนคอยสังเกตตนเองให้ดีว่า จะหลับไปตอน พองหนอ หรือ ยุบหนอ

แบบบันทึกคะแนนด้านความรู้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ใบงานที่ ๐๑	ร้อยละ	สรุปผล การประเมิน
		๑๒ คะแนน		

เกณฑ์การให้คะแนน ใบงานที่ ๐๑

ระดับคะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	**การใช้ภาษา**	**เวลา**	**ความสะอาดและสวยงาม**
๓	เนื้อหาถูกต้อง รายละเอียดครอบคลุม มีลำดับความคิดดี ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำและมีการใช้ภาษา อย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงานภายในเวลาที่กำหนด	- ผลงานการเขียนสะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน - มีการใช้สีที่สวยงามและสร้างสรรค์มาก
๒	เนื้อหาถูกต้อง แต่รายละเอียดไม่ครอบคลุมมีลำดับความคิดไม่ใคร่จะชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง ไม่มีการเว้นวรรค ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษาบ้าง	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดเล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่สะอาด แต่อ่านง่าย และมีตัวอักษรที่ชัดเจน - มีการใช้สีที่สวยงามและสร้างสรรค์บ้าง
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้อง มีรายละเอียดไม่ครอบคลุมมีลำดับความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำไม่ถูกต้อง มีการเว้นวรรค ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษามาก	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดมากและต้องทวงถาม	ผลงานการเขียน ไม่สะอาด อ่านค่อนข้างยากและมีตัวอักษรไม่ชัดเจน - มีการใช้สีที่ไม่สวยงามและไม่สร้างสรรค์มาก

ด้านทักษะกระบวนการและด้านคุณลักษณะ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะ	ด้านคุณลักษณะ	รวม	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน
		๓ คะแนน	๓ คะแนน	๖ คะแนน		

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การปฏิบัติการยืนสมาธิและการเดินด้วยสติ
๓	แสดงพฤติกรรมการยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติได้ถูกต้อง
๒	แสดงพฤติกรรมการยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติมีข้อผิดพลาดบ้าง
๑	แสดงพฤติกรรมการยืน การเดิน การนั่งและการนอนอย่างมีสติมีข้อผิดพลาดมาก

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความมุ่งมั่นในการฝึกปฏิบัติ
๓	มีความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติ ตลอดระยะเวลาในการฝึก
๒	มีความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติในบางเวลา
๑	มีความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติน้อย

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยย่อยที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน เวลา ๒ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

การฝึกนักเรียนให้มีสมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงต้องฝึกอย่างสม่ำเสมอเพราะจะทำให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำไปใช้

ขอบเขตเนื้อหา

- สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๑. การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์

- ใบความรู้ที่ ๐๑
- ใบงาน

๒. การเตรียมใบงาน ใบความรู้ ใบกิจกรรม

- ใบงาน
- ใบความรู้ที่ ๐๑
- แบบบันทึกการประเมินทักษะ
- แบบบันทึกการประเมินคุณธรรม

๓. การวัดและประเมินผล

- ประเมินการฝึกปฏิบัติการทำใบงานได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน
- ประเมินการปฏิบัติ ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป ถือว่าผ่านการประเมิน

๔. การฝึกทักษะเพิ่มเติมโดยใช้แบบฝึกเสริม

-ไม่มี-

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ : บูรณาการรายกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส
แผนการสอนที่ ๔ เรื่อง สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
ขั้นนำ	- ทบทวนการยืน การเดิน การนั่งและการนอนสมาธิอย่างมีสติ และให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติพร้อมกัน
ขั้นดำเนินกิจกรรม	- สนทนาการใช้ประสาทสัมผัสทั้งหก
	- นักเรียนศึกษาใบความรู้ สร้างสถานการณ์การใช้สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน - นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่นักเรียนได้ใช้สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียนคนละ ๑ สถานการณ์ พร้อมกับบอกประโยชน์ที่ได้ โดยนักเรียนทำใบงานที่ ๐๑
ขั้นสรุป	- นักเรียนสรุปประโยชน์การใช้สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน
วัดและประเมินผล	- การประเมินการฝึกปฏิบัติการใช้สมาธิ - การประเมินการทำใบงานที่ ๐๑

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส

แผนการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิดการถามและการเขียน

จุดประสงค์

ความรู้

๑. นักเรียนรู้และเข้าใจประโยชน์ของการใช้สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน

ทักษะ

๑. นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติการใช้สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน

คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการฝึกปฏิบัติปฏิบัติการใช้สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนทบทวนการยืน การเดิน การนั่งและการนอนสมาธิอย่างมีสติ และให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติพร้อมกัน

ขั้นสอน

๑. ครูและนักเรียนสนทนาถึงการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๖ ซึ่งได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กายและใจ ในการรับรู้สิ่งต่างๆ

๒. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การใช้สมาธิในการฟัง อ่าน คิด พูด เขียน แล้วร่วมกันสร้างสถานการณ์เพื่อฝึกใช้สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน

๑) การมอง เห็นอะไร เกิดขึ้นที่ไหน เกิดอะไรขึ้น ตัดสินตามที่เห็นได้หรือไม่

๒) การฟัง เป็นเรื่องอะไร เกิดขึ้นที่ไหน มีใครเกี่ยวข้องบ้าง เชื่อได้หรือไม่ ข้อมูลนี้ต้องสืบค้นหาได้ที่ไหน มีประโยชน์อย่างไร

๓) การอ่าน รู้ให้ได้ว่าอ่านเรื่องอะไร มีประโยชน์อย่างไร เชื่อได้หรือไม่ ค้นหาหลักฐานความจริงได้ที่ไหน

๔) การคิด คิดไตร่ตรองในสิ่งที่ฟังมา หรือ อ่านมาแล้วว่า มีประโยชน์ หรือ มีโทษ แยกแยะหาเหตุผล และข้อเท็จจริง ควรตัดสินใจเชื่อหรือไม่

๕) การถาม เมื่อไม่เข้าใจ หรือ สงสัย ในสิ่งที่ตนฟัง หรือ สิ่งที่ตนอ่าน ให้ถามครู หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น ๆ ด้วยคำพูดที่สุภาพ

๖) การเขียน จดบันทึก หรือ เขียน สิ่งที่ได้จากการรับฟัง การอ่าน การถาม และการติดตามเรื่องราว เพื่อเก็บไว้เป็นข้อมูลสำหรับการเรียนรู้ต่อไป

๓. นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่นักเรียนได้ใช้สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน คนละ ๑ สถานการณ์ พร้อมกับบอกประโยชน์ที่ได้ นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์ในการใช้สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. ใบความรู้ที่ ๐๑
๒. ใบงาน ๐๑

ภาระงาน / ชิ้นงาน

นักเรียนสร้างสถานการณ์เพื่อร่วมกันใช้สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด

การประเมิน

วิธีการ

๑. ตรวจใบงาน

๒. สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติการใช้สมาธิ

เครื่องมือวัดผล

ใบบันทึกคะแนน

แบบบันทึกคะแนนการใช้สมาธิ

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน

๒. การปฏิบัติ ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน

☆☆☆☆☆ ป ๓.๓/ผ ๔-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่นักเรียนได้ใช้สมาธิในการมอง การฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียนมาอย่างละ ๑ เหตุการณ์ พร้อมบอกประโยชน์ที่เกิดขึ้น

พฤติกรรม	เหตุการณ์ / สถานการณ์	ประโยชน์ที่เกิดขึ้น
การมอง	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....
การฟัง	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....
การอ่าน	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....
การคิด	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....
การถาม	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....
การเขียน	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ ๐๑

เรื่อง สมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

สมาธิ คือ การสำรวมใจให้มั่นคง ไม่วอกแวกนักเรียนหากมีสมาธิในการเรียนจะทำให้มีสมาธิ และพัฒนาปัญญาไปสู่การเรียนได้ซึ่งการพัฒนาการฟัง การอ่านการคิด การถาม การเขียน สามารถฝึกได้ดังนี้

การฟัง ตั้งใจฟังอย่างสงบ จับให้ได้ใจความว่าเป็นเรื่องอะไร เกิดขึ้นที่ไหนมีใครเกี่ยวข้องบ้าง มีประโยชน์อย่างไร เชื่อได้หรือไม่ ข้อมูลนี้ต้องสืบค้นหาได้ที่ไหน

การอ่าน ทำใจให้สงบ มีความตั้งใจใคร่รู้ มีสมาธิในการอ่าน ตั้งใจอ่าน รู้ให้ได้ว่าอ่านเรื่องอะไร มีประโยชน์อย่างไร เชื่อได้หรือไม่ ค้นหาหลักฐานความจริงได้ที่ไหน

การคิด คิดไตร่ตรองในสิ่งที่ฟังมา หรือ อ่านมาแล้วว่า มีประโยชน์ หรือ มีโทษแยกแยะหาเหตุผล และข้อเท็จจริง ควรตัดสินใจเชื่อหรือไม่

การถาม เมื่อไม่เข้าใจ หรือ สงสัย ในสิ่งที่ตนฟัง หรือ สิ่งที่ตนอ่าน ให้ถามครู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น ๆ ด้วยคำพูดที่สุภาพ

การเขียน จดบันทึก หรือ เขียน สิ่งที่ได้จากการรับฟัง การอ่าน การถาม และการติดตามเรื่องราว เพื่อเก็บไว้เป็นข้อมูลสำหรับการเรียนรู้ต่อไป

ประโยชน์ของการฝึก จะทำให้นักเรียนพัฒนาการคิด การอ่าน การเขียน การถามอย่างเป็นระบบ สามารถพัฒนาสติปัญญาและได้ความรู้ของตนอย่างเต็มที่ทำให้เกิดความมั่นใจในตนเอง มีบุคลิกภาพที่งดงาม

บันทึกการจัดการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๔

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ใบงานที่ ๐๑	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน
		๑๒ คะแนน		

เกณฑ์การให้คะแนน ใบงานที่ ๐๑ ข้อละ ๒ คะแนน

ยกตัวอย่างเหตุการณ์หรือสถานการณ์ได้ถูกต้องได้ข้อละ ๑ คะแนน

บอกประโยชน์ที่ได้รับได้ถูกต้อง ได้ข้อละ ๑ คะแนน

ด้านทักษะกระบวนการและด้านคุณลักษณะ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะ	ด้านคุณลักษณะ	รวม	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน
		๓ คะแนน	๓ คะแนน	๖ คะแนน		

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การปฏิบัติการการใช้สมาธิในด้านต่างๆ
๓	ฝึกปฏิบัติอย่างตั้งใจ ทำได้ถูกต้องครบถ้วนทุกขั้นตอน
๒	ฝึกปฏิบัติอย่างตั้งใจ แต่มีข้อผิดพลาดบ้าง
๑	ไม่ตั้งใจฝึกปฏิบัติ หรือ มีข้อผิดพลาดมาก

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความมุ่งมั่นในการฝึกปฏิบัติ
๓	มีความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติ มีความอดทน ตลอดระยะเวลาในการฝึก
๒	มีความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติ มีความอดทนในบางเวลา
๑	มีความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติ มีความอดทนน้อย

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
หน่วยย่อยที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ การพัฒนาจิตใจตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ
เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

การนำการพัฒนาจิตของนักเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน จะทำให้นักเรียนมีจิตและมีสมาธิดีขึ้น ดังนั้น เมื่อนักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติแล้ว จึงให้นักเรียนได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จะทำให้นักเรียนมีสมาธิดีขึ้น

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำไปใช้

ขอบเขตเนื้อหา

- การนำการพัฒนาจิตไปใช้ในชีวิตประจำวัน

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์

- ใบงานที่ ๐๑
- ใบงานที่ ๐๒

๒. การเตรียมใบงาน ใบความรู้ ใบกิจกรรม

- ใบงานที่ ๐๑
- ใบงานที่ ๐๒
- แบบบันทึกการประเมินทักษะ
- แบบบันทึกการประเมินคุณธรรม

๓. การวัดและประเมินผล

- การทำใบงานได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน
- พฤติกรรมการเรียน ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป ถือว่าผ่านการประเมิน

๔. การฝึกทักษะเพิ่มเติมโดยใช้แบบฝึกเสริม

-ไม่มี-

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ : บูรณาการรายกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส
แผนการสอนที่ ๕ เรื่อง การพัฒนาจิตใจตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
ขั้นนำ	- นักเรียนร่วมกันทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนไปทั้งหมด
ขั้นดำเนินกิจกรรม	- กิจกรรมสวดมนต์และนั่งสมาธิ - กิจกรรมการเขียนแผนผังความคิด - นักเรียนแต่ละคนสรุปการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑
ขั้นสรุป	- ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการพัฒนาจิตและทดสอบท้ายหน่วย
การวัดและประเมินผล	- ประเมินพฤติกรรมการเรียน - ประเมินการทำใบงานที่ ๐๑

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส

แผนการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การพัฬยาจิตใจตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

การนำการพัฒนาจิตไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์

ความรู้

๑. นักเรียนสามารถบอกวิธีการนำการพัฒนาจิตไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ทักษะ

๑. นักเรียนสามารถสรุปความคิดวิธีการนำการพัฒนาจิตไปใช้ในชีวิตประจำวัน

คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. นักเรียนเห็นคุณค่าของการพัฒนาจิต

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนได้ทบทวนเนื้อหาต่างๆที่ได้เรียนมาในหน่วยย่อยที่ ๓ เช่น การสวดมนต์สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย สติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา การบริหารจิตและเจริญปัญญา การมีสติและสมาธิในการปฏิบัติตนต่างๆ เช่น การยืน การเดิน การนั่ง การนอน รวมไปถึงการฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน

ขั้นสอน

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสวดมนต์สรรเสริญคุณพระรัตนตรัยพร้อมกัน แล้วนั่งสมาธิ ๑๕ นาที

๒. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มปฏิบัติตามใบงานที่ ๐๑ เรื่อง การเขียนแผนผังความคิดการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

๓. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าห้องเรียนพร้อมกับนำผลงานไปแสดงไว้ตามป้ายนิเทศ

๔. นักเรียนแต่ละคนสรุปการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ โดยนักเรียนทำใบงานที่ ๐๒

ขั้นสรุป

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายประโยชน์ของการพัฒนาจิตรวมไปถึงการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ประจำหน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

-

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. ใบงานที่ ๐๑

๒. ใบงานที่ ๐๒

การประเมิน

วิธีการ

๑. สังเกตผลงานตามใบงาน

๒. ตรวจผลงานตามใบงาน

เครื่องมือวัดผล

๑. แบบประเมินการปฏิบัติ

เกณฑ์การประเมิน

๑. ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน

๒. พฤติกรรมการเรียน ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน

☆☆☆☆☆ | ป ๓.๓/ผ ๕-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนเขียนแผนผังความคิดการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนเขียนสรุปความรู้ตาม เรื่อง การพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้แผนการเรียนรู้ที่ ๕

ด้านความรู้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ใบงานที่ ๐๑	ใบงานที่ ๐๒	รวม	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน
		๙ คะแนน	๙ คะแนน	๑๘		

เกณฑ์การประเมิน การเขียนแผนผังความคิด ใบงานที่ ๐๑

ระดับคะแนน	รายการประเมิน			
	เนื้อหา	**การใช้ภาษา**	**เวลา**	**ความสะอาดและสวยงาม**
๓	เนื้อหาถูกต้อง มีรายละเอียดครอบคลุม มีลำดับความคิดดี ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรค และมีการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์	ส่งชิ้นงานภายในเวลาที่กำหนด	- ผลงานการเขียนสะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน - มีการใช้สีที่สวยงามและสร้างสรรค์มาก
๒	เนื้อหาถูกต้อง แต่รายละเอียดไม่ครอบคลุมมีลำดับความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรค ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษาบ้าง	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดเล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่สะอาด แต่อ่านง่าย และมีตัวอักษรที่ชัดเจน - มีการใช้สีที่สวยงามและสร้างสรรค์บ้าง
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้อง มีรายละเอียดไม่ครอบคลุมมีลำดับความคิดไม่ชัดเจน	มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง สะกดคำถูกต้อง มีการเว้นวรรค ฉีกคำและมีความบกพร่องในการใช้ภาษามาก	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดมากและต้องทวงถาม	ผลงานการเขียน ไม่สะอาด อ่านค่อนข้างยากและมีตัวอักษรไม่ชัดเจน - มีการใช้สีที่ไม่สวยงามและไม่สร้างสรรค์มาก

เกณฑ์การให้คะแนน ใบงานที่ ๐๒

ระดับคะแนน	รายการประเมิน		
	เนื้อหา	**เวลา**	**ความสะอาด**
๓	เนื้อหาถูกต้อง ครบถ้วน	ส่งชิ้นงานภายในเวลาที่กำหนด	ผลงานการเขียนสะอาด อ่านง่าย ตัวอักษรชัดเจน
๒	เนื้อหาถูกต้อง แต่ยังไม่ครบถ้วน	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดเล็กน้อย	ผลงานการเขียนไม่สะอาด แต่อ่านง่าย และมีตัวอักษรที่ชัดเจน
๑	เนื้อหาไม่ถูกต้องเขียนเนื้อหาผิดมากกว่า 3 แห่งขึ้นไป	ส่งชิ้นงานช้ากว่ากำหนดมากและต้องทวงถาม	ผลงานการเขียน ไม่สะอาด อ่านค่อนข้างยากและมีตัวอักษรไม่ชัดเจน

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๕

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ด้านทักษะ	ด้านคุณลักษณะ	รวม	ร้อยละ	สรุปผลการประเมิน
		๓ คะแนน	๓ คะแนน	๖ คะแนน		

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านทักษะกระบวนการ

ระดับคะแนน	การปฏิบัติการนั่งสมาธิและการนอนกับสติ
๓	สามารถสรุปความได้ครบถ้วนตามกระบวนการ
๒	สามารถสรุปความได้ครบและมีข้อผิดพลาดบ้าง
๑	ไม่สามารถสรุปความได้ หรือมีข้อผิดพลาดมาก

เกณฑ์การให้คะแนน ด้านคุณลักษณะ

ระดับคะแนน	ความมุ่งมั่นในการฝึกปฏิบัติ
๓	เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตและนำไปฝึกปฏิบัติ
๒	เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิต
๑	ไม่เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิต

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี

หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. การสวดมนต์บทสรรเสริญพระพุทธคุณ เป็นการน้อมรำลึกถึงสิ่งใด ก. พระพุทธเจ้า ข. พระสงฆ์ ค. พระธรรม ง. พระรัตนตรัย	๖. การเคลื่อนไหวอิริยาบถในชีวิตประจำวันควรมีสิ่งใดกำกับ ก. ความรู้สึก ข. ลมหายใจ ค. สติสัมปชัญญะ ง. อารมณ์
๒. บทสวดมนต์สรรเสริญพระสังฆคุณ เป็นการสวดสรรเสริญสิ่งใด ก. พระพุทธเจ้า ข. พระสงฆ์ ค. พระอรหันต์ ง. พระรัตนตรัย	๗. “มะนาวเปรี้ยว น้ำตาลหวาน” เป็นการรับรู้ความรู้สึกจากสิ่งใด ก. ตา ข. หู ค. จมูก ง. ลิ้น
๓. เสื้อผ้าแบบไหนไม่ควรสวมใส่ในขณะทำสมาธิ ก. เสื้อผ้าที่สวมใส่แล้วสบายตัว ข. เสื้อผ้าที่ไม่หลวมรุ่มร่าม ค. เสื้อผ้าที่คับแน่นเกินไป ง. เสื้อผ้าที่ไม่ใช้สีฉูดฉาด	๘. ข้อใดแสดงว่าเราเดินอย่างมีสติ ก. เดินเร็วๆให้ทันคนอื่น ข. ขณะเดินรู้ตัวว่ากำลังเดิน ค. ขณะเดินคุยโทรศัพท์ไปด้วย ง. คิดเรื่องต่าง ๆ ขณะเดิน
๔. ข้อใดเป็นการภาวนาที่ไม่ถูกต้อง ก. ลมหายใจเข้าว่าพุทธ ข. ลมหายใจออกว่าโธ ค. ตั้งสติตามลมหายใจเข้า - ออก ง. ภาวนาขอให้มีโชคลาภ	๙. ใครมีสมาธิในการฟัง ก. ติ๊กทำการบ้านขณะฟังครู ข. พลอยเหม่อไปนอกห้องขณะที่ครูสอน ค. ภูมิตอบคำถามของครูจากการฟัง ง. นุ้ยพูดแข่งกะครู
๕. ข้อใด คือ จุดมุ่งหมายของการฝึกสมาธิ ก. เพื่อให้เรียนเก่ง ข. เพื่อให้มีคนนับถือ ค. เพื่อให้สุขภาพแข็งแรง ง. เพื่อให้มีจิตใจแน่วแน่มั่นคง	๑๐. การทำสิ่งใดถ้าไม่มีสติจะเกิดผลเสียมากที่สุด ก. เดินข้ามถนน ข. ฟังเพลง ค. อ่านหนังสือ ง. ดูโทรทัศน์

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี

หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

๑. ก	๖. ค
๒. ข	๗. ง
๓. ค	๘. ข
๔. ง	๙. ค
๕. ง	๑๐. ก

ตารางบันทึกคะแนนหลังเรียน หน่วยย่อยที่ ๓

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รวม ๑๐ คะแนน

แบบสรุปผลการประเมินหน่วยที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี

หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส

ชั้นประถมศึกษาปี่ ๕

ที่	ชื่อ- สกุล	ส๑.๒	ส๑.๒	ศ๑.๑	รวม	หมายเหตุ
		ป.๕/๖	ป.๕/๓	ป.๕/๓		

แหล่งที่มาของเอกสารอ้างอิง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา

แผนที่	เรื่อง	แหล่งที่มา
๑	ความสำคัญของพุทธศาสนา	สื่อการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐานชุดแม่บทมาตรฐาน หลักสูตรแกนกลาง สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป. ๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ หน้า ๔, มปป.
๒	พุทธประวัติ	สื่อการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐานชุดแม่บทมาตรฐาน หลักสูตรแกนกลาง สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป. ๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ หน้า ๔, มปป.
	ศาสดาของศาสนาต่าง ๆ	http://www.chaiwbi.com/0drem/web_children/๒547/475๑0๒/0๓-5.html
๓	คัมภีร์และหลักธรรมของแต่ละศาสนา	สื่อการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐานชุดแม่บทมาตรฐาน หลักสูตรแกนกลาง สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป. ๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ หน้า ๔, มปป.
๕	ประวัติพุทธสาวก	- http://www.dmc.tv/

แหล่งที่มาของเอกสารอ้างอิง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ

แผนที่	เรื่อง	แหล่งที่มา
๑	ศาสนพิธีของศาสนาพุทธ ศาสนพิธีของศาสนาคริสต์ ศาสนพิธีของศาสนาอิสลาม ศาสนพิธีของศาสนาพราหมณ์ ศาสนพิธีของศาสนาซิกข์	- http://www.kalyanamitra.org/culture/index๓๐.html - http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/๑๘๓๑-๐๐/ - http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/๑๘๓๒-๐๐/ - http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/๑๘๓๔-๐๐/ - http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/๑๘๓๖-๐๐/
๒	การแสดงความเคารพพระรัตนตรัย บทกลอนพระรัตนตรัย	- สื่อการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐานชุดแม่บทมาตรฐาน หลักสูตรแกนกลาง สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป. ๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ - http://dhama-m.blogspot.com/2009/06/blog-post_5009.html
๓	การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเข้าร่วมศาสนพิธีในศาสนาพุทธและศาสนาอื่นที่ตนนับถือ	- เยาวลักษณ์ อักษร และคณะ. (มปป.). คู่มือครูใช้ประกอบการสอนร่วมกับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
๔	วิธีปฏิบัติตามไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท ๓	- เยาวลักษณ์ อักษร และคณะ. (มปป.). คู่มือครูใช้ประกอบการสอนร่วมกับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

แหล่งที่มาของเอกสารอ้างอิง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี : หน่วยย่อยที่ ๓พาจิตแจ่มใส

แผนที่	เรื่อง	แหล่งที่มา
๑	ความหมายของสติ สัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา	- เยาวลักษณ์ อักษร และคณะ. (มปป.). คู่มือครูใช้ประกอบการสอนร่วมกับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
๒	การฝึกปฏิบัติวิธีบริหารจิตและเจริญปัญญา บทสวดมนต์ บทแผ่เมตตา และบทกรวดน้ำ	- เยาวลักษณ์ อักษร และคณะ. (มปป.). คู่มือครูใช้ประกอบการสอนร่วมกับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์. - เยาวลักษณ์ อักษร และคณะ. (มปป.). คู่มือครูใช้ประกอบการสอนร่วมกับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
๓	การยืน เดิน นั่ง และนอนอย่างมีสติ	- เยาวลักษณ์ อักษร และคณะ. (มปป.). คู่มือครูใช้ประกอบการสอนร่วมกับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
๔	สมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	- เยาวลักษณ์ อักษร และคณะ. (มปป.). คู่มือครูใช้ประกอบการสอนร่วมกับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษามูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

พลเอกดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ	ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
รองศาสตราจารย์นราพร จันทร์โอชา	รองประธานกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
นายอนุสรณ์ ฟูเจริญ	ผู้ช่วยเลขาธิการมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่ปรึกษาสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ

นายสมเกียรติ ชอบผล	ที่ปรึกษาสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ	ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นายบุญรักษ์ ยอดเพชร	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายสนิท แย้มเกษร	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายอัมพร พินะสา	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ปรึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้บูรณาการ

นายอรรถสิทธิ์ รัตนแคล้ว	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา
นายเทวรัฐ โตไทยะ	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต ๑
นายจุฬา ชิณวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต ๓
นายสมัย ธนะศรี	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต ๒
นายโกวิท เพลินจิตต์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต ๑

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางนิรมล ตู้จินดา	ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางสาวกานจุลี ปัญญาอินทร์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะทำงาน

๑.	นางฉวี ณ ตะกั่วทุ่ง	ข้าราชการบำนาญ	ประธาน
๒.	นายปรีชา เดือนนิล	ข้าราชการบำนาญ	สพป.สกลนคร เขต ๓
๓.	นางสาวจงรักษ์ รัตนวิฑูรย์	ข้าราชการบำนาญ	สพป.น่าน เขต ๒
๔.	นางอุไร เปียงใจ	ข้าราชการบำนาญ	สพป.น่าน เขต ๒
๕.	นางประภัสสร โกศัลวัฒน์	ข้าราชการบำนาญ	สพป.สกลนคร เขต ๑
๖.	นางยุวดี ชุมปัญญา	ศึกษานิเทศก์	สพป.สกลนคร เขต ๓
๗.	นางนิติพร ศรีโนนยาง	ศึกษานิเทศก์	สพป.สกลนคร เขต ๓
๘.	นายศักดิ์พงษ์ วรรณวาส	ศึกษานิเทศก์	สพป.สกลนคร เขต ๓
๙.	นายปริญญา อุปลา	ศึกษานิเทศก์	สพป.สกลนคร เขต ๓
๑๐.	นางสาวพลอยนภัส ทัศนพงษ์	ศึกษานิเทศก์	สพป.สกลนคร เขต ๓
๑๑.	นางสาวสุรัชดา ภูรับพา	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพุทธรักษา	สพป.สกลนคร เขต ๓
๑๒.	นางรัตนาภรณ์ คำฝุย	ครูโรงเรียนนาจานกล้วยน้อย	สพป.สกลนคร เขต ๓
๑๓.	นางสาวปาริชาต บุษบงค์	ครูโรงเรียนบ้านห้วยหินลาด	สพป.สกลนคร เขต ๓
๑๔.	นางสาวยุวะธิดา ไตรธรรม	ครูโรงเรียนบ้านห้วยหินลาด	สพป.สกลนคร เขต ๓
๑๕.	นางวานิตย์ ธานี	ครูโรงเรียนบ้านหนองฮีหนองแคน	สพป.อุบลราชธานี เขต ๑
๑๖.	นางสาวนันทพัชร์ ศุภธีรารักษ์	ครูโรงเรียนบ้านโนนบ่อหวายดินดำ	สพป.อุบลราชธานี เขต ๑
๑๗.	นางสาวเรือนเพชร กิตติพิมานชัย	ครูโรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง)	สพป.อุบลราชธานี เขต ๑
๑๘.	นายศิริ ไชยช่อฟ้า	ครูโรงเรียนแสนทองวิทยา	สพป.น่าน เขต ๒
๑๙.	นางจินตนา ไชยช่อฟ้า	ครูโรงเรียนบ้านปางปุก	สพป.น่าน เขต ๒
๒๐.	นางสาวพรพิมล ยอดแก้ว	ครูโรงเรียนบ้านปางกอม	สพป.น่าน เขต ๒
๒๑.	นายจำลอง ไชยยา	ศึกษานิเทศก์	สพป.น่าน เขต ๒
๒๒.	นางเพียงจิต สุวรรณพงศ์	ครูโรงเรียนบ้านหัวคำ	สพป.อุบลราชธานี เขต ๑
๒๓.	นางวิภาพร แก่นอ้วน	ครูโรงเรียนอุบลวิทยาคม	สพป.อุบลราชธานี เขต ๒
๒๔.	นางวิภาดา ขุนนิตย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางกัน	สพป.พังงา
๒๕.	นางสาวมณีรัตน์ บุญเต็ม	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านถ้ำทองหลาง	สพป.พังงา
๒๖.	นางสาวอุทัยวรรณ ทับทิมทองสุข	รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนิโครธาราม	สพป.พังงา
๒๗.	นางสาวปัญจนี อุ้ยเฉ้ง	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนิโครธคุณากร	สพป.พังงา
๒๘.	นางสาววนิดา หินน้อย	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านย่านสะบ้า	สพป.พังงา
๒๙.	นางสาววินัสรา ณ ตะกั่วทุ่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางจัน	สพป.พังงา
๓๐.	นางลัดดา สุขศรี	ครูโรงเรียนบ้านโคกเจริญ	สพป.พังงา
๓๑.	นายสมชาย นาวีว่อง	ครูโรงเรียนบ้านคลองดินเหนียว	สพป.พังงา
๓๒.	นายอิสรานันท์ ชนะภัย	ครูโรงเรียนบ้านคลองดินเหนียว	สพป.พังงา
๓๓.	นายภูริทัต ลิ่มจู้หม้อ	ครูโรงเรียนบ้านทุ่งเจดีย์	สพป.พังงา
๓๔.	นางสาวเสาวณี โบบทอง	ครูโรงเรียนอนุบาลพังงา	สพป.พังงา

๓๕.	นายเบญจพล ติ๊บขัน	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำหิน	สพป.น่าน เขต ๒
๓๖.	นางสายรุ้ง ติ๊บขัน	ครูโรงเรียนบ้านดอน(ศรีเสริมกสิกร)	สพป.น่าน เขต ๒
๓๗.	นายสมศักดิ์ สุทธการ	ครูโรงเรียนชุมชนรัชดาภิเษกที่ ๑๑๕	สพป.น่าน เขต ๒
๓๘.	นางเทียมจิต หาญยุทธ	ครูโรงเรียนชุมชนศิลาเพชร	สพป.น่าน เขต ๒
๓๙.	นายนันตชัย แอบู	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองดินเหนียว	สพป.พังงา
๔๐.	นางฉัตรชนก พึ่งถิ่น	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำจืด	สพป.พังงา
๔๑.	นายอนันต์ หาญจิตร	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านย่าหมี	สพป.พังงา
๔๒.	นายเจษฎา อนันตศรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าเขา	สพป.พังงา
๔๓.	นายไกรศร ไชยเทพ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปกปุย	สพป.พังงา
๔๔.	นางสาวสุทิศา พู่พัฒนศิลป์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสามช่อง	สพป.พังงา
๔๕.	นายนพรัตน์ ทองอยู่	ครูโรงเรียนบ้านคลองบอน	สพป.พังงา
๔๖.	นางอรุณี นพฤทธิ์	ครูโรงเรียนกะปง	สพป.พังงา
๔๗.	นางสาวจิราภรณ์ เพชรเรือง	ครูโรงเรียนบ้านอ่าวมะม่วง	สพป.พังงา
๔๘.	นายสุนทร หนูอินทร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนนายอวัฒนา	สพป.สกลนคร เขต ๑
๔๙.	นางนาตญา สัตถาผล	ครูโรงเรียนบ้านหลุบเลา	สพป.สกลนคร เขต ๑
๕๐.	นางวารุณีย์ กุลธรวิโรจน์	ครูโรงเรียนอนุบาลสกลนคร	สพป.สกลนคร เขต ๑
๕๑.	นางสาวดารุณี มุงคุณ	ครูโรงเรียนบ้านชมภูพาน	สพป.สกลนคร เขต ๑
๕๒.	นายพิพัฒน์ สอนสมนึก	ครูโรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร	สพป.สกลนคร เขต ๑
๕๓.	นางจินดา ก่อบุญ	ครูโรงเรียนบ้านบะนกทา	สพป.สกลนคร เขต ๓
๕๔.	นางสาววราภรณ์ เขตโสภา	ครูโรงเรียนบ้านกุดเรือคำ	สพป.สกลนคร เขต ๓
๕๕.	นางทิพย์สุดา ธิศรี	ครูโรงเรียนบ่อแก้วดงมะไฟมิตรภาพที่ ๘๑ (พระเทพญาณวิศิษฏ์ “ชัยทวี” อุปถัมภ์)	สพป.สกลนคร เขต ๓
๕๖.	นางปิยาภรณ์ พละศักดิ์	ครูโรงเรียนบ่อแก้วดงมะไฟมิตรภาพที่ ๘๑ (พระเทพญาณวิศิษฏ์ “ชัยทวี” อุปถัมภ์)	สพป.สกลนคร เขต ๓
๕๗.	นายวิสูตร สวนไผ่	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านชมภูพาน	สพป.สกลนคร เขต ๑
๕๘.	นางสุจินต์ สวนไผ่	ครูโรงเรียนบ้านชมภูพาน	สพป.สกลนคร เขต ๑
๕๙.	นายเกียรติภูมิ มะแสงสม	ครูโรงเรียนบ้านต้อนราษฎร์ดำรงวิทย์	สพป.สกลนคร เขต ๑
๖๐.	นายอดุลย์ศักดิ์ ศรีวิชัย	ศึกษานิเทศก์ สพป.อุบลราชธานี เขต ๑	เลขานุการ
๖๑.	นายบรรพต แสนสุวรรณ	ศึกษานิเทศก์ สพป.สกลนคร เขต ๑	ผู้ช่วยเลขานุการ
๖๒.	นางสาวสุพรรณิการ์ สุทธหลวง	ศึกษานิเทศก์ สพป.น่าน เขต ๒	ผู้ช่วยเลขานุการ

บันทึก

บันทึก

โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา
เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน)

กลุ่มบูรณาการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

(ฉบับปรับปรุง)

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ชุดเอกสารสื่อ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
ลิขสิทธิ์ของ สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๒๒,๐๐๐ ชุด
จัดพิมพ์โดย องค์การค้าของ สกสค.

คำนำ

ตามที่ สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้จัดทำชุดการเรียนรู้ สำหรับใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ขาดครู มีครูไม่ครบชั้นหรืออยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ซึ่งประกอบด้วย ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน) หลังจากที่มีการนำไปใช้ พบว่าสื่อดังกล่าวช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กได้เป็นอย่างดี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเห็นควรมีการนำสื่อดังกล่าว มาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กและโรงเรียนขยายโอกาสทุกโรง เพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. ๑๒๓๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้ปรับปรุงชุดการจัดการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) ให้สอดคล้องกับการประกาศใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด และเพื่อให้สะดวกต่อการนำไปใช้ จึงจัดแยกเป็นรายชั้นปี (ประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖) และเป็นรายภาคเรียน (ภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒) ทั้ง ๕ กลุ่ม ประกอบด้วย

- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ภาคเรียนที่ ๑ , ๒
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ภาคเรียนที่ ๑ , ๒
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ภาคเรียนที่ ๑ , ๒
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ภาคเรียนที่ ๑ , ๒
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) กลุ่มบูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ภาคเรียนที่ ๑ , ๒

การนำชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ ครูผู้สอนต้องศึกษาเอกสาร คู่มือการใช้ชุดการจัดการเรียนรู้ และศึกษาคำชี้แจงในเอกสาร ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) ให้เข้าใจ เพราะจะทำให้ทราบถึงแนวคิดการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ การเตรียมตัวของครู สื่อการจัดการเรียนรู้ ลักษณะชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ สัญลักษณ์ที่ใช้ แนวทางการวัดและประเมินผลของแต่ละหน่วยการเรียนรู้

หวังว่าชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน) ฉบับปรับปรุงนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษาต่อไป

ขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครู อาจารย์ และทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและจัดทำเอกสารมา ณ โอกาส นี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

๑. แนวคิดหลัก

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มบูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา เป็นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างวิชา โดยมีกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นแกน และบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศิลปะ และสุขศึกษาและพลศึกษา โดยใช้ทักษะกระบวนการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งนักเรียนได้เรียนรู้ทักษะกระบวนการจากครูผู้สอนที่อธิบายแนวคิดและองค์ความรู้ในช่วงต้นชั่วโมงจากนั้นจึงให้นักเรียนฝึกปฏิบัติแบบร่วมมือร่วมใจ โดยการทำงานแบบจับคู่หรือเป็นกลุ่มย่อย รวมทั้งฝึกฝนทักษะเพิ่มเติมจากการทำกิจกรรมเดี่ยว

๒. การเตรียมตัวของครู

ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาหน่วยการเรียนรู้ล่วงหน้าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้และเตรียมใบงานใบกิจกรรมให้ครบถ้วน โดยศึกษาใบความรู้สำหรับครู แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน สื่อประกอบการจัดกิจกรรม เฉลยกิจกรรมและลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๓. สื่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มบูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ประกอบด้วย

๓.๑ ใบงาน – ใบกิจกรรม – ใบความรู้ สำหรับใช้ในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมกลุ่มย่อย กิจกรรมจับคู่และกิจกรรมเดี่ยว โดยใช้สัญลักษณ์ ★ และสี แสดงระดับชั้นเรียน เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เอกสาร เป็นรูปดาวสีฟ้ามี ★★★★★ จำนวน ๕ ดวง

๓.๒ เกม บัตรคำ และบัตรภาพ ใช้ประกอบการเรียนรู้ ช่วยสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

๔. ลักษณะชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มบูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มบูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ (Learning Unit) โดยผ่านการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สพฐ. ๑๒๓๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ นำผลการวิเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้เกิดคุณลักษณะตาม

ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ในด้านการดำรงตนโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การมีระเบียบวินัย อดทน เคารพกฎหมาย และการมีสติ รู้คิด รู้ทำ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้นี้ให้ละเอียดจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้พร้อม ประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสามารถปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และการเรียนรู้ของนักเรียนได้สำหรับภาคเรียนที่ ๒ ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ ๕ หน่วย ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ ชีวิตสุขสันต์ในบ้านของเรา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิไลศิลป์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ อาเซียนศึกษา

๕. แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มบูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มบูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กำหนดให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ ใน ๑ หน่วยการเรียนรู้จะประกอบไปด้วยหน่วยย่อย แต่ละหน่วยย่อยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จะประกอบด้วย ขอบเขตเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับใช้ในการสอนแต่ละครั้ง แบ่งเป็นชั่วโมงที่ ๑ ชั่วโมงที่ ๒ และหรือชั่วโมงที่ ๓ โดยมีเนื้อหาต่อเนื่องกัน สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ /แหล่งเรียนรู้ และการประเมิน แยกตามเป็นเนื้อหาและองค์ประกอบของแผน เพื่อให้เกิดความสะดวกในการสอน

๖. สัญลักษณ์ที่ใช้

ในชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มบูรณาการ สัญลักษณ์พิมพ์ไว้ในกรอบด้านบน มีความหมาย ดังนี้

หมายถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
หมายถึง บูรณาการ
หมายถึง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ หน่วยย่อยที่ ๑
หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑
หมายถึง ใบงานที่ ๐๑

สารบัญ

คำชี้แจง

สารบัญ

ส่วนที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ ๓

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ ๔

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ ๕

ส่วนที่ ๒

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ ๑๙

ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลัก ๒๐

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ ๕ ๒๑

หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อยที่ ๑ ๒๕

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยย่อยที่ ๑ ๒๖

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา ๒๗

แนวการจัดการเรียนรู้ ๒๘

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา ๒๙

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ตำแหน่ง ที่ตั้ง ระยะทิศ ๓๗

แนวการจัดการเรียนรู้ ๓๘

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ตำแหน่ง ที่ตั้ง ระยะทิศ ๓๙

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เครื่องมือบอกตำแหน่ง ๔๘

แนวการจัดการเรียนรู้ ๔๙

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เครื่องมือบอกตำแหน่ง ๕๐

หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติรอบตัว

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อยที่ ๒ ๖๕

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยย่อยที่ ๒ ๖๖

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ ๖๗

แนวการจัดการเรียนรู้ ๖๘

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ ๖๙

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ความสัมพันธ์ของลักษณะกายภาพกับลักษณะทางสังคม ๘๗

แนวการจัดการเรียนรู้ ๘๘

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ความสัมพันธ์ของลักษณะกายภาพกับลักษณะทางสังคม ๘๙

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของมนุษย์ ๑๑๔

แนวการจัดการเรียนรู้ ๑๑๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของมนุษย์ ๑๑๖

สารบัญ (ต่อ)

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน ๑๓๔
แนวการจัดการเรียนรู้ ๑๓๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน ๑๓๖
คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ ธรรมชาติกับสังคมไทย ๑๖๑
แนวการจัดการเรียนรู้ ๑๖๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ ธรรมชาติกับสังคมไทย ๑๖๓

หน่วยย่อยที่ ๓ ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อยที่ ๓ ๑๙๓
โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยย่อยที่ ๓ ๑๙๔
คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง ๑๙๕
แนวการจัดการเรียนรู้ ๑๙๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง ๑๙๗
คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ๒๒๑
แนวการจัดการเรียนรู้ ๒๒๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ๒๒๓
คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ๒๕๐
แนวการจัดการเรียนรู้ ๒๕๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ๒๕๒
คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและผลของการเปลี่ยนแปลง ๒๖๗
แนวการจัดการเรียนรู้ ๒๖๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและผลของการเปลี่ยนแปลง ๒๖๙

หน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหนสิ่งแวดล้อม

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อยที่ ๔ ๒๘๕
โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยย่อยที่ ๔ ๒๘๖
คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ๒๘๗
แนวการจัดการเรียนรู้ ๒๘๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ๒๘๙
คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ผลของการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม ๓๐๔
แนวการจัดการเรียนรู้ ๓๐๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ผลของการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม ๓๐๖
คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การมีส่วนร่วมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ๓๒๗
แนวการจัดการเรียนรู้ ๓๒๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การมีส่วนร่วมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ๓๒๙

ส่วนที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวทางการจัดการเรียนรู้ กลุ่มบูรณาการ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	
ภาคเรียนที่ ๑	**ภาคเรียนที่ ๒**
๑. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เศรษฐีน้อย(๔๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ ชีวิตพอเพียง ● หน่วยย่อยที่ ๒ ออมไว้ไม่ขัดสน	๑. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เด็กไทยใฝ่ดี (๔๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ มุ่งมั่นและศรัทธา ● หน่วยย่อยที่ ๒ ปฏิบัติมาเป็นนิจ ● หน่วยย่อยที่ ๓ พาจิตแจ่มใส
๒. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สุขภาพดีชีวีเป็นสุข (๔๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ รักตัวเราเท่าฟ้า ● หน่วยย่อยที่ ๒ สนุกกับเกมกีฬา ● หน่วยย่อยที่ ๓ สุขภาพดีมีสุข	๒. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา (๔๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้ ● หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติรอบตัว ● หน่วยย่อยที่ ๓ ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง ● หน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหนสิ่งแวดล้อม
๓. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน (๓๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ ต้นกล้าคนดี ● หน่วยย่อยที่ ๒ สิทธิเด็กไทย ● หน่วยย่อยที่ ๓ วิถีประชาธิปไตย	๓. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ ชีวิตสุขสันต์ในบ้านของเรา (๔๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ ครอบครัวอุ่นจิต ● หน่วยย่อยที่ ๒ ช่างคิดช่อมแซม ● หน่วยย่อยที่ ๓ เกษตรกรรมคู่บ้าน ● หน่วยย่อยที่ ๔ สานฝันให้เป็นจริง
๔. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เด็กไทยหัวใจสร้างสรรค์ (๒๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ ท่องไปในโลกกว้าง ● หน่วยย่อยที่ ๒ สู่เส้นทางเศรษฐี	๔. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิไลศิลป์(๔๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย ● หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น ● หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง
๕. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ สุนทรียศิลป์ (๓๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ กำเนิดงานศิลป์ ● หน่วยย่อยที่ ๒ จินตนาการหรรษา ● หน่วยย่อยที่ ๓ ลีลาศิลป์ไทย ● หน่วยย่อยที่ ๔ ภูมิใจในงานศิลป์	๕. หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ อาเซียนศึกษา (๒๐ ชั่วโมง) ● หน่วยย่อยที่ ๑ เพื่อนบ้านของเรา ● หน่วยย่อยที่ ๒ ลักษณะทางกายภาพของกลุ่มอาเซียน

โครงสร้างกลุ่มสาระการเรียนรู้บูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๑	เศรษฐีน้อย	**มฐ. ส ๓.๑**		๔๐
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑	- ปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ	
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒	- การประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำกิจกรรมต่างๆในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน	
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๓	- หลักการสำคัญและประโยชน์ของสหกรณ์	
		มฐ. ส ๓.๒		
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑	- บทบาทหน้าที่เบื้องต้นของธนาคาร	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒	- การจำแนกผลดีและผลเสียของการกู้ยืม	
		มฐ. ศ ๖.๑		
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๗	- ประโยชน์และคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม	
		มฐ. ง ๑.๑		
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒	- ทักษะในการจัดการในการทำงานอย่างเป็นระบบประณีตและมีความคิดสร้างสรรค์	
		มฐ. ง ๓.๑		
		ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑	- ค้นหา รวบรวมข้อมูลที่สนใจและเป็นประโยชน์จากแหล่งข้อมูลต่างๆที่เชื่อถือได้ตรงตามวัตถุประสงค์	
๒	สุขภาพดีชีวีเป็นสุข	**มฐ. พ ๑.๑**		๔๐
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑	- ความสำคัญของระบบย่อยอาหาร และระบบขับถ่ายที่มีผลต่อสุขภาพ การเจริญเติบโต และพัฒนาการ	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒	- วิธีดูแลระบบย่อยอาหารและระบบขับถ่ายให้ทำงานตามปกติ	
		มฐ. พ ๒.๑		
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑	- การเปลี่ยนแปลงทางเพศและปฏิบัติตนได้เหมาะสม	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒	- ความสำคัญของการมีครอบครัวที่อบอุ่นตามวัฒนธรรมไทย	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓	- พฤติกรรมที่พึงประสงค์ และไม่พึงประสงค์ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวและกลุ่มเพื่อน	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๒	สุขภาพดีชีวีเป็นสุข	**มฐ. พ ๓.๑**		๔๐
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑	- การจัดรูปแบบการเคลื่อนไหวแบบผสมผสาน และควบคุมตนเองเมื่อใช้ทักษะการเคลื่อนไหว ตามแบบที่กำหนด	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒	- การเล่มเกมนำไปสู่กีฬาที่เลือกและกิจกรรมการเคลื่อนไหวแบบผลัด	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓	- การควบคุมการเคลื่อนไหวในเรื่องการรับแรง การใช้แรงและความสมดุล	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๔	- ทักษะกลไกในการปฏิบัติกิจกรรมทางกายและเล่นกีฬา	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๕	- การเล่นกีฬาไทย และกีฬาสากลประเภทบุคคลและประเภททีม	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๖	- หลักการและเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	
๒	สุขภาพดีชีวีเป็นสุข	**มฐ. พ ๓.๒**		๔๐
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑	- การออกกำลังกายอย่างมีรูปแบบ เล่นเกมที่ใช้ทักษะการคิดและตัดสินใจ	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒	- การเล่นกีฬาที่ตนเองชอบอย่างสม่ำเสมอ โดยสร้างทางเลือกในวิธีปฏิบัติของตนเองอย่างหลากหลายและมีน้ำใจนักกีฬา	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓	- การปฏิบัติตามกฎกติกา การเล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากลตามชนิดกีฬาที่เล่น	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๔	- การปฏิบัติตนตามสิทธิของตนเอง ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นและยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเล่นเกมและกีฬาไทย กีฬาสากล	
		มฐ. พ ๔.๑		
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑	- พฤติกรรมที่เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒	- การค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้สร้างเสริมสุขภาพ	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓	- การวิเคราะห์สื่อโฆษณาในการตัดสินใจเลือกซื้ออาหาร และผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างมีเหตุผล - การปฏิบัติตนในการป้องกันโรคที่พบบ่อยในชีวิตประจำวัน	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๒	สุขภาพดีชีวีเป็นสุข			๔๐
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๔	- การทดสอบและปรับปรุงสมรรถภาพทางกายตามผลการทดสอบสมรรถภาพทางกาย	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๕	- การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติด	
		มฐ. พ ๕.๑		
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑	- การวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้ยา และสารเสพติดที่มีผลต่อร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒	- การปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยจากการใช้ยาและหลีกเลี่ยงสารเสพติด	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓	- วิเคราะห์อิทธิพลของสื่อที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพ	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๔	- การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันอันตรายจากการเล่นกีฬา	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๕		
		มฐ. ศ ๑.๑		
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๕	- สร้างสรรค์งานพิมพ์ภาพ โดยเน้นการจัดวางตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในภาพ	
		มฐ. ง ๓.๑		
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑	- ค้นหา รวบรวมข้อมูลที่สนใจและเป็นประโยชน์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เชื่อถือได้ ตรงตามวัตถุประสงค์	
๓	เด็กไทยใฝ่ดี	**มฐ. ส ๑.๑**		๓๐
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑	- ความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมหลักในการพัฒนาชาติ	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒	- พุทธประวัติตั้งแต่เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์ จนถึงพุทธกิจสำคัญหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือ	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓	- คุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่าง	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๔	- องค์ประกอบและความสำคัญของพระไตรปิฎก หรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๕	- การแสดงความเคารพและปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ	
		ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๖	- คุณค่าพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๓	**เด็กไทยใฝ่ดี**	ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๗ **มฐ. ส ๑.๒** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓ **มฐ. ศ ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๔ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๕ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๖ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๖/๗ **มฐ. ง ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๔/๓ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓	- การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการพัฒนาตนเองและสิ่งแวดล้อม - การจัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มีประโยชน์ และปฏิบัติตนถูกต้อง - การปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนาและประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม - มรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี - การสร้างสรรค์งานปั้นจากดินน้ำมันหรือดินเหนียว - การสร้างสรรค์งานพิมพ์ภาพ - ปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ - สร้างงานทัศนศิลป์เป็นแผนภาพ แผนผัง ภาพประกอบเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ - เหตุผลในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย - เหตุผลในการทำงานแต่ละขั้นตอนถูกต้องตามกระบวนการทำงาน - ทักษะการทำงาน อย่างเป็นระบบ - การปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงาน	๓๐
๔	**คนดีศรีแผ่นดิน**	**มฐ. ส ๒.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๔	- การปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพและหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี - วิธีการ ปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่น จากการละเมิดสิทธิเด็ก - คุณค่าวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย - การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	๔๐

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๔	**คนดีศรีแผ่นดิน**	**มฐ. ส ๒.๒** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓ **มฐ. ศ ๒.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๕ **มฐ. ศ ๓.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒	- โครงสร้างอำนาจ หน้าที่และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น - บทบาทหน้าที่และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น - วิเคราะห์ประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - ร้องเพลงไทยหรือเพลงสากล หรือเพลงไทยสากลที่เหมาะสมกับวัย - แสดงท่าทางประกอบเพลงหรือเรื่องราวตามความคิดของตน	๔๐
๕	**โลกสวยด้วยมือเรา**	**มฐ. ส. ๕.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒ **มฐ. ส. ๕.๒** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓	- ลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคของตน - ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน - สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคของตน - อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิตในภูมิภาคของตน - ผลจากการรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน - แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน	๔๐

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๕	โลกสวยด้วยมือเรา	**มฐ ศ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๕ **มฐ. ศ ๓.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒ **มฐ. ศ ๓.๒** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑ **มฐ. ง ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๓	- ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อชุมชน - การจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน - การวาดภาพระบายสีภาพธรรมชาติตามความรู้สึกของตนเอง - การเคลื่อนไหวลักษณะต่างๆ - การใช้ภาษาท่าและท่าประกอบเพลง - การแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับสัตว์ - การเล่นการละเล่นของเด็กไทย - ทักษะการทำงานอย่างกระตือรือร้น ตรงเวลา ปลอดภัยเพื่อช่วยเหลือตนเองโดยใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือง่ายๆ	๔๐
๖	เด็กไทยหัวใจสร้างสรรค์	**มฐ. ง ๒.๑** ตัวชี้วัดควรรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดควรรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดต้องรู้ ป. ๕/๓ ตัวชี้วัดควรรู้ ป. ๕/๔ ตัวชี้วัดควรรู้ ป. ๕/๕ **มฐ. ง ๓.๑** ตัวชี้วัดต้องรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดควรรู้ ป. ๕/๒ **มฐ. พ ๑.๑** ตัวชี้วัดควรรู้ ป. ๕/๑	- ความหมายของเทคโนโลยี - ความหมายของวิวัฒนาการเทคโนโลยี - การสร้างสิ่งของเครื่องใช้อย่างสร้างสรรค์เป็นขั้นตอน - ภาพร่าง ๓ มิติ การสร้างชิ้นงาน - การใช้อุปกรณ์ เครื่องมือให้ถูกวิธีเหมาะสม - การใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ - การจัดการสิ่งของเครื่องใช้ด้วยการแปรรูป - การค้นหา รวบรวมข้อมูล - การสร้างงานเอกสาร - ความสำคัญของระบบย่อยอาหารและระบบขับถ่ายที่มีผลต่อสุขภาพและพัฒนาการ	๒๐

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๗	ชีวิตสุขสรรค์ในบ้านของเรา	**มฐ. ง ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๔ **มฐ. ง ๒.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๓ **มฐ. ง ๔.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒ **มฐ. ส ๓.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒ **มฐ. ศ ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๗	 - เหตุผลการทำงานแต่ละขั้นตอนถูกต้องตามกระบวนการทำงาน - ทักษะการจัดการในการทำงานอย่างเป็นระบบประณีตและมีความคิดสร้างสรรค์ - การปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงาน - จิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า - การสร้างสิ่งของเครื่องใช้ตามความสนใจ อย่างปลอดภัยโดยกำหนดปัญหาหรือความต้องการ รวบรวมข้อมูล เลือกวิธีการ ออกแบบ - ความรู้และทักษะการสร้างชิ้นงานไปประยุกต์ในการสร้างสิ่งของเครื่องใช้ - สำรวจข้อมูลที่เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน - ความแตกต่างของอาชีพ - การประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำกิจกรรมต่างๆ ในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน -วาดภาพ โดยใช้เทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี - วาดภาพระบายสี โดยใช้สีวรรณะอุ่นและสีวรรณะเย็น ถ่ายทอดจินตนาการ	๔๐
๘	สุนทรียศิลป์	**มฐ. ศ ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๓ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๔	 - จังหวะ ตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ - ความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ - แสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี	๓๐

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๘	**สุนทรียศิลป์**	ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๕ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๖ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๗	- การสร้างงานปั้นเพื่อถ่ายทอดจินตนาการด้วยการใช้ดินน้ำมันหรือดินเหนียว - การจัดภาพในงานพิมพ์ภาพ - การจัดองค์ประกอบศิลป์และการสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ - ประโยชน์และคุณค่าของงานทัศนศิลป์	๓๐
		มฐ. ศ ๑.๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒	- ลักษณะรูปแบบของงานทัศนศิลป์ - งานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น	
		มฐ. ศ ๒.๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๔ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๕ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๖ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๗	- โครงสร้างของบทเพลง - ความหมายของประโยคเพลง - การแต่งประโยคเพลง - ลักษณะของเสียงนักร้องกลุ่มต่าง ๆ - ลักษณะเสียงของวงดนตรีประเภทต่าง ๆ - เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี - บันไดเสียง ๕ เสียง Pentatonic scale - โน้ตเพลงในบันไดเสียง ๕ เสียง Pentatonic scale - การบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะ - การบรรเลงทำนองด้วยเครื่องดนตรี - การร้องเพลงไทยในอัตราจังหวะสองชั้น - การร้องเพลงสากล หรือไทยสากล - การร้องเพลงประสานเสียงแบบ Canon Round - การสร้างสรรค์ประโยคเพลงถาม-ตอบ - การบรรเลงดนตรีประกอบกิจกรรมนาฏศิลป์ - การสร้างสรรค์เสียงประกอบการเล่าเรื่อง	
		มฐ. ศ ๒.๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒	- ดนตรีกับงานประเพณี - บทเพลงในงานประเพณีในท้องถิ่น - บทบาทของดนตรีในแต่ละประเพณี - คุณค่าของดนตรีจากแหล่งวัฒนธรรม - คุณค่าทางสังคม - คุณค่าทางประวัติศาสตร์	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๘	สุนทรียศิลป์	**มฐ. ศ ๓.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๓ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๔ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๕	- องค์ประกอบของนาฏศิลป์ - จังหวะ - ทำนอง - คำร้อง - ภาษาท่า - นาฏยศัพท์ - อุปกรณ์ - การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลง หรือท่าทางประกอบเรื่องราว - การแสดงนาฏศิลป์ - ระบำ - ฟ้อน - รำวงมาตรฐาน - องค์ประกอบของละคร - การเลือกและเขียนเค้าโครงเรื่องบทละครสั้นๆ - ที่มาของการแสดงนาฏศิลป์ชุดต่าง ๆ - หลักการชมการแสดง - การถ่ายทอดความรู้สึกและคุณค่าของการแสดง	๓๐
		มฐ. ศ ๓.๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒	- การแสดงนาฏศิลป์ประเภทต่าง ๆ	
		มฐ. พ ๓.๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป.๕/๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป.๕/๖	- การจัดรูปแบบการเคลื่อนไหวร่างกายแบบผสมผสานและการปฏิบัติกิจกรรมทางกาย ทั้งแบบอยู่กับที่เคลื่อนที่ และใช้อุปกรณ์ประกอบตามแบบที่กำหนด เช่น การฝึกกายบริหารยืดหยุ่นขั้นพื้นฐาน เป็นต้น - เกมนำไปสู่กีฬาและกิจกรรมแบบผลัดที่มีการตี เขี่ย รับ-ส่งของ ขว้างและวิ่ง - หลักการและกิจกรรมในการนันทนาการ	
		มฐ. ส ๒.๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๔	- วัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยในสังคมไทย - คุณค่าของวัฒนธรรมไทยกับการดำเนินชีวิต - ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น - ตัวอย่างภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนท้องถิ่น - การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๙	ถิ่นไทย วิไลศิลป์	**มฐ. ส ๔.๑** ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๓ **มฐ. ส ๔.๒** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒ **มฐ. ศ ๒.๒** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒ **มฐ. พ ๒.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒ **มฐ. ศ ๒.๒** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒	- สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย - รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล - อธิบายความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น - อธิบายอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสังเขป - อธิบายอิทธิพลทางวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบันโดยสังเขป - อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป - อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และการปกครองของอาณาจักรอยุธยา - บอกประวัติ และผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ - อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยา และธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ - อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีในวัฒนธรรมต่าง ๆ - อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีในวัฒนธรรมต่าง ๆ - อธิบายคุณค่าของดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน - อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีในวัฒนธรรมต่าง ๆ - อธิบายคุณค่าของดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน - อธิบายความสำคัญของการที่มีครอบครัวที่อบอุ่นตามวัฒนธรรมไทย	๓๐

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕		
		มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๙	ถิ่นไทยวิไลศิลป์	**มฐ. พ ๒.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒	- อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีในวัฒนธรรมต่าง ๆ - อธิบายคุณค่าของดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน - อธิบายความสำคัญของการที่มีครอบครัวที่อบอุ่นตามวัฒนธรรมไทย	๓๐
๑๐	อาเซียนศึกษา	**มฐ. ส ๔.๒** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒ **มฐ. ส ๕.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑ ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๒ ตัวชี้วัดที่ควรรู้ ป. ๕/๓ **มฐ. ง ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑ **มฐ. ง ๓.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑ **มฐ. ศ ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๗ **มฐ. ต ๑.๑** ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ป. ๕/๑	- อิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ - อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบัน - ตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ (ละติจูด ลองติจูด) ระยะทิศทางของภูมิภาคของตนเอง - ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่ - ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพ กับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง - เหตุผลการทำงานแต่ละขั้นตอนถูกต้องตามกระบวนการทำงาน - การค้นหา รวบรวมข้อมูลที่สนใจจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เชื่อถือได้ตรงวัตถุประสงค์ - การสร้างสรรค์งานพิมพ์ - การอ่านออกเสียงประโยค ข้อความและบทกลอนสั้นๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน	๒๐

ส่วนที่ ๒

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ
หน่วยที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา (จำนวน ๔๐ ชั่วโมง)

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุปและใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.๕/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย

ป.๕/๒ อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิด การสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ป.๕/๑ วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคของตน

ป.๕/๒ วิเคราะห์อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิตในภูมิภาคของตน

ป.๕/๓ นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน

มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ป.๕/๓ วาดภาพ โดยใช้เทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี

มาตรฐาน ง ๑.๑ เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

ตัวชี้วัด

ป.๕/๑ อธิบายเหตุผลการทำงานแต่ละขั้นตอนถูกต้องตามกระบวนการทำงาน

ป.๕/๒ ใช้ทักษะการจัดการในการทำงาน อย่างเป็นระบบ ประณีต และมีความคิดสร้างสรรค์

ป.๕/๔ มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลัก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้
(๙ ชั่วโมง)

ลักษณะสำคัญทางกายภาพของโลก ทรัพยากรธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ และแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการเรียนรู้ และสืบค้นข้อมูล

ลักษณะสำคัญทางกายภาพของภูมิภาค

⇩

ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทางธรรมชาติ

⇩

เครื่องมือที่ใช้ในการบอกตำแหน่ง/ที่ตั้งของสิ่งแวดล้อม

หน่วยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ
(๑๒ ชั่วโมง)

ลักษณะทางกายภาพ และปรากฏการณ์ธรรมชาติ มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด ภูมิภาค และประเทศ

ลักษณะทางกายภาพของ ภูมิภาค

⇩

ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพและลักษณะทางสังคม ของภูมิภาค

⇩

การปรับตัวเข้ากับธรรมชาติ สภาพแวดล้อมของมนุษย์

⇩

ผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์

⇩

ธรรมชาติกับสังคมไทย

หน่วยย่อยที่ ๓ ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง
(๑๐ ชั่วโมง)

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และผลที่เกิดจากการปรับเปลี่ยน ดัดแปลงสภาพธรรมชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคม ก่อให้เกิดวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรมที่เหมาะสมการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม และผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

⇩

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

⇩

การเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน

หน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหนสิ่งแวดล้อม
(๙ ชั่วโมง)

สิ่งแวดล้อมมีคุณค่าและมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ การร่วมกันคิดหาแนวทางการใช้และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้เท่าทัน จะทำให้สิ่งแวดล้อมมีระยะเวลาในการใช้ได้อย่างยั่งยืนและยาวนาน

คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

⇩

ผลจากการรักษาและทำลาย

⇩

การมีส่วนร่วมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยบูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา

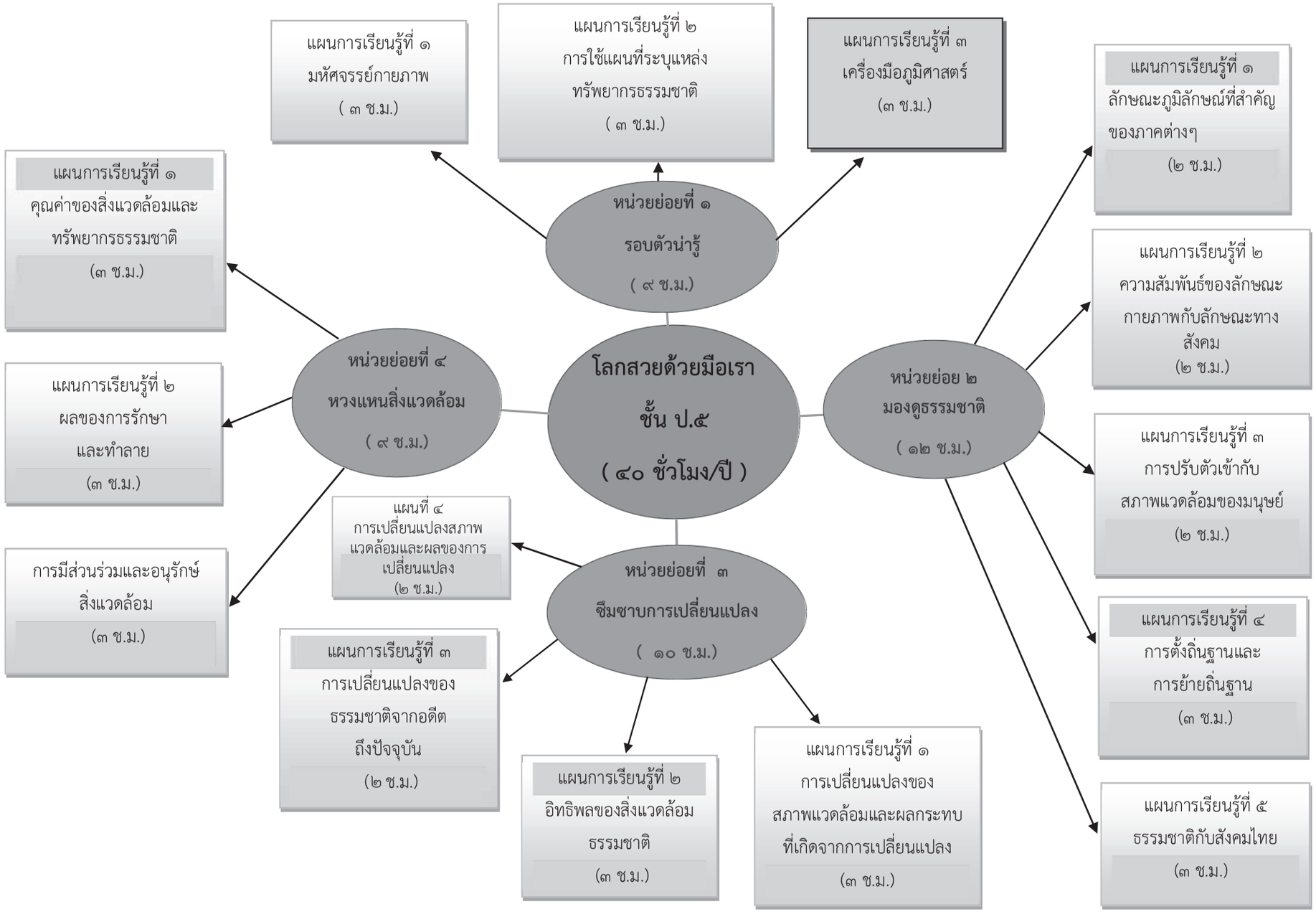

หน่วยย่อยที่ ๑
รอบตัวน่ารู้

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อย

หน่วยย่อยที่ ๑ ชื่อหน่วยย่อย รอบตัวน่ารู้

จำนวนเวลาเรียน ๙ ชั่วโมง **จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ ๓ แผน**

สาระสำคัญของหน่วย

ลักษณะสำคัญทางกายภาพของภูมิภาค ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน โดยใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการเรียนรู้ และสืบค้นข้อมูล

มาตรฐานและตัวชี้วัด

มฐ. ส ๕.๑ ตัวชี้วัด ป.๕/๑

มฐ. ศ ๑.๑ ตัวชี้วัด ป.๕/๑

มฐ ง ๑.๑ ตัวชี้วัด ป.๕/๑ ,ป.๕/๒ ,ป.๕/๔

ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลัก

ลักษณะสำคัญทางกายภาพของภูมิภาค ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน โดยใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการเรียนรู้ และสืบค้นข้อมูล

ลักษณะสำคัญทางกายภาพของภูมิภาค

⇩

ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทางธรรมชาติ

⇩

เครื่องมือที่ใช้ในการบอกตำแหน่ง/ที่ตั้งของสิ่งแวดล้อม

โครงสร้างของหน่วย

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วย	แผนที่	ชื่อแผน	เวลา	หมายเหตุ
๕	โลกสวยด้วยมือเรา	๑ ๒ ๓	มหัศจรรย์กายภาพ การใช้แผนที่ระบุแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ เครื่องมือภูมิศาสตร์น่าใช้	๓ ชั่วโมง ๓ ชั่วโมง ๓ ชั่วโมง	

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้

รอบตัวน่ารู้
เวลา ๙ ชั่วโมง

แผนที่ ๑
มหัศจรรย์กายภาพ
ลักษณะทางกายภาพของภูมิภาค

แผนที่ ๒
การใช้แผนที่ระบุแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ
- แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ
- สัญลักษณ์การอธิบายแผนที่
- การใช้แผนที่อธิบายลักษณะความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในภูมิภาค
- ลักษณะทางกายภาพของภูมิภาค
- แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

แผนที่ ๓
เครื่องมือภูมิศาสตร์น่าใช้
- การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพทางสังคมของภูมิภาค

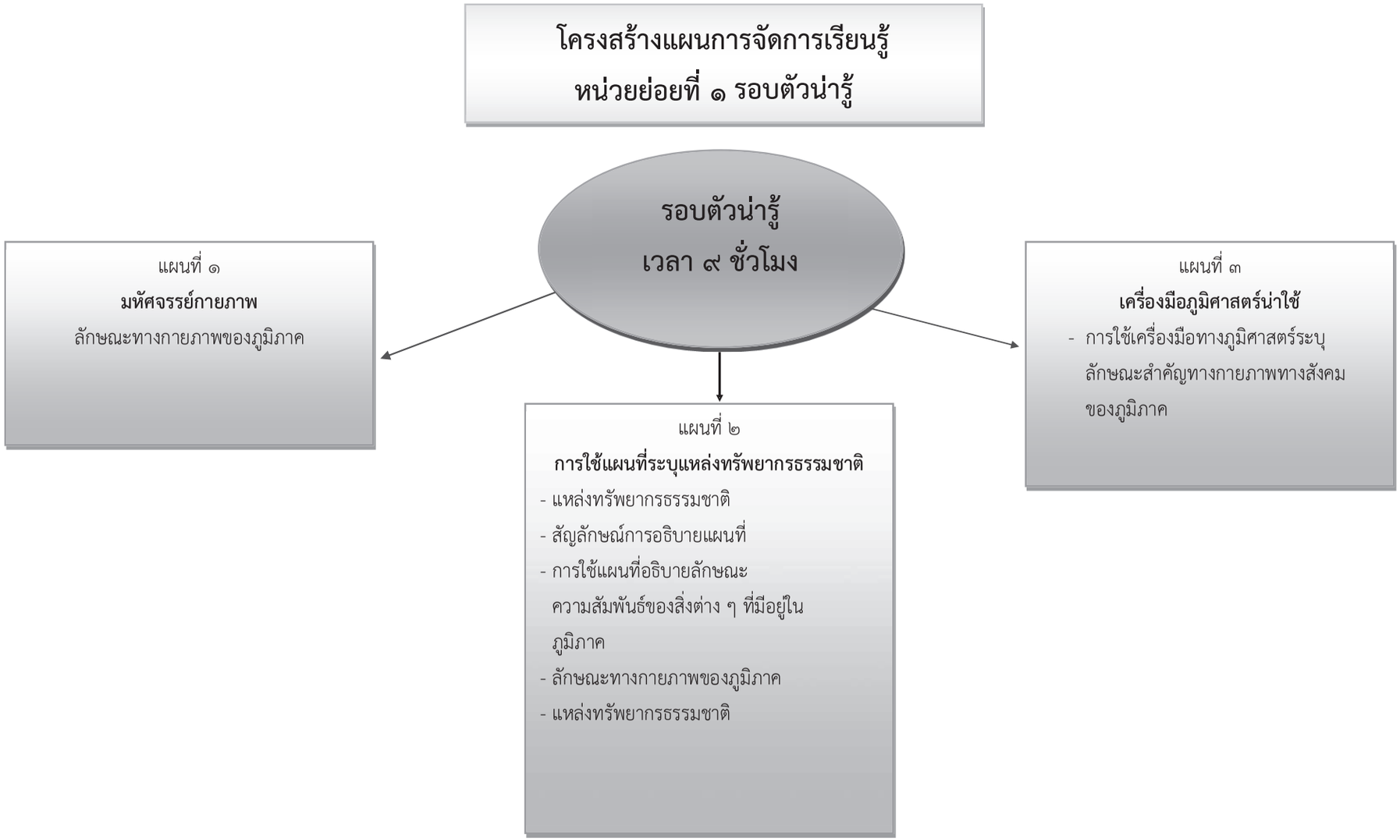

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ ๑ ชื่อแผน มหัศจรรย์กายภาพ เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

สืบค้นข้อมูลและรูปถ่ายลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคของตนโดยใช้แผนที่

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ครูอาจหาภาพลักษณะทางกายภาพที่มีความหลากหลายมาให้นักเรียนดู เพื่อนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกันของภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศมากยิ่งขึ้น

- ในการศึกษาความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ นอกจากจะศึกษาจากใบความรู้หรือจากหนังสือเรียนแล้ว ครูอาจจะให้นักเรียนศึกษาจากแหล่งเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม เช่น ห้องห้องสมุด อินเตอร์เน็ต

- แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรเตรียมสิ่งต่อไปนี้ให้พร้อม

๑. การเตรียมสื่อ/วัสดุอุปกรณ์

๑.๑ ภาพลักษณะทางกายภาพ

๑.๒ ใบความรู้

๑.๓ แผนที่ต่าง ๆ

๒. ใบงาน/ใบความรู้/ใบกิจกรรม

ใบงานที่ ๐๑ – ๐๓

๓. การวัดและประเมินผล

๓.๑ ทดสอบก่อนเรียน

๓.๒ ประเมินความรู้

๓.๓ ประเมินทักษะ

๓.๔ ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพ

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นนำ	๑. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบและสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนและทดสอบก่อนเรียน ๒. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
ขั้นสอน	๓. ครูนำสนทนาเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพที่อยู่รอบๆ ตัวนักเรียนและลักษณะภูมิประเทศของภูมิภาคว่ามีลักษณะอย่างไร โดยให้ดูภาพลักษณะภูมิประเทศของแต่ละภูมิภาคให้นักเรียนดูและให้นักเรียนชี้ภาพลักษณะทางกายภาพ ๔. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ศึกษาจากใบความรู้หรือหนังสือเรียนเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของแต่ละภูมิภาค ๕. นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑ ลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคของตนเอง ๖. นักเรียนทำใบงานที่ ๐๒ รายงานลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคของตนเอง ๗. นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น ๘. นักเรียนแต่ละคนสรุปองค์ความรู้ลงในสมุดเป็นการบ้าน
ขั้นสรุป	๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ทั้งหมด
วัดและประเมินผล	ตรวจผลงาน ใบงานที่ ๐๑-๐๒ ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง มหัศจรรย์กายภาพ
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา
- ลักษณะทางกายภาพของภูมิภาค
- สรุปความคิดเห็นสิ่งที่ได้เรียนรู้
- สร้างสรรค์งานวาดภาพตามจินตนาการ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ความรู้

๑. อธิบายลักษณะทางกายภาพเชิงภูมิศาสตร์ของภูมิภาคได้

ทักษะ

๑. การสังเกต
๒. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์
๓. การใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์

คุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน
๓. มีวินัย

(ชั่วโมงที่ ๑)

ขั้นนำ

๑. ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบและสนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียนรู้
๒. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน

ขั้นสอน

๓. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพหรือสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเราว่ามีอะไรบ้างมีลักษณะอย่างไร สุ่มถามนักเรียนว่าสิ่งต่างๆที่พบในภูมิภาคของตนเอง มีอะไรบ้าง
๔. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม ศึกษาจากใบความรู้หรือหนังสือเรียนเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของแต่ละภูมิภาค
๕. นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑ ลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคของตนเอง

(ชั่วโมงที่ ๒)

๖. ครูทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงที่แล้ว และนักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ ๐๒ ศึกษาและค้นคว้ารายงานลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคของตนเอง

(ชั่วโมงที่ ๓)

๗. นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
๘. นักเรียนและครูนำข้อมูลมาอภิปรายร่วมกันและสรุปเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพที่สำคัญในภูมิภาคของตนเอง
๙. นักเรียนสรุปองค์ความรู้ลงในสมุดเป็นรายบุคคล เป็นการบ้าน

สื่อ / แหล่งเรียนรู้
- ภาพลักษณะทางกายภาพ
- ใบความรู้
- แผนที่ต่าง ๆ

ภาระงาน / ชิ้นงาน
- ผลงานตามใบงานที่ ๐๑-๐๒
- แบบทดสอบก่อนเรียน

การวัดและประเมินผล
๑. ประเมินความรู้
๒. ประเมินทักษะ
๓. ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิธีการ
๑. การสังเกต
๒. ตรวจผลงานตามใบงานที่ ๐๑-๐๒

เครื่องมือ
๑. แบบทดสอบ
๒. แบบประเมินทักษะ
๓. แบบสังเกตพฤติกรรม

เกณฑ์การประเมิน
ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดในแบบประเมิน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

****

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ลักษณะทางกายภาพของภาคเหนือมีลักษณะอย่างไร

ก. มีลักษณะเป็นที่ราบสูง
ข. มีลักษณะเป็นภูเขามีที่ราบระหว่างภูเขา
ค. มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม
ง. มีลักษณะเป็นชายฝั่งทะเล

๒. จากภาพเป็นลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคใด

ก. ภาคกลาง
ข. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ค. ภาคเหนือ
ง. ภาคใต้

๓. ข้อใด**ไม่จัด**เป็นลักษณะทางกายภาพ

ก. แร่ธาตุ
ข. อากาศ
ค. บ้านเรือน
ง. ป่าไม้

๔. สัญลักษณ์ ⊙ ที่ปรากฏในแผนที่หมายถึงสิ่งใด

ก. อำเภอ
ข. จังหวัด
ค. เมืองหลวง
ง. ประเทศ

๕. การเดินทางไปภูมิภาคต่าง ๆ ควรใช้แผนที่ใด

ก. แผนที่แสดงเส้นทางรถไฟ
ข. แผนที่ภูมิประเทศ
ค. แผนที่ภูมิอากาศ
ง. แผนที่รัฐกิจ

๖. เครื่องมือใดสำคัญที่สุดสำหรับนักเดินเรือทะเล

ก. กล้องส่องทางไกล
ข. แผนที่ดาว
ค. แผนที่ภูมิประเทศ
ง. เข็มทิศ

๗. สีน้ำตาลในแผนที่หมายถึงสิ่งใด

ก. ป่าไม้
ข. ทะเล
ค. ที่ราบสูง
ง. ภูเขา

๘. ข้อใด **ไม่ใช่** เครื่องมือทางภูมิศาสตร์

ก. ลูกโลก ข. นาฬิกา

ค. เข็มทิศ ง. ภาพถ่ายทางอากาศ

๙. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่จะบอกถึงความแตกต่างกันทั้งทางด้านภูมิศาสตร์กายภาพ พืชพรรณธรรมชาติที่จะเปลี่ยนไปตามฤดูกาล คือเครื่องมือในข้อใด

ก. ภาพถ่ายทางอากาศ ข. แผนที่รัฐกิจ

ค. ภาพถ่ายดาวเทียม ง. ลูกโลกจำลอง

๑๐. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ใดที่ใช้คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าในการบันทึกข้อมูล

ก. ภาพถ่ายทางอากาศ ข. แผนที่รัฐกิจ

ค. ภาพถ่ายดาวเทียม ง. ลูกโลกจำลอง

☆☆☆☆☆ | ป ๕.๑/ผ ๑-๐๑

ใบงานที่ ๐๑
ลักษณะทางกายภาพของภูมิภาค

คำชี้แจง ๑. วาดภาพลักษณะทางกายภาพที่สำคัญในภูมิภาคและระบายสีภาพให้สวยงาม
๒. เขียนสรุปลักษณะทางกายภาพที่สำคัญในภูมิภาค
๓. นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ลักษณะทางกายภาพที่สำคัญในภูมิภาค

.....

.....

.....

.....

สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

☆☆☆☆☆ | ป ๕.๑/ผ ๑-๐๒

ใบงานที่ ๐๒
รายงานลักษณะทางกายภาพ

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนไปศึกษาและค้นคว้าลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคของตนเองจากหนังสือเรียน หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ พร้อมวาดภาพแผนที่ของภูมิภาคประกอบให้สวยงาม

๒. จัดทำเป็นรายงาน

๓. นำเสนอรายงาน

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้

เรื่อง ลักษณะทางกายภาพ

****

ลักษณะทางกายภาพ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา สามารถมองเห็น จับต้องสัมผัสได้ มีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ของชีวิตเป็นอย่างยิ่ง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ ดิน หิน แร่ธาตุ ป่าไม้ อากาศ ซึ่งเราควรเรียนรู้ถึงความสำคัญ ชนิด ประโยชน์ ตลอดจนรู้จักใช้และดูแลรักษา เพื่อให้คงสภาพที่ดีสามารถใช้ประโยชน์ได้นาน ๆ เป็นปฏิสัมพันธ์ในทางที่ดีและเหมาะสม แต่บางท้องถิ่นมักเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มาจากความมักง่าย หรือนำมาใช้มากเกินไป ไม่รู้จักดูแลรักษา จึงเกิดมลพิษที่มีผลเสียหายอย่างรุนแรงต่อความเป็นอยู่ของชีวิต เป็นปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ดี มีปัญหาตามมา ดังนั้นเราต้องตระหนักในคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและร่วมมือร่วมใจในการใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งช่วยกันดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง

ภาพลักษณะทางกายภาพ

ภาพลักษณะทางกายภาพ

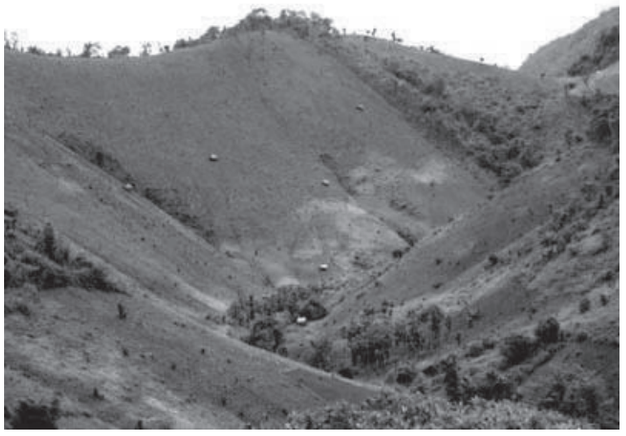

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ชื่อแผน การใช้แผนที่ระบุแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของหน่วย

ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ และแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทางธรรมชาติ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ในการศึกษาความรู้เกี่ยวกับแผนที่ต่างๆ ในภูมิภาคของตน ครูอาจจะนำภาพแผนที่ประเภทต่างๆ มาให้นักเรียนศึกษาหรืออาจจะสืบค้นความรู้จากอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม

- แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรเตรียมสิ่งต่อไปนี้ให้พร้อม

๑. การเตรียมสื่อ/วัสดุอุปกรณ์

๑ ๑. ใบความรู้

๑.๒ ตัวอย่าง แผนที่ประเทศไทย แผนที่ภูมิภาค แผนที่จังหวัด

๑.๓ เกม

๒. ใบงาน/ใบความรู้/ใบกิจกรรม

ใบงานที่ ๐๑ – ๐๒

๓. การวัดและประเมินผล

๓.๑ ประเมินความรู้

๓.๒ ประเมินทักษะ

๓.๓ ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การใช้แผนที่ระบุแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นนำ	๑. ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบและสนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียนรู้ ทบทวนความรู้ที่เรียนมาแล้ว และนำเสนอผลงานชั่วโมงที่แล้ว นักเรียนเล่นเกม เราพวกเดียวกัน และสรุปความรู้ที่ได้จากการเล่นเกมเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน
ขั้นสอน	๒. ครูนำภาพแผนที่ประเทศไทยมาให้นักเรียนดู ร่วมกันศึกษาและแสดงความคิดเห็นโดยครูใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิด ให้นักเรียนศึกษาสัญลักษณ์แสดงลักษณะภูมิประเทศและสัญลักษณ์ที่ใช้แทนสิ่งต่างๆ ในแผนที่จากหนังสือเรียนหรือใบความรู้และครูอธิบายเพิ่มเติมนักเรียนร่วมกันสรุป ๓. ดูแผนที่ประเทศไทยและค้นหาภูมิภาคของตนเองว่าอยู่ภาคไหนของประเทศไทย แต่ละกลุ่มศึกษาแผนที่ภูมิภาคของตนเอง นำข้อมูลมาอภิปรายสรุป และช่วยกันวาดภาพแผนที่ภูมิภาคของตนเอง อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆที่มีอยู่ในภูมิภาค ใบงานที่ ๐๑ ส่งตัวแทนมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ๔. นักเรียนทำใบงานที่ ๐๒ กายภาพน่ารู้ ๕. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น
ขั้นสรุป	๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ทั้งหมด
วัดและประเมินผล	ตรวจใบงานที่ ๐๑-๐๒

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การใช้แผนที่ระบุแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

- แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ
- สัญลักษณ์การอธิบายแผนที่
- การใช้แผนที่อธิบายลักษณะความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆที่มีอยู่ในภูมิภาค
- วาดภาพแผนที่ภูมิภาคของตนเอง
- สร้างสรรค์งานวาดภาพตามจินตนาการ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ความรู้

๑. บอกลักษณะประเภทของเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ได้

๒. อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในภูมิภาค โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ได้

ทักษะ

๑. การสังเกต

๒. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์

๓. การใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์

คุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้

๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

๓. มีวินัย

(ชั่วโมงที่ ๑)

ขั้นนำ

๑. ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบและสนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียนรู้

๒. ทบทวนความรู้ที่เรียนในชั่วโมงที่แล้ว

๓. นักเรียนเล่นเกม เราพวกเดียวกัน และสรุปความรู้ที่ได้จากการเล่นเกมเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๔. ครูนำภาพแผนที่ประเทศไทยมาให้นักเรียนดู ร่วมกันศึกษาและแสดงความคิดเห็นโดยครูใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิด ดังนี้

- แผนที่นี้เรียกว่าแผนที่อะไรมีรูปร่างลักษณะอย่างไรหรือคล้ายกับอะไร
- มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศใดบ้าง และในแผนที่บอกอะไรบ้าง
- มีสัญลักษณ์ที่สำคัญอะไรบ้าง

(ชั่วโมงที่ ๒)

๕. ครูอธิบายเพิ่มเติมสัญลักษณ์ที่แสดงลักษณะภูมิประเทศและสัญลักษณ์ที่ใช้แทนสิ่งต่างๆในแผนที่จากหนังสือเรียน

๖. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น ๓ กลุ่ม หรือตามความเหมาะสม ศึกษาใบความรู้เรื่อง แผนที่และสัญลักษณ์บนแผนที่

๗. วาดแผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของภูมิภาคตนเอง ตามใบงานที่ ๐๑

๘. ส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

(ชั่วโมงที่ ๓)

๙. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เดิมจากชั่วโมงที่แล้ว

๑๐. ให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ของทรัพยากรธรรมชาติในภูมิภาค แล้วนักเรียนทำกิจกรรม ใบงานที่ ๐๒

ขั้นสรุป

๑๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป แผนที่เป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการศึกษาข้อมูลทางกายภาพแหล่งทรัพยากรต่างๆ ในภูมิภาคเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนา

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

- ใบความรู้
- ตัวอย่าง แผนที่ประเทศไทย แผนที่ภูมิภาค/จังหวัด
- เกม

ภาระงาน / ชิ้นงาน

- ภาพวาดแผนที่ภูมิภาคของตนเอง
- ผลงานตามใบงานที่ ๐๑-๐๒

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินความรู้

๒. ประเมินทักษะ

๓. ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิธีการ

๑. การสังเกต

๒. ภาพวาดแผนที่ภูมิภาคของตนเอง

๓. ตรวจผลงานตามใบงานที่ ๐๑-๐๒

เครื่องมือ

๑. แบบประเมินทักษะ

๒. แบบสังเกตพฤติกรรม

เกณฑ์การประเมิน

ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดในแบบประเมิน

☆☆☆☆☆ | ป ๕.๑/ผ ๒-๐๑

ใบงานที่ ๐๑
วาดแผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของตน

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มดูแผนที่ประเทศไทยและค้นหาภูมิภาคของตนเองว่าอยู่ภาคไหนของประเทศไทยและอภิปรายร่วมกัน

๒. ศึกษาใบความรู้เรื่อง แผนที่และสัญลักษณ์บนแผนที่

๓. วาดแผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของภูมิภาคตนเอง ที่แสดงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในภูมิภาค พร้อมระบายสีให้สวยงาม

๔. ตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

สมาชิกกลุ่ม

๑ ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒ ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓ ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔ ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒
กายภาพน่ารู้

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนดูแผนที่กายภาพภูมิภาคของตนเองจากหนังสือแผนที่ต่างๆ เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในภูมิภาค

๒. บันทึกผลข้อมูลตามแบบบันทึก

แบบบันทึกลักษณะทางกายภาพภูมิภาค _____

๑. ภูมิประเทศหลัก ได้แก่ _____

_____

_____

๒. ภูมิอากาศเด่น (เช่น ร้อน หนาวเย็น แห้งแล้ง ฝนตกชุก เป็นต้น) ได้แก่ _____

_____

_____

_____

๓. อาชีพหลักของประชากรในภูมิภาค ได้แก่ _____

_____

_____

_____

๔. ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับภูมิลักษณ์ธรรมชาติ (ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ดินและแหล่งน้ำ) มีความสัมพันธ์กันอย่างไร (เช่น ภูมิประเทศชายฝั่งทะเลประกอบอาชีพประมง เป็นต้น)

_____

_____

_____

_____

ชื่อ_____สกุล_____ชั้น_____เลขที่_____

ใบความรู้สำหรับนักเรียน
เรื่อง แผนที่และสัญลักษณ์บนแผนที่

ความหมายของแผนที่

แผนที่ (Map) หมายถึง การแสดงลักษณะพื้นผิวโลกลงบนแผ่นราบ โดยการย่อส่วนและการใช้สัญลักษณ์ไม่ว่าเครื่องหมายหรือสี แทนสิ่งต่าง ๆ บนพื้นผิวโลก แผนที่จึงต่างจากลูกโลกและแผนผัง

เครื่องหมายแผนที่ คือ เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่ใช้แทนสิ่งต่าง ๆ บนพื้นพิภพ ที่เกิดขึ้นเองและตามธรรมชาติ นอกจากเครื่องหมายแล้ว เรายังใช้สีเป็นการแสดงลักษณะภูมิประเทศอีกด้วย คือ

๑. สีดำ หมายถึง ภูมิประเทศสำคัญทางวัฒนธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น อาคาร สุสาน วัด สถานที่ราชการต่าง ๆ เป็นต้น

๒. สีน้ำเงิน หมายถึง ลักษณะภูมิประเทศที่เป็นน้ำ เช่น ทะเล แม่น้ำ หนอง บึง เป็นต้น

๓. สีน้ำตาล หมายถึง ลักษณะภูมิประเทศที่มีความสูงโดยทั่วไป เช่น เส้นชั้นความสูง

๔. สีเขียว หมายถึง พืชพันธุ์ไม้ต่าง ๆ เช่น ป่า สวน ไร่

๕. สีแดง หมายถึง ถนนสายหลัก พื้นที่ย่านชุมชนหนาแน่น และลักษณะภูมิประเทศสำคัญ

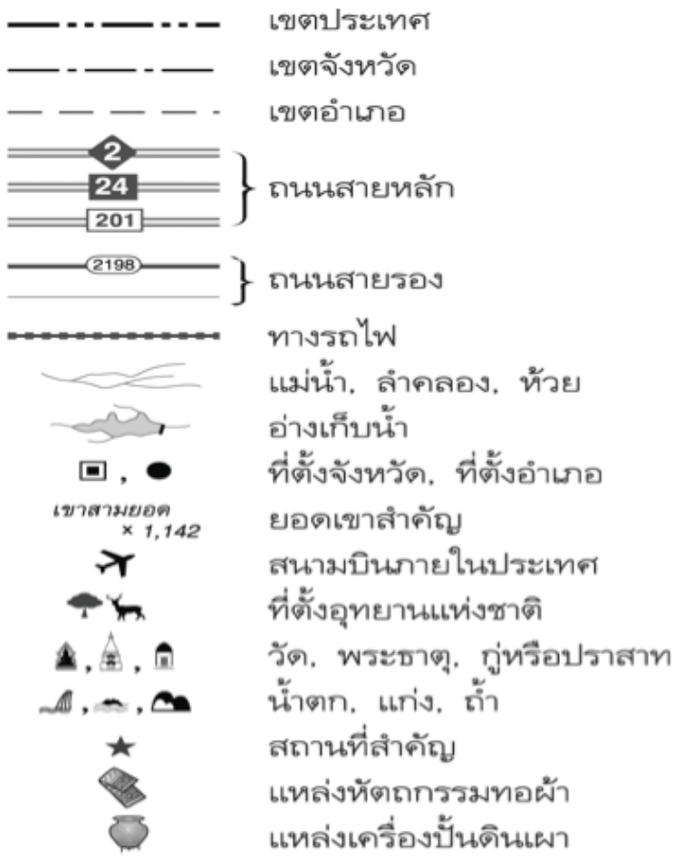

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนสิ่งต่างๆ ในแผนที่

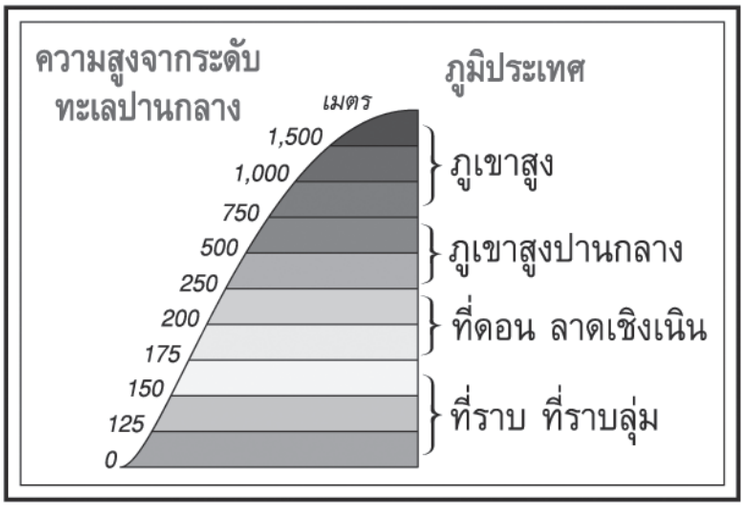

สีเขียวแทนภูมิประเทศที่ราบ
สีเหลืองแทนภูมิประเทศที่ดอน
สีน้ำตาลแทนภูมิประเทศภูเขา เป็นต้น

ลักษณะของสิ่งที่แสดงปรากฏบนแผนที่ประกอบด้วย

๑. ลักษณะของสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ทะเล มหาสมุทร ทะเลสาบ แม่น้ำ ภูเขา ที่ราบ ที่ราบสูง เกาะ เป็นต้น

๒. ลักษณะของสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น เส้นกั้นอาณาเขต เมือง หมู่บ้าน สถานที่ราชการ ศาสนสถาน เส้นทางคมนาคม พื้นที่เกษตรกรรม เป็นต้น

องค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

๑. ชื่อแผนที่ เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับให้ผู้ใช้ได้ทราบว่าเป็นแผนที่เรื่องอะไร แสดงรายละเอียดอะไรบ้าง เพื่อให้ผู้ใช้ได้อย่างถูกต้อง และตรงความต้องการ เช่น แผนที่ประเทศไทยแสดงเนื้อที่ป่าไม้ แผนที่ประเทศไทยแสดงการแบ่งภาคและเขตจังหวัดเป็นต้น

๒. ขอบระวาง แผนที่ทุกชนิดจะมีขอบระวาง ซึ่งเป็นขอบเขตของพื้นที่ในภูมิประเทศที่แสดงบนแผนที่แผ่นนั้นมักจะแสดงด้วยเส้นขนานเพื่อแสดงตำแหน่งละติจูดกับเส้นเมริเดียนเพื่อแสดงตำแหน่งลองจิจูด และจะแสดงตัวเลขเพื่อบอกค่าพิกัดภูมิศาสตร์ของตำแหน่งต่าง ๆ

๓. ทิศทาง มีความสำคัญต่อการค้นหาตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ โดยในสมัยโบราณใช้วิธีดูทิศทางตามการขึ้นและตกของดวงอาทิตย์ในเวลากลางวัน และการดูทิศทางของดาวเหนือในเวลากลางคืน ในแผนที่จะต้องมีภาพเข็มทิศหรือลูกศรชี้ไปทางทิศเหนือเสมอ ถ้าหากแผนที่ใดไม่ได้กำหนดภาพเข็มทิศหรือลูกศรไว้ก็ให้เข้าใจว่าด้านบนของแผนที่คือทิศเหนือ

๔. สัญลักษณ์ เป็นเครื่องหมายที่ใช้แทนสิ่งต่าง ๆ ในภูมิประเทศจริง เพื่อช่วยให้ผู้ใช้สามารถอ่านและแปลความหมายจากแผนที่ได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ในแผนที่จะต้องมีคำอธิบายสัญลักษณ์ประกอบไว้ด้วยเสมอ

๕. มาตราส่วน เป็นอัตราส่วนระหว่างระยะทางที่ย่อส่วนมาลงในแผนที่กับระยะทางจริงใน ภูมิประเทศ มาตราส่วนช่วยให้ผู้ใช้ทราบว่าแผนที่นั้น ๆ ย่อส่วนมาจากสภาพในภูมิประเทศจริง ในอัตราส่วนเท่าใด การเขียนมาตราส่วนเขียนได้หลายวิธี เช่น ๕๐,๐๐๐ หรือ ๑/๕๐,๐๐๐ หรือ
๑ : ๕๐,๐๐๐ การคำนวณระยะทางบนแผนที่

$$\text{คำนวณได้จากสูตร : มาตราส่วนของแผนที่} = \frac{\text{ระยะบนแผนที่}}{\text{ระยะในภูมิประเทศ}}$$

๖. เส้นโค้งแผนที่ เป็นระบบของเส้นขนานและเส้นเมริเดียน ที่สร้างขึ้นเพื่อกำหนดตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ให้เป็นมาตรฐานไว้ใช้อ้างอิงร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วย

- เส้นขนาน เป็นเส้นสมมติที่ลากจากทิศตะวันออก สร้างขึ้นจากการวัดมุมเริ่มจากเส้นศูนย์สูตร ซึ่งมีค่ามุม ๐ องศา ไปยังขั้วโลกทั้งสองด้านๆ ละไม่เกิน ๙๐ องศา เส้นขนานที่สำคัญประกอบด้วย

พิกัดภูมิศาสตร์ เป็นระบบที่บ่งบอกตำแหน่งที่ตั้งอยู่จุดตำแหน่งต่าง ๆ บนพื้นผิวโลก โดยอาศัยโครงข่ายของเส้นโครงแผนที่ซึ่งประกอบด้วยเส้นเมริเดียนกับเส้นขนานตัดกันเป็น “จุด”

๑. ละติจูด (Latitude) เป็นค่าของระยะทางเชิงมุม โดยนับ ๐ องศา จากเส้นศูนย์สูตรไปทางเหนือหรือใต้จนถึง ๙๐ องศาที่ขั้วโลกทั้งสอง

๒. ลองจิจูด (Longitude) เป็นค่าของระยะทางเชิงมุม โดยนับ ๐ องศา จากเส้นเมริเดียนไปทางทิศตะวันออกและทิศตะวันตกจนถึง ๑๘๐ องศา

ปัจจุบันการบ่งบอกจุดตำแหน่งบนพื้นผิวโลก สามารถทราบได้ง่ายและถูกต้อง โดยใช้จีพีเอส เครื่องมือกำหนดตำแหน่งบนพื้นผิวโลก (GPS : Global Positioning System) มีขนาดเล็กพกพาได้สะดวก และให้ข้อมูลตำแหน่งบนพื้นผิวโลกได้ตรงกับความเป็นจริง

ความสำคัญและประโยชน์ของแผนที่

ความสำคัญ

๑. ทำให้ทราบลักษณะทางธรรมชาติของพื้นผิวโลก รวมทั้งกิจกรรมทางเศรษฐกิจบนพื้นผิวโลก

๒. ทำให้ทราบข้อมูล สถิติต่าง ๆ เพื่อการเปรียบเทียบ การพัฒนาการวางแผนในด้านต่าง ๆ รวมทั้งด้านยุทธศาสตร์

ประโยชน์ของแผนที่

๑. ประโยชน์ในการศึกษาลักษณะภูมิประเทศ แผนที่จะทำให้ผู้ศึกษาทราบว่าพื้นที่ใดมีลักษณะภูมิประเทศแบบใดบ้าง

๒. ประโยชน์ต่อการศึกษาธรณีวิทยา เพื่อให้ทราบความเป็นมาของแหล่งทรัพยากร ดิน หิน แร่ธาตุ

๓. ประโยชน์ด้านสมุทรศาสตร์และการประมง เพื่อให้ทราบสภาพแวดล้อมชายฝั่งทะเล

๔. ประโยชน์ด้านทรัพยากรน้ำ รู้ข้อมูลเกี่ยวกับแม่น้ำและการไหล อ่างเก็บน้ำ ระบบการชลประทาน

๕. ประโยชน์ด้านป่าไม้ เพื่อให้ทราบคุณลักษณะของป่าไม้และการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่า

๖. ประโยชน์ด้านการใช้ที่ดิน เพื่อให้ทราบปัจจัยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านต่าง ๆ

๗. ประโยชน์ด้านการเกษตร การเกษตรมีผลต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อรู้ว่าบริเวณใดควรพัฒนา

๘. ประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรบริเวณต่าง ๆ

๙. ประโยชน์ในการวางผังเมือง เพื่อใช้ข้อมูลทางธรรมชาติในการจัดวางผังเมืองให้เหมาะสม

๑๐. ประโยชน์ต่อการศึกษาโบราณคดี เพื่อค้นหาแหล่งชุมชนโบราณและความรู้อื่น ๆ

๑๑. ประโยชน์ด้านอุตุนิยมวิทยา เพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูก อุตสาหกรรม ประมง การป้องกันอุทกภัย

แผนที่แสดงลุ่มน้ำ

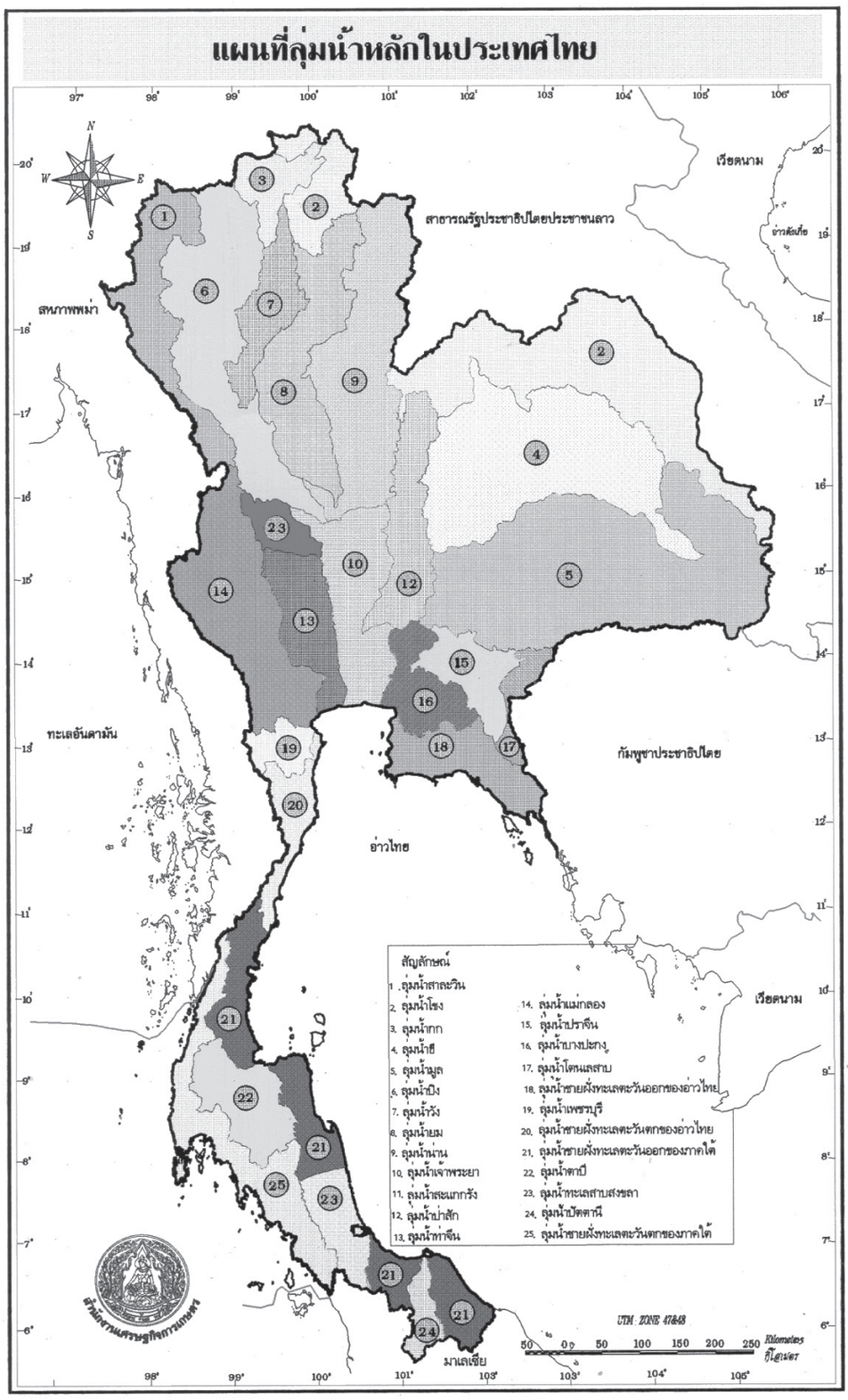

ใบความรู้สำหรับนักเรียน
เรื่อง ความสัมพันธ์ของทรัพยากรธรรมชาติในภูมิภาค

ทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของคนในภูมิภาคนั้นๆ เพราะสามารถสนองความต้องการของคนในด้านต่างๆโดยนำมาทำเป็นผลผลิตต่างๆ ทรัพยากรธรรมชาติจึงมีคุณค่าทางเศรษฐกิจ

ทรัพยากรธรรมชาติ	ความสัมพันธ์กับภูมิภาค
ดิน	ดิน เป็นแหล่งเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ต่างๆ ซึ่งถือเป็นแหล่งผลิตอาหารของคนในภูมิภาค นอกจากนี้ดินยังเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของคนในอุตสาหกรรมต่างๆ
น้ำ	น้ำ เป็นแหล่งที่คนใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เช่น ดื่ม ซักล้าง นอกจากนี้คนในภูมิภาคยังใช้น้ำทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ ใช้ในอุตสาหกรรมบางประเภท เป็นต้น
ป่าไม้ หินแร่	ป่าไม้ เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า เป็นแหล่งวัตถุดิบ ช่วยป้องกันน้ำท่วม ป้องกันการพังทลายของดินในภูมิภาค
อากาศ	อากาศ เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีผลต่อสภาพร่างกายของคนในภูมิภาค ถ้าในภูมิภาคใดมีอากาศบริสุทธิ์ก็จะทำให้คนในภูมิภาคนั้นมีสุขภาพดี

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อแผน เครื่องมือภูมิศาสตร์ เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

เครื่องมือที่ใช้ในการบอกตำแหน่ง/ที่ตั้งของสิ่งแวดล้อม

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ในการศึกษาความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ นอกจากจะศึกษาจากใบความรู้ดังกล่าวแล้ว ครูอาจจะให้นักเรียนศึกษาจากของจริงหรือจากอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม
- แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรเตรียมสิ่งต่อไปนี้ให้พร้อม

๑. การเตรียมสื่อ/วัสดุอุปกรณ์

๑.๑ ใบความรู้

๑.๒ ตัวอย่าง แผนที่ ลูกโลก (ของจริง/รูปภาพ)

๒. ใบงาน/ใบความรู้/ใบกิจกรรม

ใบงานที่ ๐๑ – ๐๓

๓. การวัดและประเมินผล

๓.๑ ทดสอบหลังเรียน

๓.๒ ประเมินความรู้

๓.๓ ประเมินทักษะ

๓.๔ ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง เครื่องมือภูมิศาสตร์น่าใช้

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นนำ	๑. นักเรียนร้องเพลงประจำจังหวัดของตนเองพร้อมให้จังหวะ ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ และสนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่จะการเรียนรู้ทบทวนความรู้เรื่องแผนที่ และทำแบบทดสอบหลังเรียน
ขั้นสอน	๒. นำแผนที่และลูกโลกมาให้นักเรียนดู นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงประโยชน์ของแผนที่ นักเรียนร่วมกันศึกษาข้อมูลที่ปรากฏในลูกโลก แล้วร่วมสนทนาถึงความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม มอบหมายให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ทำใบงานที่ ๐๑ ส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน ๔. นักเรียนทำใบงานที่ ๐๒ จับคู่สัญลักษณ์ในแผนที่ ๕. นักเรียนทำใบงานที่ ๐๓ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์
ขั้นสรุป	๖. นักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญและประโยชน์ของแผนที่ และทำแบบทดสอบหลังเรียน
วัดและประเมินผล	ตรวจใบงานที่ ๐๑-๐๓ ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง เครื่องมือภูมิศาสตร์น่าใช้

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา
- การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพและลักษณะทางสังคมของภูมิภาค
- ประโยชน์ของเครื่องมือทางภูมิศาสตร์

จุดประสงค์การเรียนรู้

ความรู้

๑. บอกลักษณะประเภทของเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ได้

๒. สืบค้นข้อมูลลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคได้

ทักษะ

๑. การสังเกต

๒. กระแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์

๓. การใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์

คุณธรรม จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้

๒. ความรับผิดชอบ

๓. มีวินัย

(ชั่วโมงที่ ๑)

ขั้นนำ

๑. นักเรียนร้องเพลงประจำจังหวัดของตนเองพร้อมให้จังหวะ

๒. ครูชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบและสนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียนรู้

๓. ทบทวนความรู้เรื่องแผนที่

ขั้นสอน

๔. ครูนำแผนที่มาให้นักเรียนดูและถามนักเรียนว่าสิ่งเหล่านี้มีประโยชน์อย่างไรให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย

๕. ครูนำแผนภาพที่แสดงสัญลักษณ์มาให้นักเรียนดู และถามนักเรียนว่าเห็นอะไรในแผนภาพ ให้นักเรียนร่วมกันศึกษาข้อมูลที่ปรากฏในแผนภาพ ว่ามีส่วนประกอบอะไรบ้าง

(ชั่วโมงที่ ๒)

๖. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสม และมอบหมายให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ นำข้อมูลมาอภิปรายสรุปร่วมกัน

๗. นักเรียนทำกิจกรรมใบงานที่ ๐๑

๘. ส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๙. นักเรียนจับคู่คนที่นั่งใกล้กันให้แต่ละคู่ช่วยกันทำกิจกรรมในใบงาน ที่ ๐๒ กิจกรรมสัญลักษณ์ในแผนที่

(ชั่วโมงที่ ๓)

๑๐. นักเรียนทำใบงานที่ ๐๓ สรุปองค์ความรู้จากการเรียนเครื่องมือทางภูมิศาสตร์เป็นแผนผังความคิด

ขั้นสรุป

๑๑. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความสำคัญและประโยชน์ของเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ แผนที่ ลูกโลก ภาพถ่ายทางอากาศ ภาพถ่ายทางดาวเทียม

๑๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อ / แหล่งเรียนรู้
- ใบความรู้
- ตัวอย่าง แผนที่ ลูกโลก (ของจริง/รูปภาพ)

ภาระงาน / ชิ้นงาน
- ผลงานใบงานที่ ๐๑-๐๓
- แบบทดสอบหลังเรียน

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินความรู้

๒. ประเมินทักษะ

๓. ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิธีการ

๑. การสังเกต

๒. ตรวจผลงานตามใบงานที่ ๐๑-๐๓

เครื่องมือ

๑. แบบทดสอบ

๒. แบบประเมินทักษะ

๓. แบบสังเกตพฤติกรรม

เกณฑ์การประเมิน

ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดในแบบประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

๑. ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ ๗๐

☆☆☆☆☆ | ป ๕.๑/ผ ๓-๐๑

ใบงานที่ ๐๑
เรื่อง เครื่องมือทางภูมิศาสตร์น่ารู้

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ศึกษาใบความรู้ เรื่อง เครื่องมือทางภูมิศาสตร์

๒. ให้นักเรียนบันทึกข้อมูล

๓. ส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ชื่อเครื่องมือ.....

บอกข้อมูลจากเครื่องมือมาพอสังเขป

.....

.....

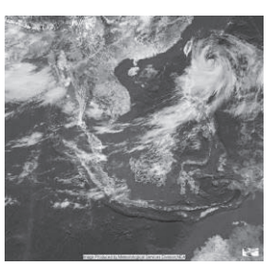

ชื่อเครื่องมือ.....

บอกข้อมูลจากเครื่องมือมาพอสังเขป

.....

.....

ชื่อเครื่องมือ.....

บอกข้อมูลจากเครื่องมือมาพอสังเขป

.....

.....

ชื่อเครื่องมือ.....

บอกข้อมูลจากเครื่องมือมาพอสังเขป

.....

.....

สมาชิกกลุ่ม

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

☆☆☆☆☆ | ป ๕.๑/ผ ๓-๐๒

ใบงานที่ ๐๒
เรื่อง ลักษณะของแผนที่

คำชี้แจง จับคู่ประเภทแผนที่ให้ตรงกับลักษณะการใช้

แผนที่ทั่วไป	○	○	แสดงอาคารบ้านพัก และตัวเมือง
แผนที่โฉนดที่ดิน	○	○	แสดงถนนสายสำคัญ
แผนที่ผังเมือง	○	○	แสดงราการทางสถิติต่างๆ
แผนที่ทางหลวง	○	○	แสดงเขตอุตสาหกรรม เกษตรกรรม อื่นๆ
แผนที่เศรษฐกิจ	○	○	แสดงเขตปกครองและพรมแดน
แผนที่รัฐกิจ	○	○	นิยมใช้สีแสดงความแตกต่าง
แผนที่การใช้ที่ดิน	○	○	แสดงระยะขอบเขตที่ดิน
แผนที่สถิติ	○	○	เป็นรากฐานในการทำแผนที่อื่นๆ
แผนที่เฉพาะเรื่อง	○	○	แสดงอาณาเขตสมัยต่างๆ ชาติพันธุ์
แผนที่ทรวดทรง	○	○	เพื่อโฆษณา และนิทรรศการต่างๆ
แผนที่เพื่อนิเทศ	○	○	แสดงเรื่องต่างๆ
แผนที่ประวัติศาสตร์	○	○	แสดงรูปร่างผิวพื้นพิภพ สูงต่ำอย่างไร

สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๓
เรื่อง เครื่องมือทางภูมิศาสตร์

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนสรุปองค์ความรู้ที่ได้ศึกษาเรื่อง เครื่องมือทางภูมิศาสตร์
๒. เขียนแผนผังความคิด ตามหัวข้อดังนี้

- ☺ ประเภทเครื่องมือทางภูมิศาสตร์
- ☺ ความสำคัญของเครื่องมือทางภูมิศาสตร์
- ☺ ประโยชน์จากเครื่องมือทางภูมิศาสตร์

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน
เรื่อง เครื่องมือทางภูมิศาสตร์

๑. แผนที่ คือ ภาพของสิ่งต่าง ๆ ที่แสดงรายละเอียดที่ปรากฏอยู่บนพื้นผิวโลก ทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์ปรุงแต่งขึ้น โดยแสดงบนพื้นผิวที่แบนราบ เปรียบเสมือนการมองดูลักษณะภูมิประเทศบนผิวโลกลงมาจากเบื้องบน โดยการย่อขนาดให้เล็กลง และใช้เครื่องหมายกับสัญลักษณ์แทนของจริงในภูมิประเทศต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการบันทึกข้อมูลของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่บนผิวโลก

(ที่มา: http://ecurriculum.mv.ac.th/social/...)

ความสำคัญของแผนที่

แผนที่มีความสำคัญ คือ เป็นเครื่องช่วยในการดำเนินงานหรือประกอบกิจการต่าง ๆ มนุษย์รู้จักใช้แผนที่มาตั้งแต่โบราณ ประโยชน์ของแผนที่ในสมัยนั้น คือ ใช้เป็นเครื่องแสดงเส้นทางเดิน ถิ่นที่อยู่อาศัย แหล่งอาหารในทางภูมิศาสตร์ ถือว่าแผนที่เป็นศูนย์รวมข้อมูลทางภูมิศาสตร์มีความสำคัญต่อการศึกษาข้อมูลเพื่อประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจ ทางสังคม และทางการเมือง ปัจจุบันแผนที่ถูกนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างกว้างขวางตามความเจริญก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยี จากการที่จำนวนประชากรเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ความจำเป็นในการวางผังเมืองให้เหมาะสมกับการขยายตัวของชุมชนและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจึงเพิ่มขึ้น แผนที่จึงมีความสำคัญต่อการนำข้อมูลไปคิดวิเคราะห์เพื่อหาศักยภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ตลอดจนทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชนิดของแผนที่

การแบ่งประเภทของแผนที่ แบ่งออกเป็น ๓ ประเภทใหญ่ คือ

๑. แผนที่แบบแบนราบ ได้แก่ แผนที่แสดงถึงรายละเอียดทั่วไปของพื้นผิวพิภพในทางราบ ให้ประโยชน์ในทางด้านการแสดงตำแหน่งและการหาระยะทางในทางราบ

๒. แผนที่ภูมิประเทศ ได้แก่ แผนที่ซึ่งแสดงรายละเอียดทั่วไป รวมทั้งลักษณะสูงต่ำของภูมิประเทศ ซึ่งอาจเป็นแผนที่ที่มีมาตราส่วนใหญ่และปานกลาง แต่เสียเวลา แรงงานในการจัดทำมาก

๓. แผนที่ภาพถ่าย เป็นแผนที่ที่ทำจากภาพถ่ายทางอากาศ ซึ่งอาจได้เป็นสีหรือภาพขาวดำก็ได้ แล้วนำมาจัดในลักษณะของโมเซค ซึ่งมีโครงสร้างพิกัดศัพท์ทางภูมิศาสตร์ และรายละเอียดประจำของระวาง แผนที่มีประโยชน์มาก สามารถจัดทำได้อย่างรวดเร็ว

การแบ่งแผนที่ตามลักษณะการใช้งาน เป็น ๑๒ ชนิด

๑. แผนที่ทั่วไป เป็นรากฐานในการทำแผนที่อื่นๆ
๒. แผนที่โฉนดที่ดิน แสดงระยะขอบเขตที่ดิน
๓. แผนที่ผังเมือง แสดงอาคารบ้านพัก และตัวเมือง
๔. แผนที่ทางหลวง แสดงถนนสายสำคัญ
๕. แผนที่เศรษฐกิจ แสดงเขตอุตสาหกรรม เกษตรกรรมอื่นๆ
๖. แผนที่สถิติ แสดงรายการทางสถิติต่างๆ
๗. แผนที่การใช้ที่ดิน นิยมใช้สีแสดงความแตกต่าง
๘. แผนที่รัฐกิจ แสดงเขตปกครองและพรมแดน
๙. แผนที่ประวัติศาสตร์ แสดงอาณาเขตสมัยต่างๆ ชาติพันธุ์
๑๐. แผนที่เพื่อนิเทศ เพื่อโฆษณา และนิทรรศการต่างๆ
๑๑. แผนที่เฉพาะเรื่อง แสดงเรื่องต่างๆ
๑๒. แผนที่ทรวดทรง แสดงรูปร่างผิวพื้นพิภพ สูงต่ำอย่างไร

๒. ลูกโลกจำลอง

ลูกโลกจำลอง คือเครื่องมือทางภูมิศาสตร์อย่างหนึ่งที่มีลักษณะคล้ายแผนที่แต่เป็นรูปทรงกลม ลูกโลกจำลองแสดงถึงขอบเขตที่ตั้งของพื้นดินที่เป็นทวีปและเกาะต่าง ๆ ขอบเขตของพื้นน้ำที่เป็นทะเลและมหาสมุทร ลูกโลกจำลองจะตั้งอยู่บนฐานแกนของลูกโลก จะเอียงยี่สิบสามเศษหนึ่งส่วนสององศา นอกจากจะแสดงที่ตั้งและขอบเขตของพื้นที่บนพื้นโลกแล้ว ลูกโลกยังแสดงถึงการหมุนรอบตัวเองของโลก ทำให้เกิดกลางวัน กลางคืน และการหมุนรอบดวงอาทิตย์ของโลกที่ทำให้เกิดฤดูต่าง ๆ ซึ่งทำให้เข้าใจยิ่งขึ้น

๓. ภาพถ่ายทางอากาศ หมายถึง รูปถ่ายของภูมิประเทศที่ได้จากการถ่ายรูป โดยนำกล้องถ่ายรูปขึ้นไปกับอากาศยาน แล้วเปิดหน้ากล้องปล่อยให้แสงสะท้อนจากสิ่งทั้งหลายที่ปรากฏอยู่เบื้องล่างเข้าสู่เลนส์ กล้องถ่ายรูป และผ่านกรรมวิธีล้างและอัดภาพ จะได้รูปถ่ายที่มีภาพของรายละเอียดอยู่บนพื้นผิวภูมิประเทศ ความเข้มของสิ่งต่างๆ ในรูปถ่ายทางอากาศ จะบอกถึงความแตกต่างกันทั้งทางด้านภูมิศาสตร์กายภาพ พืชพรรณธรรมชาติ และก็จะเปลี่ยนไปตามฤดูกาล

๔. ภาพถ่ายจากดาวเทียม หมายถึง ภาพถ่ายที่ได้จากการบันทึกข้อมูลของดาวเทียมด้วยอุปกรณ์บันทึกข้อมูล ด้วยการใช้คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นสื่อบันทึกข้อมูลในลักษณะของช่วงคลื่น ข้อมูลที่ได้จากภาพถ่ายดาวเทียมจะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในหลาย ๆ สาขา เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ธรณีวิทยา การเกษตร สิ่งแวดล้อม การวางผังเมือง โบราณคดี อุตุนิยมวิทยา การแก้ไขแผนที่ และระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

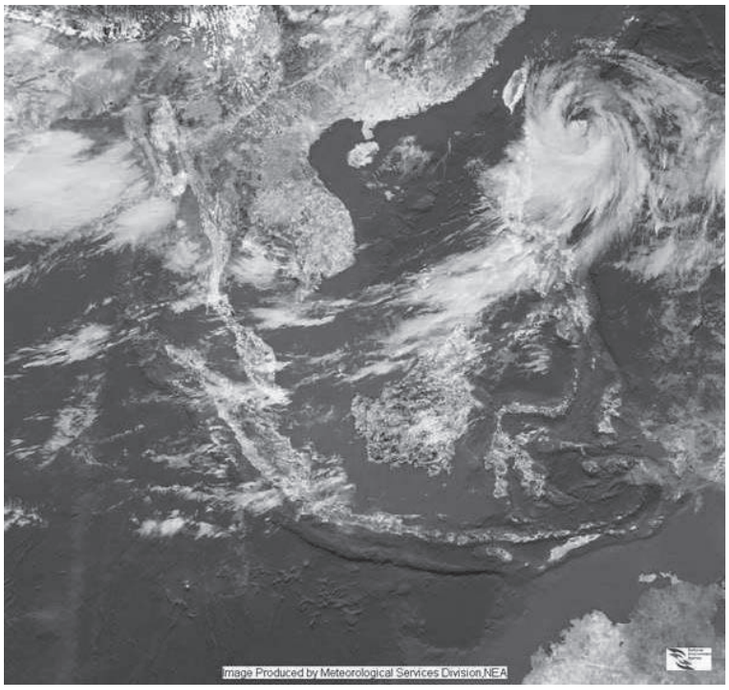

ตัวอย่างแผนที่ชนิดต่าง ๆ

แผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพ

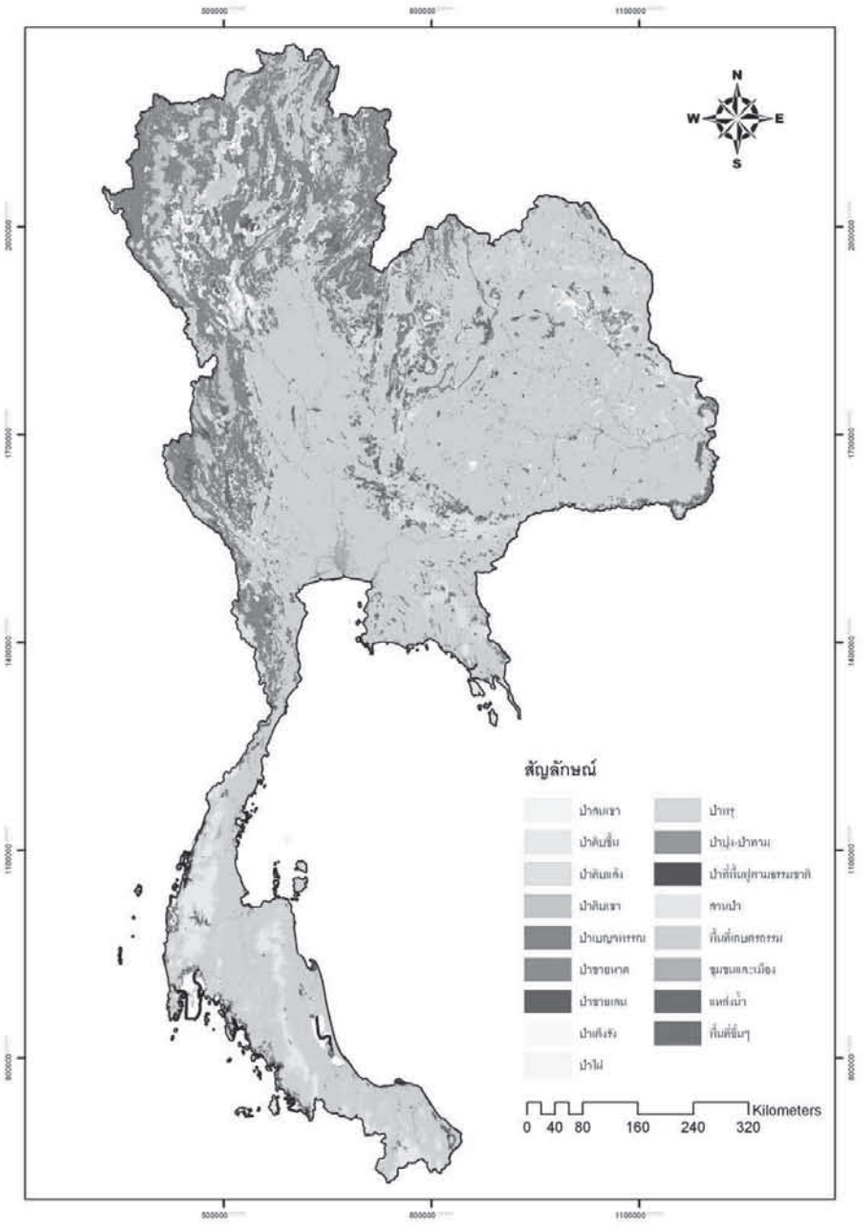

แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

****

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ลักษณะทางกายภาพของภาคเหนือมีลักษณะอย่างไร

ก. มีลักษณะเป็นที่ราบสูง
ข. มีลักษณะเป็นภูเขา มีที่ราบระหว่างภูเขา
ค. มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม
ง. มีลักษณะเป็นชายฝั่งทะเล

๒. จากภาพเป็นลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคใด

ก. ภาคกลาง
ข. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ค. ภาคเหนือ
ง. ภาคใต้

๓. ข้อใด**ไม่จัด**เป็นลักษณะทางกายภาพ

ก. แร่ธาตุ
ข. อากาศ
ค. บ้านเรือน
ง. ป่าไม้

๔. สัญลักษณ์ ⊙ ที่ปรากฏในแผนที่หมายถึงสิ่งใด

ก. อำเภอ
ข. จังหวัด
ค. เมืองหลวง
ง. ประเทศ

๕. การเดินทางไปจังหวัดต่าง ๆ ควรใช้แผนที่ใด

ก. แผนที่แสดงเส้นทางรถไฟ
ข. แผนที่ภูมิประเทศ
ค. แผนที่ภูมิอากาศ
ง. แผนที่รัฐกิจ

๖. เครื่องมือใดสำคัญที่สุดสำหรับนักเดินเรือทะเล

ก. กล้องส่องทางไกล
ข. แผนที่ดาว
ค. แผนที่ภูมิประเทศ
ง. เข็มทิศ

๗. สีน้ำตาลในแผนที่หมายถึงสิ่งใด

ก. ป่าไม้
ข. ทะเล
ค. ที่ราบสูง
ง. ภูเขา

๘. ข้อใด **ไม่ใช่** เครื่องมือทางภูมิศาสตร์

ก. ลูกโลก ข. นาฬิกา

ค. เข็มทิศ ง. ภาพถ่ายทางอากาศ

๙. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่จะบอกถึงความแตกต่างกันทั้งทางด้านภูมิศาสตร์กายภาพ พืชพรรณธรรมชาติที่จะเปลี่ยนไปตามฤดูกาล คือเครื่องมือในข้อใด

ก. ภาพถ่ายทางอากาศ ข. แผนที่รัฐกิจ

ค. ภาพถ่ายดาวเทียม ง. ลูกโลกจำลอง

๑๐. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ใดที่ใช้คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าในการบันทึกข้อมูล

ก. ภาพถ่ายทางอากาศ ข. แผนที่รัฐกิจ

ค. ภาพถ่ายดาวเทียม ง. ลูกโลกจำลอง

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน
ประจำหน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวหน้ารู้
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

๑. ข	๒. ง	๓. ค	๔. ค
๕. ข	๖. ง	๗. ง	๘. ข
๙. ค	๑๐. ข		

หน่วยย่อยที่ ๒
มองดูธรรมชาติรอบตัว

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อย

หน่วยย่อยที่ ๒ ชื่อหน่วยย่อย มองดูธรรมชาติรอบตัว
จำนวนเวลาเรียน ๑๒ ชั่วโมง จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ ๕ แผน

สาระสำคัญของหน่วย

ลักษณะทางกายภาพ และปรากฏการณ์ธรรมชาติ มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางสังคม ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในภูมิภาค

มาตรฐานและตัวชี้วัด

มฐ. ส ๕.๑ ตัวชี้วัด ป.๕/๒, ป.๕/๓
มฐ. ส ๕.๒ ตัวชี้วัด ป.๕/๑
มฐ. ศ ๑.๑ ตัวชี้วัด ป.๕/๑
มฐ. ง ๑.๑ ตัวชี้วัด ป.๕/๒, ป.๕/๔

ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลัก

ลักษณะทางกายภาพ และปรากฏการณ์ธรรมชาติ มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางสังคม ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในภูมิภาค ดังนี้

ลักษณะทางกายภาพของภูมิภาค
⇩
ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ และแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติ
⇩
การปรับตัวเข้ากับธรรมชาติ สภาพแวดล้อมของมนุษย์
⇩
ผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์
⇩
ธรรมชาติกับสังคมไทย

โครงสร้างของหน่วย

หน่วยที่	ชื่อหน่วยย่อย	แผนที่	ชื่อแผน	เวลา	หมายเหตุ
๕	มองดู ธรรมชาติ	๑	ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ	๒ ชั่วโมง	
		๒	ความสัมพันธ์ของลักษณะกายภาพกับลักษณะทางสังคม	๒ ชั่วโมง	
		๓	การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของมนุษย์	๒ ชั่วโมง	
		๔	การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน	๓ ชั่วโมง	
		๕	ธรรมชาติกับสังคมไทย	๓ ชั่วโมง	

หน่วยย่อยที่ ๒
มองดูธรรมชาติรอบตัว
เวลา ๑๒ ชั่วโมง

แผนที่ ๑
ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ
- ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ

แผนที่ ๒
ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคม
- ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคต่างๆ

แผนที่ ๓
การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของมนุษย์
- สภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในภูมิภาค เช่น ลักษณะบ้าน อาหาร

แผนที่ ๔
การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน
- การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานของประชากรเป็นสิ่งที่เกิดควบคู่กันตลอดทั้งในภูมิภาคเดียวกันและต่างภูมิภาค โดยมีสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นปัจจัยสำคัญ

แผนที่ ๕
ธรรมชาติกับสังคมไทย
- สิ่งแวดล้อมในประเทศไทยที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มนุษย์สร้างขึ้นและก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านบวกและด้านลบ

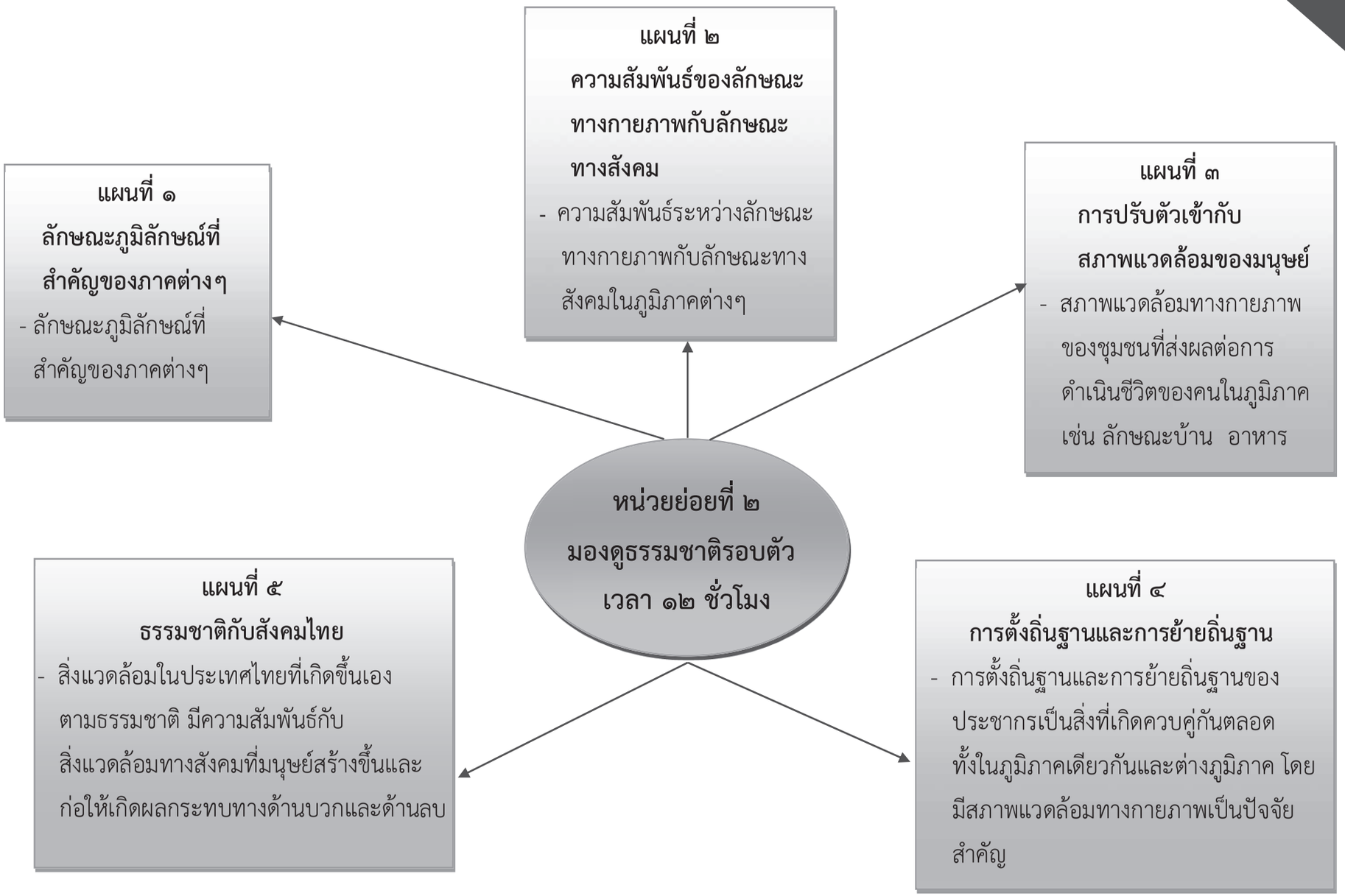

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ชื่อแผน ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ เวลา ๒ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

ครูอาจหาภาพลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ ที่มีความหลากหลายมาให้นักเรียนดู เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะทางภูมิลักษณ์ที่แตกต่างกันของภูมิภาคต่างๆ ในประเทศมากยิ่งขึ้น

แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรเตรียมสิ่งต่อไปนี้ให้พร้อม

๑. การเตรียมสื่อ/อุปกรณ์

๑.๑ ภาพลักษณ์ทางธรรมชาติ

๑.๒ ใบความรู้

๑.๓ ใบงาน

๒. ใบงาน/ใบความรู้/ใบกิจกรรม

ใบงานที่ ๐๑-๐๓

๓. การวัดผลประเมินผล

๓.๑ ทดสอบก่อนเรียน

๓.๒ ประเมินความรู้

๓.๓ ประเมินทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม

๓.๔ ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นนำ	๑. นักเรียนร้องเพลงประจำจังหวัดของตนเอง และสนทนากับนักเรียนถึงความหมายของเพลง ๒. ครูชี้แจงตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ ๓. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
ขั้นสอน	๔. ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ ๕. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ศึกษาใบความรู้ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ ทำใบงานที่ ๐๑ ๖. แต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลที่หน้าชั้นเรียน ๗. นักเรียนทำใบงานที่ ๐๒ จับคู่ลักษณะภูมิลักษณ์ และใบงาน ๐๓ ลักษณะภูมิประเทศที่ฉันชอบ ๘. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายผล
ขั้นสรุป	๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ
วัดและประเมินผล	ตรวจผลงาน ใบงานที่ ๐๑ - ๐๓ ประเมินการทำงานกลุ่ม สังเกตพฤติกรรม ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

- ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ
- สร้างสรรค์งานวาดภาพตามจินตนาการ

จุดประสงค์

ความรู้

๑. ระบุลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญในภูมิภาคต่างๆ

ทักษะ

๑. การสังเกต

๒. กระบวนการทำงานกลุ่ม

๓. กระบวนการคิด

คุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำ

๑. นักเรียนร่วมกันร้องเพลงประจำจังหวัดของตนเอง สนทนากับนักเรียนถึงความหมายของเพลง

๒. ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ และให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

๓. นำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับลักษณะทางธรรมชาติของภาคต่างๆ เช่น เกาะปันหยี บึงบอระเพ็ด แม่น้ำแควน้อย เป็นต้น จากนั้นถามนักเรียนว่า นักเรียนรู้จักสถานที่ดังกล่าวหรือไม่ และทราบหรือไม่ว่าอยู่ภาคอะไร จากนั้นเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่อง ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ

ขั้นสอน

๔. นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับลักษณะสภาพทางภูมิลักษณ์ของภาคต่าง ๆ แล้วทำใบงานที่ ๐๑

๕. แต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลที่หน้าชั้นเรียน

ชั่วโมงที่ ๒

๖. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ว่า นักเรียนได้ประโยชน์อะไรบ้างจากการศึกษาเรื่อง ภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ ในแต่ละภาคมีลักษณะเด่นอย่างไรบ้าง และอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่าลักษณะภูมิประเทศในภาคของตนเหมือนหรือแตกต่างกับภาคอื่นๆ อย่างไร

๗. นักเรียนทำใบงานที่ ๐๒ จับคู่ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ

๘. นักเรียนทำใบงานที่ ๐๓ ลักษณะภูมิประเทศที่ฉันชอบ

ขั้นสรุป

๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. ภาพลักษณะทางธรรมชาติ

๒. ใบความรู้

๓. ใบงาน

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. ผลงานตามใบงาน ๐๑-๐๓

๒. แบบทดสอบก่อนเรียน

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินความรู้

๒. ประเมินทักษะ

๓. ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิธีการ

๑. การสังเกต

๒. ตรวจผลงานตามใบงานที่ ๐๑-๐๓

เครื่องมือ

๑. แบบทดสอบ

๒. แบบประเมินทักษะ

๓. แบบสังเกตพฤติกรรม

เกณฑ์การประเมิน

ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดในแบบประเมิน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้กา ✕ ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะเด่นของภาคกลาง

ก. เป็นศูนย์กลางการค้า

ข. เป็นศูนย์กลางการคมนาคม

ค. เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเล

ง. เป็นพื้นที่เกษตรที่อุดมสมบูรณ์

๒. ลักษณะภูมิประเทศในท้องถิ่นข้อใด สัมพันธ์กับการท่องเที่ยวมากที่สุด

ก. ที่ราบเชิงเขา

ข. ชายฝั่งทะเล

ค. ต้นน้ำลำธาร

ง. ที่ราบลุ่มแม่น้ำ

๓. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะทางสังคมของภูมิประเทศภาคตะวันออก

ก. มีการประกอบอาชีพประมง

ข. มีแหล่งท่องเที่ยวเป็นภูเขาสูง

ค. มีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล

ง. เป็นแหล่งเพาะปลูกผลไม้หลายชนิด

๔. ลักษณะภูมิประเทศของภาคกลางข้อใด มีสภาพของดินส่วนใหญ่เป็นกรดสูง ไม่เหมาะแก่การเพาะปลูก

ก. เขตลานตะพักลำน้ำ

ข. บริเวณที่ราบเชิงเขาและเนิน

ค. เขตภูเขาขอบที่ราบภาคกลาง

ง. เขตที่ราบลุ่มใกล้ชายฝั่งทะเล

๕. ภาคใด มีลักษณะเป็นที่ราบดินตะกอนกว้างใหญ่ เกิดจากการทับถมของดินตะกอนของแม่น้ำเจ้าพระยา

ก. ภาคใต้

ข. ภาคเหนือ

ค. ภาคกลาง

ง. ภาคตะวันตก

๖. ภาคตะวันตกและภาคเหนือมีลักษณะภูมิประเทศที่คล้ายกันอย่างไร

ก. มีทิวเขาสูงสลับทุ่งหญ้า

ข. มีทิวเขาสูงสลับที่ราบ

ค. เป็นที่ราบสูงสลับที่ราบ

ง. เป็นที่ราบสูงสลับทุ่งหญ้า

๗. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะภูมิประเทศแบบใด

ก. เป็นภูเขาสูง

ข. เป็นที่ราบลุ่ม

ค. เป็นชายฝั่งทะเล

ง. เป็นที่ราบสูง โคก โนน เนิน

๘. กาแล เป็นลักษณะเฉพาะของบ้านในภาคใด

ก. ภาคใต้

ข. ภาคเหนือ

ค. ภาคกลาง

ง. ภาคตะวันออก

๙. ลักษณะภูมิประเทศที่เป็นทะเล มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพของคนตามข้อใด

ก. ทำสวน

ข. เลี้ยงสัตว์

ค. ทำประมง

ง. ปลูกพืชเมืองหนาว

๑๐. เหตุใดชาวภาคกลางจึงนิยมสร้างบ้านเรือนที่มีใต้ถุนสูงมาก

ก. ป้องกันสัตว์ป่า

ข. ใช้ทำคอกสัตว์

ค. ป้องกันน้ำท่วม

ง. ใช้เก็บผลผลิตทางการเกษตร

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน ชั้น ป.๕ หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ

ข้อ	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐
เฉลย	ค	ข	ข	ง	ค	ข	ง	ข	ค	ค

ใบงานที่ ๐๑
ลักษณะภูมิลักษณ์

☆☆☆☆☆ | บ ๕.๒/ผ ๑-๐๑

คำชี้แจง
๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม แล้วศึกษาใบความรู้ เรื่อง ภูมิลักษณ์ของภาคต่างๆ
๒. ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดต่อไปนี้
๓. นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๑. ลักษณะภูมิลักษณ์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะอย่างไร

.....
.....

๒. ลักษณะภูมิลักษณ์ของภาคใต้และภาคเหนือ มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

๓. แหล่งน้ำที่สำคัญในภาคเหนือ มีอะไรบ้าง

.....
.....

๔. ลักษณะภูมิลักษณ์ของภูมิภาคใด ที่มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

.....
.....

สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒
จับคู่ลักษณะภูมิลักษณ์

☆☆☆☆☆ | ป ๕.๒/ฝ ๑-๐๒

ภาค	ลักษณะภูมิลักษณ์
เหนือ	
ตะวันออกเฉียงเหนือ	
ตะวันออก	
ตะวันตก	
กลาง	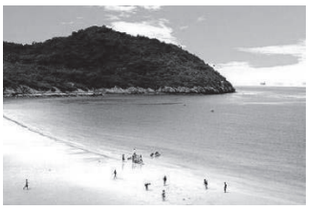
ใต้	

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

☆☆☆☆☆ ป ๕.๒/ผ ๑-๐๓

ใบงานที่ ๐๓
ลักษณะภูมิประเทศที่ฉันชอบ

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนวาดภาพลักษณะภูมิลักษณ์ที่นักเรียนชอบและประทับใจ

๒. เขียนบรรยายใต้ภาพ พร้อมบอกเหตุผลที่ชอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน
ลักษณะภูมิลักษณ์ภูมิภาคต่างๆ

ความหมายของภูมิลักษณ์

ภูมิลักษณ์ ในพจนานุกรมศัพท์ธรณีวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ระบุตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Topography โดยราชบัณฑิตยสถาน อธิบายความหมายของภูมิลักษณ์ไว้ว่า “ภูมิลักษณ์ : สภาพทั่ว ๆ ไปของผิวโลก ซึ่งประกอบด้วยสิ่งที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติและที่มนุษย์ดัดแปลงขึ้น อันได้แก่ ความสูงต่ำของผิวโลก ทางน้ำและแหล่งน้ำ ถนน เมือง เป็นต้น สิ่งที่อยู่บนผิวโลกแต่ละอย่าง เป็นต้นว่า ภูเขา หรือหุบเขาก็เรียกว่า ภูมิลักษณ์”

ลักษณะสภาพทางภูมิศาสตร์ของภาคต่าง ๆ

สภาพทางภูมิศาสตร์ในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยมีลักษณะแตกต่างกัน ดังนี้

๑. ภาคเหนือ

ลักษณะภูมิประเทศ เป็นเขตภูเขาและที่ราบระหว่างภูเขา มีป่าไม้มาก จึงเป็นแหล่งกำเนิดของแม่น้ำที่สำคัญหลายสาย เช่น แม่น้ำปิง วัง ยม น่าน ทิวเขาที่สำคัญในภาคเหนือ ได้แก่ ทิวเขาแดนลาว ซึ่งกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับพม่า ตั้งแต่จังหวัดเชียงใหม่ถึงจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทิวเขาถนนธงชัย เป็นทิวเขาที่ต่อจากทิวเขาแดนลาวทอดลงไปทางใต้ กั้นพรมแดนระหว่างไทยกับพม่า ตั้งแต่เขตจังหวัดตากถึงจังหวัดกาญจนบุรี ทิวเขาผีปันน้ำอยู่ทางตอนกลางของภาคเหนือ ทิวเขาหลวงพระบางกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับลาว

ลักษณะภูมิอากาศ เนื่องจากภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูขาสูงสลับกับแอ่งหุบเขา ทำให้ในฤดูหนาวมีอากาศหนาวจัด ส่วนในฤดูร้อนจะมีอุณหภูมิค่อนข้างสูง เพราะอยู่ไกลจากทะเล

๒. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลักษณะภูมิประเทศ เป็นที่ราบสูง มีทิวเขาเป็นขอบอยู่ทางด้านตะวันตกและด้านใต้ ทำให้ทางตะวันตกเป็นที่ราบสูงชันและลาดเอียงมาทางตะวันออก มีพรมแดนติดต่อกับประเทศลาวและกัมพูชา ทิวเขาที่สำคัญ คือ ทิวเขาเพชรบูรณ์และทิวเขาดงพญาเย็น ซึ่งกั้นระหว่างภาคกลางกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทิวเขาสันกำแพงและทิวเขาพนมดงรัก กั้นอาณาเขตระหว่างไทยกับกัมพูชาและลาว พื้นดินส่วนใหญ่เป็นดินปนทราย ไม่อุ้มน้ำ จึงทำให้ภาคนี้แห้งแล้ง ไม่เหมาะกับการเพาะปลูก แม่น้ำในภาคนี้ส่วนใหญ่ไหลลงสู่แม่น้ำโขง เช่น แม่น้ำชี แม่น้ำมูล เป็นต้น บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำจึงทำเกษตรกรรมได้เป็นบริเวณกว้าง

ลักษณะภูมิอากาศ ฤดูหนาวอากาศหนาวจัด ฤดูร้อนจะร้อนจัดและแห้งแล้ง ฤดูฝนมักจะพบปัญหาฝนทิ้งช่วงอยู่เสมอ บางพื้นที่มีภูเขากั้นฝนไว้จึงทำให้ฝนตกน้อย

๓. ภาคกลาง

ลักษณะภูมิประเทศ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มที่เกิดจากการทับถมของเศษหิน เศษดิน กรวด ทราย และตะกอน มีแม่น้ำสำคัญไหลผ่านหลายสาย เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำสะแกกรัง แม่น้ำลพบุรี แม่น้ำป่าสัก เป็นต้น จึงทำให้พื้นดินบริเวณนี้มีความอุดมสมบูรณ์ จึงเหมาะแก่การทำเกษตรกรรม

ลักษณะภูมิอากาศ ในฤดูฝนมีฝนตกชุก ฤดูหนาวจะไม่หนาวเย็นเท่าภาคเหนือ หรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนในฤดูร้อนอากาศจะไม่ร้อนจัด เพราะมีลมทะเลช่วย

๔. ภาคตะวันออก

ลักษณะภูมิประเทศ เป็นทิวเขา มีที่ราบลูกฟูกสลับกับเนินเขาเตี้ย ๆ และชายฝั่งทะเลที่มีความสวยงาม มีแม่น้ำไหลผ่านจากด้านเหนือไปใต้ เช่น แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำระยอง เป็นต้น

ลักษณะภูมิอากาศ มีอากาศค่อนข้างร้อน ฝนตกชุก แต่ได้รับอิทธิพลของลมทะเล จึงทำให้อากาศในฤดูร้อนไม่ร้อนจัด และอากาศในฤดูหนาวไม่หนาวจัด แต่จะมีอากาศเย็นสบาย

๕. ภาคตะวันตก

ลักษณะภูมิประเทศ ทางด้านตะวันตกเป็นทิวเขาสลับกับหุบเขาแคบ ๆ และลาดต่ำสู่ทางด้านตะวันออก ทิวเขาสำคัญ คือ ทิวเขาถนนธงชัย ทิวเขาตะนาวศรี และแม่น้ำสาละวิน กั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับพม่า แม่น้ำสายสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำแม่กลอง ซึ่งรับน้ำจากแม่น้ำแควใหญ่และแม่น้ำแควน้อย

ลักษณะภูมิอากาศ ทางตอนเหนือของภาคมีอากาศร้อนอบอ้าว ทางตอนใต้จะไม่ร้อนจัด เพราะมีลมมรสุมพัดผ่าน มีฝนตกชุก ฤดูหนาวทางตอนบนของภาคอากาศจะหนาว แต่ทางตอนล่างของภาคอากาศจะไม่หนาวมาก

๖. ภาคใต้

ลักษณะภูมิประเทศ เป็นชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย และชายฝั่งด้านทะเลอันดามัน มีทิวเขาอยู่ทางตอนกลางและมีที่ราบทางตะวันออกและทางตะวันตก ทิวเขาที่สำคัญคือ ทิวเขาภูเก็ต ทิวเขานครศรีธรรมราชและทิวเขาสันกาลาคีรี ซึ่งกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย แม่น้ำทางภาคใต้จะเป็นแม่น้ำสายสั้น ๆ เช่น แม่น้ำตาปี แม่น้ำปัตตานี เป็นต้น ภาคใต้เป็นภาคที่มีชายฝั่งทะเลยาวที่สุดในประเทศไทย

ลักษณะภูมิอากาศ เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศมีทะเลขนาบทั้ง ๒ ด้าน ทำให้ได้รับลมทะเล มีความชุ่มชื้น ฝนตกชุกตลอดปี มีฤดูที่เด่นชัดเพียง ๒ ฤดู คือ ฤดูฝนและฤดูร้อน ส่วนฤดูร้อนอากาศไม่ร้อนจัด เพราะได้รับลมทะเลจากทั้งสองฝั่งทะเล

http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/2112-00/

ภาพประกอบการนำเข้าสู่บทเรียน

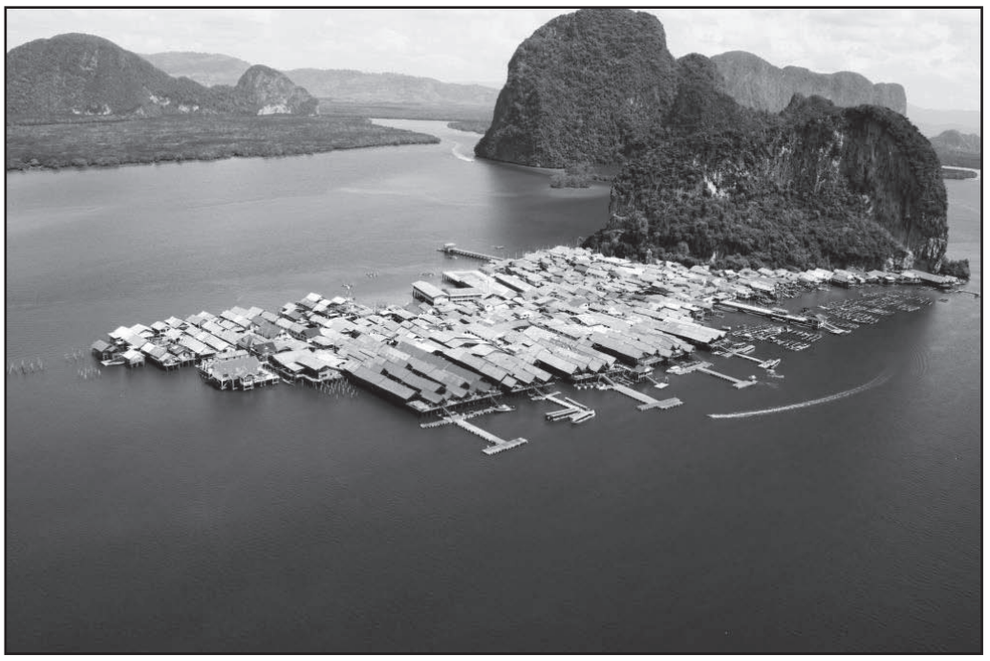

เกาะปันหยี จังหวัดพังงา

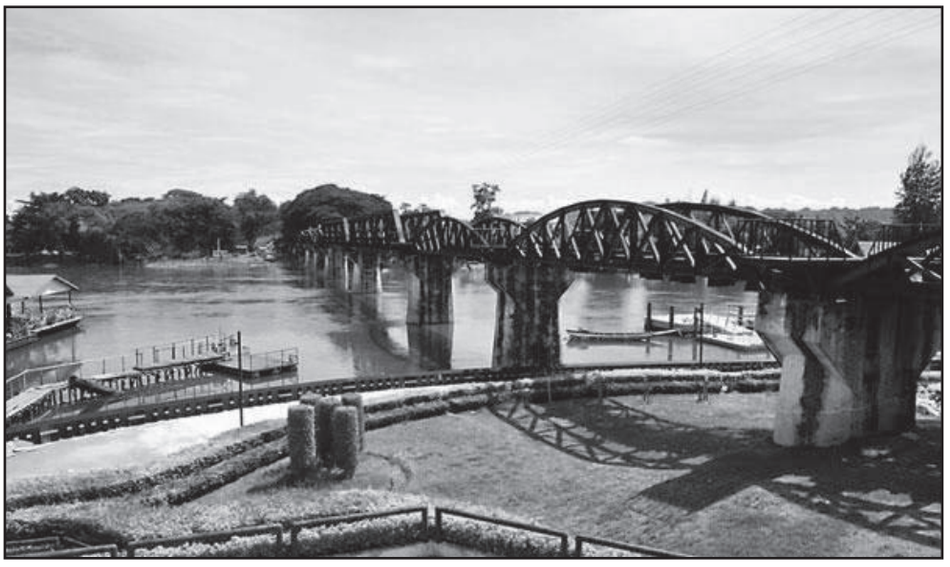

แม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี

ภาพประกอบการนำเข้าสู่บทเรียน

บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

แม่น้ำแควน้อย จังหวัดกาญจนบุรี

เฉลย ใบงานที่ ๐๑
ลักษณะภูมิลักษณ์

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม แล้วศึกษาใบความรู้ เรื่อง ภูมิลักษณ์ของภาคต่างๆ
๒. ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดต่อไปนี้
๓. นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๑. ลักษณะภูมิลักษณ์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะอย่างไร

มีลักษณะเป็นแอ่งที่ราบขนาดใหญ่ทางตอนกลาง คือ แอ่งโคราชและแอ่งสกลนคร

๒. ลักษณะภูมิประเทศของภาคใต้และภาคเหนือ มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

มีความแตกต่างกัน โดยภาคใต้มีลักษณะเป็นทิวเขาและที่ราบชายฝั่งทะเลทั้งฝั่งอ่าวไทย และฝั่งอันดามัน ส่วนภาคเหนือมีลักษณะส่วนใหญ่เป็นภูเขากระจายอยู่ทั่วทั้งภูมิภาค

๓. แหล่งน้ำที่สำคัญในภาคเหนือ มีอะไรบ้าง

แหล่งน้ำที่สำคัญในภาคเหนือ ได้แก่ แม่น้ำปิง แม่น้ำวัง แม่น้ำยม แม่น้ำน่าน

๔. ลักษณะภูมิลักษณ์ของภูมิภาคใด ที่มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

ภาคตะวันออก คือ มีภูมิประเทศที่แตกต่างอย่างชัดเจน ๓ ลักษณะ คือ ลักษณะเป็นทิวเขา ที่ราบลุ่มแม่น้ำ และที่ราบชายฝั่งทะเลและหมู่เกาะ

แบบประเมินการเขียนสรุปความรู้

ลำดับ	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	ความถูกต้องของเนื้อหา			
๒	ความสมบูรณ์ของข้อมูล			
๓	ความเป็นระเบียบเรียบร้อย			
รวม				

สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี = ๓

พอใช้ = ๒

ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๗-๙	ดี
๔-๖	พอใช้
๑-๓	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินการเขียนสรุปความรู้

ประเด็นประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความถูกต้องของเนื้อหา	- เนื้อหามีความถูกต้องทั้งหมด	- เนื้อหามีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	- เนื้อหามีความถูกต้องค่อนข้างน้อย
๒. ความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล	- ข้อมูลมีสมบูรณ์ครบถ้วน	- ข้อมูลมีความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก	- ข้อมูลมีความสมบูรณ์ค่อนข้างน้อย
๓. ความเป็นระเบียบเรียบร้อย	- มีความสะอาด - เขียนด้วยตัวบรรจงตัวอักษรเป็นระเบียบเขียนถูกต้องตามอักขรวิธี	- มีรอยลบ ๒-๓ จุด - เขียนด้วยตัวบรรจง ตัวอักษรอ่านง่ายเขียนผิดค่อนข้างน้อย	- มีรอยลบมากกว่า ๓ จุด - ลายมืออ่านยาก ตัวอักษรไม่เป็นระเบียบเขียนผิดค่อนข้างมาก

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

ที่	ชื่อ	รายการประเมิน												รวม ๑๕ คะแนน
		ความรับผิดชอบ			มีความตั้งใจในการทำงาน			ตรงต่อเวลา			ความสะอาดเรียบร้อย			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑														
๒														
๓														
๔														
๕														
๖														
๗														
๘														
๙														
๑๐														
๑๑														
๑๒														
๑๓														
๑๔														
๑๕														

เกณฑ์การให้คะแนน				
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	=	ดี	ให้	๓ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	=	พอใช้	ให	๒ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	=	ปรับปรุง	ให้	๑ คะแนน

ช่วงคะแนน		
๙-๑๒	คะแนน	ดี
๕-๘	คะแนน	พอใช้
๑-๔	คะแนน	ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายกลุ่ม

ลำดับ	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
๒	มีความกระตือรือร้นในการทำงาน			
๓	รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย			
๔	มีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ			
๕	ใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม			
รวม				

สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ = ดี ให้ ๓ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง = พอใช้ ให้ ๒ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง = ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑-๑๕	ดี
๖-๑๐	พอใช้
๑-๕	ปรับปรุง

ประเมินแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑ มีความรักและความภูมิใจในความเป็นชาติ			
	๑.๒ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา			
	๑.๓ แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์			
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๒.๑ ประพฤติตามระเบียบการสอนและไม่ลอกการบ้าน			
	๒.๒ ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อตนเอง			
	๒.๓ ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อผู้อื่น			
๓. มีวินัย	๓.๑ เข้าเรียนตรงเวลา			
	๓.๒ แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ			
	๓.๓ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้อง			
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ			
	๔.๒ มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ			
	๔.๓ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล			
๕. เป็นอยู่พอเพียง	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด			
	๕.๒ ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า			
	๕.๓ ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน			

ประเมินแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน		ระดับคะแนน		
			๒	๑	๓
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	๖.๑	มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
	๖.๒	มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ			
๗. รักความเป็นไทย	๗.๑	มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย			
	๗.๒	เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย			
๘. มีจิตสาธารณะ	๘.๑	รู้จักการให้เพื่อส่วนรวมและเพื่อผู้อื่น			
	๘.๒	แสดงออกถึงการมีน้ำใจหรือการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น			
	๘.๓	เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

สมรรถนะผู้เรียน ๕ ด้าน

คำชี้แจง : ให้**ผู้สอน** สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะที่ประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสามารถในการสื่อสาร			
๑.๑ มีความสามารถในการรับ-ส่งสาร			
๑.๒ ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม			
๑.๓ ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม			
๒. ความสามารถในการคิด			
๒.๑ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อสร้างองค์ความรู้			
๒.๒ มีความสามารถในการคิดเป็นระบบเพื่อสร้างองค์ความรู้			
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา			
๓.๑ แก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล			
๓.๒ แสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา			
๓.๓ ตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น			
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต			
๔.๑ ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความสัมพันธ์อันดี			
๔.๒ มีวิธีแก้ไขความขัดแย้งอย่างเหมาะสม			
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี			
๕.๑ เลือกใช้ข้อมูลในการพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม			
๕.๒ เลือกใช้ข้อมูลในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ชื่อแผน ความสัมพันธ์ของลักษณะกายภาพกับลักษณะทางสังคม เวลา ๒ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคต่างๆ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ในขั้นนำเข้าสู่บทเรียนนอกจากภาพของการแต่งกายแล้ว ครูอาจจะนำภาพที่หลากหลาย เช่น การสร้างบ้านเรือน การประกอบอาชีพ มาให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของลักษณะกายภาพกับลักษณะทางสังคม

- กิจกรรมเดี่ยวนอกจากให้นักเรียนวาดภาพการประกอบอาชีพของคนในภูมิภาคของตนเองแล้ว ครูอาจเสนอแนะให้นักเรียนวาดภาพลักษณะทางสังคมนั้น ที่มีอิทธิพลมาจากลักษณะทางกายภาพ เช่น ภาพบ้านเรือน

แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรเตรียมสิ่งต่อไปนี้ให้พร้อม

๑. การเตรียมสื่อ/อุปกรณ์

๑.๑ บัตรภาพของแต่ละภาค

๑.๒ หนังสือเรียน

๑.๓ ใบงาน

๒. ใบงาน/ใบความรู้/ใบกิจกรรม

ใบงานที่ ๐๑-๐๓

๓. การวัดผลประเมินผล

๓.๑ ประเมินความรู้

๓.๒ ประเมินทักษะคิดวิเคราะห์

๓.๓ ประเมินทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม

๓.๔ ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ความสัมพันธ์ของลักษณะกายภาพกับลักษณะทางสังคม

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นนำ	๑. ครูนำบัตรภาพการแต่งกาย และอาชีพของคนไทยในภูมิภาคต่างๆ มาให้นักเรียนดูที่หน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น
ขั้นสอน	๒. แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ ๓-๔ คน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพและลักษณะทางสังคมในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย จากใบความรู้ ทำใบงานที่ ๐๑ เรื่อง เรียนรู้ภูมิศาสตร์ ๓. ครูให้นักเรียนจับคู่ ทำบันทึกความรู้ ในใบงานที่ ๐๒ เรื่อง ภูมิศาสตร์ในภูมิภาคตนเอง ๔. สุ่มนักเรียน ๒-๓ คู่ ออกมานำเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียน ๕. ร่วมกันสรุปความรู้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ เรื่องความสัมพันธ์ของลักษณะกายภาพกับลักษณะทางสังคม ๖. นักเรียนวาดภาพการประกอบอาชีพของคนในภูมิภาคของตนเอง ใบงานที่ ๐๓
ขั้นสรุป	๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ทั้งหมด
วัดและประเมินผล	๑. ตรวจผลงาน ใบงานที่ ๐๑ - ๐๓ ๒. ประเมินการทำงานกลุ่ม ๓. สังเกตพฤติกรรม ๔. ประเมินทักษะคิดวิเคราะห์ ๕. ประเมินทักษะการนำเสนอผลงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ความสัมพันธ์ของลักษณะกายภาพกับลักษณะทางสังคม

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา
- ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคต่างๆ
- สร้างสรรค์งานวาดภาพตามจินตนาการ

จุดประสงค์

ความรู้

๑. อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคต่างๆ ได้

๒. ยกตัวอย่างความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเองได้

๓. วาดภาพ ระบายสีตามความรู้สึกของตนเองได้

ทักษะ

๑. ทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม

๒. ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำ

๑. ครูนำบัตรภาพการแต่งกาย และการประกอบอาชีพของคนไทยในภูมิภาคต่างๆ มาให้นักเรียนดูที่หน้าชั้นเรียน ครูถามนำเพื่อให้นักเรียนได้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ เช่น
- การแต่งกายและการประกอบอาชีพของคนในแต่ละภาคแตกต่างกันอย่างไร
- การแต่งกายและการประกอบอาชีพของคนในแต่ละภาคแตกต่างกัน สาเหตุมาจากอะไร

ขั้นสอน

๒. แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ ๓-๔ คน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่องความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพและลักษณะทางสังคมในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทยจากใบความรู้

๓. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑ เรื่อง เรียนรู้ภูมิศาสตร์

ชั่วโมงที่ ๒

๔. ครูให้นักเรียนจับคู่ ทำบันทึกความรู้ในใบงานที่ ๐๒ เรื่อง ภูมิศาสตร์ในภูมิภาคของตนเอง โดยให้นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ในภูมิภาคของตนเอง ที่นักเรียนอาศัยอยู่ แล้วบันทึกข้อมูลตามหัวข้อที่กำหนด ดังนี้
- บอก ตำแหน่ง ที่ตั้ง และทิศทางของภูมิภาค
- ภูมิลักษณ์ที่สำคัญ
- ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพและลักษณะทางสังคม

ขั้นสรุป

๕. สุ่มนักเรียน ๒-๓ คู่ ออกมานำเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ

๖. นักเรียนวาดภาพการประกอบอาชีพของคนในภูมิภาคของตนเอง ระบายสีให้สวยงาม ใบงานที่ ๐๓

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. บัตรภาพแต่ละภาค

๒. หนังสือเรียน

๓. ใบงาน

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. ตรวจผลงานตามใบงานที่ ๐๑, ๐๒

๒. ภาพวาดอาชีพในภูมิภาค

ความรู้

๑. ประเมินความรู้

๒. ประเมินทักษะ

๓. ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิธีการ

๑. การสังเกต

๒. ตรวจผลงานตามใบงานที่ ๐๑, ๐๒, ๐๓

เครื่องมือ

๑. แบบประเมินผลางานวาดภาพ

๒. แบบประเมินทักษะ

๓. แบบสังเกตพฤติกรรม

เกณฑ์การประเมิน

ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดในแบบประเมิน

ใบงานที่ ๐๑
เรียนรู้ภูมิศาสตร์

☆☆☆☆☆ | ป ๕.๒/ผ ๒-๐๑

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๓ – ๔ คน ศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพและลักษณะทางสังคมในภูมิภาคต่างๆ

๒. ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดต่อไปนี้

๑. พื้นที่ที่ตั้งอยู่ใกล้กับเส้นศูนย์สูตรจะมีลักษณะภูมิอากาศอย่างไร และอยู่ในภูมิภาคใด

.....

.....

๒. การประกอบอาชีพของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

๓. ลักษณะนิสัยที่เด่นชัดและเป็นเอกลักษณ์ของคนในภาคใต้ มีลักษณะอย่างไร

.....

.....

๔. เหตุใดภาคเหนือจึงจัดได้ว่า เป็นภูมิภาคที่มีภูมิประเทศสวยงาม

.....

.....

๕. ภาคใดของประเทศไทยจัดว่ามีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น เพราะเหตุใด

.....

.....

สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒
ภูมิศาสตร์ในภูมิภาคของตนเอง

☆☆☆☆☆ | ป ๕.๒/ผ ๒-๐๒

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนจับคู่ แล้วศึกษาความรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ในภูมิภาคของตนเองที่นักเรียนอาศัยอยู่

๒. บันทึกข้อมูลตามหัวข้อที่กำหนด ดังนี้

- ตำแหน่ง ที่ตั้ง และทิศทางของภูมิภาค
- ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญ
- ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพและลักษณะทางสังคม

ตำแหน่ง ที่ตั้ง และทิศทางของภูมิภาค

.....

.....

ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญ

.....

.....

.....

ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพและลักษณะทางสังคม

.....

.....

.....

สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๓
ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพและสังคม

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพอาชีพของคนในภูมิภาคของตนเอง และตกแต่งระบายสีให้สวยงาม

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลย ใบงานที่ ๐๑
เรียนรู้ภูมิศาสตร์

๑. พื้นที่ที่ตั้งอยู่ใกล้กับเส้นศูนย์สูตรจะมีลักษณะภูมิอากาศอย่างไร และอยู่ในภูมิภาคใด

มีลักษณะภูมิอากาศที่ร้อนชื้น และมีฝนตกชุก ซึ่งเป็นลักษณะภูมิอากาศที่ปรากฏในภาคใต้

๒. การประกอบอาชีพของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะอย่างไร

อาชีพหลัก คือ อาชีพเกษตรกรรม ซึ่งส่วนใหญ่มักจะประสบปัญหาแห้งแล้ง ทำการเพาะปลูกได้ผลผลิตน้อย

๓. ลักษณะนิสัยที่เด่นชัดและเป็นเอกลักษณ์ของคนในภาคใต้ มีลักษณะอย่างไร

มีลักษณะนิสัยที่เข้มแข็ง อดทน สำเนียงภาษาจะมีลักษณะห้วนสั้น และเร็ว

๔. เหตุใดภาคเหนือจึงจัดได้ว่า เป็นภูมิภาคที่มีภูมิประเทศสวยงาม

เพราะ เป็นพื้นที่ที่มีภูเขาสูงสลับกับที่ราบระหว่างหุบเขา และมีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ทำให้อากาศเย็นเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อให้ภูมิประเทศมีความสวยงาม

๕. ภาคใดของประเทศไทยจัดว่ามีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น เพราะเหตุใด

ภาคกลาง มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น เพราะเป็นพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางของกิจกรรมต่างๆ

บัตรภาพ

การแต่งกายของภาคเหนือ

บัตรภาพ

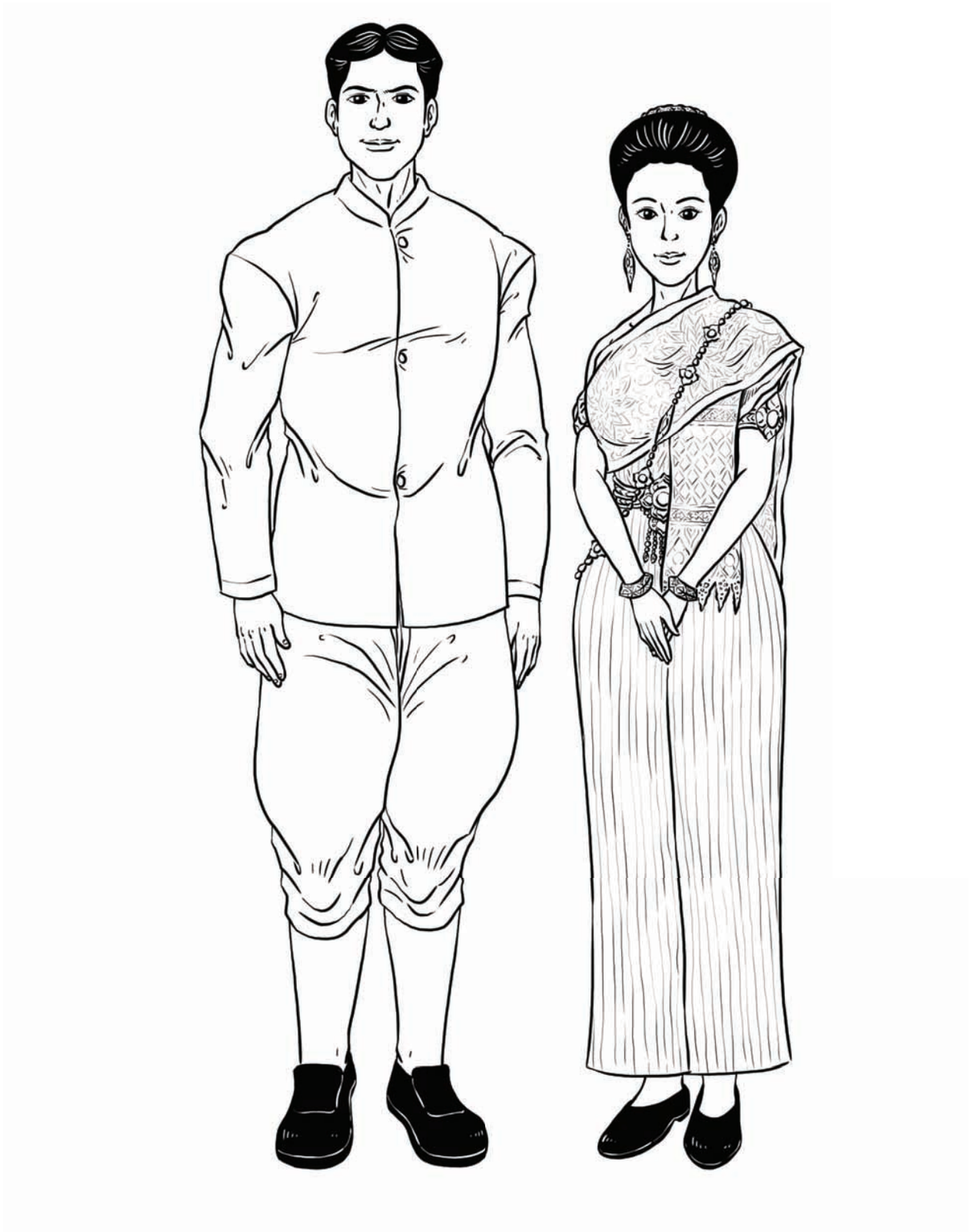

การแต่งกายของภาคกลาง

บัตรภาพ

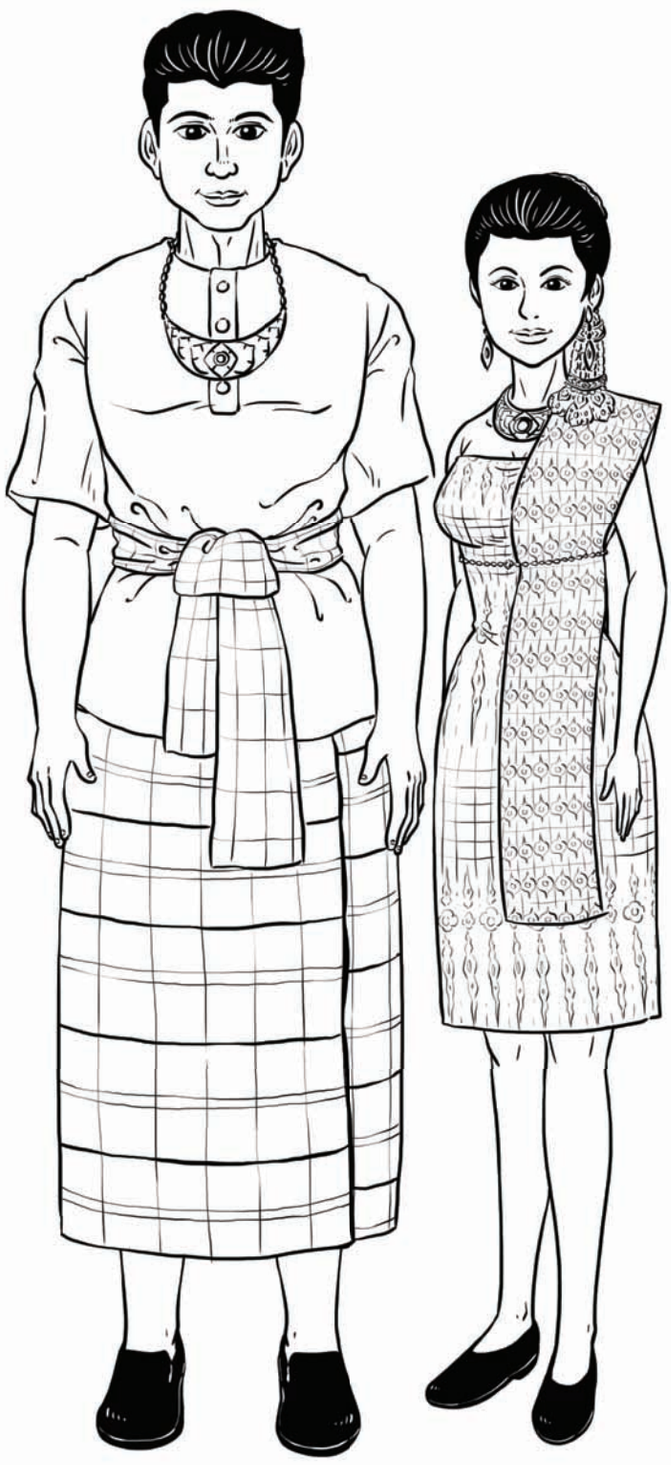

การแต่งกายของภาคอีสาน

บัตรภาพ

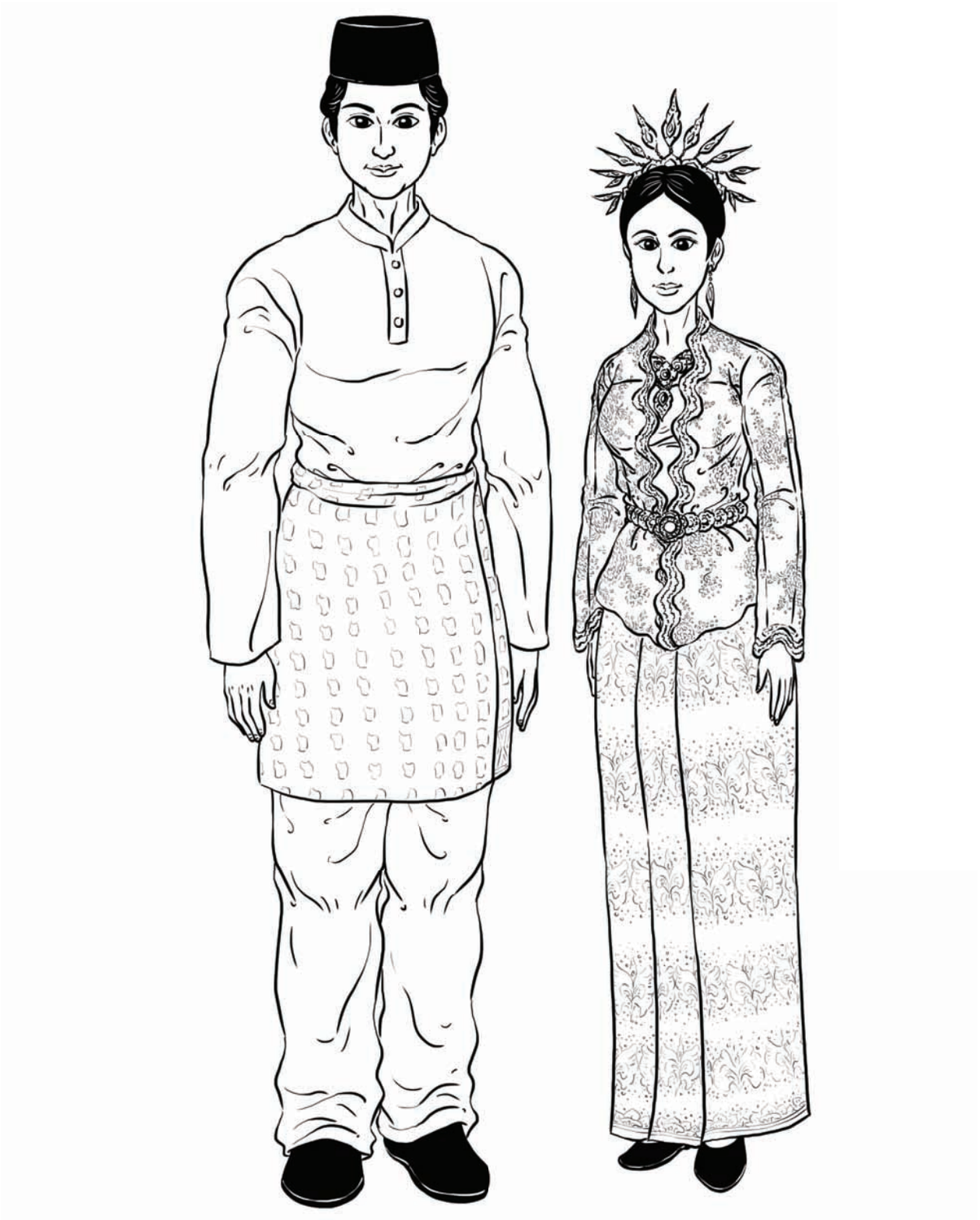

การแต่งกายของภาคใต้

บัตรภาพอาชีพ

อาชีพของภาคเหนือ

อาชีพของภาคอีสาน

อาชีพของภาคกลาง

อาชีพของภาคใต้

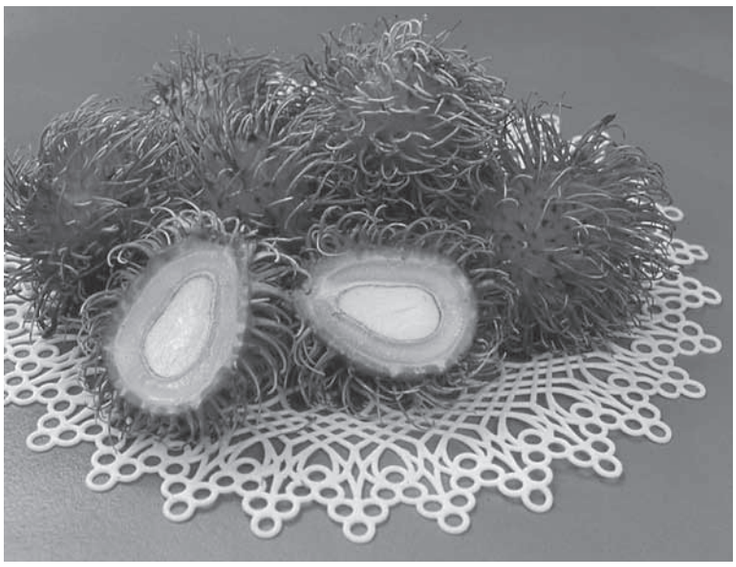

อาชีพของภาคตะวันออก

ใบความรู้สำหรับนักเรียน
ลักษณะทางกายภาพกับการดำรงชีวิต

ลักษณะทางกายภาพกับการดำรงชีวิตของผู้คนในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย

จากการที่ประเทศไทยมีสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละภาค จึงมีความแตกต่างกันในการดำรงชีวิตของประชากรทั้งด้านวัฒนธรรม ประเพณี และการประกอบอาชีพ ดังนี้

๑. ภาคเหนือ สืบเนื่องจากพื้นที่ภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสูงสลับซับซ้อนทอดตัวในแนวเหนือใต้ พื้นที่ระหว่างหุบเขาเป็นที่ราบแคบๆ และมีแม่น้ำไหลผ่าน จึงเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการตั้งถิ่นฐานและทำการเกษตร แต่เนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวก จึงทำให้ชุมชนของภาคเหนือพัฒนาค่อนข้างอิสระ สร้างสังคมขึ้นมาตามแนวคิดความเชื่อของตน ชุมชน และหมู่บ้าน นิยมความเรียบง่าย ใฝ่สันติ ช่วยเหลือแบ่งปัน ไม่เอาเปรียบกัน และมีหลายกิจกรรมเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการพึ่งพาธรรมชาติและเพื่อนบ้านร่วมชุมชนหมู่บ้านใกล้เคียง เช่น การใช้ระบบเหมืองฝาย เพื่อการแบ่งปันน้ำอย่างยุติธรรม และเพื่อความร่วมมือจัดการระบบนิเวศระหว่างชุมชนและหมู่บ้านต่างๆ นอกจากนี้ยังมีความเชื่อเรื่องผีแห่งธรรมชาติ (ผีเหมือง ผีฝาย ผีห้วยหรือผีขุนน้ำ เป็นผีที่เฝ้าดูแลให้น้ำแก่ไร่นา เนื่องจากภาคเหนืออาศัยน้ำจากต้นน้ำบนภูเขามาใช้ในหมู่บ้านและชุมชน) ความเชื่อดังกล่าวเป็นผลให้ชาวบ้านต้องละเว้นการเข้าไปทำลายต้นไม้และสิ่งแวดล้อมในป่า บริเวณเหมือง ฝาย นอกจากนี้ระหว่างหมู่บ้านกับหมู่บ้านยังมีการประกอบประเพณี พิธีการต่างๆ เพื่อเป็นการสืบทอดวัฒนธรรม

๒. ภาคใต้ เนื่องจากลักษณะของพื้นที่ของภาคใต้เป็นคาบสมุทร ทำให้บางพื้นที่ในภาคใต้เป็นเมืองท่าและเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนในอดีต เช่น เมืองตะกั่วป่า สงขลา ตรัง นครศรีธรรมราช ประกอบกับชุมชนของภาคใต้ใช้เส้นทางทะเลติดต่อกับโลกภายนอก จึงทำให้ชุมชนของภาคใต้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน มีการติดต่อพึ่งพาอาศัยและแลกเปลี่ยนผลผลิตกัน เช่น ชุมชนที่อยู่ในบริเวณเทือกเขาตอนใน จะเดินทางตามลำน้ำเพื่อนำสินค้ามาแลกเปลี่ยนกับชุมชนที่อยู่อาศัยตามชายฝั่งทะเลและปากแม่น้ำ สินค้าที่แลกเปลี่ยนกัน เช่น ผลไม้ ของป่า สมุนไพร ฟืน ยางไม้ ข้าว เกลือ กะปิ กุ้งแห้ง ปลา เป็นต้น ดังนั้นชุมชนในภาคใต้จึงแบ่งได้เป็น ๓ ส่วน คือ ชาวเหนือคือชุมชนที่อยู่ตามหุบเขาและเทือกเขาของคาบสมุทร ชาวเลคือชุมชนที่อยู่ตามปากแม่น้ำและชายฝั่งทะเล และชาวทุ่งหรือชาวนาคือชุมชนที่อยู่อาศัยบริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลและที่ราบเชิงเขา ความสัมพันธ์ที่ได้พบปะพูดคุย

แลกเปลี่ยนสินค้า ทำให้เกิดความรักใคร่พวกพ้อง รักถิ่น และทรัพยากรของตนเอง เช่น ชาวบ้านคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประสบการณ์ที่พบกับอุทกภัยและวาตภัยหลายต่อหลายครั้ง ทำให้ชุมชนต้องรักษาสภาพธรรมชาติของป่าไว้เพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศด้วยการทำสวนผลไม้ผสมผสานกับป่าดิบ ส่วนศิลปวัฒนธรรมก็มีความสัมพันธ์กับชาวคาบสมุทรมลายู เช่น การละเล่นโนรา หนังตะลุง เป็นต้น

๓. ภาคกลาง เนื่องจากภาคกลางมีพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ใกล้แม่น้ำ คนในภาคกลางจึงนิยมสร้างบ้านใต้ถุนสูงเพื่อป้องกันน้ำท่วม ประชาชนจึงมีวิถีชีวิตสัมพันธ์กับน้ำ และมีประเพณีเกี่ยวข้องกับน้ำ เช่น ประเพณีแข่งเรือ จังหวัดพิจิตร นอกจากนี้ยังมีประเพณีเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เช่น ประเพณีตักบาตรดอกไม้ จังหวัดสระบุรี ส่วนภาษาจะมีสำเนียงใกล้เคียงกับภาษาทางราชการ ลักษณะการแต่งกายก็จะนิยมใช้ผ้าฝ้ายสีเข้ม ซึ่งระบายความร้อนได้ดี ในภาคนี้จึงเป็นศูนย์กลางของวัตถุดิบ การตลาด การคมนาคมขนส่งและภูมิประเทศเป็นที่ราบ ซึ่งก็เป็นปัจจัยส่งเสริมการอุตสาหกรรม จึงทำให้ภาคกลางเป็นภาคที่มีการอุตสาหกรรมมากที่สุดในประเทศ

๔. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นภาคที่มีพื้นที่ใหญ่ที่สุด แต่สภาพแวดล้อมไม่ค่อยอุดมสมบูรณ์ จึงไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะฤดูแล้งจะขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคอยู่เสมอ อีกทั้งยังประสบปัญหาดินเค็ม แต่ประชาชนในภาคนี้ก็พยายามปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม โดยการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ ปลูกข้าวไว้บริโภคในครัวเรือน หรือปลูกพืชทนแล้ง เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย ปอ เป็นต้น ในส่วนที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่จะปลูกบ้านใต้ถุนสูง เพื่อให้ลมพัดผ่าน และมีพื้นที่ในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ทอผ้า เก็บเครื่องมือการเกษตร หรือใช้เป็นที่เลี้ยงสัตว์

๕. ภาคตะวันออก ภูมิประเทศส่วนใหญ่จะเป็นเนินเขา สลับกับที่สูงซึ่งลาดเอียงลงสู่อ่าวไทย ส่วนที่ราบมีอยู่บ้าง ได้แก่ ที่ราบเชิงเขา ที่ราบลุ่มแม่น้ำ และที่ราบชายฝั่งทะเล แต่เป็นบริเวณแคบๆ และมีภูมิอากาศร้อนและฝนตกชุก ทำให้ภาคนี้เหมาะแก่การประกอบอาชีพประมง การทำเหมืองแร่รัตนชาติ เช่น ไพลิน บุษราคัม ทับทิม เป็นต้น และเนื่องจากคนในภาคนี้นิยมตั้งถิ่นฐานอยู่ตามที่ราบชายฝั่ง จึงมีการนำอาหารทะเล เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา เป็นต้น มารับประทานและแปรรูปอาหาร

๖. ภาคตะวันตก มีภูมิประเทศเป็นภูเขา ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ เช่น แร่ธาตุ ป่าไม้ และต้นน้ำลำธาร จึงไม่เหมาะกับอาชีพเกษตรกรรม แต่ด้วยมีการสร้างเขื่อนในเขตภูเขาและระบบชลประทานที่ค่อนข้างทั่วถึง จึงทำให้ประชาชนในภูมิภาคนี้สามารถใช้น้ำในระบบชลประทานเข้าช่วยได้มาก แต่ผลผลิตที่ได้ในแต่ละปีไม่มากนัก พืชสำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อย สับปะรด และมันสำปะหลัง

http://www.maceducation.com/e-knowledge/2363104100/05.htm

แบบประเมินการบันทึกความรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ในภูมิภาคของตนเอง

กลุ่มที่.....

ลำดับที่	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	การบอกตำแหน่ง ที่ตั้ง และทิศทางของภูมิภาค			
๒	การระบุลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญ			
๓	การอธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคม			
รวม				

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี = ๓
พอใช้ = ๒
ปรับปรุง = ๑

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๗-๙	ดี
๔-๖	พอใช้
๑-๓	ปรับปรุง

แบบประเมินการวาดภาพ

คำชี้แจง: ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนในการวาดภาพ **“อาชีพในภูมิภาคของตนเอง”** ในขณะปฏิบัติงาน

โดยใส่ ✓ ลงในช่อง ☐

เลขที่	ชื่อ – สกุล	ระดับคะแนน					รวมคะแนน (๕)	ระดับคุณภาพ			
		๕	๔	๓	๒	๑		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

คะแนน	ระดับคุณภาพ
๕	ดีมาก
๔	ดี
๓	พอใช้
๑-๒	ปรับปรุง

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนการวาดภาพ

เกณฑ์การให้คะแนน				
๕	**๔**	**๓**	**๒**	**๑**
- ถูกต้องตามที่กำหนด - รูปแบบแปลกใหม่น่าสนใจ - ขนาดเหมาะสม - สีสันสวยงาม - สัมพันธ์กับเนื้อหา	- รูปแบบแปลกใหม่น่าสนใจ - ขนาดเหมาะสม - สีสันสวยงาม - สัมพันธ์กับเนื้อหา	- ขนาดเหมาะสม - สีสันสวยงาม - สัมพันธ์กับเนื้อหา	- สีสันสวยงาม - สัมพันธ์กับเนื้อหา	- สัมพันธ์กับเนื้อหา

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

ที่	ชื่อ	รายการประเมิน												รวม ๑๕ คะแนน
		ความรับผิดชอบ			มีความตั้งใจในการทำงาน			ตรงต่อเวลา			ความสะอาดเรียบร้อย			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑														
๒														
๓														
๔														
๕														
๖														
๗														
๘														
๙														
๑๐														
๑๑														
๑๒														
๑๓														
๑๔														
๑๕														

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ = ดี ให้ ๓ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง = พอใช้ ให ๒ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง = ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

ช่วงคะแนน

๑๑-๑๕ คะแนน ดี
๖-๑๐ คะแนน พอใช้
๑-๕ คะแนน ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายกลุ่ม

ลำดับ	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
๒	มีความกระตือรือร้นในการทำงาน			
๓	รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย			
๔	มีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ			
๕	ใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม			
รวม				

กลุ่มที่.....

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ = ดี ให้ ๓ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง = พอใช้ ให้ ๒ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง = ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑-๑๕	ดี
๖-๑๐	พอใช้
๑-๕	ปรับปรุง

ประเมินแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน		ระดับคะแนน		
			๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑	มีความรักและความภูมิใจในความเป็นชาติ			
	๑.๒	ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา			
	๑.๓	แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์			
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๒.๑	ประพฤติตามระเบียบการสอนและไม่ลอกการบ้าน			
	๒.๒	ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อตนเอง			
	๒.๓	ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อผู้อื่น			
๓. มีวินัย	๓.๑	เข้าเรียนตรงเวลา			
	๓.๒	แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ			
	๓.๓	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้อง			
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑	แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ			
	๔.๒	มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ			
	๔.๓	สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล			
๕. เป็นอยู่พอเพียง	๕.๑	ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด			
	๕.๒	ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า			
	๕.๓	ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน			

ประเมินแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	๖.๑ มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
	๖.๒ มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ			
๗. รักความเป็นไทย	๗.๑ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย			
	๗.๒ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย			
๘. มีจิตสาธารณะ	๘.๑ รู้จักการให้เพื่อส่วนรวมและเพื่อผู้อื่น			
	๘.๒ แสดงออกถึงการมีน้ำใจหรือการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น			
	๘.๓ เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

สมรรถนะผู้เรียน ๕ ด้าน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะที่ประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสามารถในการสื่อสาร			
๑.๑ มีความสามารถในการรับ-ส่งสาร			
๑.๒ ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม			
๑.๓ ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม			
๒. ความสามารถในการคิด			
๒.๑ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อสร้างองค์ความรู้			
๒.๒ มีความสามารถในการคิดเป็นระบบเพื่อสร้างองค์ความรู้			
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา			
๓.๑ แก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล			
๓.๒ แสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา			
๓.๓ ตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น			
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต			
๔.๑ ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความสัมพันธ์อันดี			
๔.๒ มีวิธีแก้ไขความขัดแย้งอย่างเหมาะสม			
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี			
๕.๑ เลือกใช้ข้อมูลในการพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม			
๕.๒ เลือกใช้ข้อมูลในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อแผน การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของมนุษย์ เวลา ๒ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

สภาพแวดล้อมทางกายภาพของคนในภูมิภาคต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในภูมิภาค เช่น ลักษณะบ้าน อาหาร

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมที่ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษา เรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพกับการประกอบอาชีพ สภาพแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมทางกายภาพกับการบริโภค ครูอาจจะเลือกใช้วิธีการอื่นๆ ในการศึกษาความรู้ เช่น การสัมภาษณ์คนในชุมชน

แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรเตรียมสิ่งต่อไปนี้ให้พร้อม

๑. การเตรียมสื่อ/อุปกรณ์

๑.๑ บัตรภาพ

๑.๒ ใบความรู้

๑.๓ ใบงาน

๑.๔ หนังสือเรียน

๒. ใบงาน/ใบความรู้/ใบกิจกรรม

ใบงานที่ ๐๑-๐๓

๓. การวัดผลประเมินผล

๓.๑ ประเมินความรู้

๓.๒ ประเมินทักษะคิดวิเคราะห์

๓.๓ ประเมินทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม

๓.๔ ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของมนุษย์

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นนำ	๑. นำภาพเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติให้นักเรียนดู และร่วมกันอภิปรายว่ามีความสัมพันธ์กับวิถีการดำรงชีวิตของคนเราอย่างไรบ้าง
ขั้นสอน	๒. แบ่งนักเรียน ๓ กลุ่ม จับฉลาก ศึกษาใบความรู้ ดังนี้ กลุ่มที่ ๑ ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพกับการประกอบอาชีพ กลุ่มที่ ๒ ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะที่อยู่อาศัย กลุ่มที่ ๓ ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพกับการบริโภค ๓. แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานจากการศึกษาใบความรู้ เป็นแผนผังความคิด (ใบงานที่ ๐๑) ๔. นักเรียนจับคู่ทำใบงานที่ ๐๒ ๕. นักเรียน ใบงานที่ ๐๓ เรื่อง บ้านที่อยู่อาศัยในภูมิภาคของฉัน
ขั้นสรุป	๖. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในภูมิภาค
การวัดและประเมินผล	๑. ตรวจผลงาน ใบงานที่ ๐๑ - ๐๓ ๒. ประเมินการทำงานกลุ่ม ๓. สังเกตพฤติกรรม ๔. ประเมินทักษะคิดวิเคราะห์ ๕. ประเมินทักษะการนำเสนอผลงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของมนุษย์

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

- สภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในภูมิภาค เช่น ลักษณะบ้าน อาหาร
- สร้างสรรค์งานวาดภาพตามจินตนาการ

จุดประสงค์

ความรู้

๑. อธิบายสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนกับการประกอบอาชีพได้

๒. อธิบายสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนกับลักษณะที่อยู่อาศัยได้

๓. อธิบายสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนกับการบริโภคได้

ทักษะ

๑. ทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม

๒. ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำ

๑. นำภาพเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติให้นักเรียนดู และร่วมกันอภิปรายว่ามีความสัมพันธ์กับวิถีการดำรงชีวิตของคนเราอย่างไรบ้าง

ขั้นสอน

๒. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม จับฉลากศึกษาความรู้จากหนังสือเรียนและใบความรู้ ตามประเด็นต่อไปนี้

กลุ่มที่ ๑ ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพกับการประกอบอาชีพ

กลุ่มที่ ๒ ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะที่อยู่อาศัย

กลุ่มที่ ๓ ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพกับการบริโภค

๓. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานจากการศึกษาใบความรู้ สรุปเป็นแผนผังความคิด ใบงานที่ ๐๑

ชั่วโมงที่ ๒

๔. นักเรียนจับคู่ทำใบงาน

- ใบงานที่ ๐๒ เรื่อง บ้านที่อยู่อาศัยในภูมิภาคของฉัน

๕. นักเรียนวาดภาพที่อยู่อาศัยในภูมิภาคของฉัน ระบายสีให้สวยงาม ใบงานที่ ๐๓

ขั้นสรุป

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในภูมิภาคของฉัน

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. ภาพ

๒. ใบความรู้

๓. ใบงาน

๔. หนังสือเรียน

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. ตรวจผลงานตามใบงานที่ ๐๑, ๐๒, ๐๓

๒. ภาพวาด

การวัดและประเมินผล

ความรู้

๑. ประเมินความรู้

๒. ประเมินทักษะ

๓. ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิธีการ

๑. การสังเกต

๒. ตรวจผลงานตามใบงานที่ ๐๑, ๐๒, ๐๓

เครื่องมือ

๑. แบบประเมินผลงานวาดภาพ

๒. แบบประเมินทักษะ

๓. แบบสังเกตพฤติกรรม

เกณฑ์การประเมิน

ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดในแบบประเมิน

ใบงานที่ ๐๑
เรื่อง แผนผังความคิด

☆☆☆☆☆ | ป ๕.๒/ผ ๓-๐๑

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๓ กลุ่ม จับฉลากศึกษาจากใบความรู้ตามประเด็นต่อไปนี้

กลุ่มที่ ๑ ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพกับการประกอบอาชีพ

กลุ่มที่ ๒ ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะที่อยู่อาศัย

กลุ่มที่ ๓ ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมทางกายภาพกับการบริโภค

๒. สรุปความรู้เป็นแผนผังความคิด

๓. ตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

เรื่อง.....

ชื่อกลุ่ม.....สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.. .....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น..... .....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.. .....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒
แหล่งทรัพยากรธรรมชาติในภูมิภาคของฉัน

☆☆☆☆☆ | ป ๕.๒/ผ ๓-๐๒

ตอนที่ ๑ ๑. ให้นักเรียนสำรวจแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในภูมิภาคของนักเรียน

๒. บันทึกข้อมูล

ชื่อแหล่งน้ำธรรมชาติ	สภาพแหล่งน้ำ	ประโยชน์ที่ได้รับ
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

ตอนที่ ๒ ๑. ให้นักเรียนรวบรวมรายชื่อพันธุ์ไม้และสัตว์ป่าที่มีอยู่ในภูมิภาคของนักเรียน

๒. บันทึกข้อมูล

รายชื่อพันธุ์ไม้ที่สำรวจพบ	รายชื่อสัตว์ป่าที่สำรวจพบ
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๓
บ้านที่อยู่อาศัย ในภูมิภาคของฉัน

☆☆☆☆☆ ป ๕.๒/ผ ๓-๐๓

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนศึกษาการสร้างที่อยู่อาศัยของประชาชนในภูมิภาคที่นักเรียนอาศัยอยู่ที่เป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

๒. บันทึกข้อมูล โดยบรรยายลักษณะพร้อมวาดภาพประกอบ

(ภาพบ้านในภูมิภาคที่นักเรียนอาศัยอยู่)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

ลักษณะทางกายภาพกับการดำรงชีวิตของผู้คนในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย

จากการที่ประเทศไทยมีสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละภาค จึงมีความแตกต่างกันในการดำรงชีวิตของประชากรทั้งด้านวัฒนธรรม ประเพณี และการประกอบอาชีพ ดังนี้

๑. ภาคเหนือ สืบเนื่องจากพื้นที่ภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสูงสลับซับซ้อนทอดตัวในแนวเหนือใต้ พื้นที่ระหว่างหุบเขาเป็นที่ราบแคบๆ และมีแม่น้ำไหลผ่าน จึงเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการตั้งถิ่นฐานและทำการเกษตร แต่เนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวกจึงทำให้ชุมชนของภาคเหนือพัฒนาค่อนข้างอิสระ สร้างสังคมขึ้นมาตามแนวคิดความเชื่อของตน ชุมชน และหมู่บ้าน นิยมความเรียบง่าย ใฝ่สันติ ช่วยเหลือแบ่งปัน ไม่เอาเปรียบกัน และมีหลายกิจกรรมเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการพึ่งพาธรรมชาติและเพื่อนบ้านร่วมชุมชนหมู่บ้านใกล้เคียง เช่น การใช้ระบบเหมืองฝาย เพื่อการแบ่งปันน้ำอย่างยุติธรรม และเพื่อความร่วมมือจัดการระบบนิเวศระหว่างชุมชนและหมู่บ้านต่างๆ นอกจากนี้ยังมีความเชื่อผีแห่งธรรมชาติ (ผีเหมือง ผีฝาย ผีห้วยหรือผีขุนน้ำ เป็นผีที่เฝ้าดูแลให้น้ำแก่ไร่นา เนื่องจากภาคเหนืออาศัยน้ำจากต้นน้ำบนภูเขามาใช้ในหมู่บ้านและชุมชน) ความเชื่อดังกล่าวเป็นผลให้ชาวบ้านต้องละเว้นการเข้าไปทำลายต้นไม้และสิ่งแวดล้อมในป่า บริเวณเหมือง ฝาย นอกจากนี้ระหว่างหมู่บ้านกับหมู่บ้านยังมีการประกอบประเพณี พิธีการต่างๆ เพื่อเป็นการสืบทอดวัฒนธรรม

๒. ภาคใต้ เนื่องจากลักษณะของพื้นที่ของภาคใต้เป็นคาบสมุทร ทำให้บางพื้นที่ในภาคใต้เป็นเมืองท่าและเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนในอดีต เช่น เมืองตะกั่วป่า สงขลา ตรัง นครศรีธรรมราช ประกอบกับชุมชนของภาคใต้ใช้เส้นทางทะเลติดต่อกับต่างประเทศ จึงทำให้ชุมชนของภาคใต้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมีการติดต่อพึ่งพาอาศัยและแลกเปลี่ยนผลผลิตกัน เช่น ชุมชนที่อยู่ในบริเวณเทือกเขาตอนใน จะเดินทางตามลำน้ำเพื่อนำสินค้ามาแลกเปลี่ยนกับชุมชนที่อยู่อาศัยตามชายฝั่งทะเลและปากแม่น้ำ สินค้าที่แลกเปลี่ยนกันเช่น ผลไม้ ของป่า สมุนไพร ฟืน ยางไม้ ข้าว เกลือ กะปิ กุ้งแห้ง ปลา เป็นต้น ดังนั้นชุมชนในภาคใต้จึงแบ่งได้เป็น ๓ ส่วน คือ ชาวเหนือคือชุมชนที่อยู่ตามหุบเขาและเทือกเขาของคาบสมุทร ชาวเลคือชุมชนที่อยู่ตามปากแม่น้ำและชายฝั่งทะเล และชาวทุ่งหรือชาวนาคือชุมชนที่อยู่อาศัยบริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลและที่ราบเชิงเขา ความสัมพันธ์ที่ได้พบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนสินค้าทำให้เกิดความรักใคร่พวกพ้อง รักถิ่นและทรัพยากรของตนเอง เช่น ชาวบ้านคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประสบการณ์ที่พบกับอุทกภัยและวาตภัยหลายต่อหลายครั้ง ทำให้ชุมชนต้องรักษาสภาพธรรมชาติของป่าไว้เพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศด้วยการทำสวนผลไม้ผสมผสานกับป่าดิบ ส่วนศิลปวัฒนธรรมก็มีความสัมพันธ์กับชาวคาบสมุทรมลายู เช่น การละเล่นโนรา หนังตะลุง เป็นต้น

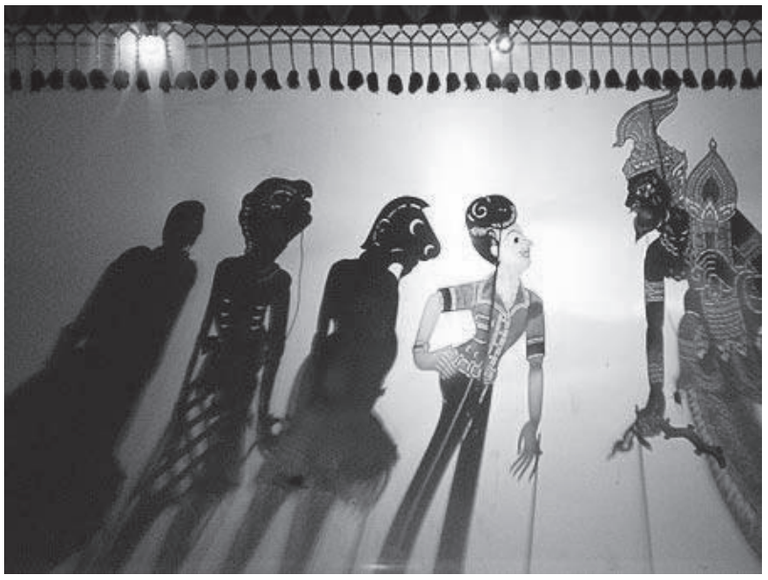

๓. ภาคกลาง เนื่องจากภาคกลางมีพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ใกล้แม่น้ำ คนในภาคกลางจึงนิยมสร้างบ้านใต้ถุนสูงเพื่อป้องกันน้ำท่วม ประชาชนจึงมีวิถีชีวิตสัมพันธ์กับน้ำ และมีประเพณีเกี่ยวข้องกับน้ำ เช่น ประเพณีแข่งเรือ จังหวัดพิจิตร นอกจากนี้ยังมีประเพณีเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เช่น ประเพณีตักบาตรดอกไม้ จังหวัดสระบุรี ส่วนภาษาจะมีสำเนียงใกล้เคียงกับภาษาทางราชการ ลักษณะการแต่งกายก็จะนิยมใช้ผ้าฝ้ายสีเข้ม ซึ่งระบายความร้อนได้ดี ในภาคนี้จึงเป็นศูนย์กลางของวัตถุดิบการตลาด การคมนาคมขนส่งและภูมิประเทศเป็นที่ราบ ซึ่งก็เป็นปัจจัยส่งเสริมการอุตสาหกรรม จึงทำให้ภาคกลางเป็นภาคที่มีการอุตสาหกรรมมากที่สุดในประเทศ

๔. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นภาคที่มีพื้นที่ใหญ่ที่สุด แต่สภาพแวดล้อมไม่ค่อยอุดมสมบูรณ์ จึงไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะฤดูแล้งจะขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคอยู่เสมอ อีกทั้งยังประสบปัญหาดินเค็ม แต่ประชาชนในภาคนี้ก็พยายามปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม โดยการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ ปลูกข้าวไว้บริโภคในครัวเรือน หรือปลูกพืชทนแล้ง เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย ปอ เป็นต้น ในส่วนที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่จะปลูกบ้านใต้ถุนสูง เพื่อให้ลมพัดผ่าน และมีพื้นที่ในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ทอผ้า เก็บเครื่องมือการเกษตร หรือใช้เป็นที่เลี้ยงสัตว์

๕. ภาคตะวันออก ภูมิประเทศส่วนใหญ่จะเป็นเนินเขา สลับกับที่สูงซึ่งลาดเอียงลงสู่อ่าวไทย ส่วนที่ราบมีอยู่บ้าง ได้แก่ ที่ราบเชิงเขา ที่ราบลุ่มแม่น้ำ และที่ราบชายฝั่งทะเล แต่เป็นบริเวณแคบๆ และมีภูมิอากาศร้อนและฝนตกชุก ทำให้ภาคนี้เหมาะแก่การประกอบอาชีพประมง การทำเหมืองแร่รัตนชาติ เช่น ไพลิน บุษราคัม ทับทิม เป็นต้น และเนื่องจากคนในภาคนี้นิยมตั้งถิ่นฐานอยู่ตามที่ราบชายฝั่ง จึงมีการนำอาหารทะเล เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา เป็นต้น มารับประทานและแปรรูปอาหาร

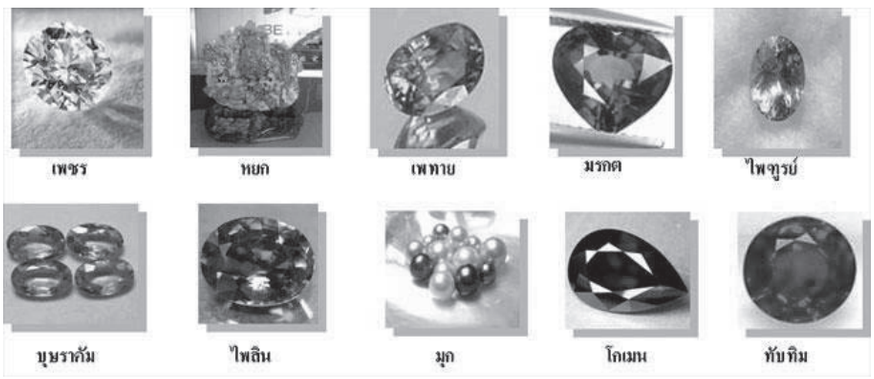

๖. ภาคตะวันตก มีภูมิประเทศเป็นภูเขาซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ เช่น แร่ธาตุ ป่าไม้ และต้นน้ำลำธาร จึงไม่เหมาะกับอาชีพเกษตรกรรม แต่ด้วยมีการสร้างเขื่อนในเขตภูเขาและระบบชลประทานที่ค่อนข้างทั่วถึง จึงทำให้ประชาชนในภูมิภาคนี้สามารถใช้น้ำในระบบชลประทานเข้าช่วยได้มาก แต่ผลผลิตที่ได้ในแต่ละปีไม่มากนัก พืชสำคัญได้แก่ ข้าว อ้อย สับปะรด และมันสำปะหลัง

แหล่งที่มา

http://www.maceducation.com/e-knowledge/๒๓๖๓๑๐๔๑๐๐/๐๕.htm

บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด ๙/๙๙ ซอยลาดพร้าว ๓๘ แขวงจันทรเกษม เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐ Tel. (๐๒) ๙๓๘-๒๐๒๒-๗

แบบประเมินชิ้นงานแผนผังความคิด

ชื่อ-สกุล / คุณลักษณะ/(คะแนน)		เนื้อหา (๑๒ คะแนน)	รูปแบบ (๑๖ คะแนน)	ความสวยงาม/สร้างสรรค์ (๔ คะแนน)	เวลา (๘ คะแนน)	รวม ๔๐ คะแนน
๑.						
๒.						
๓.						
๔.						
๕.						
๖.						
๗.						
๘.						
๙.						
๑๐.						
๑๑.						
๑๒.						

คะแนนรวม .....คะแนน

บันทึกความเห็นเพิ่มเติม .....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

การสรุปผลการประเมิน

๓๑ – ๔๐ หมายถึง ผลการปฏิบัติ ระดับดีมาก

๒๑ – ๓๐ หมายถึง ผลการปฏิบัติ ระดับดี

๑๑ – ๒๐ หมายถึง ผลการปฏิบัติ ระดับปานกลาง

๐ - ๑๐ หมายถึง ผลการปฏิบัติ ระดับที่ต้องปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานแผนภาพความคิด

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				น้ำหนักจุดเน้น
	๔	๓	๒	๑	
๑. เนื้อหา	ข้อมูลครบถ้วนทุกประเด็น หลากหลาย ถูกต้อง สมบูรณ์ ชัดเจน	มีข้อมูลที่ขาดไปเพียง ๑-๒ ประเด็น	ดำเนินการค้นคว้าข้อมูลที่ต้องการได้เพียงบางส่วน	มีข้อมูลค้นคว้าไม่ตรงประเด็น	๔
๒. รูปแบบ	รูปแบบภาพแผนที่ความคิดมีประเด็นหลัก ประเด็นรอง และประเด็นย่อย อย่างชัดเจน เข้าใจได้ง่าย	ขาดไปเพียง ๑-๒ ประเด็น ขาดองค์ประกอบของรูปแบบ ภาพแผนที่ความคิด	ขาดองค์ประกอบของรูปแบบภาพแผนที่ความคิด มากกว่า ๒ ประเด็น	รูปแบบภาพแผนที่ความคิดไม่ตรงประเด็น	๓
๓. ความสวยงาม/สร้างสรรค์	รูปแบบสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์ นำเสนอรูปแบบแปลกใหม่ ไม่ซ้ำแบบใคร	รูปแบบสวยงาม ซ้ำรูปแบบกับบุคคลอื่น	ผลงานมีความประณีตละเอียดอ่อนเพียงจุดเดียว	ผลงานไม่มีความประณีตละเอียดอ่อนทุกจุด	๒
๔. เวลา	เสร็จทันเวลา ผลงาน สมบูรณ์ สวยงาม	เสร็จไม่ทันเวลา ผลงานสมบูรณ์สวยงาม	เสร็จไม่ทันเวลา ผลงานไม่สมบูรณ์	ทำงานแต่ไม่สำเร็จ	๑

การกำหนดน้ำหนักการประเมินกระบวนการทำงาน

๑. เนื้อหา น้ำหนัก ๔
๒. รูปแบบ น้ำหนัก ๓
๓. ความสวยงาม/สร้างสรรค์ น้ำหนัก ๒
๔. เวลา น้ำหนัก ๑

การประเมินผลรวม มีระดับคุณภาพดังนี้

๓๑ – ๔๐ หมายถึง ผลการปฏิบัติ ระดับดีมาก
๒๑ – ๓๐ หมายถึง ผลการปฏิบัติ ระดับดี
๑๑ – ๒๐ หมายถึง ผลการปฏิบัติ ระดับปานกลาง
๐ – ๑๐ หมายถึง ผลการปฏิบัติ ระดับที่ต้องปรับปรุง

การผ่านเกณฑ์ เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

แบบประเมินการวาดภาพ

คำชี้แจง: ให้ครูผู้สอน สังเกตพฤติกรรมผู้เรียนในการวาดภาพ **“อาชีพในภูมิภาคของตน”** ในขณะปฏิบัติงาน โดยใส่✓ลงในช่อง ☐

เลขที่	ชื่อ – สกุล	ระดับคะแนน					รวมคะแนน (๕)	ระดับคุณภาพ			
		๕	๔	๓	๒	๑		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

คะแนน	ระดับคุณภาพ
๕	ดีมาก
๔	ดี
๓	พอใช้
๑-๒	ปรับปรุง
๑	

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนการวาดภาพ

เกณฑ์การให้คะแนน				
๕	๔	๓	๒	๑
- ถูกต้องตามที่กำหนด - รูปแบบแปลกใหม่น่าสนใจ - ขนาดเหมาะสม - สีสันสวยงาม - สัมพันธ์กับเนื้อหา	- รูปแบบแปลกใหม่น่าสนใจ - ขนาดเหมาะสม - สีสันสวยงาม - สัมพันธ์กับเนื้อหา	- ขนาดเหมาะสม - สีสันสวยงาม - สัมพันธ์กับเนื้อหา	- สีสันสวยงาม - สัมพันธ์กับเนื้อหา	- สัมพันธ์กับเนื้อหา

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

ที่	ชื่อ	รายการประเมิน												รวม ๑๒ คะแนน
		ความรับผิดชอบ			มีความตั้งใจในการทำงาน			ตรงต่อเวลา			ความสะอาดเรียบร้อย			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑														
๒														
๓														
๔														
๕														
๖														
๗														
๘														
๙														
๑๐														
๑๑														
๑๒														
๑๓														
๑๔														
๑๕														

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน				
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	=	ดี	ให้	๓ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	=	พอใช้	ให	๒ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	=	ปรับปรุง	ให้	๑ คะแนน

ช่วงคะแนน		
๙-๑๒	คะแนน	ดี
๕-๘	คะแนน	พอใช้
๑-๔	คะแนน	ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายกลุ่ม

ลำดับ	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
๒	มีความกระตือรือร้นในการทำงาน			
๓	รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย			
๔	มีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ			
๕	ใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม			
รวม				

กลุ่มที่.....

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ = ดี ให้ ๓ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง = พอใช้ ให้ ๒ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง = ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑-๑๕	ดี
๖-๑๐	พอใช้
๑-๕	ปรับปรุง

ประเมินแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑ มีความรักและความภูมิใจในความเป็นชาติ			
	๑.๒ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา			
	๑.๓ แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์			
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๒.๑ ประพฤติตามระเบียบการสอนและไม่ลอกการบ้าน			
	๒.๒ ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อตนเอง			
	๒.๓ ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อผู้อื่น			
๓. มีวินัย	๓.๑ เข้าเรียนตรงเวลา			
	๓.๒ แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ			
	๓.๓ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้อง			
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ			
	๔.๒ มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ			
	๔.๓ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล			
๕. เป็นอยู่พอเพียง	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด			
	๕.๒ ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า			
	๕.๓ ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน			

ประเมินแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	๖.๑ มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
	๖.๒ มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ			
๗. รักความเป็นไทย	๗.๑ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย			
	๗.๒ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย			
๘. มีจิตสาธารณะ	๘.๑ รู้จักการให้เพื่อส่วนรวมและเพื่อผู้อื่น			
	๘.๒ แสดงออกถึงการมีน้ำใจหรือการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น			
	๘.๓ เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

สมรรถนะผู้เรียน ๕ ด้าน

คำชี้แจง : ให้**ผู้สอน** สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะที่ประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสามารถในการสื่อสาร			
๑.๑ มีความสามารถในการรับ-ส่งสาร			
๑.๒ ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม			
๑.๓ ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม			
๒. ความสามารถในการคิด			
๒.๑ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อสร้างองค์ความรู้			
๒.๒ มีความสามารถในการคิดเป็นระบบเพื่อสร้างองค์ความรู้			
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา			
๓.๑ แก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล			
๓.๒ แสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา			
๓.๓ ตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น			
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต			
๔.๑ ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความสัมพันธ์อันดี			
๔.๒ มีวิธีแก้ไขความขัดแย้งอย่างเหมาะสม			
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี			
๕.๑ เลือกใช้ข้อมูลในการพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม			
๕.๒ เลือกใช้ข้อมูลในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ชื่อแผน การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานของประชากรเป็นสิ่งที่เกิดควบคู่กันตลอด ทั้งในภูมิภาคเดียวกันและต่างภูมิภาค โดยมีสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นปัจจัยสำคัญ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ครูอาจจะใช้สื่อวีดิทัศน์ในการให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานของประชากรในภูมิภาคต่างๆ

แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรเตรียมสิ่งต่อไปนี้ให้พร้อม

๑. การเตรียมสื่อ/อุปกรณ์

๑.๑ บัตรภาพ
๑.๒ ใบความรู้
๑.๓ ใบงาน
๑.๔ หนังสือเรียน

๒. ใบงาน/ใบความรู้/ใบกิจกรรม

ใบงานที่ ๐๑-๐๓

๓. การวัดผลประเมินผล

๓.๑ ประเมินความรู้
๓.๒ ประเมินทักษะคิดวิเคราะห์
๓.๓ ประเมินทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม
๓.๔ ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นนำ	๑. ให้นักเรียนดูภาพและร่วมกันตอบคำถาม
ขั้นสอน	๒. แบ่งนักเรียน ๖ กลุ่ม จับฉลาก ศึกษาใบความรู้เรื่องการตั้งถิ่นฐานในภูมิภาคต่างๆ ดังนี้ - ภาคเหนือ - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - ภาคกลาง - ภาคตะวันออก - ภาคตะวันตก - ภาคใต้ - ทำใบงานที่ ๐๑ แผนผังความคิด และนำเสนอผลงานหน้าชั้น ๓. นักเรียนจับคู่ทำศึกษาใบความรู้เรื่องการย้ายถิ่นฐาน ๔. นักเรียนจับคู่ทำใบงานที่ ๐๒ การย้ายถิ่นฐาน ๕. ทำใบงานที่ ๐๓ การตั้งถิ่นฐาน
ขั้นสรุป	๖. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้เรื่องการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานของประชากร
การวัดและประเมิน	ตรวจผลงาน ใบงานที่ ๐๑ - ๐๓ ประเมินการทำงานกลุ่ม สังเกตพฤติกรรม ประเมินทักษะคิดวิเคราะห์ ประเมินทักษะการนำเสนอผลงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

- การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานของประชากรเป็นสิ่งที่เกิดควบคู่กันตลอด ทั้งในภูมิภาคเดียวกันและต่างภูมิภาค โดยมีสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นปัจจัยสำคัญ สร้างสรรค์งานวาดภาพตามจินตนาการ

จุดประสงค์

ความรู้

๑. บอกความหมายการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานได้
๒. บอกสาเหตุปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานได้

ทักษะ

๑. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานของประชากรในภูมิภาค
๒. เชื่อมโยงเหตุปัจจัยที่มีต่อการตั้งถิ่นฐานและย้ายถิ่นฐาน
๓. กระบวนการทำงานกลุ่ม
๔. กระบวนการปฏิบัติงาน

คุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำ

๑. ครูนำภาพการตั้งถิ่นฐานของประชากรในบริเวณต่างๆ ให้นักเรียนดู
๒. นักเรียนดูภาพร่วมกันวิเคราะห์และตอบคำถาม
- ภาพบริเวณใด ที่มีการตั้งถิ่นฐานของประชากรอยู่อย่างหนาแน่น ทำไมประชากรจึงนิยมไปตั้งถิ่นฐานในบริเวณดังกล่าว
- ภาพบริเวณใดที่มีการตั้งถิ่นฐานของประชากรอย่างเบาบาง ทำไมประชากรจึงไม่นิยมไปตั้งถิ่นฐานในบริเวณดังกล่าว

๓. ครูอธิบายความรู้เพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากรคือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งประกอบด้วย สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ

ชั่วโมงที่ ๒

ขั้นสอน

๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมจำนวน ๖ กลุ่ม แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้เรื่อง “การตั้งถิ่นฐานของประชากรในภูมิภาคต่าง ๆ”
๕ นักเรียนร่วมกันสรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากรเป็นแผนผังความคิดตามใบงานที่ ๐๑
๖. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน
๗. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง “การย้ายถิ่นฐานของประชากร”

ชั่วโมงที่ ๓

๘. จับคู่นักเรียน มอบหมายใบงานที่ ๐๒ เรื่องการย้ายถิ่นฐาน
๙. ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๐๓ เรื่องการตั้งถิ่นฐาน

ขั้นสรุป

๑๐. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานรวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นแล้วบันทึกลงในสมุด

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. ภาพ
๒. ใบความรู้
๓. ใบงาน
๔. หนังสือเรียน

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. ตรวจผลงานตามใบงานที่ ๐๑,๐๒,๐๓

ความรู้

๑. ประเมินความรู้
๒. ประเมินทักษะ
๓. ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิธีการ

๑. การสังเกต
๒. ตรวจผลงานตามใบงานที่ ๐๑,๐๒,๐๓

เครื่องมือ

๑. แบบประเมินผลางานวาดภาพ
๒. แบบประเมินทักษะ
๓. แบบสังเกตพฤติกรรม

เกณฑ์การประเมิน

ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดในแบบประเมิน

ใบงานที่ ๐๑
การตั้งถิ่นฐานของประชากร

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาใบความรู้เรื่อง “การตั้งถิ่นฐานของประชากรในภูมิภาคต่าง ๆ”

๒. สรุปความรู้เป็นแผนผังความคิด

๓. ตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

เรื่อง.....

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒
การย้ายถิ่นฐาน

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง “การย้ายถิ่นฐานของประชากร”
๒. ให้นักร่วมกันสรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นฐานของประชากร และผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐาน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นฐาน	ผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐาน
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๓
การตั้งถิ่นฐาน

☆☆☆☆☆ ป ๕.๒/ผ ๔-๐๓

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนเขียนอธิบายเหตุผล “ถ้าเลือกไปตั้งถิ่นฐาน นักเรียนจะเลือกบริเวณที่มีลักษณะภูมิประเทศ แบบใด”

๒. ให้นักเรียนวาดภาพประกอบและระบายสีให้สวยงาม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....ชั้น.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

กลุ่มที่ ๑
การตั้งถิ่นฐานของประชากรภาคเหนือ

การตั้งถิ่นฐาน หมายถึง การเลือกถิ่นที่อยู่อาศัย โดยในแต่ละภูมิภาคประชากรจะเลือกตั้งถิ่นฐานแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ซึ่งมีความสัมพันธ์กับรูปแบบวิถีชีวิต ลักษณะการประกอบอาชีพ ความสะดวกสบายในการเดินทาง รวมไปถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการตั้งถิ่นฐาน เช่น รู้สึกมีความปลอดภัย มีความอบอุ่นใจ สุขใจ

ภาคเหนือ พื้นที่ของภาคเหนือส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นภูเขาที่ราบสูงและที่ราบระหว่างหุบเขาที่มีแม่น้ำไหลผ่าน โดยบริเวณที่มีผู้คนเข้ามาตั้งถิ่นฐานในภาคเหนือจะเป็นบริเวณที่ราบระหว่างหุบเขาและที่ราบริมแม่น้ำ เช่น แม่น้ำปิงวังยมและน่านทำให้เกิดการคมนาคมทางน้ำที่สะดวกโดยภาคเหนือเป็นบริเวณที่มีผู้คนมาตั้งถิ่นฐานตั้งแต่ยุคหินทั้งนี้โดยพบหลักฐาน เช่น เครื่องมือหินกะเทาะที่เก่าแก่ที่สุดที่บ้านแม่ทะ และบ้านดอนมูล จังหวัดลำปาง ถ้ำผีแมนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ลักษณะภูมิประเทศของภาคเหนือทำให้มีดินที่เกิดจากการสลายตัวของหินจากภูเขาเป็นดินที่อุดมด้วยแร่ธาตุเหมาะแก่การเพาะปลูกโดยเฉพาะพืชเมืองหนาวเนื่องจากมีอากาศเย็น และฝนตกชุก

นอกจากนี้ในบริเวณเขตภูเขาสูง ยังเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เช่น ชาวม้ง (แม้ว) กะเหรี่ยง อีก้อ (อาข่า) มูเซอ และนิยมเพาะปลูกพืชตามภูเขา ดอย หรือเนินเขาต่าง ๆ มีวิถีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย

ที่มา : http://www.maceducation.com/e-knowledge/๒๓๖๓๑๐๔๑๐๐/๐๖.htm

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

กลุ่มที่ ๒
การตั้งถิ่นฐานของประชากรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การตั้งถิ่นฐาน หมายถึง การเลือกถิ่นที่อยู่อาศัย โดยในแต่ละภูมิภาคประชากรจะเลือกตั้งถิ่นฐานแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ซึ่งมีความสัมพันธ์กับรูปแบบวิถีชีวิต ลักษณะการประกอบอาชีพ ความสะดวกสบายในการเดินทาง รวมไปถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการตั้งถิ่นฐาน เช่น รู้สึกมีความปลอดภัย มีความอบอุ่นใจ สุขใจ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณที่มีผู้คนเข้ามาตั้งถิ่นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชากรส่วนใหญ่เลือกตั้งถิ่นฐานบริเวณที่ดอน เพราะภูมิประเทศดังกล่าวมีความต่างระดับและความลาดชันไม่มาก การไหลของน้ำจึงมีการพัดพาตะกอนมาสะสม เกิดเป็นโคก ที่ดอน ใช้เป็นพื้นที่เพาะปลูก เช่น ทำไร่ ทำสวน ทำนา และเลี้ยงสัตว์ อีกทั้งยังมีความปลอดภัยจากการเกิดน้ำท่วม

นอกจากบริเวณที่ดอนแล้วยังมีที่ราบที่มีแม่น้ำไหลผ่าน คือ บริเวณแอ่งสกลนครและแอ่งโคราช บริเวณแอ่งสกลนครจะเป็นบริเวณที่แม่น้ำสงครามไหลผ่าน ได้แก่ บริเวณจังหวัดอุดรธานี หนองคาย สกลนคร มุกดาหาร นครพนม โดยพบหลักฐานทางโบราณคดี เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องประดับ กระจายอยู่ทั่วไป ที่สำคัญคือแหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี

บริเวณแอ่งโคราชจะเป็นบริเวณที่มีแม่น้ำชีและแม่น้ำมูลไหลผ่าน ได้แก่ บริเวณจังหวัดขอนแก่น นครราชสีมา มหาสารคาม บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี และยโสธร แหล่งโบราณคดีที่สำคัญ คือ ที่บ้านนาดี จังหวัดขอนแก่น และบ้านปราสาท จังหวัดนครราชสีมา

ที่มา : http://www.maceducation.com/e-knowledge/๒๓๖๓๑๐๔๑๐๐/๐๖.htm

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

กลุ่มที่ ๓
การตั้งถิ่นฐานของประชากรภาคกลาง

การตั้งถิ่นฐาน หมายถึง การเลือกถิ่นที่อยู่อาศัย โดยในแต่ละภูมิภาคประชากรจะเลือกตั้งถิ่นฐานแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่สภาพแวดล้อม ซึ่งมีความสัมพันธ์กับรูปแบบวิถีชีวิต ลักษณะการประกอบอาชีพ ความสะดวกสบายในการเดินทาง รวมไปถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการตั้งถิ่นฐาน เช่น รู้สึกมีความปลอดภัย มีความอบอุ่นใจ สุขใจ

ภาคกลาง เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำที่มีแม่น้ำไหลผ่านหลายสาย เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำลพบุรี จึงเป็นบริเวณที่มีพื้นที่อุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเพาะปลูก จึงทำให้บริเวณนี้มีประชากรเลือกตั้งถิ่นฐานกันมาก นอกจากนี้แม่น้ำดังกล่าวยังสามารถเดินทางติดต่อค้าขายกับดินแดนอื่นๆ ได้สะดวก ทำให้บริเวณนี้เป็นแหล่งการค้าที่สำคัญและได้รับอารยธรรมความเจริญจากภายนอกมาผสมผสานเป็นของตนเอง

ภูมิประเทศดังกล่าวมีระบบลุ่มน้ำเป็นพื้นที่รองรับน้ำจากที่สูง การไหลของแม่น้ำสายต่าง ๆ จะนำพาตะกอนและแร่ธาตุลงมาสะสมกลายเป็นพื้นที่ที่มีธาตุอาหารอุดมสมบูรณ์ สามารถทำการเกษตรได้ทุกรูปแบบ และสามารถทำนาทำสวนได้ตลอดทั้งปี

นอกจากการตั้งถิ่นฐานบริเวณที่ราบและที่ราบลุ่มแล้ว ปัจจุบันมีแนวโน้มการเลือกตั้งถิ่นฐานตามแนวถนนและเส้นทางคมนาคมสายหลักต่าง ๆเพิ่มมากขึ้น

ที่มา : http://www.maceducation.com/e-knowledge/๒๓๖๓๑๐๔๑๐๐/๐๖.htm

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

กลุ่มที่ ๔
การตั้งถิ่นฐานของประชากรภาคตะวันออก

การตั้งถิ่นฐาน หมายถึง การเลือกถิ่นที่อยู่อาศัย โดยในแต่ละภูมิภาคประชากรจะเลือกตั้งถิ่นฐานแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่สภาพแวดล้อม ซึ่งมีความสัมพันธ์กับรูปแบบวิถีชีวิต ลักษณะการประกอบอาชีพ ความสะดวกสบายในการเดินทาง รวมไปถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการตั้งถิ่นฐาน เช่น รู้สึกมีความปลอดภัย มีความอบอุ่นใจ สุขใจ

ภาคตะวันออก ประชากรส่วนใหญ่เลือกตั้งถิ่นฐานบริเวณชายฝั่งทะเล ตั้งแต่อำเภอชลบุรี ถึงอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี อำเภอบ้านฉางถึงอำเภอแกลง จังหวัดระยอง อำเภอเมืองจันทบุรีถึงอำเภอเมืองตราด ภูมิประเทศดังกล่าวก่อให้เกิดสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

- การสร้างอาชีพ เช่น บริการการท่องเที่ยว อาชีพประมง
- มีการสร้างท่าเรือ จนกลายเป็นจุดเชื่อมต่อการคมนาคมขนส่งกลายเป็นเขตอุตสาหกรรม
- บริเวณชายฝั่งเว้าแหว่งตามบริเวณปากแม่น้ำในจังหวัดจันทบุรี และตราด มีการสะสมตะกอน โคลนตม กลายเป็นพื้นที่ป่าชายเลนและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

นอกจากนี้ยังพบการตั้งถิ่นฐานบริเวณที่ราบลุ่ม ได้แก่ที่ราบลุ่มบางปะกงและที่ราบฉนวนไทย เนื่องจากที่ราบลุ่มบางปะกง มีความอุดมสมบูรณ์อันเกิดจากการสะสมตัวของธาตุอาหาร และมีน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก ที่ราบฉนวนไทยเป็นที่ราบอยู่ระหว่างทิวเขาสันกำแพง และทิวเขาจันทบุรี ต่อเนื่องกับที่ราบลุ่มเจ้าพระยา เป็นที่ราบดินตะกอนที่แม่น้ำพัดพามาทับถม ครอบคลุมพื้นที่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สระแก้ว อยู่ในเขตอับฝน มีช่วงแล้งยาวนาน เหมาะแก่การทำปศุสัตว์

หลักฐานการตั้งชุมชนและเมืองในภาคตะวันออกที่สำคัญ ได้แก่ เมืองศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี และเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยพบหลักฐานที่เป็นเทวรูปในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และพระพุทธศาสนา

ที่มา : http://www.maceducation.com/e-knowledge/๒๓๖๓๑๐๔๑๐๐/๐๖.htm

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

กลุ่มที่ ๕
การตั้งถิ่นฐานของประชากรภาคตะวันตก

การตั้งถิ่นฐาน หมายถึง การเลือกถิ่นที่อยู่อาศัย โดยในแต่ละภูมิภาคประชากรจะเลือกตั้งถิ่นฐานแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่สภาพแวดล้อม ซึ่งมีความสัมพันธ์กับรูปแบบวิถีชีวิต ลักษณะการประกอบอาชีพ ความสะดวกสบายในการเดินทาง รวมไปถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการตั้งถิ่นฐาน เช่น รู้สึกมีความปลอดภัย มีความอบอุ่นใจ สุขใจ

ภาคตะวันตก ประชากรส่วนใหญ่เลือกตั้งถิ่นฐานบริเวณที่ราบและที่ราบลุ่ม ได้แก่ ที่ราบลุ่มแม่น้ำแม่กลอง ที่ราบลุ่มแม่น้ำเพชรบุรี และที่ราบลุ่มแม่น้ำปิง

ภูมิประเทศดังกล่าวเป็นที่สะสมของตะกอนที่ถูกพัดพามาโดยลำน้ำสายใหญ่และแควสาขา จึงเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม

นอกจากนี้ยังพบการตั้งถิ่นฐานบริเวณชายฝั่งตามที่ราบลุ่มชายฝั่งตามที่ราบลุ่มชายฝั่งปากแม่น้ำเพชรบุรี และที่ราบชายฝั่งในเขตจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์

ที่มา : http://www.maceducation.com/e-knowledge/๒๓๖๓๑๐๔๑๐๐/๐๖.htm

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

กลุ่มที่ ๖
การตั้งถิ่นฐานของประชากรภาคใต้

การตั้งถิ่นฐาน หมายถึง การเลือกถิ่นที่อยู่อาศัย โดยในแต่ละภูมิภาคประชากรจะเลือกตั้งถิ่นฐานแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่สภาพแวดล้อม ซึ่งมีความสัมพันธ์กับรูปแบบวิถีชีวิต ลักษณะการประกอบอาชีพ ความสะดวกสบายในการเดินทาง รวมไปถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการตั้งถิ่นฐาน เช่น รู้สึกมีความปลอดภัย มีความอบอุ่นใจ สุขใจ

ภาคใต้ ประชากรส่วนใหญ่เลือกตั้งถิ่นฐานบริเวณชายฝั่งทะเลบนพื้นที่สันทราย ซึ่งภูมิประเทศดังกล่าวได้รับอิทธิพลจากทะเล ทำให้เกิดชายหาดสันทรายใหม่

ลักษณะการใช้ดิน

- ที่ลุ่มระหว่างสันทรายใหม่กับสันทรายเก่า ใช้เป็นพื้นที่ทำนาและสวนผลไม้
- ที่ราบดอน ใช้เป็นสวนยางพารา
- ชายฝั่งหาดทรายใช้เป็นสวนมะพร้าว มีระบบการไหลรวมของแม่น้ำดี

นอกจากนี้แล้วลักษณะของภาคใต้ที่เป็นคาบสมุทรยื่นยาวไปในทะเลและมีแม่น้ำสายสั้นๆ ไหลผ่าน ทำให้บริเวณภาคใต้มีผู้คนเข้ามาอาศัยอยู่ตั้งแต่ยุคหิน ทั้งนี้โดยพบหลักฐานตามบริเวณที่ใกล้แหล่งน้ำ เช่น เครื่องปั้นดินเผาและเครื่องใช้ ที่ถ้ำสิงขร จังหวัดสุราษฎร์ธานี และถ้ำหลังโรงเรียน จังหวัดกระบี่ เป็นต้น ซึ่งกลุ่มคนที่ตั้งถิ่นฐานบริเวณนี้ต่อมาได้รวมตัวเป็นชุมชนและขยายตัวเป็นเมืองในเวลาต่อมา

เนื่องจากภาคใต้มีทะเลทั้งสองด้าน จึงเป็นดินแดนที่มีพ่อค้าต่างชาติเข้ามาติดต่อค้าขายและพักแรมอยู่เสมอ ซึ่งพ่อค้าต่างชาติเหล่านี้โดยเฉพาะพ่อค้าอินเดียได้นำความรู้ความเจริญต่างๆ มาถ่ายทอดให้กับชุมชนเหล่านี้ ดังนั้นเมืองต่างๆ ในภาคใต้จึงมีความเจริญและมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ที่มา : http://www.maceducation.com/e-knowledge/๒๓๖๓๑๐๔๑๐๐/๐๖.htm

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

การย้ายถิ่นฐานของประชากร

การย้ายถิ่นฐาน คือ การเคลื่อนย้ายของประชากรจากถิ่นฐานเดิมเพื่อเข้าไปอาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่เหมาะสมแห่งใหม่ เช่น มีสภาพแวดล้อมที่ดีใกล้เส้นทางคมนาคม มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐาน

๑. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ถ้าทองถิ่นใดมีภูมิประเทศ ภูมิอากาศที่เหมาะสมและมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ย่อมดึงดูดใจให้ผู้คนย้ายถิ่นเข้าไปอยู่มากกว่าท้องถิ่นที่มีสภาพแวดล้อมแห้งแล้ง และขาดแคลนทรัพยากร

๒. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจท้องถิ่นใดมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ดี และมีอาชีพที่หลากหลายทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรมการค้าและบริการย่อมทำให้ประชากรพากันเข้าไปประกอบอาชีพเป็นจำนวนมาก เป็นการเพิ่มรายได้ยกฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของตนเองและครอบครัวให้สูงขึ้น เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๓. ปัจจัยด้านความปลอดภัย ถ้าท้องถิ่นใดมีภัยอันตรายต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่น การจลาจล สงคราม โรคระบาด โจรผู้ร้าย หรือภัยธรรมชาติ ย่อมทำให้ประชากรอพยพย้ายถิ่นเพื่อไปหาแหล่งที่อยู่ใหม่ที่ให้ความปลอดภัยมากกว่า

ผลกระทบที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐาน

๑. ปัญหามลพิษ เช่น น้ำเสีย อากาศเป็นพิษ

๒. ปัญหาการจราจรติดขัด

๓. ปัญหาชุมชนแออัด

๔. ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในท้องถิ่น

๕. ปัญหาการว่างงาน

ที่มา : เอกรินทร์ สี่มหาศาล และคณะ. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.๕. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์

ภาพบ้านเรือนบริเวณริมแม่น้ำ

ภาพบ้านและอาคารตึกสูงบริเวณในเมือง

ภาพบ้านเรือนที่ตั้งอยู่ไกลจากเส้นทางคมนาคม

ภาพบ้านเรือนบริเวณใกล้ชายฝั่งทะเล

แบบประเมินการวาดภาพ

คำชี้แจง: ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนในการวาดภาพ **“การตั้งถิ่นฐาน”** ในขณะปฏิบัติงาน โดยใส่ ✓ ลงในช่อง ☐

เลขที่	ชื่อ – สกุล	ระดับคะแนน					รวมคะแนน (๕)	ระดับคุณภาพ			
		๕	๔	๓	๒	๑		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

คะแนน	ระดับคุณภาพ
๕	ดีมาก
๔	ดี
๓	พอใช้
๑-๒	ปรับปรุง

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนการวาดภาพ

เกณฑ์การให้คะแนน				
๕	๔	๓	๒	๑
- ถูกต้องตามที่กำหนด - รูปแบบแปลกใหม่น่าสนใจ - ขนาดเหมาะสม - สีสันสวยงาม - สัมพันธ์กับเนื้อหา	- รูปแบบแปลกใหม่น่าสนใจ - ขนาดเหมาะสม - สีสันสวยงาม - สัมพันธ์กับเนื้อหา	- ขนาดเหมาะสม - สีสันสวยงาม - สัมพันธ์กับเนื้อหา	- สีสันสวยงาม - สัมพันธ์กับเนื้อหา	- สัมพันธ์กับเนื้อหา

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

ชื่อ-นามสกุล / คุณลักษณะ (คะแนน)	การปฏิบัติตามข้อตกลง ๑๒ คะแนน	ความร่วมมือ ๑๒ คะแนน	ความกล้าแสดงออก ๘ คะแนน	ความเรียบร้อย ๘ คะแนน	รวม ๔๐ คะแนน
๑.					
๒.					
๓.					
๔.					
๕.					
๖.					
๗.					
๘.					
๙.					
๑๐.					

คะแนนรวม .....คะแนน

บันทึกความเห็นเพิ่มเติม .....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

การสรุปผลการประเมิน

๓๑ - ๔๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับดีมาก
๒๑ - ๓๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับดี
๑๑ - ๒๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับปานกลาง
๐ - ๑๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับที่ต้องปรับปรุง

แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ
แผนการเรียนรู้ที่ ๔ การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน

กลุ่มที่ / คุณลักษณะ (คะแนน)	ความกระตือรือร้นในการทำงาน ๑๒ คะแนน	การมีส่วนร่วมในการทำงาน ๑๖ คะแนน	ระยะเวลาการทำงาน ๘ คะแนน	วางแผนการทำงาน ๔ คะแนน	รวม ๔๐ คะแนน
๑.					
๒.					
๓.					
๔.					
๕.					
๖.					
๗.					
๘.					

คะแนนรวม .....คะแนน

บันทึกความเห็นเพิ่มเติม .....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

การสรุปผลการประเมิน

๓๑ - ๔๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับดีมาก
๒๑ - ๓๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับดี
๑๑ - ๒๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับปานกลาง
๐ - ๑๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับที่ต้องปรับปรุง

การผ่านเกณฑ์

เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมกลุ่ม

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				น้ำหนักจุดเน้น
	๔	๓	๒	๑	
๑. ความกระตือรือร้นในการทำงาน	มีความตั้งใจต้องการทำงานให้เกิดผลดี ขวนขวายช่วยงานอย่างสม่ำเสมอ	มีความตั้งใจต้องการทำงานให้เกิดผลดี	มีความตั้งใจต้องการทำงานให้เกิดผลดีเป็นบางครั้ง	ไม่ตั้งใจทำงาน	๓
๒. การมีส่วนร่วมในการทำงาน	ให้ความร่วมมือกับทุกคนในกลุ่มเป็นอย่างดีมีความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี	ให้ความร่วมมือกับทุกคนในกลุ่มเป็นอย่างดี	ให้ความร่วมมือเป็นบางครั้ง	ไม่ให้การร่วมมือในการทำงานกลุ่ม	๔
๓. ระบบการทำงาน	มีการกำหนดบทบาทแบ่งหน้าที่อย่างเป็นระบบและปฏิบัติหน้าที่อย่างครบถ้วนสมบูรณ์	มีการกำหนดบทบาทแบ่งหน้าที่อย่างเป็นระบบและปฏิบัติตามหน้าที่	มีการกำหนดบทบาทแบ่งหน้าที่การทำงาน	ไม่มีการแบ่งหน้าที่ในกลุ่ม	๑
๔. การวางแผนการทำงาน	มีการวางแผนการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มทุกคนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีทุกครั้ง	มีการวางแผนการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มทุกครั้ง	มีการวางแผนการทำงานร่วมกันเป็นบางครั้ง	ไม่มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน	๒

การกำหนดน้ำหนักการประเมินกระบวนการทำงาน

๑. ความกระตือรือร้นในการทำงาน น้ำหนัก ๓
๒. การมีส่วนร่วมในการทำงาน น้ำหนัก ๔
๓. ระบบการทำงาน น้ำหนัก ๑
๔. การวางแผนการทำงาน น้ำหนัก ๒

การประเมินผลรวม มีระดับคุณภาพดังนี้

คะแนน ๓๑-๔๐ คะแนน หมายถึง ดีมาก
คะแนน ๒๑-๓๐ คะแนน หมายถึง ดี
คะแนน ๑๑-๒๐ คะแนน หมายถึง พอใช้
คะแนน ๐-๑๐ คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง

แบบประเมินแผนผังความคิด

ชื่อ-สกุล / คุณลักษณะ (คะแนน)	เนื้อหา ๒๑ คะแนน	รูปแบบ ๑๖ คะแนน	ความสวยงาม/สร้างสรรค์ ๔ คะแนน	เวลา ๘ คะแนน	รวม ๔๐ คะแนน
๑.					
๒.					
๓.					
๔.					
๕.					
๖.					
๗.					
๘.					
๙.					
๑๐.					

คะแนนรวม .....คะแนน

บันทึกความเห็นเพิ่มเติม .....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

การสรุปผลการประเมิน

๓๑ - ๔๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับดีมาก
๒๑ - ๓๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับดี
๑๑ - ๒๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับปานกลาง
๐ - ๑๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับที่ต้องปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานแผนภาพความคิด

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				น้ำหนักจุดเน้น
	๔	๓	๒	๑	
๑. เนื้อหา	ข้อมูลครบถ้วนทุกประเด็น หลากหลาย ถูกต้อง สมบูรณ์ ชัดเจน	มีข้อมูลที่ขาดไปเพียง ๑-๒ ประเด็น	ดำเนินการค้นคว้าข้อมูลที่ต้องการได้เพียงบางส่วน	มีข้อมูลค้นคว้าไม่ตรงประเด็น	๔
๒. รูปแบบ	รูปแบบภาพแผนที่ความคิดมีประเด็นหลัก ประเด็นรอง และประเด็นย่อย อย่างชัดเจน เข้าใจได้ง่าย	ขาดไปเพียง ๑-๒ ประเด็น ขาดองค์ประกอบของรูปแบบภาพแผนที่ความคิด	ขาดองค์ประกอบของรูปแบบภาพแผนที่ความคิด มากกว่า ๒ ประเด็น	รูปแบบภาพแผนที่ความคิดไม่ตรงประเด็น	๓
๓. ความสวยงาม/สร้างสรรค์	รูปแบบสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์นำเสนอรูปแบบแปลกใหม่ ไม่ซ้ำแบบใคร	รูปแบบสวยงาม ซ้ำรูปแบบกับบุคคลอื่น	ผลงานมีความประณีตละเอียดอ่อนเพียงจุดเดียว	ผลงานไม่มีความประณีตละเอียดอ่อนทุกจุด	๒
๔. เวลา	เสร็จทันเวลา ผลงาน สมบูรณ์ สวยงาม	เสร็จไม่ทันเวลา ลงานสมบูรณ์ สวยงาม	เสร็จไม่ทันเวลา ผลงานไม่สมบูรณ์	ทำงานแต่ไม่สำเร็จ	๑

การกำหนดน้ำหนักการประเมินกระบวนการทำงาน

๑. เนื้อหา น้ำหนัก ๔
๒ รูปแบบ น้ำหนัก ๓
๓ ความสวยงาม/สร้างสรรค์ น้ำหนัก ๒
๔. เวลา น้ำหนัก ๑

การประเมินผลรวม มีระดับคุณภาพดังนี้

คะแนน ๓๑-๔๐ คะแนน หมายถึง ดีมาก
คะแนน ๒๑-๓๐ คะแนน หมายถึง ดี
คะแนน ๑๑-๒๐ คะแนน หมายถึง พอใช้
คะแนน ๐-๑๐ คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง

การผ่านเกณฑ์ เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

ประเมินแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑ มีความรักและความภูมิใจในความเป็นชาติ			
	๑.๒ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา			
	๑.๓ แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์			
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๒.๑ ประพฤติตามระเบียบการสอนและไม่ลอกการบ้าน			
	๒.๒ ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อตนเอง			
	๒.๓ ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อผู้อื่น			
๓. มีวินัย	๓.๑ เข้าเรียนตรงเวลา			
	๓.๒ แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ			
	๓.๓ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้อง			
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ			
	๔.๒ มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ			
	๔.๓ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล			
๕. เป็นอยู่พอเพียง	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด			
	๕.๒ ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า			
	๕.๓ ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน			

ประเมินแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	๖.๑ มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
	๖.๒ มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ			
๗. รักความเป็นไทย	๗.๑ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย			
	๗.๒ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย			
๘. มีจิตสาธารณะ	๘.๑ รู้จักการให้เพื่อส่วนรวมและเพื่อผู้อื่น			
	๘.๒ แสดงออกถึงการมีน้ำใจหรือการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น			
	๘.๓ เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

สมรรถนะผู้เรียน ๕ ด้าน

คำชี้แจง : ให้**ผู้สอน** สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะที่ประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสามารถในการสื่อสาร			
๑.๑ มีความสามารถในการรับ-ส่งสาร			
๑.๒ ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม			
๑.๓ ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม			
๒. ความสามารถในการคิด			
๒.๑ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อสร้างองค์ความรู้			
๒.๒ มีความสามารถในการคิดเป็นระบบเพื่อสร้างองค์ความรู้			
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา			
๓.๑ แก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล			
๓.๒ แสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา			
๓.๓ ตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น			
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต			
๔.๑ ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความสัมพันธ์อันดี			
๔.๒ มีวิธีแก้ไขความขัดแย้งอย่างเหมาะสม			
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี			
๕.๑ เลือกใช้ข้อมูลในการพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม			
๕.๒ เลือกใช้ข้อมูลในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ ชื่อแผน ธรรมชาติกับสังคมไทย เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

สิ่งแวดล้อมในประเทศไทยที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มนุษย์สร้างขึ้นและก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านบวกและด้านลบ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

ในกิจกรรมที่ให้นักเรียนเสนอแนะแนวทางการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม นอกจากจะทำกิจกรรมในใบงานแล้ว ครูอาจจะให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง เช่น การนำต้นไม้มาปลูกและช่วยกันดูแลซึ่งอาจจะเป็นรายคนหรือเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม

แนวทางในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ ครูควรเตรียมสิ่งต่อไปนี้ให้พร้อม

๑. การเตรียมสื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- ๑.๑ ภาพสิ่งแวดล้อม
- ๑.๒ ใบความรู้
- ๑.๓ ใบงาน
- ๑.๓ หนังสือเรียน

๒. ใบงาน/ใบความรู้/ใบกิจกรรม

ใบงานที่ ๐๑-๐๓

๓. การวัดและประเมินผล

- ๓.๑ ประเมินผลงานวาดภาพ
- ๓.๒ ประเมินทักษะ
- ๓.๓ สังเกตพฤติกรรม
- ๓.๔ ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ ธรรมชาติกับสังคมไทย
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นนำ	๑. ให้นักเรียนดูภาพแล้วร่วมกันตอบคำถาม
ขั้นสอน	๒. แบ่งนักเรียน ๕ กลุ่ม จับฉลาก ศึกษาใบความรู้ ดังนี้ - สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ - สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม - สิ่งแวดล้อมความก้าวหน้าด้านวิทยาการ - ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม - ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม ๓. ทำใบงานที่ ๐๑ แผนผังความคิด และนำเสนอผลงานหน้าชั้น ๔. นักเรียนจับคู่ทำใบงานที่ ๐๒ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม ๕. ทำใบงานที่ ๐๓ แนวทางการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
ขั้นสรุป	๖. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ธรรมชาติกับสังคมไทย
การวัดและประเมินผล	ตรวจผลงาน ใบงานที่ ๐๑ - ๐๓ ประเมินการทำงานกลุ่ม สังเกตพฤติกรรม ประเมินทักษะคิดวิเคราะห์ ประเมินทักษะการนำเสนอผลงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ ธรรมชาติกับสังคมไทย

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

- สิ่งแวดล้อมในแต่ภูมิภาคที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มนุษย์สร้างขึ้นและก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านบวกและด้านลบ
- สร้างสรรค์งานวาดภาพตามจินตนาการ

จุดประสงค์

ความรู้

๑. บอกความหมายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมในภูมิภาคของตนเองได้

๒. อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้

๓.บอกผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้

ทักษะ

๑. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางสังคมในภูมิภาค

๒. กระบวนการทำงานกลุ่ม

๓. กระบวนการปฏิบัติงาน

คุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้

๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำ

๑. ครูนำภาพสิ่งแวดล้อมในแต่ภูมิภาคให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และตอบคำถาม

- ภาพที่นักเรียนเห็นเป็นภาพอะไร เป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต สิ่งใดเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ สิ่งใดที่มนุษย์สร้างขึ้น

๒. ให้นักเรียนยกตัวอย่างสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

๓. ครูอธิบายเชื่อมโยงจากสิ่งที่นักเรียนตอบคำถามเพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่าสิ่งแวดล้อมนั้นแบ่งเป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นซึ่งมีความสัมพันธ์กันเพราะมนุษย์ต้องพึ่งพาอาศัยสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิต

ขั้นสอน

ชั่วโมงที่ ๒

๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มคละชั้นตามความเหมาะสม จำนวน ๕ กลุ่ม แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

กลุ่มที่ ๒ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม

กลุ่มที่ ๓ สิ่งแวดล้อมทางความก้าวหน้าด้านวิทยาการ

กลุ่มที่ ๔ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม

กลุ่มที่ ๕ ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม

ชั่วโมงที่ ๓

๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปเนื้อหาจากใบความรู้เป็นแผนผังความคิด ในใบงานที่ ๐๑ ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน

๖. จับคู่นักเรียนมอบหมายใบงานที่ ๐๒ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางสังคม

๗. ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๐๓ แนวทางการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

ขั้นสรุป

๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ธรรมชาติกับสังคมไทยแล้วบันทึกลงในสมุด

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. ภาพสิ่งแวดล้อม

๒. ใบความรู้

๓. ใบงาน

๔. หนังสือเรียน

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. ตรวจผลงานตามใบงานที่ ๐๑,๐๒

๒. ภาพสิ่งแวดล้อมตามใบงานที่ ๐๓

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินความรู้

๒. ประเมินทักษะ

๓. ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิธีการ

๑. การสังเกต

๒. ตรวจผลงานตามใบงานที่ ๐๑,๐๒

๓. ภาพสิ่งแวดล้อมใบงานที่ ๐๓

เครื่องมือ ๑

๑. แบบประเมินทักษะ

๒. แบบสังเกตพฤติกรรม

เกณฑ์การประเมิน

ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดในแบบประเมิน

ใบงานที่ ๐๑
สิ่งแวดล้อมในภูมิภาค

☆☆☆☆☆ | ป ๕.๒/ผ ๕-๐๑

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

กลุ่มที่ ๒ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม

กลุ่มที่ ๓ สิ่งแวดล้อมทางความก้าวหน้าด้านวิทยาการ

กลุ่มที่ ๔ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม

กลุ่มที่ ๕ ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม

๒. สรุปความรู้เป็นแผนผังความคิด

๓. ตัวแทนนำเสนอผลงาน

เรื่อง.....

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒
สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางสังคม

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนจับคู่

๒. ให้นักเรียนร่วมกันจำแนกสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม

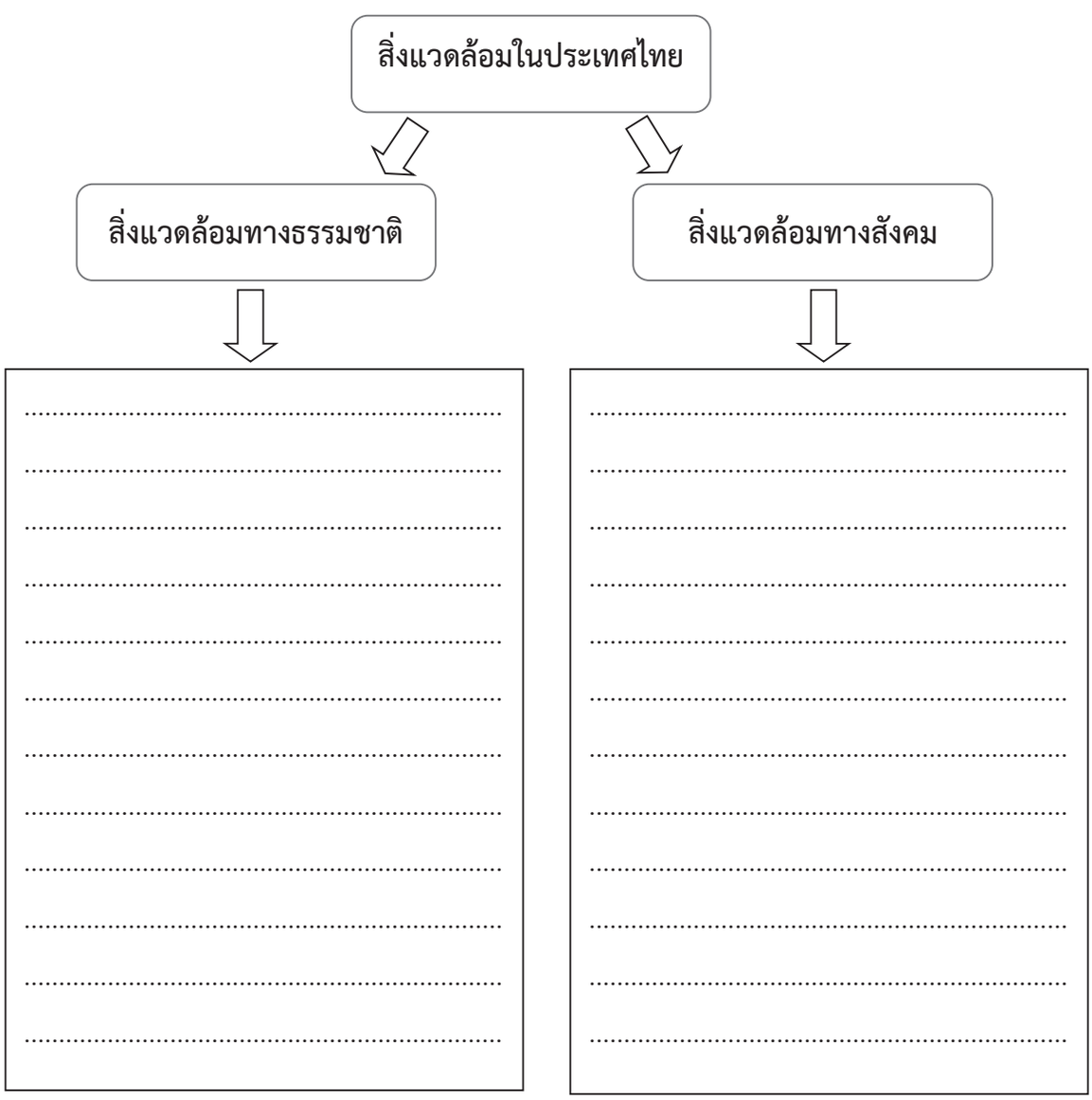

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

☆☆☆☆☆ ป ๕.๒/ผ ๕-๐๓

ใบงานที่ ๐๓
แนวทางการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนเขียนแนวทางการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

๒. วาดภาพประกอบ พร้อมระบายสีสวยงาม

แนวทางการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

กลุ่มที่ ๑

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (Natural environment) สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า อากาศ ดิน น้ำ มนุษย์ สิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมอื่นประกอบ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย

- สิ่งที่มีชีวิต (Biotic Environment) หรือเรียกว่าสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ (Biological Environment) เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติมีคุณสมบัติเฉพาะตัวของสิ่งที่มีชีวิต เช่น พืช สัตว์ มนุษย์

- สิ่งที่ไม่มีชีวิต (Abiotic Environment) หรือ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ อาจจะมองเห็นหรือมอง ไม่เห็น เช่น แร่ธาตุ อากาศ เสียง

สาระสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในประเทศไทย

๑. โครงสร้างทางธรณีวิทยา

- การดันตัวของเปลือกโลก ทำให้เกิดการโค้ง โก่ง งอ ปรากฏเป็นเทือกเขาต่าง ๆ โดยเฉพาะในเขตภาคเหนือและภาคตะวันตก

- การยุบตัวของแผ่นดิน ทำให้เกิดที่ราบระหว่างภูเขา เช่น แอ่งแม่สะเรียง แอ่งแม่ฮ่องสอน

- การทับถมของเศษหิน ดิน กรวดทราย ตะกอนน้ำพาและตะกอนทะเลเป็นระยะเวลานาน ประกอบกับการยกตัวสูงขึ้นของแผ่นดินทำให้เกิดเป็นที่ราบ ซึ่งนับวันจะขยายเป็นบริเวณกว้างมากขึ้น เช่น บริเวณที่ราบภาคกลาง

๒. ภูมิประเทศ

- เกิดจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางธรณีวิทยา ร่วมกับกระบวนการทางธรรมชาติ

- ลักษณะภูมิประเทศที่ปรากฏในประเทศไทย จำแนกเป็น

ภูเขา มีความสูง ๒๐๐ เมตรขึ้นไป มีลักษณะเป็นภูเขาโดด ทิวเขา และเทือกเขา พบมากในภาคเหนือและภาคตะวันตก

ที่ราบสูง พบบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีระดับความสูงแยกจากที่ราบภาคกลาง ที่ดอน และที่ราบภาคตะวันออกอย่างชัดเจน

ที่ราบ มีความสูงน้อยกว่า ๑๐๐เมตร มีลักษณะเป็นที่ราบพบเป็นบริเวณกว้างในภาคกลาง

นอกจากนี้ยังพบภูมิประเทศแบบ**ที่ลุ่ม ชายฝั่งทะเล**และ**เกาะ**

๓. ดิน

- ปัจจัยควบคุม ได้แก่ วัตถุต้นกำเนิดดิน ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ พืชพันธุ์ และระยะเวลา

- ประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้น จึงมีสภาพอากาศร้อนและมีฝนตกชุก ส่งผลให้ดินสลายตัวอย่างรวดเร็ว แร่ธาตุในดินจึงถูกชะล้างไปมาก ทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์

- ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก คือ ดินในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำในภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและแอ่งที่ราบระหว่างภูเขาในภาคเหนือ

- ปัญหาดินในประเทศไทย คือ ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ดินถูกบุกรุกทำให้เกิดการพังทลายอย่างรวดเร็ว และการใช้ดินอย่างไม่ถูกวิธี

- แนวทางการอนุรักษ์ดิน เช่น การปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน รักษาบริเวณที่ดินอุดมสมบูรณ์

๔. แหล่งน้ำ

- มีความสัมพันธ์กับภูมิประเทศและภูมิอากาศ

- แหล่งที่มาของน้ำมาจาก ๓ แหล่งสำคัญ ได้แก่ **แหล่งน้ำผิวดิน** เช่น แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึงและทะเลสาบ **แหล่งน้ำใต้ดินหรือน้ำบาดาล** และ**น้ำฝน**

- ปัญหาแหล่งน้ำในประเทศไทย คือ การทำลายป่าไม้ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำ การใช้น้ำอย่างไม่ถูกวิธี เกิดมลพิษทางน้ำ เกิดภาวะการขาดแคลนน้ำ และภาวะน้ำท่วม

- แนวทางการอนุรักษ์น้ำทำได้โดยปลูกป่าเพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำและชะลอการไหลของน้ำ หาวิธีเก็บกักน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ทิ้งขยะหรือสิ่งปฏิกูลลงในแม่น้ำ

๕. ภูมิอากาศ

- ปัจจัยควบคุม ได้แก่ ที่ตั้ง ความใกล้ไกลพื้นดินและพื้นน้ำ ระดับความสูงของพื้นที่ ภูมิประเทศที่กั้นขวาง ลมประจำที่พัดผ่านและพายุ

- อุณหภูมิในประเทศไทย โดยเฉลี่ยมีอุณหภูมิสูงตลอดปีประมาณ ๒๗ องศาเซลเซียส เฉลี่ยสูงสุดประมาณ ๓๒ องศาเซลเซียส และเฉลี่ยต่ำสุดประมาณ ๒๒ องศาเซลเซียส

- ปริมาณน้ำฝนในประเทศไทย ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ โดยเฉลี่ยทั้งประเทศประมาณ ๑,๕๕๐ มิลลิเมตรต่อปี

ภาคใต้เป็นภูมิภาคที่มีปริมาณน้ำฝนมากที่สุด โดยเฉพาะจังหวัดระนอง เนื่องจากภาคใต้มีลักษณะเป็นคาบสมุทรและมีทิวเขาเป็นแกนกลาง จึงสามารถรับลมมรสุมได้ทั้ง ๒ ด้าน

- ฤดูกาล ประเทศไทยแบ่งออกเป็น ๓ ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ยกเว้นภาคใต้ไม่มีฤดูหนาว

- พายุ ที่มีอิทธิพลต่อประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นพายุหมุนเขตร้อน ได้แก่ พายุดีเปรสชัน พายุโซนร้อน และพายุไต้ฝุ่น

๖. พืช ป่าไม้ และสัตว์ป่า

- ปัจจัยควบคุม ได้แก่ ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ น้ำ และดิน

- ป่าไม้ในประเทศไทยแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่

๑. ป่าไม้ไม่ผลัดใบ ประกอบด้วย ป่าดิบชื้น ป่าดิบเขา ป่าดิบแล้ง ป่าสน ป่าพรุ ป่าชายเลน ป่าชายหาด

๒. ป่าไม้ผลัดใบผสม ได้แก่ ป่าเบญจพรรณ

๓. ป่าไม้ผลัดใบ ประกอบด้วย ป่าเต็งรัง และป่าหญ้า

- ปัญหาป่าไม้ในประเทศไทย คือ การถูกบุกรุกทำลายจนมีปริมาณลดลงด้วยสาเหตุต่าง ๆ เช่น การทำไร่เลื่อนลอย การลักลอบตัดไม้

- ปัญหาสัตว์ป่าในประเทศไทย คือ มีปริมาณลดลงอย่างรวดเร็ว จนบางชนิดมีแนวโน้มที่จะสูญพันธ์ ซึ่งมาจากสาเหตุต่ง ๆ เช่น ที่อยู่ถูกบุกรุกทำลาย ถูกล่า ได้รับผลกระทบจากยาฆ่าแมลงหรือมลพิษต่างๆ

- แนวทางการอนุรักษ์พืชพันธ์ ป่าไม้ และสัตว์ป่า เช่น ส่งเสริมให้มีการปลูกป่า สร้างสวนพฤกษศาสตร์ กำหนดเขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

กลุ่มที่ ๒
สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม

สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม คือ สิ่งแวดล้อมที่จับต้องไม่ได้ แต่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบในการดำรงชีวิตของกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกัน เพื่อให้สังคมเกิดความสงบเรียบร้อยและมีความปลอดภัย รวมถึงมีผลทางด้านจิตใจของคนในสังคม ประกอบด้วย

๑. ขนบธรรมเนียม คือ การปฏิบัติตนตามโอกาสต่าง ๆ ที่สังคมยอมรับ ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัยและความนิยมของแต่ละสังคม เช่น การทำบุญตักบาตร การไหว้ การรับประทานอาหาร การแต่งกาย

๒. ประเพณี คือ สิ่งที่สังคมยึดถือปฏิบัติสืบเนื่องต่อกันมา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการจัดกิจกรรมร่วมกัน เช่น ประเพณีการแต่งงาน งานบวช ประเพณีสงกรานต์

๓. เชื้อชาติ ประชากรส่วนใหญ่เป็นเชื้อชาติไทย ส่วนที่เหลือเป็นเชื้อชาติอื่น ๆ ซึ่งมีการกระจายและตั้งถิ่นฐานอยู่ในทั่วทุกจังหวัดของประเทศ โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ติดพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า มอญ จีน เขมร มุสลิม ชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ

๔. ศาสนา ประเทศไทยให้เสรีภาพแก่ประชาชนในการเลือกนับถือศาสนา เพราะทุกศาสนาสอนให้คนเป็นคนดี ทุกคนในสังคมจึงอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๕. ภาษา ใช้ภาษาไทยเป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสาร และในแต่ละภาคของประเทศไทยจะมีภาษาถิ่นที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เช่น ภาษาถิ่นเหนือ ภาษาถิ่นใต้

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

กลุ่มที่ ๓
สิ่งแวดล้อมทางความเจริญด้านวิทยาการ

สิ่งแวดล้อมทางความเจริญด้านวิทยาการ คือ สิ่งแวดล้อมที่สามารถจับต้องได้ สามารถเห็นได้ทั่วไป ซึ่งถูกสร้างขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกสบายและให้เกิดประโยชน์แก่มนุษย์ในการดำรงชีวิต เช่น การคมนาคมขนส่ง การพัฒนาเทคโนโลยี ความเจริญทางด้านวัตถุ ศิลปกรรมและโบราณวัตถุ

๑. การคมนาคมขนส่ง

- ช่วยให้การเดินทาง การติดต่อกันเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ
- มีการปรับปรุงและขยายเส้นทางคมนาคมขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ และอื่น ๆ เช่น สร้างถนนสายใหม่ สร้างทางด่วน ขยายเส้นทางการบิน
- เกิดปัญหาตามมา คือ ความหนาแน่นของการจราจรและมลพิษทางอากาศ

๒. การพัฒนาเทคโนโลยี

- ทำให้ประเทศไทยมีโอกาสแข่งขันกับต่างประเทศมากขึ้นในด้านเศรษฐกิจและอื่น ๆ
- ให้เกิดวิธีการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งสามารถนำมาใช้กับการประกอบอาชีพทั้งในภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้าและบริการ เช่น การใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคน
- เกิดปัญหาตามมา คือ ปัญหาการว่างงานและสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ

๓. ความเจริญทางด้านวัตถุ

- ทำให้มนุษย์เกิดความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต
- เกิดปัญหาตามมา คือ ทรัพยากรเสื่อมโทรมและหมดไป

๔. ศิลปกรรมและโบราณวัตถุ

- แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองและเอกลักษณ์ของประเทศชาติ
- โบราณสถานและโบราณวัตถุต่าง ๆ เช่น วัด โบสถ์ เครื่องลายคราม เครื่องปั้นดินเผา พระพุทธรูปสมัยต่างๆ ถือเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของประเทศไทย

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

กลุ่มที่ ๔
ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม

๑. การประกอบอาชีพ การประกอบอาชีพต่าง ๆ มักจะเป็นไปตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น

- คนที่อยู่บริเวณป่าเขา มักจะประกอบอาชีพหาของป่า ล่าสัตว์ ทำเหมืองแร่ ทำอุตสาหกรรมไม้แปรรูป
- คนที่อยู่บริเวณที่ราบลุ่ม มักประกอบอาชีพเพาะปลูก
- คนที่อยู่บริเวณริมน้ำหรือชายทะเล มักประกอบอาชีพประมง ทำนาเกลือ

๒. การตั้งถิ่นฐานของประชากร สมัยก่อนคนต้องพึ่งพาอาศัยน้ำจากแหล่งน้ำในการดำรงชีวิต จึงมักตั้งบ้านเรือนอยู่ริมน้ำ รู้จักปลูกสร้างบ้านที่เหมาะสมกับสภาพภูมิศาสตร์ เช่น บ้านยกพื้นสูงเพื่อป้องกันน้ำท่วม หลังคามีจั่วสูงเพื่อระบายน้ำเวลาฝนตก และให้อากาศถ่ายเทได้สะดวกเหมาะกับภูมิอากาศที่ร้อน

๓. วัฒนธรรมและประเพณี เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของผู้คนในแต่ละท้องถิ่น เช่น ด้านการแต่งกาย อาหารการกิน ความเชื่อ โดยผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่มีอากาศหนาวเย็น มักแต่งกายด้วยเสื้อผ้าหนา ๆ รับประทานอาหารที่ให้พลังงานแก่ร่างกาย

ส่วนประเพณีต่าง ๆ จะขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสภาพพื้นที่แห้งแล้ง จึงมีประเพณีบุญบั้งไฟเป็นการบวงสรวงเทวดาเพื่อขอฝน

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

กลุ่มที่ ๕
ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม

๑. การอพยพย้ายถิ่นฐาน

ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่เดิมลดน้อยลง ทำให้การเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ได้ผลผลิตน้อยลง รวมถึงมีความต้องการพื้นที่ทำกินเพิ่มขึ้น เพราะจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น ประกอบกับความสะดวกสบายของการคมนาคมขนส่ง และรายได้ที่มั่นคงมากกว่าการทำเกษตรกรรมในพื้นที่เดิม จึงส่งผลให้เกิดการอพยพออกจากถิ่นฐานเดิมไปสู่แห่งใหม่

๒. การพัฒนาไม่ยั่งยืน

จากการที่ประชากรวัยทำงานส่วนใหญ่มีการอพยพเข้าสู่เมืองหลวงเป็นจำนวนมาก ทำให้ชุมชนเดิมเหลือเพียงผู้สูงอายุและเด็ก จึงทำให้การพัฒนาชุมชนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ประกอบกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเดิมเสื่อมโทรมและลดน้อยลง ขาดบุคลากรในการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทำให้กลายเป็นพื้นที่เสื่อมโทรมในที่สุด เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมของชุมชน

๓. ปริมาณทรัพยากรธรรมชาติลดน้อยลง

เมื่อจำนวนประชากรในประเทศเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการพัฒนาด้านเทคโนโลยี และการเติบโตของอุตสาหกรรม จึงมีการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและฟุ่มเฟือย อีกทั้งยังขาดการควบคุมและดูแลอย่างมีประสิทธิภาพจึงส่งผลให้ปริมาณทรัพยากรธรรมชาติน้อยลง

๔. เกิดความเสื่อมโทรม

- ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เนื่องจากการนำเทคโนโลยีและวิธีการสมัยใหม่มาใช้ เช่น การใช้ยาฆ่าแมลง ปุ๋ยเคมีในกระบวนการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ทำให้ดินขาดธาตุอาหารและเกิดความเสื่อมโทรม การปล่อยน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมและบ้านเรือนโดยไม่มีการบำบัด ทำให้น้ำเน่าเสีย การปล่อยควันพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมและยานยนต์ ทำให้อากาศเป็นพิษ

- ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมทางสังคม เนื่องจากมลพิษที่เกิดขึ้น ส่งผลให้สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นและโบราณสถานอันเป็นเอกลักษณ์ของประเทศชาติ เช่น วัด เจดีย์ พระธาตุ เกิดความเสียหาย ชำรุด และเสื่อมโทรม

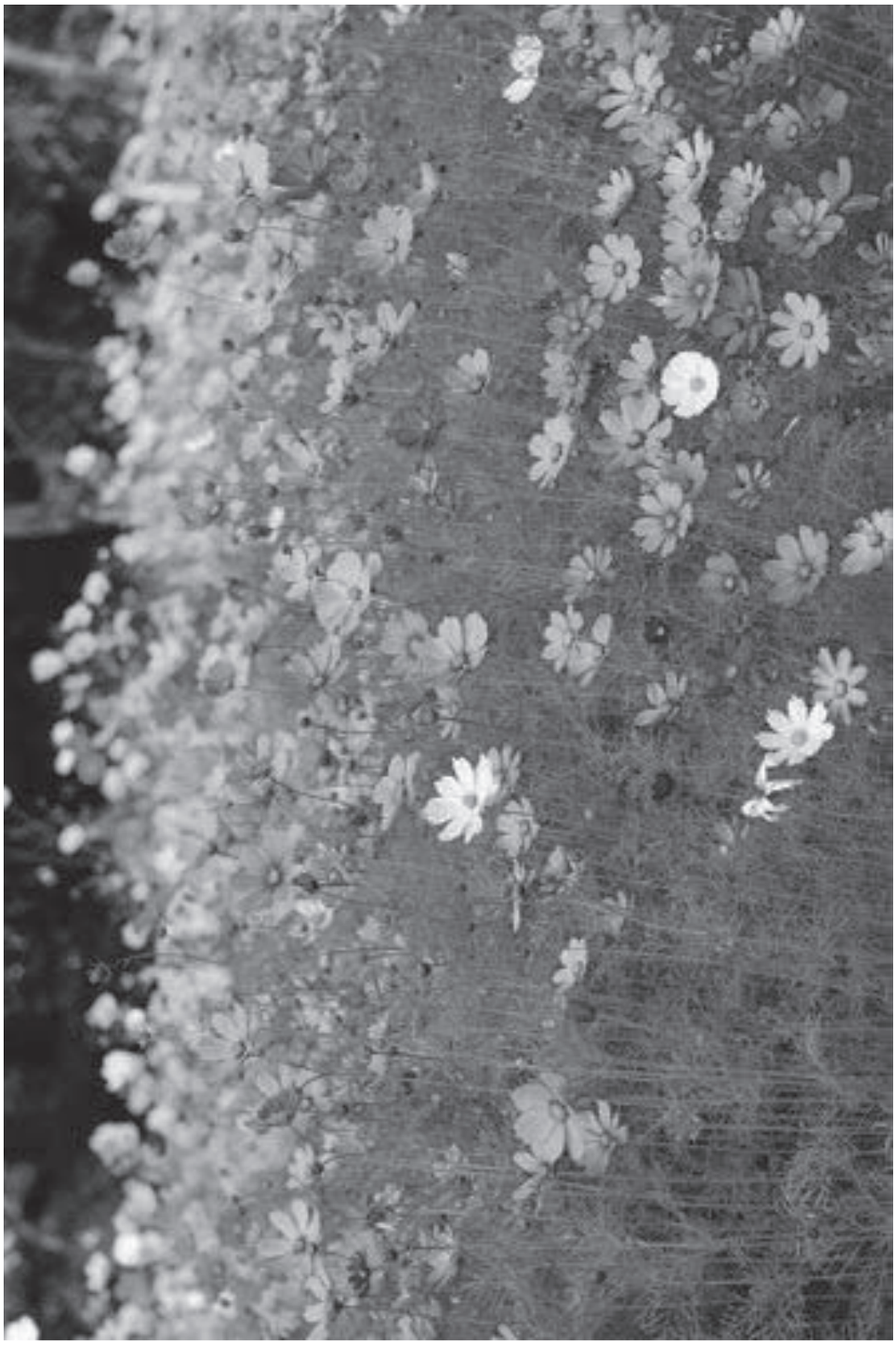

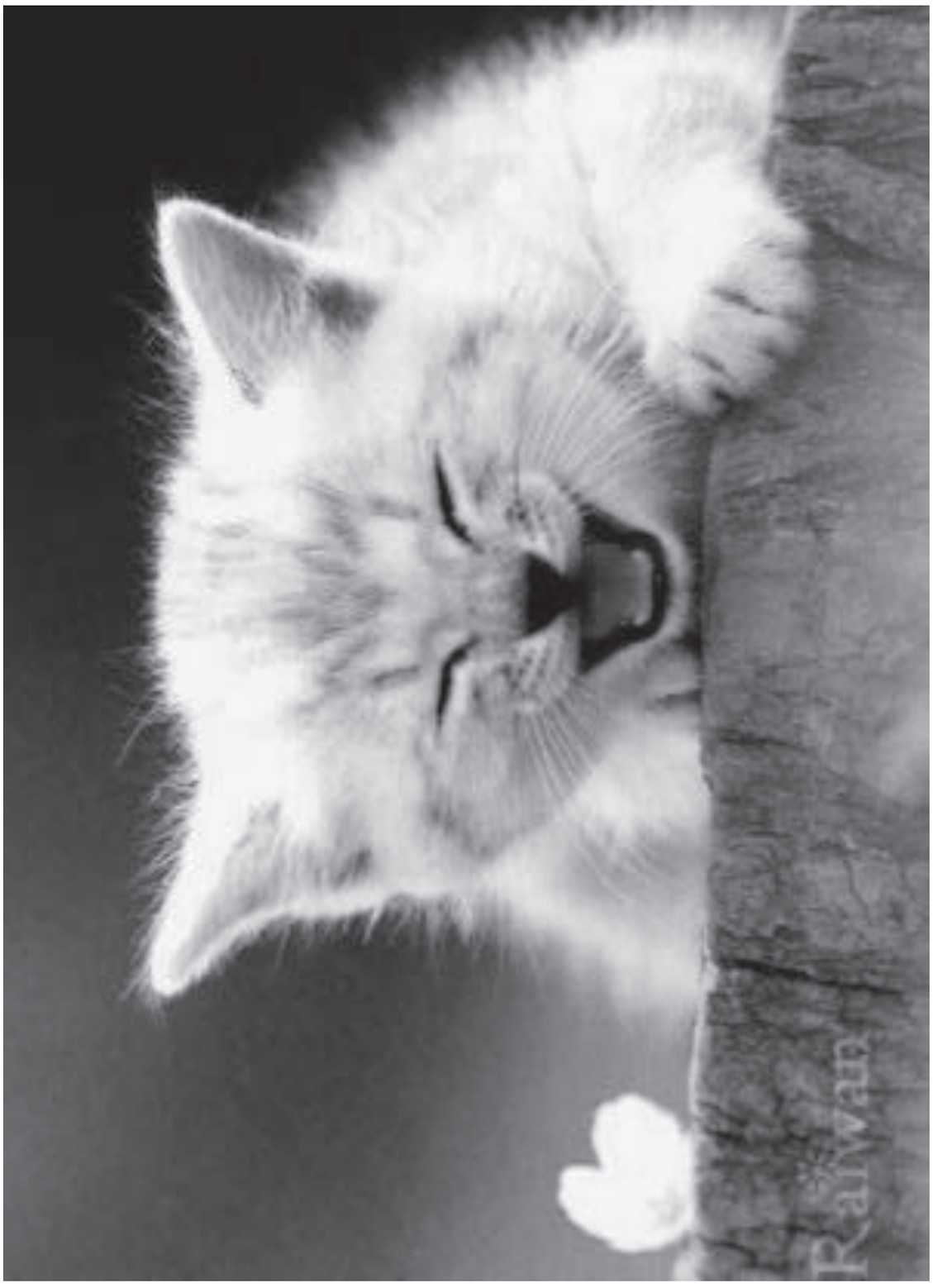

Mashable

แบบประเมินแผนผังความคิด

ชื่อ-สกุล / คุณลักษณะ (คะแนน)	เนื้อหา ๑๒ คะแนน	รูปแบบ ๑๖ คะแนน	ความสวยงาม/สร้างสรรค์ ๘ คะแนน	เวลา ๘ คะแนน	รวม ๔๐ คะแนน
๑.					
๒.					
๓.					
๔.					
๕.					
๖.					
๗.					
๘.					
๙.					
๑๐.					

คะแนนรวม .....คะแนน

บันทึกความเห็นเพิ่มเติม .....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

การสรุปผลการประเมิน

๓๑ - ๔๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับดีมาก
๒๑ - ๓๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับดี
๑๑ - ๒๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับปานกลาง
๐ - ๑๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับที่ต้องปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานแผนภาพความคิด

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				น้ำหนักจุดเน้น
	๔	๓	๒	๑	
๑. เนื้อหา	ข้อมูลครบถ้วนทุกประเด็น หลากหลาย ถูกต้อง สมบูรณ์ ชัดเจน	มีข้อมูลที่ขาดไปเพียง ๑-๒ ประเด็น	ดำเนินการค้นคว้าข้อมูลที่ต้องการได้เพียงบางส่วน	มีข้อมูลค้นคว้าไม่ตรงประเด็น	๔
๒. รูปแบบ	รูปแบบภาพแผนที่ความคิดมีประเด็นหลัก ประเด็นรองและประเด็นย่อยอย่างชัดเจน เข้าใจได้ง่าย	ขาดไปเพียง ๑-๒ ประเด็น ขาดองค์ประกอบของรูปแบบภาพแผนที่ความคิด	ขาดองค์ประกอบของรูปแบบภาพแผนที่ความคิด มากกว่า ๒ ประเด็น	รูปแบบภาพแผนที่ความคิดไม่ตรงประเด็น	๓
๓. ความสวยงาม/สร้างสรรค์	รูปแบบสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์นำเสนอรูปแบบแปลกใหม่ ไม่ซ้ำแบบใคร	รูปแบบสวยงาม ซ้ำรูปแบบกับบุคคลอื่น	ผลงานมีความประณีตละเอียดอ่อนเพียงจุดเดียว	ผลงานไม่มีความประณีตละเอียดอ่อนทุกจุด	๒
๔. เวลา	เสร็จทันเวลา ผลงานสมบูรณ์สวยงาม	เสร็จไม่ทันเวลา ผลงานสมบูรณ์สวยงาม	เสร็จไม่ทันเวลา ผลงานไม่สมบูรณ์	ทำงานแต่ไม่สำเร็จ	๑

การกำหนดน้ำหนักการประเมินกระบวนการทำงาน

๑. เนื้อหา น้ำหนัก ๔
๒ รูปแบบ น้ำหนัก ๓
๓ ความสวยงาม/สร้างสรรค์ น้ำหนัก ๒
๔. เวลา น้ำหนัก ๑

การประเมินผลรวม มีระดับคุณภาพดังนี้

คะแนน ๓๑-๔๐ คะแนน หมายถึง ดีมาก
คะแนน ๒๑-๓๐ คะแนน หมายถึง ดี
คะแนน ๑๑-๒๐ คะแนน หมายถึง พอใช้
คะแนน ๐-๑๐ คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง

การผ่านเกณฑ์ เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

ที่	ชื่อ	รายการประเมิน												รวม ๑๒ คะแนน
		ความรับผิดชอบ			มีความตั้งใจในการทำงาน			ตรงต่อเวลา			ความสะอาดเรียบร้อย			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑														
๒														
๓														
๔														
๕														
๖														
๗														
๘														
๙														
๑๐														
๑๑														
๑๒														
๑๓														
๑๔														
๑๕														

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	=	ดี	ให้ ๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	=	พอใช้	ให้ ๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	=	ปรับปรุง	ให้ ๑	คะแนน

ช่วงคะแนน

๙-๑๒	คะแนน	ดี
๕-๘	คะแนน	พอใช้
๑-๔	คะแนน	ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายกลุ่ม

ลำดับ	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
๒	มีความกระตือรือร้นในการทำงาน			
๓	รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย			
๔	มีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ			
๕	ใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม			
รวม				

กลุ่มที่.....

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ = ดี ให้ ๓ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง = พอใช้ ให้ ๒ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง = ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑-๑๕	ดี
๖-๑๐	พอใช้
๑-๕	ปรับปรุง

ประเมินแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑ มีความรักและความภูมิใจในความเป็นชาติ			
	๑.๒ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา			
	๑.๓ แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์			
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๒.๑ ประพฤติตามระเบียบการสอนและไม่ลอกการบ้าน			
	๒.๒ ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อตนเอง			
	๒.๓ ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อผู้อื่น			
๓. มีวินัย	๓.๑ เข้าเรียนตรงเวลา			
	๓.๒ แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ			
	๓.๓ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้อง			
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ			
	๔.๒ มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ			
	๔.๓ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล			
๕. เป็นอยู่พอเพียง	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด			
	๕.๒ ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า			
	๕.๓ ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน			

ประเมินแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๒	๑	๓
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	๖.๑ มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
	๖.๒ มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ			
๗. รักความเป็นไทย	๗.๑ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย			
	๗.๒ เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย			
๘. มีจิตสาธารณะ	๘.๑ รู้จักการให้เพื่อส่วนรวมและเพื่อผู้อื่น			
	๘.๒ แสดงออกถึงการมีน้ำใจหรือการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น			
	๘.๓ เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

สมรรถนะผู้เรียน ๕ ด้าน

คำชี้แจง : ให้**ผู้สอน** สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะที่ประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสามารถในการสื่อสาร			
๑.๑ มีความสามารถในการรับ-ส่งสาร			
๑.๒ ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม			
๑.๓ ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม			
๒. ความสามารถในการคิด			
๒.๑ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อสร้างองค์ความรู้			
๒.๒ มีความสามารถในการคิดเป็นระบบเพื่อสร้างองค์ความรู้			
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา			
๓.๑ แก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล			
๓.๒ แสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา			
๓.๓ ตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น			
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต			
๔.๑ ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความสัมพันธ์อันดี			
๔.๒ มีวิธีแก้ไขความขัดแย้งอย่างเหมาะสม			
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี			
๕.๑ เลือกใช้ข้อมูลในการพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม			
๕.๒ เลือกใช้ข้อมูลในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้กา × ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะเด่นของภาคกลาง

ก. เป็นศูนย์กลางการค้า

ข. เป็นศูนย์กลางการคมนาคม

ค. เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเล

ง. เป็นพื้นที่เกษตรที่อุดมสมบูรณ์

๒. ลักษณะภูมิประเทศในท้องถิ่นข้อใด สัมพันธ์กับการท่องเที่ยวมากที่สุด

ก. ที่ราบเชิงเขา

ข. ชายฝั่งทะเล

ค. ต้นน้ำลำธาร

ง. ที่ราบลุ่มแม่น้ำ

๓. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะทางสังคมของภูมิประเทศภาคตะวันออก

ก. มีการประกอบอาชีพประมง

ข. มีแหล่งท่องเที่ยวเป็นภูเขาสูง

ค. มีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล

ง. เป็นแหล่งเพาะปลูกผลไม้หลายชนิด

๔. ลักษณะภูมิประเทศของภาคกลางข้อใด มีสภาพของดินส่วนใหญ่เป็นกรดสูง ไม่เหมาะแก่การเพาะปลูก

ก. เขตลานตะพักลำน้ำ

ข. บริเวณที่ราบเชิงเขาและเนิน

ค. เขตภูเขาขอบที่ราบภาคกลาง

ง. เขตที่ราบลุ่มใกล้ชายฝั่งทะเล

๕. ภาคใด มีลักษณะเป็นที่ราบดินตะกอนกว้างใหญ่ เกิดจากการทับถมของดินตะกอนของแม่น้ำเจ้าพระยา

ก. ภาคใต้ ข. ภาคเหนือ

ค. ภาคกลาง ง. ภาคตะวันตก

๖. ภาคตะวันตกและภาคเหนือมีลักษณะภูมิประเทศที่คล้ายกันอย่างไร

ก. มีทิวเขาสูงสลับทุ่งหญ้า

ข. มีทิวเขาสูงสลับที่ราบ

ค. เป็นที่ราบสูงสลับที่ราบ

ง. เป็นที่ราบสูงสลับทุ่งหญ้า

๗. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะภูมิประเทศแบบใด

ก. เป็นภูเขาสูง

ข. เป็นที่ราบลุ่ม

ค. เป็นชายฝั่งทะเล

ง. เป็นที่ราบสูง โคก โนน เนิน

๘. กาแล เป็นลักษณะเฉพาะของบ้านในภาคใด

ก. ภาคใต้

ข. ภาคเหนือ

ค. ภาคกลาง

ง. ภาคตะวันออก

๙. ลักษณะภูมิประเทศที่เป็นทะเล มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพของคนตามข้อใด

ก. ทำสวน

ข. เลี้ยงสัตว์

ค. ทำประมง

ง. ปลูกพืชเมืองหนาว

๑๐. เหตุใดชาวภาคกลางจึงนิยมสร้างบ้านเรือนที่มีใต้ถุนสูงมาก

ก. ป้องกันสัตว์ป่า

ข. ใช้ทำคอกสัตว์

ค. ป้องกันน้ำท่วม

ง. ใช้เก็บผลผลิตทางการเกษตร

เฉลย แบบทดสอบหลังเรียน ชั้น ป.๕ หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ

ข้อ	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐
เฉลย	ค	ข	ข	ง	ค	ข	ง	ข	ค	ค

หน่วยย่อยที่ ๓
ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อย

หน่วยย่อยที่ ๓ ชื่อหน่วยย่อยซึมซาบการเปลี่ยนแปลง

จำนวนเวลาเรียน ๑๐ ชั่วโมง **จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ ๓ แผน**

สาระสำคัญของหน่วย

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและผลที่เกิดจากการปรับเปลี่ยน ดัดแปลงสภาพธรรมชาติจากอดีตถึงปัจจุบันส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคม ก่อให้เกิดวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรมที่เหมาะสม

มาตรฐานและตัวชี้วัด

มฐ. ส ๕.๒ ตัวชี้วัด ป.๕/๒

ง ๑.๑ ตัวชี้วัด ป.๕/๒,๔

ลำดับการเสนอแนวคิดหลัก

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและผลที่
เกิดจากการเปลี่ยนแปลง
⇩
สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับวิถีชีวิต
และการสร้างสรรค์วัฒนธรรม
⇩
การเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ
จากอดีตถึงปัจจุบัน

โครงสร้างของหน่วย

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วย	แผนที่	ชื่อแผน	เวลา	หมายเหตุ
๕	**โลกสวยด้วยมือเรา**	๑.	การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง	๓ ชั่วโมง	
		๒.	อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ	๓ ชั่วโมง	
		๓.	การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน	๒ ชั่วโมง	
		๔.	การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและผลของการเปลี่ยนแปลง	๒ ชั่วโมง	

หน่วยย่อยที่ ๓ ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง
๑๐ ชั่วโมง

แผนที่ ๑
การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม
และผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง
- การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์

แผนที่ ๒
อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
วิถีชีวิตของประชากรในภูมิภาคของตนเองกับการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

แผนที่ ๓
การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน
- การเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในภูมิภาคจากอดีตถึงปัจจุบัน

แผนที่ ๔
การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและผลของการเปลี่ยนแปลง
- การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและผลของการเปลี่ยนแปลง

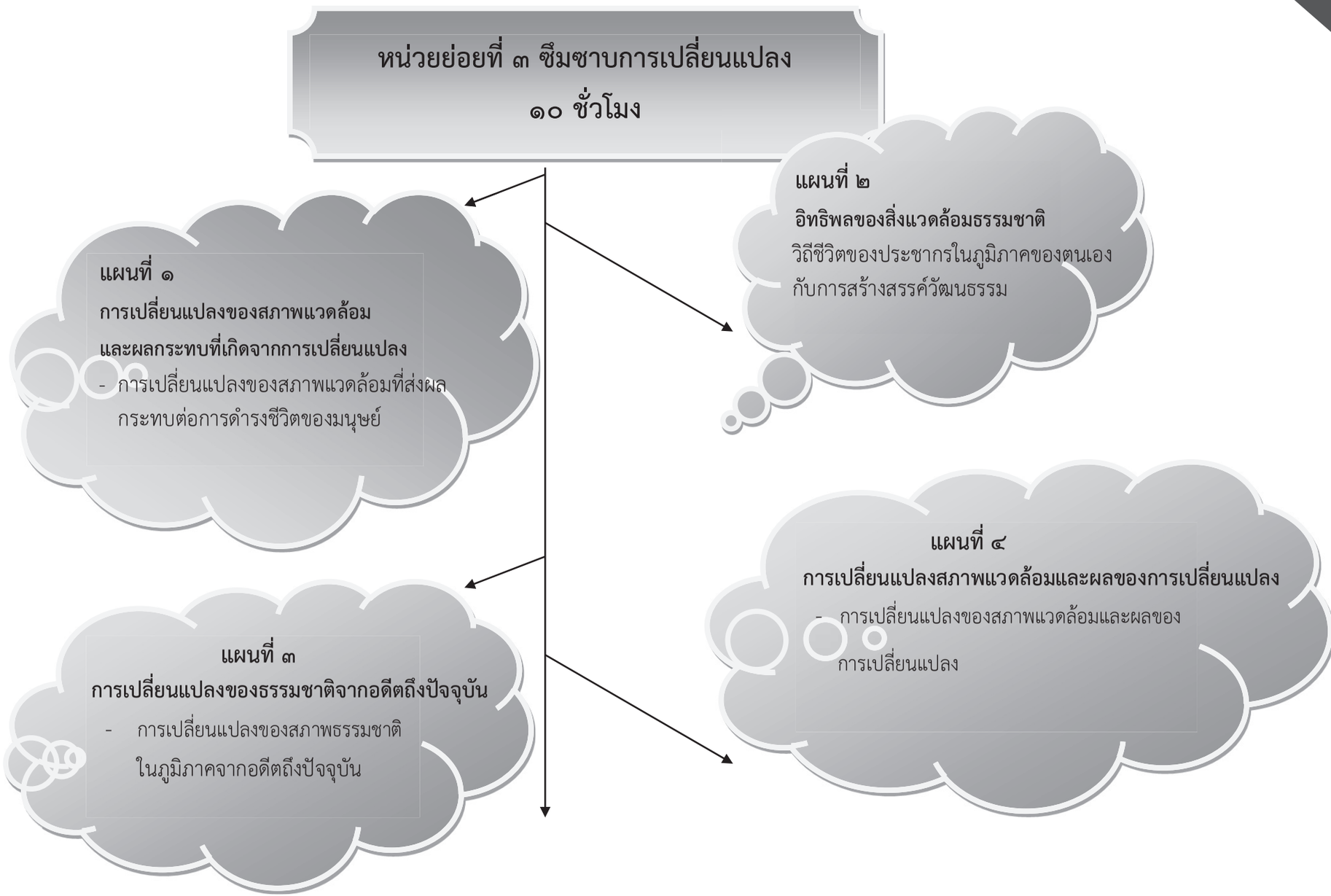

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ชื่อแผนการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมมีสาเหตุจากปัจจัยต่างๆซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูอาจหาภาพสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายมาให้นักเรียนดู เพื่อนักเรียนมีความรู้ในเรื่องภูมิภาคอื่น ๆ มากขึ้น

- ในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมครูอาจให้ผู้เรียนศึกษาเพิ่มเติมจากข่าวหรือสถานการณ์ในปัจจุบันจากสื่อต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เพื่อนักเรียนจะได้มองเห็นถึงสภาพจริง

- การจัดการเรียนรู้ครูต้องเตรียมสิ่งต่อไปนี้

๑. การเตรียมสื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- แบบทดสอบก่อนเรียน
- ใบงาน

๒. ใบงาน/ใบความรู้/ใบกิจกรรม

- ใบงานที่ ๐๑-๐๓

๓. การวัดและประเมินผล

- แบบทดสอบก่อนเรียน
- ตรวจผลงาน

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๓ ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นนำ	๑. นักเรียนดูภาพการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติในแต่ละท้องถิ่นร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงสาเหตุของความแตกต่างของสภาพแวดล้อมในภาพและวิธีการป้องกันแก้ไข เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่การอภิปรายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม
ขั้นสอน	๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่ทำให้สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง แล้วทำใบงาน ที่ ๐๑ “สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ” โดยสืบค้นข้อมูลจากภูมิภาคที่ตนเองอาศัยอยู่ ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน และร่วมกันอภิปรายสรุป ๓. ทำใบงานที่ ๐๒ปัจจัยที่ทำให้สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง ๔. นักเรียนทบทวนความรู้เพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาใหม่ ศึกษาใบความรู้ เรื่อง ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม หลังจากนั้นทำใบงาน ที่ ๐๓
ขั้นสรุป	๕. ร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง
วัดและประเมินผล	ตรวจผลงานใบงานที่ ๐๑,๐๒,๐๓ ประเมินการทำกิจกรรม ทดสอบก่อนเรียน สังเกตการร่วมสนทนา การตรวจผลงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๓ ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

- การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมมีสาเหตุจากปัจจัยต่างๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์
- การเขียนคำประโยคและบรรยายภาพ

จุดประสงค์

ความรู้

๑. บอกลักษณะการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในภูมิภาคได้

๒. บอกผลจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในภูมิภาคได้

ทักษะ

๑. การสังเกต

๒. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์

๓. กระบวนการทำงานกลุ่ม

๔. กระบวนการปฏิบัติ

คุณธรรม จริยธรรม /คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้

๒. มีวินัย

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำ

๑. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

๒. ครูชี้แจงตัวชี้วัดชั้นปี และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. นำภาพการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติในแต่ละท้องถิ่นมาให้นักเรียนดู เช่น

- สภาพภูเขาที่มีต้นไม้อุดมสมบูรณ์และสภาพภูเขาหัวโล้น
- สภาพแม่น้ำลำคลองที่มีน้ำใสสะอาดและสภาพแม่น้ำที่เต็มไปด้วยขยะมูลฝอย

๔. ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นถึงสาเหตุของความแตกต่างของสภาพแวดล้อมในภาพและวิธีการป้องกันแก้ไขครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่าในภูมิภาคที่นักเรียนอาศัยอยู่นั้น มีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเช่น กันซึ่งมีลักษณะการเปลี่ยนแปลง ๒ ลักษณะ คือ

๑) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากธรรมชาติ ๒) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากมนุษย์

ขั้นสอน

๕. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสม แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่ทำให้สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง หลังจากนั้นมอบหมายให้ทำใบงานที่ ๐๑ “สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ” โดยสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของภูมิภาคที่ตนเองอาศัยอยู่

๖. ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน และร่วมกันอภิปรายสรุป

ชั่วโมงที่ ๒

๗. จับคู่นักเรียน ทบทวนความรู้จากการที่นักเรียนศึกษาจากใบความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่ทำให้สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง แล้วมอบหมายให้นักเรียนทำใบงานที่ ๐๒ “ปัจจัยที่ทำให้สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง”

๘. นักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อมูลจากใบงาน

ชั่วโมงที่ ๓

๙. ครูทบทวนความรู้เดิม เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม แล้วเชื่อมโยงไปยังผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

๑๐. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

๑๑. มอบให้นักเรียนทำใบงานที่ ๐๓ เขียนแผนผังความคิด“ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม” ดังนี้

- ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในภูมิภาคของตน

ขั้นสรุป

๑๒. ร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น แล้วบันทึกลงในสมุด

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

- ใบงาน- รูปภาพ
- ใบความรู้

ภาระงาน / ชิ้นงาน

- การตอบคำถาม
- การเขียนแผนผังความคิด
- การจดบันทึก
- การนำเสนอ

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม
ที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์

๒. ประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานกลุ่ม และการสื่อสาร

๓. ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิธีการ

๑. การทดสอบ

๒. การสังเกตการทำงาน

๓. การสนทนาซักถาม

๔. การตอบคำถามในใบงาน

เครื่องมือ

๑. ใบงานที่ ๐๑ – ๐๓

๒. แบบประเมินผลงาน
- แผนผังความคิด

๓. แบบประเมินทักษะ

๔. แบบประเมินคุณธรรม

เกณฑ์การประเมิน

๑. ผลงานมีความถูกต้องร้อยละ ๘๐

๒. ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดในแบบประเมิน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๓ ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

****

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. การอพยพแรงงานในชนบทมักเกิดในช่วงฤดูใดมากที่สุด

ก. ฤดูน้ำหลาก

ข. เริ่มฤดูกาลปลูกข้าว

ค. หลังฤดูกาลเก็บเกี่ยว

ง. ระหว่างฤดูกาลเก็บเกี่ยว

๒. ข้อใดไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้คนอพยพย้ายถิ่นฐาน

ก. ภัยธรรมชาติ

ข. ความยากจน

ค. ความแห้งแล้ง

ง. การจราจรคับคั่ง

๓. ลักษณะภูมิประเทศที่เป็นทะเล มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพของคนตามข้อใด

ก. ทำสวน ข. เลี้ยงสัตว์

ค. ทำประมง ง. ปลูกพืชเมืองหนาว

๔. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสภาพอากาศแห้งแล้ง ฝนไม่ตกตามฤดูกาล ทำให้เกิดประเพณีใด

ก. แห่นางแมว ข. แข่งเรือยาว

ค. แห่เทียนพรรษา ง. ตักบาตรดอกไม้

๕. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่เกิดจากธรรมชาติ

ก. แผ่นดินไหว

ข. น้ำกัดเซาะตลิ่ง

ค. การสร้างเขื่อน

ง. การทรุดตัวของแผ่นดิน

๖. ผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ราบลุ่ม ควรประกอบอาชีพใด

ก. ค้าขาย

ข. เลี้ยงสัตว์

ค. เก็บของป่า

ง. เพาะปลูก

๗. การช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในข้อใด เป็นการช่วยอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร

ก. ป่าไม้

ข. ดิน

ค. แร่ธาตุ

ง. สัตว์ป่า

๘. พิธีสู่ขวัญข้าวเป็นเป็นการสร้างสรรค์วัฒนธรรมของคนภาคใด

ก. ภาคเหนือ

ข. ภาคใต้

ค. ภาคตะวันออก

ง. ภาคกลาง

๙. ประเพณีและวัฒนธรรมใดไม่สอดคล้องกับลักษณะภูมิประเทศในประเทศไทย

ก. สวมใส่เสื้อผ้าที่ผลิตจากขนสัตว์

ข. ใช้สมุนไพรเป็นส่วนประกอบของอาหาร

ค. ประเพณีแข่งเรือในที่ภาคกลาง

ง. ประเพณีขอฝนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑๐. ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมข้อใดไม่ถูกต้อง

ก. การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลเป็นสถานที่ท่องเที่ยว

ข. ประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นตามพื้นที่ที่ราบสูง

ค. การปลูกพืชแบบขั้นบันไดบริเวณเชิงเขา

ง. การปลูกข้าวในพื้นที่ภาคกลาง

เฉลยแบบทดสอบ ก่อนเรียน

ข้อ	ป.๕
๑.	ค
๒.	ง
๓.	ค
๔.	ก
๕.	ค
๖.	ง
๗.	ก
๘.	ง
๙.	ก
๑๐.	ข

ใบงานที่ ๐๑
สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

☆☆☆☆☆ | **ป ๕.๒/ผ ๑-๐๑**

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในภูมิภาคที่ตนเองอาศัยอยู่แล้วบันทึกข้อมูล

๑. ภูมิภาคที่ฉันอาศัยอยู่มีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ดังนี้

.....

.....

.....

๒. จากสภาพแวดล้อมดังกล่าว ทำให้ผู้คนในภูมิภาคของฉันมีลักษณะการดำรงชีวิต ดังนี้

.....

.....

.....

๓. ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติในภูมิภาคของฉัน เป็นดังนี้

๑) ดิน.....

.....

๒) น้ำ.....

.....

๓) ป่าไม้.....

.....

๔) แร่ธาตุ.....

.....

๕) สัตว์ป่า.....

.....

สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒
ปัจจัยที่ทำให้สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง

☆☆☆☆☆ | ป ๕.๒/ผ ๑-๐๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำตัวเลือกที่กำหนดให้เติมใต้ภาพให้สอดคล้อง

ปัจจัยจากธรรมชาติ **ปัจจัยจากมนุษย์**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

☆☆☆☆☆ | ป ๕.๒/ผ ๑-๐๒

ใบงานที่ ๐๓

ผลกระทบจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

คำชี้แจง

ให้นักเรียนวาดแผนผังความคิดผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในภูมิภาค

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ตัวอย่างรูปภาพประกอบการนำเข้าสู่บทเรียน

ภูเขาที่อุดมสมบูรณ์

ภาพภูเขาที่ถูกตัดไม้ทำลายป่า แห้งแล้ง

ภาพแม่น้ำสะอาด

TOURIST

ภาพแม่น้ำสกปรก

ใบความรู้ที่ ๑ (สำหรับนักเรียน)

การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่ทำให้สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง

สภาพแวดล้อม หมายถึง ระบบความสัมพันธ์ของสิ่งทั้งหลายที่แวดล้อมรอบ ๆ ตัวเรา

สภาพแวดล้อมจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา เช่น บริเวณที่อดีตเคยเป็นที่ดอนระดับสูง เมื่อเวลาผ่านไปถูกน้ำฝน น้ำไหล น้ำใต้ดิน ลมพัด และอื่นๆ เข้ากระทำ จนกระทั่งปัจจุบันกลายเป็นที่ราบ หรือบริเวณที่ปกคลุมไปด้วยผืนป่าไม้ตามธรรมชาติ ต่อมาถูกมนุษย์เข้าตัดโค่นและทำลายจนหมดสิ้น จนกลายเป็นภูเขาที่ไม่มีต้นไม้ปกคลุม เป็นต้น

สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติหรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและมีอยู่ก่อน ต่อมาเมื่อมนุษย์ถือกำเนิดขึ้นจึงเข้ามาอาศัยพึ่งพาเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ พร้อมๆ กับการสร้างสภาพแวดล้อมของมนุษย์เองขึ้นมา เรียกว่า**สภาพแวดล้อมทางสังคม** นั่นเอง

การเปลี่ยนแปลงของสิ่งหนึ่งจะเป็นปัจจัยแก่การเปลี่ยนแปลงของสิ่งอื่นต่อไปเรื่อยๆ ดังตัวอย่าง การเปลี่ยนแปลงของป่าไม้ที่ลดลงส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของอากาศทำให้อากาศร้อนขึ้น เมื่ออากาศร้อนก็ทำให้พื้นดินแห้งแล้ง แล้วจะส่งผลให้พืชไม่เจริญเติบโต ทำให้คนขาดรายได้อันจะนำมาซึ่งการย้ายถิ่นไปทำมาหากินในที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์มากกว่าเป็นต้น ดังสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

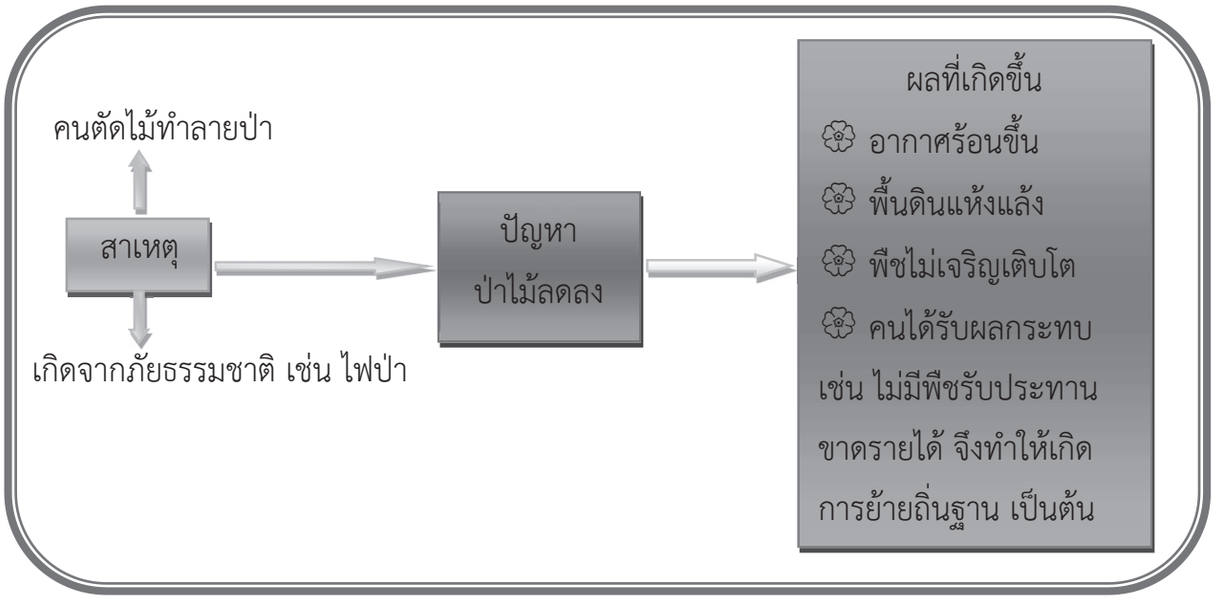

ปัจจัยที่ทำให้สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง

ปัจจุบันสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นต่าง ๆ เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วทั้งนี้เกิดจากปัจจัยที่สำคัญ ๒ ประการได้แก่

ปัจจัยจากธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหวการทรุดตัวของแผ่นดิน น้ำกัดเซาะตลิ่ง ภูเขาไฟระเบิด ดินถล่ม น้ำไหลบ่าหน้าดิน รังสีจากดวงอาทิตย์ การผุพังของสิ่งต่างๆ จากแสงอาทิตย์ การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ เป็นต้น

ปรากฏการณ์สึนามิ

ภูเขาไฟระเบิด

แผ่นดินไหว

ปัจจัยจากมนุษย์ เช่น การสร้างที่อยู่อาศัยการสร้างเขื่อนการนำเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้ในการผลิตการปลูกป่าชายเลน การทำเหมืองแร่ การทำเหมืองหิน การสร้างโรงงาน การสร้างห้างสรรพสินค้า การสร้างโรงแรม การสร้างสถานศึกษา เป็นต้น

การสร้างรีสอร์ทตามภูเขา
เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว

การสร้างบ้านเรือนที่ทันสมัยจนกลายเป็นสังคมเมือง

การสร้างเขื่อน เพื่อกักเก็บน้ำใช้ในการเกษตร
การผลิตกระแสไฟฟ้า

การปลูกป่าชายเลน
เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม

ใบความรู้ที่ ๒ (สำหรับนักเรียน)

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

☺ **ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติ**

การกระทำของมนุษย์มีส่วนสำคัญที่ทำให้สภาพแวดล้อมเสียไปทั้งโดยความจงใจ และความรู้เท่าไม่ถึงการณ์จากกิจกรรมต่างๆ และจากการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้อย่างไม่คำนึงถึงผลเสียที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ตามมามากมาย ดังนี้

๑. มลพิษทางอากาศหรืออากาศเป็นพิษเป็นภาวะของอากาศที่ก่อให้เกิดอันตราย เช่น ไอจาม เคืองตา หายใจไม่ออก เกิดจากเขม่าควัน ฝุ่นละออง ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ซึ่งเกิดการสะสมในปริมาณมาก

๒. มลพิษทางน้ำ หรือน้ำเสียส่วนใหญ่เกิดจากการทิ้งสารพิษลงในแหล่งน้ำ เช่น ขยะ น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม สารเคมีที่ใช้ในการเกษตร ทำให้น้ำเน่าเสียนำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค สัตว์น้ำไม่มีที่อยู่อาศัย

๓. ปัญหาเกี่ยวกับที่ดิน มีหลายประการ ได้แก่ ดินขาดความอุดมสมบูรณ์เพราะการใช้ดินที่ผิดประเภท ดินเน่าเสียเพราะการทิ้งขยะและสารเคมี ดินจืดเพราะขาดปุ๋ยเนื่องจากการปลูกพืชชนิดเดียวกันซ้ำ ๆ ในพื้นที่เดิม

๔. เกิดภัยธรรมชาติร้ายแรงบ่อยครั้ง เช่น สึนามิ โลกร้อน น้ำท่วม แผ่นดินไหว

☺ **ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางสังคม**

๑. เกิดการย้ายถิ่นฐานของคนในสังคม เนื่องจากการลดลงของทรัพยากรธรรมชาติทำให้ต้องไปหาแหล่งที่มีทรัพยากรธรรมชาติมากกว่า ปัญหาทางด้านรายได้และอาชีพ ทำให้ต้องย้ายไปหาถิ่นที่ทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น เกิดภัยธรรมชาติที่ทำให้บ้านเรือน เรือกสวนไร่นา และทรัพย์สินอื่นๆ เสียหายจึงต้องอพยพไปหาที่อยู่ใหม่ปัญหาความปลอดภัยและความเป็นธรรม จึงจำเป็นต้องไปอยู่ในแหล่งที่ให้ความปลอดภัย และมีความเป็นธรรมมากกว่า ปัญหาการขาดแคลนสถานศึกษา ทำให้ต้องย้ายไปหาแหล่งที่มีสถานศึกษาที่สูงกว่าและดีกว่า

๒. เกิดการตั้งถิ่นฐานเนื่องจากท้องถิ่นใดมีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ มีสิ่งแวดล้อมดีมีช่องทางในการทำมาหากินดีกว่าที่อยู่เดิม ก็จะเป็นเหตุจูงใจให้คนท้องถิ่นอื่นเข้ามาอยู่อาศัย หรือ โอกาสด้านการศึกษาและฝึกฝนอาชีพที่ดีกว่าที่อยู่เดิม ความดึงดูดใจในสภาพแวดล้อมและความปลอดภัย ความทันสมัย ความคล่องตัวในการดำรงชีวิต เช่น คนชุมชนชนบทมักจะย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่ในชุมชนเมืองอันเนื่องมาจากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นนั่นเอง

แบบประเมินการตอบคำถาม(ใบงาน๐๑)

ลำดับ	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	เนื้อหา			
๒	การเขียน			
๓	การนำเสนอผลงาน			
รวม				

กลุ่มที่.....

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.. .....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.. .....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนนเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ดี = ๓
พอใช้ = ๒
ปรับปรุง = ๑

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๗-๙	ดี
๔-๖	พอใช้
๑-๓	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนการสรุปองค์ความรู้

ประเด็นประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. เนื้อหา	สรุปองค์ความรู้ได้ครอบคลุม ชัดเจน ถูกต้อง สมบูรณ์ เข้าใจง่าย	สรุปองค์ความรู้ได้ครอบคลุม ชัดเจน ถูกต้อง สมบูรณ์ บางประเด็นและเข้าใจง่าย	สรุปองค์ความรู้ไม่ครอบคลุม ไม่ชัดเจน ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร
๒. การเขียน	- เขียนสะกดคำได้ถูกต้องทุกคำ ตัวอักษรถูกต้องตามอักขรวิธี - สะอาด เรียบร้อย	- เขียนสะกดคำผิด ๑- ๔ ที่ ตัวอักษรถูกต้องตามอักขรวิธีเป็นบางส่วน - มีรอยลบ ขูด ขีด ฆ่า ๑-๓ ที่	- เขียนสะกดคำผิดมากกว่า ๔ ที่ ตัวอักษรถูกต้องตามอักขรวิธีเป็นส่วนน้อย - มีรอยลบ ขูด ขีด ฆ่า มากกว่า ๓ ที่
๓. การนำเสนอผลงาน	- พูดนำเสนอผลงานได้ครอบคลุมทุกประเด็น - น้ำเสียงไพเราะชัดเจน ออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี - ผู้นำเสนอมีบุคลิกภาพที่ดี	- พูดนำเสนอผลงานได้ไม่ครอบคลุมทุกประเด็น - น้ำเสียงชัดเจน ออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธีบางส่วน - ผู้นำเสนอมีบุคลิกภาพดี	- พูดนำเสนอผลงานครอบคลุมประเด็นได้น้อย - น้ำเสียงเบา ออกเสียงตามอักขรวิธีถูกต้องเป็นส่วนน้อย - ผู้นำเสนอมีบุคลิกภาพไม่มั่นใจ

แบบบันทึกคะแนนใบงาน ๐๒

ที่	ชื่อ – สกุล	คะแนน (๑๒)	ระดับคุณภาพ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี = ๓

พอใช้ = ๒

ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๙-๑๒	ดี
๕-๘	พอใช้
๑-๔	ปรับปรุง

แบบประเมินการเขียนแผนผังความคิด

ลำดับ	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	เนื้อหา			
๒	รูปแบบ			
๓	ความสวยงาม/สร้างสรรค์			
รวม				

กลุ่มที่.....

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.. .....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น..... .....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี = ๓

พอใช้ = ๒

ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๗-๙	ดี
๔-๖	พอใช้
๑-๓	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
เนื้อหา	ข้อมูลครบถ้วนทุกประเด็นหลากหลายอง สมบูรณ์ชัดเจนถูกต้อง	มีข้อมูลที่ขาดไปเพียง ๑-๒ ประเด็น	ดำเนินการค้นคว้าข้อมูลที่ต้องการได้เพียงบางส่วน
รูปแบบ	รูปแบบภาพแผนที่ความคิดมีประเด็นหลักประเด็นรองและประเด็นย่อยอย่างชัดเจน เข้าใจได้ง่าย	ขาดไปเพียง ๑-๒ ประเด็น ขาดองค์ประกอบของรูปแบบภาพแผนที่ความคิด	ขาดองค์ประกอบของรูปแบบภาพแผนที่ความคิด มากกว่า ๒ ประเด็น
ความสวยงาม/สร้างสรรค์	รูปแบบสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์นำเสนอรูปแบบแปลกใหม่ไม่ซ้ำแบบใคร	รูปแบบสวยงาม ซ้ำรูปแบบกับบุคคลอื่น	รูปแบบไม่สวยงาม ความคิดสร้างสรรค์น้อยซ้ำกับบุคคลอื่น

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจในการทำงาน			มีความรับผิดชอบ			ตรงต่อเวลา			ความสะอาดเรียบร้อย			รวม ๑๒ คะแนน
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ = ดี ให้ ๓ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง = พอใช้ ให้ ๒ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง = ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๙-๑๒	ดี
๕-๘	พอใช้
๑-๔	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับ	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
๒	มีความกระตือรือร้นในการทำงาน			
๓	รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย			
๔	มีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ			
๕	ใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม			
รวม				

กลุ่มที่.....
๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ = ดี ให้ ๓ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง = พอใช้ ให้ ๒ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง = ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑-๑๕	ดี
๖-๑๐	พอใช้
๑-๕	ปรับปรุง

ประเมินแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑ มีความรักและความภูมิใจในความเป็นชาติ			
	๑.๒ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา			
	๑.๓ แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์			
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๒.๑ ประพฤติตามระเบียบการสอนและไม่ลอกการบ้าน			
	๒.๒ ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อตนเอง			
	๒.๓ ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อผู้อื่น			
๓. มีวินัย	๓.๑ เข้าเรียนตรงเวลา			
	๓.๒ แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ			
	๓.๓ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้อง			
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ			
	๔.๒ มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ			
	๔.๓ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล			
๕. เป็นอยู่พอเพียง	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด			
	๕.๒ ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า			
	๕.๓ ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน			

ประเมินแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน		ระดับคะแนน		
			๓	๒	๑
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	๖.๑	มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
	๖.๒	มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ			
๗. รักความเป็นไทย	๗.๑	มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย			
	๗.๒	เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย			
๘. มีจิตสาธารณะ	๘.๑	รู้จักการให้เพื่อส่วนรวมและเพื่อผู้อื่น			
	๘.๒	แสดงออกถึงการมีน้ำใจหรือการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น			
	๘.๓	เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

แบบประเมิน สมรรถนะผู้เรียน ๕ ด้าน

คำชี้แจง : ให้**ผู้สอน** สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะที่ประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสามารถในการสื่อสาร			
๑.๑ มีความสามารถในการรับ-ส่งสาร			
๑.๒ ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม			
๑.๓ ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม			
๒. ความสามารถในการคิด			
๒.๑ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อสร้างองค์ความรู้			
๒.๒ มีความสามารถในการคิดเป็นระบบเพื่อสร้างองค์ความรู้			
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา			
๓.๑ แก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล			
๓.๒ แสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา			
๓.๓ ตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น			
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต			
๔.๑ ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความสัมพันธ์อันดี			
๔.๒ มีวิธีแก้ไขความขัดแย้งอย่างเหมาะสม			
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี			
๕.๑ เลือกใช้ข้อมูลในการพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม			
๕.๒ เลือกใช้ข้อมูลในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ชื่อแผนอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ จำนวน ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

วิถีชีวิตของประชากรในภูมิภาคต่างๆ มีความหลากหลายและแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรมในภูมิภาคของตนเอง

๒.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูหาสื่อวีดิทัศน์จากแหล่งต่าง ๆ ในเรื่องของประเพณีในท้องถิ่นต่าง ๆ มาให้นักเรียนชม เพื่อนักเรียนจะได้มีความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น

- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูต้องเตรียมสิ่งต่อไปนี้

๑. การเตรียมสื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- ใบงาน

๒. ใบงาน/ใบความรู้/ใบกิจกรรม

- ใบงานที่ ๐๑-๐๓

๓. การวัดและประเมินผล

- ตรวจผลงาน

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๓ ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นนำ	๑. นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ และวิเคราะห์เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดังกล่าว
ขั้นสอน	๒. แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสมศึกษาความรู้เกี่ยวกับ“สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับวิถีชีวิต”แล้วร่วมกันทำใบงานที่ ๐๑ ส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน ๓. จับคู่นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับ “สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับการสร้างสรรค์วัฒนธรรม”ร่วมกันทำใบงานที่ ๐๒ ร่วมกันอภิปรายคำตอบจากใบงาน ๔. ทำใบงานที่ ๐๓ วาดภาพวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมในภูมิภาคของตนเอง
ขั้นสรุป	๕. ครูและนักเรียนร่วมสรุปความรู้ “สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรม”นักเรียนจดบันทึกลงในสมุด
วัดและประเมินผล	- ตรวจผลงานใบงานที่ ๐๑,๐๒,๐๓ - ประเมินการทำกิจกรรม - สังเกตการร่วมสนทนาซักถาม - การตรวจผลงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๓ ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

- วิถีชีวิตของประชากรในภูมิภาคมีความหลากหลายและแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรมในภูมิภาคของตนเอง
- สร้างสรรค์งานวาดภาพตามจินตนาการ

จุดประสงค์

ความรู้

๑. บอกอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรมได้

ทักษะ

๑. สื่อสารเกี่ยวกับอิทธิของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

๒. การรวบรวมข้อมูล เชื่อมโยงและการสรุปความ

๓. กระบวนการทำงานกลุ่ม

คุณธรรม/จริยธรรม/
คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำ

๑. ครูนำภาพเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ มาให้นักเรียนดูและวิเคราะห์เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมดังกล่าว เช่น

คำถามกระตุ้นความคิด ● ทำไมในภาคกลางจึงมีประเพณีทำขวัญข้าว (เพราะคนในภาคกลางจำนวนมากมีอาชีพทำนา)

๒. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นสอน

๓. นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับ “สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับวิถีชีวิต” จากใบความรู้เกี่ยวกับภูมิภาคที่ของตนเอง หลังจากนั้นแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้ ในใบงานที่ ๐๑

๔. ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนและร่วมกันอภิปรายสรุปองค์ความรู้

ชั่วโมงที่ ๒

๕. นักเรียนจับคู่ ๒ คน ตามความสมัครใจ ศึกษาความรู้เกี่ยวกับ “สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับการสร้างสรรค์วัฒนธรรม” ร่วมกันอภิปรายคำตอบจากใบงานที่ ๐๒

๖. นักเรียนวาดภาพวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมในภูมิภาค ที่มีอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติดังนี้

● วาดภาพวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมในภูมิภาคของตนเอง ใบงานที่ ๐๓

ชั่วโมงที่ ๓

ขั้นสรุป

๗. ครูและนักเรียนร่วมสรุปความรู้ “สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรม” นักเรียนจดบันทึกลงในสมุด

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. ภาพวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณี

๒. ใบความรู้

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. เขียนแผนผังความคิด

๒. บันทึกความรู้

๓. ภาพวาด

การวัดและประเมินผล

๑.ประเมินความรู้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรมได้

๒. ประเมินทักษะการคิดรวบรวมข้อมูล เชื่อมโยง การสรุปความและกระบวนการทำงานกลุ่ม

๓. ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิธีการ

๑. การสังเกตการทำงาน

๒. การสนทนาซักถามตอบคำถามใบงาน

เครื่องมือ

๑. ใบงานที่ ๐๑ – ๐๓

๒. แบบประเมินวาดภาพ

๓. แบบประเมินทักษะ

๔. แบบประเมินคุณธรรม

เกณฑ์การประเมิน

๑. ผลงานมีความถูกต้องร้อยละ ๘๐

๒. ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดในแบบประเมิน

ใบงานที่ ๐๑
สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับวิถีชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนบรรยายภาพ แสดงถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต

- ติดรูปภาพภูมิภาคที่นักเรียนเขียนบรรยาย

- เขียนบรรยายเกี่ยวกับภูมิภาคใด.....
- บรรยายลักษณะทางกายภาพของภูมิภาค

.....

.....

- บรรยายวิถีชีวิตที่ส่งผลมาจากลักษณะทางกายภาพของภูมิภาค

การประกอบอาชีพ.....

.....

.....

วิถีชีวิตด้านอื่นๆ .....

.....

สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒
สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพและบอกชื่อวัฒนธรรม ของภาคใดพร้อมบอกเหตุผลของการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

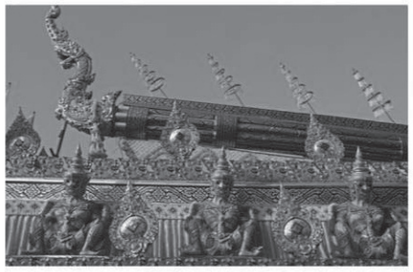

❄ชื่อ.....

❄ภาคใด.....

❄เหตุผล.....

.....

.....

❄ชื่อ.....

❄ภาคใด.....

❄เหตุผล.....

.....

.....

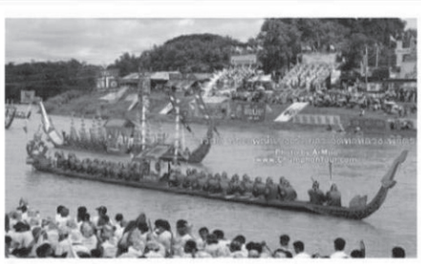

❄ชื่อ.....

❄ภาคใด.....

❄เหตุผล.....

.....

.....

❄ชื่อ.....

❄ภาคใด.....

❄เหตุผล.....

.....

❄ชื่อ.....

❄ภาคใด.....

❄เหตุผล.....

.....

.....

❄ชื่อ.....

❄ภาคใด.....

❄เหตุผล.....

.....

.....

สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๓
อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมที่มีผลมาจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในภูมิภาคของตนเอง

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ภาพสำหรับใบงานที่ ๐๑

ภาคใต้

ภาคกลาง

ภาคเหนือ

ภาคอีสาน

ภาคตะวันออก

ภาคตะวันตก

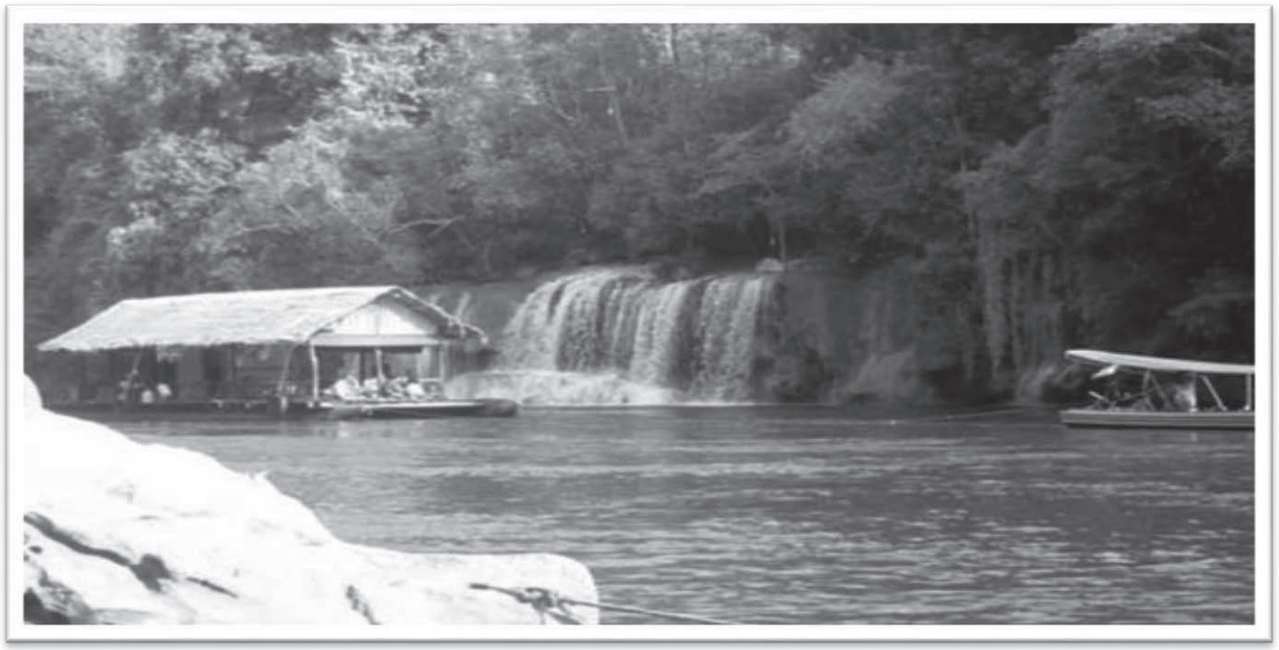

ใบความรู้ สำหรับนักเรียน(ครูผู้สอนให้นักเรียนศึกษาความรู้กลุ่มละ ๑ ภูมิภาค)

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับวิถีชีวิต

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ ชนิดหิน ดิน แหล่งน้ำพืชพรรณ

วิถีชีวิต หมายถึง รูปแบบ ลักษณะแนวทางในการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของภูมิภาคต่างๆ ในประเทศไทยมีความแตกต่างกัน ส่งผลให้วิถีชีวิตในแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกัน ดังนี้

ภาคเหนือ

ลักษณะภูมิประเทศ เป็นเขตภูเขาและที่ราบระหว่างภูเขา มีป่าไม้มากจึงเป็นแหล่งกำเนิดของแม่น้ำสำคัญหลายสาย เช่น ปิง ยม วัง น่าน เนื่องจากภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสลับแอ่งภูเขา จึงทำให้มีอากาศหนาวจัด ส่วนในฤดูร้อนจะมีอุณหภูมิค่อนข้างสูง มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลากหลาย วิถีชีวิตของประชากรจึงเรียบง่ายและผูกพันกับธรรมชาติดังนี้

- บริเวณภูเขาสูงมีการเพาะปลูกพืชแบบขั้นบันได
- บริเวณที่เป็นแอ่งที่ราบมีการปลูกข้าว กระเทียม ผักและผลไม้เมืองหนาว

- การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้เป็นเครื่องเรือน การทำเครื่องเงิน เครื่องเขิน เซรามิก ทอผ้า ทำร่ม ซึ่งอาศัยทรัพยากรป่าไม้และแร่ที่มีอยู่ในภูมิภาค
- มีบริการแหล่งท่องเที่ยว
- คนในภาคเหนือนิยมปลูกเรือนใต้ถุนไม่สูงมากนัก อยู่ตามที่ดอนช่องหน้าต่างไม่กว้างเพื่อไม่ให้ลมเข้ามาก ตัวเรือนมีลักษณะเด่นที่ยอดหลังคาทำเป็นไม้ไขว้กันเป็น ๒ แฉก เรียกว่า กาแล

- ชาวเหนือนิยมรับประทานข้าวเหนียวกับน้ำพริกต่างๆ เช่น น้ำพริกอ่อง น้ำพริกหนุ่ม แกงฮังเล แกงโฮะ ข้าวซอย ไส้อั่ว แคบหมู รสอาหารจะมีรสเค็มนำ นิยมบริโภคเนื้อหมู เพราะหาง่ายส่วนอาหารทะเลไม่ค่อยมีเพราะเป็นพื้นที่ไม่ติดทะเล

ภาษาถิ่นของชาวเหนือ มีลักษณะอ่อนหวาน นุ่มนวล ส่วนการแต่งกายทั่วไป หญิงสวมเสื้อแขนกระบอกนุ่งผ้าซิ่นกรอมเท้า ชายนิยมสวมเสื้อม่อฮ่อม ซึ่งเป็นผ้าฝ้ายสีกรมท่า แต่ถ้าเป็นชาวเขาจะแต่งกายแตกต่างกันไปตามเผ่า

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลักษณะภูมิประเทศ ส่วนใหญ่เป็นที่ดอน โคก เนิน ที่มีความลาดชันน้อย ดินส่วนใหญ่เป็นดินทรายไม่อุ้มน้ำ ฤดูหนาวอากาศหนาวจัด ฤดูร้อนจะร้อนจัดและแห้งแล้ง บางช่วงมีอากาศแห้งแล้งยาวนาน ปริมาณฝนน้อย

การประกอบอาชีพ*เนื่องจากพื้นที่เป็นที่ราบสูง จึงเหมาะแก่การเลี้ยงสัตว์ มีการทำนาและทำไร่ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด นอกจากนี้ยังมีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การทอผ้าไหม ผ้าฝ้าย เป็นต้น*

ไร่มันสำปะหลัง

ไร่ข้าวโพด

ที่อยู่อาศัย การสร้างบ้านเป็นส่วนใหญ่มีลักษณะเปิดโล่ง มีฝากั้นในส่วนที่เป็นพื้นที่นอน และใต้ถุนยกสูง เพื่อให้ลมพัดผ่านสะดวก พื้นที่บริเวณใต้ถุนใช้ทำกิจกรรมต่างๆ เก็บเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ

อาหารการกิน ชาวอิสานนิยมบริโภคข้าวเหนียว เป็นอาหารหลักเหมือนชาวเหนือ โดยรับประทานกับแจ่วและอาหารอื่นๆ เช่น ส้มตำ ลาบ น้ำตก เนื่องจากภาคอีสานมีพื้นที่แห้งแล้ง และอยู่ห่างไกลทะเล คนในภาคนี้จึงกินอยู่ง่าย และนำพืชและสัตว์ที่หาได้ในท้องถิ่นมาประกอบอาหาร

ภาษาและการแต่งกายภาษาที่ใช้พูดคือ ภาษาถิ่นอีสาน ซึ่งมีจังหวะการพูดเร็วกว่าภาคเหนือ การแต่งกายนิยมใช้ผ้าที่ทำจากเส้นใยธรรมชาติ เช่น ผ้าฝ้าย ผ้าไหม

ภาคกลาง

ลักษณะภูมิประเทศ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบและที่ราบลุ่มที่เกิดจากการทับถมของเศษหิน เศษดิน กรวด ทราย และตะกอน มีแม่น้ำสำคัญไหลผ่านหลายสาย เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำป่าสัก จึงทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ วิถีชีวิตของคนในภาคกลางจะผูกพันกับธรรมชาติ เช่น แหล่งน้ำ

การประกอบอาชีพเนื่องจากลักษณะภูมิประเทศในภาคกลางเป็นที่ราบลุ่มขนาดใหญ่ มีน้ำท่วมถึง ประชาชนส่วนใหญ่จึงมีอาชีพทางเกษตรกรรม เช่น การทำนา การทำไร่ ทำสวน เลี้ยง สัตว์ ทำประมงโดยเฉพาะการทำประมงน้ำจืด ในปัจจุบันจากความอุดมสมบูรณ์ประกอบกับความเป็นเมืองหลวง เป็นศูนย์กลางทางการเมืองการปกครอง การค้า การคมนาคม การศึกษา จึงส่งผลให้ประชากรในภูมิภาคต่างๆ ย้ายถิ่นฐานเข้ามาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร ก่อให้เกิดผลกระทบด้านต่างๆ ตามมา เช่น ปัญหามลพิษ ปัญหาการจราจรติดขัด

ที่อยู่อาศัย เนื่องจากพื้นที่ภาคกลางเป็นที่ราบลุ่ม เมื่อถึงหน้าน้ำจะมีน้ำหลากมาท่วมพื้นที่ ชาวภาคกลางจึงนิยมสร้างเรือนที่มีใต้ถุนสูงมากเพื่อไม่ให้น้ำท่วมถึงตัวเรือน ลักษณะหลังคาทำเป็นจั่วแหลม เพื่อให้น้ำฝนไหลลงได้เร็ว ไม่รั่วซึมเข้าไปในตัวเรือน

อาหารการกิน ชาวภาคกลางนิยมบริโภคข้าวเจ้าเป็นอาหารหลัก เนื่องจากภาคกลางเป็นแหล่งปลูกข้าว ส่วนอาหารต่างๆ มีมากมายหลายชนิด เพราะเป็นแหล่งที่มีความอุดมสมบูรณ์ อาหารที่คนนิยมรับประทาน เช่น น้ำพริกปลาทู แกงจืด แกงส้ม แกงเผ็ด อาหารประเภทผัด ทอด

ภาษาและการแต่งกายภาษาของชาวภาคกลางมีสำเนียงใกล้เคียงกับภาษาทางราชการ ลักษณะการแต่งกายตามสมัยนิยม

ภาคตะวันออก

ลักษณะภูมิประเทศ เป็นทิวเขา มีที่ราบลูกฟูกสลับกับเนินเขาเตี้ยๆ และชายฝั่งที่มีความสวยงาม มีแม่น้ำไหลผ่านจากด้านเหนือด้านใต้ เช่น แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำระยอง ลักษณะภูมิอากาศตอนกลางของภูมิภาคมีอากาศเย็นและแห้งแล้งแบบภูเขา ทางตอนใต้เป็นที่ราบชายฝั่งทะเล มีอากาศร้อนชื้น มีฝนปานกลาง ส่งผลต่อวิถีชีวิตของประชากร ดังนี้

- บริเวณที่ราบลุ่มประกอบอาชีพทำนา
- บริเวณที่ลาดเชิงเขาปลูกพืชไร่
- ในเขตจังหวัดจันทบุรี ระยอง ตราด นิยมทำสวนผลไม้ เช่น ทุเรียน ระกำ เงาะ มังคุด
- พื้นที่ชายฝั่งและตามเกาะต่างๆ ประกอบอาชีพประมง เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและให้บริการด้านท่องเที่ยว

ประชากรแถบภาคตะวันออกคล้ายกับภาคกลาง ค่อนไปทางปักษ์ใต้แต่สำเนียงการพูดและภาษาท้องถิ่นมีคำสร้อยท้ายคำ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ในเรื่องผิวพรรณอาจแตกต่างตรงขาวกว่า

ส่วนบ้านเรือนที่อยู่อาศัยคล้ายคลึงกันมากบ้านเรือนเก่า ๆ นิยมปลูกเป็นเรือนไทยปั้นหยา พื้นบ้านยกใต้ถุนสูงเตี้ย ๆ และมีเสาปูนรองรับเสาบ้าน เพื่อกันความชื้นจากพื้นดินอีกทีทั้งมักปลูกอยู่ในลานทรายท่ามกลางดงมะพร้าว

รสชาติอาหารการกินของชาวภาคตะวันออก จะคล้ายชาวภาคกลางเพียงแต่จะเน้นอาหารทะเลมากขึ้น เนื่องจากอยู่ใกล้ชายฝั่งทะเลที่อุดมสมบูรณ์

ภาคตะวันตก

ลักษณะภูมิประเทศ เป็นทิวเขาสลับแอ่งหุบเขาทางด้านตะวันตกของภูมิภาค มีอากาศเย็นและแห้งแล้งแบบภูเขา และภูมิประเทศที่ราบ ที่ราบชายฝั่งทะเลทางด้านตะวันออกของภูมิภาค ลักษณะธรณีส่วนใหญ่เป็นหินแกรนิตกับหินปูน เมื่อสลายตัวจะให้ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง ส่งผลให้วิถีชีวิตของประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ได้แก่

- การปลูกพืชไร่ชนิดต่างๆ เช่น อ้อย สับปะรด มันสำปะหลัง
- เลี้ยงสัตว์ประเภทโคนม โคเนื้อ
- อุตสาหกรรมแปรรูปที่สำคัญ เช่น อุตสาหกรรมการทำน้ำตาลจากอ้อย อุตสาหกรรมนมและผลิตภัณฑ์จากนม
- จากลักษณะธรณีที่เป็นหินแกรนิตและหินปูน ทำให้เกิดภูมิประเทศที่สวยงาม โดยเฉพาะถ้ำและน้ำตกกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เกิดอาชีพบริการด้านการท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว

อาชีพด้านเกษตรกรรม

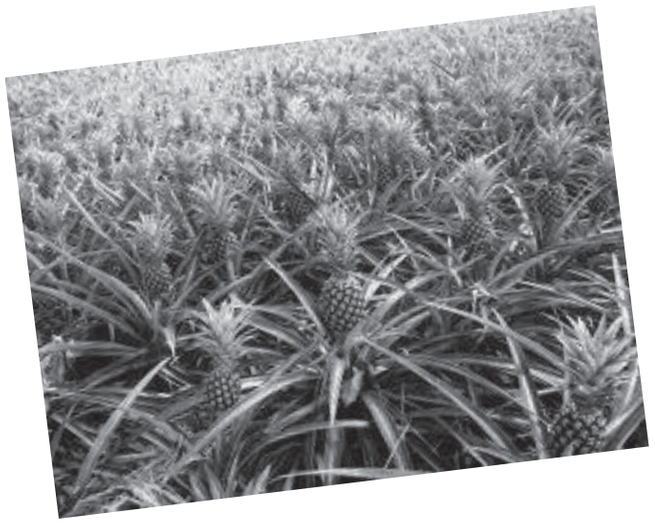

ภาคใต้

ลักษณะภูมิประเทศ มีภูมิประเทศเป็นชายฝั่งทะเลทั้ง ๒ ด้าน คือชายฝั่งทะเลอ่าวไทย และชายฝั่งทะเลอันดามัน มีทิวเขาอยู่ทางตอนกลางและมีที่ราบทางตะวันออกและทางตะวันตก แม่น้ำทางภาคใต้จะเป็นแม่น้ำสายสั้นๆ เช่น แม่น้ำตาปี แม่น้ำปัตตานี ภาคใต้เป็นภาคที่มีชายฝั่งทะเลยาวที่สุดในประเทศไทย เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศมีทะเลขนาบทั้ง 2 ด้าน ทำให้ได้รับลมทะเล มีความชุ่มชื้น ฝนตกชุกตลอดปี มีฤดูที่เด่นชัดเพียง 2 ฤดู คือ ฤดูฝนและฤดูร้อน ส่วนฤดูร้อนอากาศไม่ร้อนจัด เพราะได้รับลมทะเลจากทั้งสองฝั่งทะเล ส่งผลให้วิถีชีวิตของประชากรส่วนใหญ่มีความผูกพันกับทะเลเป็นอย่างมาก

การประกอบอาชีพเนื่องจากภาคนี้มีฝนตกชุกจึงมีทรัพยากรธรรมชาติค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ ประชาชนประกอบอาชีพในการทำสวนยางพารา ทำสวนมะพร้าว ทำสวนผลไม้ทำเหมืองแร่ ทำประมง และบริการด้านท่องเที่ยว

ที่อยู่อาศัย ภาคใต้เป็นภาคที่มีฝนตกชุกและประสบปัญหาจากภัยธรรมชาติ เช่น พายุ ทำให้เรือนที่ปลูกทางภาคนี้มีหลังคาทรงเตี้ยและลาดชัน เพื่อไม่ให้ต้านลมมากเสาเรือนจะไม่นิยมฝังลงดินแต่จะวางบนฐานซึ่งทำจากไม้เนื้อแข็งหรือแท่งซีเมนต์หล่อ เพื่อไม่ให้เสาผุพังเร็ว

อาหารการกิน ชาวภาคใต้นิยมบริโภคข้าวเจ้ากับอาหารต่างๆ เช่น แกงไตปลา แกงเหลืองนอกจากนี้ยังมีอาหารพื้นเมือง เช่น ข้าวยำ บูดูหลน ผัดสะตอ ลูกเนียง อาหารทะเลชนิดต่างๆ

ภาษาและการแต่งกายภาษาที่ใช้เป็นภาษาถิ่นเรียกว่า ภาษาปักษ์ใต้ ซึ่งมีสำเนียงสั้นๆ เร็วและกระชับ การแต่งกายแตกต่างกันไปตามกลุ่ม เช่น ชาวไทยมุสลิม หญิงนุ่งผ้าปาเต๊ะ สวมเสื้อแขนกระบอก มีผ้าคลุมศีรษะ ชายนุ่งโสร่งหรือกางเกง สวมเสื้อแขนยาวและสวมหมวกแบบมุสลิม

ใบความรู้ สำหรับนักเรียน

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับการสร้างสรรค์วัฒนธรรม

วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งดีงามที่ได้ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา เป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์ที่สำคัญของสังคมในที่นี้จะยกตัวัฒนธรรมแต่ละภาคดังนี้

ภาคเหนือ

ประเพณีกรวยสลาก ช่วงเวลา ประเพณีกรวยสลาก หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า กินก๋วยสลาก ได้ปฏิบัติกันมาเป็นประจำทุกปีเกือบทุกวัด เริ่มจะไม่มีกำหนดตายตัว อาจจะทำในช่วงเข้าพรรษาก็เคยมี

ความสำคัญ

เป็นงานประเพณีของท้องถิ่นที่ปฏิบัติกันมาเป็นประจำทุกปี ทุกบ้านจะหยุดงานเพื่อมาร่วมกันเตรียมงาน เตรียมกองสลาก เตรียมจัดอาหารเลี้ยงผู้ที่มาร่วมงาน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประเพณีบุญบั้งไฟช่วงเวลา เดือนพฤษภาคม

ความสำคัญ

ชาวจังหวัดยโสธรร้อยละ ๘๕ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ชาวยโสธรจึงจัดประเพณีบุญบั้งไฟ เป็นการทำบุญประจำปีทุกปีในช่วงเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงก่อนฤดูการทำนา เป็นพิธีขอฝนจากพญาแถนให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล

สาระเป็นการตักเตือนให้รู้ว่าธรรมชาติเป็นสิ่งไม่แน่นอน เกษตรกรไม่ควรประมาท

ภาคกลาง

ประเพณีแข่งเรือ ช่วงเวลา วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒

ความสำคัญ

การแข่งเรือเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวฉะเชิงเทรา ซึ่งมีความผูกพันกับแม่น้ำบางปะกง ซึ่งเปรียบเสมือนเส้นเลือดที่หล่อเลี้ยงชีวิตผู้คนมาแต่โบราณกาล

สาระนอกจากสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตที่ผูกพันกับผืนน้ำของผู้คนแล้วยังเป็นเครื่องบ่งบอกถึงความสมานสามัคคีของบุคคลผู้ที่ได้ชื่อว่าอยู่ในเรือลำเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการฝึกฝน การทุ่มเทแรงกายแรงใจ ความพร้อมเพรียงจังหวะและการประสานสัมพันธ์ ที่ทำให้ไปสู่จุดมุ่งหมายได้โดยมิใช่อาศัยความสามารถของคนใดคนหนึ่ง

ภาคใต้

ประเพณีชักพระ ช่วงเวลา วันลากพระ จะทำกันในวันออกพรรษา คือวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ โดยตกลงนัดหมายลากพระไปยังจุดศูนย์รวมวันรุ่งขึ้น แรม ๒ ค่ำ เดือน ๑๑จึงลากพระกลับวัด

ความสำคัญเป็นประเพณีทำบุญในวันออกพรรษา ปฏิบัติตามความเชื่อว่า เมื่อครั้งที่พระพุทธเจ้าเสด็จไปจำพรรษา ณ สวรรค์ชั้นดาวดึงส์เพื่อโปรดพระมารดา เมื่อครบพรรษาจึงเสด็จกลับมายังโลกมนุษย์ พุทธศาสนิกชนไปรับเสด็จ แล้วอัญเชิญพระพุทธเจ้าประทับบนบุษบกแล้วแห่แหน

ภาคตะวันออก

ประเพณีขี่ควาย เนื่องจากเป็นภูมิภาคที่มีภูมิอากาศร้อนชื้นมีฝนปานกลางประกอบกับมีพื้นที่ราบ เหมาะสมกับการทำเกษตรกรรม ใกล้เข้าสู่เทศกาลออกพรรษาผ่านพ้นช่วงการไถหว่านของชาวนาที่มีควายไทยเป็นแรงงานหลักในการไถแปลงนาให้พร้อมสำหรับการเพาะปลูกข้าว เมื่อทำงานหนักเสร็จสิ้นก็ได้เวลาในการพักแต่ระหว่างที่รอการเก็บเกี่ยวผลผลิต ช่วงนี้เองที่ชาวนาจะได้มีโอกาสนำผลผลิตจากฤดูก่อนหน้ามาค้าขายแลกเปลี่ยนกันในตลาด บางคนใช้ควายเป็นพาหนะขนของ บางคนก็แต่งองค์ทรงเครื่องให้ควายของตนสวยงาม จนเมื่อเสร็จสิ้นการพบปะพูดคุย จึงชักชวนกันนำควายของตนมาวิ่งแข่งขันกัน จนกลายเป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบเนื่องมาจวบจนปัจจุบัน

ภาคตะวันตก เนื่องจากเป็นภูมิภาคที่มีภูเขาสูงสลับแอ่งที่ราบและหุบเขาจึงมีความแตกต่างของอุณหภูมิระหว่างเชิงเขาและยอดเขา กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น น้ำตกต่างๆ

ประเพณีอาบน้ำแร่ แช่น้ำตก จ.กาญจนบุรี เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นน้ำตกสวยงาม จึงมีเทศกาลนี้ขึ้น จัดขึ้นในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน บริเวณพุน้ำร้อนหินดาด หมู่ 5 ตำบลหินดาดอำเภอทองผาภูมิ ภายในงานมีกิจกรรมออกร้านผลิตผลและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรนิทรรศการการท่องเที่ยวของอำเภอทองผาภูมิ นักท่องเที่ยวยังจะได้อาบน้ำแร่ที่พุน้ำร้อนหินดาด

แบบประเมินการตอบคำถาม

ลำดับ	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	เนื้อหา			
๒	การเขียน			
๓	การนำเสนอผลงาน			
รวม				

สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี = ๓

พอใช้ = ๒

ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๗-๙	ดี
๔-๖	พอใช้
๑-๓	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนการสรุปองค์ความรู้

ประเด็นประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. เนื้อหา	สรุปองค์ความรู้ได้ครอบคลุม ชัดเจน ถูกต้อง สมบูรณ์ เข้าใจง่าย	สรุปองค์ความรู้ได้ครอบคลุม ชัดเจน ถูกต้อง สมบูรณ์ บางประเด็นและเข้าใจง่าย	สรุปองค์ความรู้ไม่ครอบคลุม ไม่ชัดเจน ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร
๒. การเขียน	- เขียนสะกดคำได้ถูกต้องทุกคำ ตัวอักษรถูกต้องตามอักขรวิธี - สะอาด เรียบร้อย	- เขียนสะกดคำผิด ๑- ๔ ที่ ตัวอักษรถูกต้องตามอักขรวิธีเป็นบางส่วน - มีรอยลบ ขูด ขีด ฆ่า ๑-๓ ที่	- เขียนสะกดคำผิดมากกว่า ๔ ที่ ตัวอักษรถูกต้องตามอักขรวิธีเป็นส่วนน้อย - มีรอยลบ ขูด ขีด ฆ่า มากกว่า ๓ ที่
๓. การนำเสนอผลงาน	- พูดนำเสนอผลงานได้ครอบคลุมทุกประเด็น - น้ำเสียงไพเราะชัดเจน ออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี - ผู้นำเสนอมีบุคลิกภาพที่ดี	- พูดนำเสนอผลงานได้ไม่ครอบคลุมทุกประเด็น - น้ำเสียงชัดเจน ออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธีบางส่วน - ผู้นำเสนอมีบุคลิกภาพดี	- พูดนำเสนอผลงานครอบคลุมประเด็นได้น้อย - น้ำเสียงเบา ออกเสียงตามอักขรวิธีถูกต้องเป็นส่วนน้อย - ผู้นำเสนอมีบุคลิกภาพไม่มั่นใจ

แบบบันทึกคะแนนใบงานที่ ๐๒

ที่	ชื่อ – สกุล	คะแนน (๑๘)	ระดับคุณภาพ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี = ๓
พอใช้ = ๒
ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๓-๑๘	ดี
๗-๑๒	พอใช้
๑-๖	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

แบบประเมินการวาดภาพระบายสี

ที่	ชื่อ – สกุล	คะแนน (๑๐)	ระดับคุณภาพ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี = ๓

พอใช้ = ๒

ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๘-๑๐	ดี
๕-๗	พอใช้
๑-๔	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การประเมินวาดภาพระบายสี

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	**พอใช้ (2)**	**ปรับปรุง (1)**
วาดภาพตามหัวข้อที่กำหนด	วาดภาพตรงตามหัวข้อที่กำหนดถูกต้อง สมบูรณ์ชัดเจน	วาดภาพตรงตามหัวข้อที่กำหนดถูกต้อง แต่ไม่สมบูรณ์ชัดเจน	วาดภาพไม่ตรงตามหัวข้อที่กำหนด
การจัดวางภาพ	การจัดวางภาพได้เหมาะสม	การจัดวางภาพ	การจัดวางภาพไม่เหมาะสม
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	รูปแบบสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์นำเสนอรูปแบบแปลกใหม่ไม่ซ้ำแบบใคร	รูปแบบสวยงาม ซ้ำรูปแบบกับบุคคลอื่น	รูปแบบไม่สวยงาม ความคิดสร้างสรรค์น้อยซ้ำกับบุคคลอื่น
ความประณีตสวยงาม	ระบายสีได้ครบ มีความประณีตสวยงาม	ระบายสีได้ไม่ครบ มีความประณีตสวยงามปานกลาง	ระบายสีไม่สวย ไม่มีความประณีตสวยงาม
การเก็บอุปกรณ์หลังการใช้งาน	เก็บอุปกรณ์หลังการใช้งานเรียบร้อย	การเก็บอุปกรณ์หลังการใช้งานไม่เรียบร้อย	ไม่เก็บอุปกรณ์หลังการใช้งาน

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจในการทำงาน			มีความรับผิดชอบ			ตรงต่อเวลา			ความสะอาดเรียบร้อย			รวม ๑๒ คะแนน
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ = ดี ให้ ๓ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง = พอใช้ ให้ ๒ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง = ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๙-๑๒	ดี
๕-๘	พอใช้
๑-๔	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับ	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
๒	มีความกระตือรือร้นในการทำงาน			
๓	รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย			
๔	มีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ			
๕	ใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม			
รวม				

สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ = ดี ให้ ๓ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง = พอใช้ ให้ ๒ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง = ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑-๑๕	ดี
๖-๑๐	พอใช้
๑-๕	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑ มีความรักและความภูมิใจในความเป็นชาติ			
	๑.๒ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา			
	๑.๓ แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์			
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๒.๑ ประพฤติตามระเบียบการสอนและไม่ลอกการบ้าน			
	๒.๒ ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อตนเอง			
	๒.๓ ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อผู้อื่น			
๓. มีวินัย	๓.๑ เข้าเรียนตรงเวลา			
	๓.๒ แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ			
	๓.๓ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้อง			
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑ แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ			
	๔.๒ มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ			
	๔.๓ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล			
๕. เป็นอยู่พอเพียง	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด			
	๕.๒ ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า			
	๕.๓ ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน			

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน(ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน		ระดับคะแนน		
			๒	๑	๓
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	๖.๑	มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
	๖.๒	มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ			
๗. รักความเป็นไทย	๗.๑	มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย			
	๗.๒	เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย			
๘. มีจิตสาธารณะ	๘.๑	รู้จักการให้เพื่อส่วนรวมและเพื่อผู้อื่น			
	๘.๒	แสดงออกถึงการมีน้ำใจหรือการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น			
	๘.๓	เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อแผนการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน เวลา ๒ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

การเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในภูมิภาคจากอดีตถึงปัจจุบัน มีสาเหตุจากกระบวนการธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์อย่างต่อเนื่อง ทำให้ส่งผลกระทบต่อมนุษย์อย่างต่อเนื่องทำให้ส่งผลกระทบต่อประชากร การประกอบอาชีพ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมตลอดเวลา

๒.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูผู้สอนอาจนำภาพหรือสื่อวีดีทัศน์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในโลกของเราจากแหล่งหรือสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ มาให้นักเรียนชมเพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์ความรู้ให้กับผู้เรียน
- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูควรต้องเตรียมสิ่งต่อไปนี้

๑. การเตรียมสื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- ใบงาน
- ใบความรู้

๒. การวัดและประเมินผล

- ตรวจผลงาน

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๓ ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นนำ	๑. นักเรียนดูภาพการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเกิดจากสาเหตุ ๒ ประการ คือ ๑) เกิดจากธรรมชาติ ๒) เกิดจากมนุษย์
ขั้นสอน	๒. นักเรียนจับคู่ศึกษาความรู้เกี่ยวกับ “การเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในภูมิภาคของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบัน” แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นที่แตกต่างกัน ๓. นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับ “ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในภูมิภาคของตนเอง”นักเรียนทำใบงานที่ ๐๑ เขียนแผนผังความคิด
ขั้นสรุป	๔. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนและร่วมสรุปความรู้จดบันทึกลงในสมุด
วัดและประเมินผล	- ตรวจผลงานใบงาน ๐๑ - การตรวจผลงาน - สังเกตการร่วมสนทนา

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๓ ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

- การเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในภูมิภาคของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบัน มีสาเหตุจากกระบวนการทางธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์อย่างต่อเนื่อง ทำให้ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ในด้านประชากร การประกอบอาชีพ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมตลอดเวลา
– การเขียนคำประโยคและบรรยายภาพ-สร้างสรรค์งานวาดภาพตามจินตนาการ

จุดประสงค์

ความรู้

๑. บอกการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในภูมิภาคของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบัน
๒. อธิบายความสัมพันธ์ และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติ

ทักษะ

๑. การสังเกต
๒. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์
๓. กระบวนการทำงานกลุ่ม

คุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำ

๑. ครูให้นักเรียนดูภาพการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ แล้วแสดงความคิดเห็นว่าภาพดังกล่าวมีสาเหตุการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันอย่างไร

คำถาม ● **สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ ได้แก่อะไรบ้าง**

(การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากธรรมชาติและจากการกระทำของมนุษย์)

๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเกิดจากสาเหตุ ๒ ประการ คือ ๑) เกิดจากธรรมชาติ ๒) เกิดจากมนุษย์

ขั้นสอน

๓. นักเรียนศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับ “การเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในภูมิภาคจากอดีตถึงปัจจุบัน”

๕. นักเรียนรวมกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นที่แตกต่างกัน

ชั่วโมงที่ ๒

๖. ครูทบทวนความรู้เดิม “การเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในภูมิภาคจากอดีตถึงปัจจุบัน” นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับ “ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในภูมิภาค” จากใบความรู้ร่วมกันทำใบงานที่ ๐๑ สรุปความรู้ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ

ขั้นสรุป

๗. ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. ภาพการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ
๒. ใบความรู้

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. ภาพวาด
๒. บันทึกความรู้

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินความรู้บอกการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในภูมิภาคของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์ และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้น
๒. ประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสารและกระบวนการทำงานกลุ่ม
๓. ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิธีการ

๑. การสังเกตการทำงาน
๒. การสนทนาซักถาม
๓. ตรวจผลงาน

เครื่องมือ

๑. ใบงานที่ ๐๑
๒. แบบประเมินวาดภาพ
๓. แบบประเมินทักษะ
๔. แบบประเมินคุณธรรม

เกณฑ์การประเมิน

๑. ผลงานมีความถูกต้องร้อยละ ๘๐
๒. ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดในแบบประเมิน

ใบงานที่ ๐๑
ผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน

คำชี้แจง นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในภูมิภาคของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบัน

ด้าน	อดีต	ปัจจุบัน
◎ ด้านประชากร	.....	.....
◎ ด้านการประกอบอาชีพ	.....	.....
◎ ด้านเศรษฐกิจ	.....	.....
◎ ด้านสังคม	.....	.....
◎ ด้านวัฒนธรรม	.....	.....

สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

(เฉลย)

ใบงานที่ ๐๑

ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในภูมิภาค

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูร่วมกันวิเคราะห์ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในภูมิภาคของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบัน

ด้าน	อดีต	ปัจจุบัน
◎ ด้านประชากร	..... *.....ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน โดยครูผู้สอนอาจใช้ใบความรู้นักเรียนมาเป็นแนวทางในการเฉลยคำตอบ*.....	....
◎ ด้านการประกอบอาชีพ	....	....
◎ ด้านเศรษฐกิจ	....	....
◎ ด้านสังคม	....	....

ภาพสำหรับนำเข้าสู่บทเรียน

ภาพการเปลี่ยนแปลงจากธรรมชาติ

กุดทิง

ที่มา : http://www.thailovetrip.com/view-bangkok.php?id_view=222

ภูเขาไฟระเบิด

ภาพการเปลี่ยนแปลงจากการกระทำของมนุษย์

การสร้างเขื่อน

การสร้างโรงแรมตามชายทะเล

ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน

มนุษย์และธรรมชาติมีความสัมพันธ์กัน โดยที่มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของระบบธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นเกิดการเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

ด้านประชากร

◎ ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน ประชาชนส่วนใหญ่เลือกตั้งบ้านเรือนใกล้เส้นทางคมนาคมเพื่อความสะดวกในการเดินทาง ใกล้เขตอุตสาหกรรม ตลาด ศูนย์การค้า โดยไม่คำนึงถึงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมในถิ่นที่อยู่อาศัยเหมือนคนในสมัยอดีต

◎ กลุ่มชนต่างๆ มีแนวโน้มการอพยพย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยเดิม เนื่องจากการใช้ทรัพยากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและขาดการดูแลรักษาอย่างถูกต้อง เช่น ดินขาดความอุดมสมบูรณ์

ด้านประกอบอาชีพ

◎ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก รองลงมา คืออุตสาหกรรม การให้บริการและการท่องเที่ยว

◎ อาชีพเกษตรกรรม มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากปัจจุบันเป็นการทำเกษตรกรรมเพื่อเศรษฐกิจ ไม่ใช่เพื่อยังชีพเหมือนในอดีต การทำนา ทำไร่ สามารถทำได้ตลอดทั้งปี โดยมีการสร้างอ่างเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง แต่ผลกระทบที่ตามมาคือ ป่าไม้ บริเวณเชื่อนและอ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนไม้ถูกตัดทำลายไป

◎ อาชีพอุตสาหกรรม ถูกพัฒนาไปสู่ภาคธุรกิจ มีการพัฒนาต่อเนื่องมาจากการขยายตัวของภาคเกษตรกรรม ได้แก่การปลูกพืชเศรษฐกิจ การตั้งโรงงานแปรรูปผลผลิตที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงงานอุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง แต่ผลกระทบที่ตามมาคือ ป่าไม้ และแหล่งน้ำถูกทาย เพราะต้องขยายพื้นที่ทำเกษตรกรรม

◎ อาชีพการให้บริการและการท่องเที่ยว มีการขยายตัวในทุกจังหวัด เนื่องจากประเทศไทยมีภูมิประเทศที่สวยงามและหลากหลาย เช่น ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจโรงแรม

ด้านเศรษฐกิจ

มนุษย์มีการนำเทคโนโลยีและวิธีการเข้ามาใหม่ๆเข้ามาในการพัฒนาเศรษฐกิจ ประกอบกับการสนับสนุนของภาครัฐบาล โดยเน้นระบบทุนนิยม การพัฒนาเศรษฐกิจโดยเน้นให้เกิดการลงทุน ส่งผลให้ประชาชนส่วนใหญ่พึ่งพาเงินเป็นหลักในการดำรงชีวิต ซึ่งส่งกระทบไปถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตและเศรษฐกิจของประเทศ ในปัจจุบันเพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้เหมือนในอดีต จึงนำแนวคิดและหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เพื่อเกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต และใช้ชีวิตอย่างมีความสุขตามฐานะของตนเอง

ด้านสังคม

◎ **อดีต** วิถีชีวิตความเป็นอยู่ มีความผูกพันกับธรรมชาติ มนุษย์มีการปรับตัวเข้าหาสภาพแวดล้อมและดูแลธรรมชาติ

◎ **ปัจจุบัน** วิถีชีวิตในชุมชนเมืองเกิดความเร่งรีบ และแข่งขันกันสูงการพัฒนาทางเศรษฐกิจได้เกิดการแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจไม่เท่าเทียมกันกล่าวคือ เมื่อประชาชนมีรายได้แน่นอนและเพิ่มขึ้นจากการขายผลผลิต แต่ถูกกระตุ้นให้ใช้เงินฟุ่มเฟือยไปกับการอุปโภคบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยที่มีราคาสูงกว่ารายได้ เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า เสื้อผ้า ส่งผลให้ประชาชนตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของเงินและวัตถุสิ่งของฟุ่มเฟือย วิถีชีวิตที่เรียบง่ายจึงเปลี่ยนแปลงไป

ด้านวัฒนธรรม

◎ **อดีต** วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เปรียบเสมือนเป็นเอกลักษณ์ของประเทศชาติ เช่น รำไทย ชุดไทย อาหารไทย ฝีมือการแกะสลัก ประเพณีสงกรานต์ การอนุรักษ์และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เอกลักษณ์ประจำชาติสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

◎ **ปัจจุบัน** ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม เกิดการผสมผสานนำวัฒนธรรมต่างประเทศเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตความเป็นไทย มีการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ จีน เกาหลี ให้ความสำคัญกับเทศกาลวันวาเลนไทน์ คริสต์มาส ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมจนไม่เหลือเอกลักษณ์ของความเป็นไทย ดังนั้นจึงควรนำมาประยุกต์ปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสมัยอย่างเหมาะสม

ที่มา: หนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ.พว.

แบบบันทึกคะแนนใบงานที่ ๐๑

ที่	ชื่อ – สกุล	คะแนน (๑๕)	ระดับคุณภาพ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี = ๓

พอใช้ = ๒

ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑-๑๕	ดี
๖-๑๐	พอใช้
๑-๕	ปรับปรุง

แบบประเมินการตอบคำถาม

ลำดับ	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	เนื้อหา			
๒	การเขียน			
๓	การนำเสนอผลงาน			
รวม				

กลุ่มที่.....

สมาชิก ๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี = ๓

พอใช้ = ๒

ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๗-๙	ดี
๔-๖	พอใช้
๑-๓	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนการสรุปองค์ความรู้

ประเด็นประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. เนื้อหา	สรุปองค์ความรู้ได้ครอบคลุม ชัดเจน ถูกต้อง สมบูรณ์ เข้าใจง่าย	สรุปองค์ความรู้ได้ครอบคลุม ชัดเจน ถูกต้อง สมบูรณ์ บางประเด็นและเข้าใจง่าย	สรุปองค์ความรู้ไม่ครอบคลุม ไม่ชัดเจน ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร
๒.การเขียน	- เขียนสะกดคำได้ถูกต้องทุกคำ ตัวอักษรถูกต้องตามอักขรวิธี - สะอาด เรียบร้อย	- เขียนสะกดคำผิด ๑- ๔ ที่ ตัวอักษรถูกต้องตามอักขรวิธีเป็นบางส่วน - มีรอยลบ ขูด ขีด ฆ่า ๑-๓ ที่	- เขียนสะกดคำผิดมากกว่า ๔ ที่ ตัวอักษรถูกต้องตามอักขรวิธีเป็นส่วนน้อย - มีรอยลบ ขูด ขีด ฆ่า มากกว่า ๓ ที่
๓.การนำเสนอผลงาน	- พูดนำเสนอผลงานได้ครอบคลุมทุกประเด็น - น้ำเสียงไพเราะชัดเจน ออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี - ผู้นำเสนอมีบุคลิกภาพที่ดี	- พูดนำเสนอผลงานได้ไม่ครอบคลุมทุกประเด็น - น้ำเสียงชัดเจน ออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธีบางส่วน - ผู้นำเสนอมีบุคลิกภาพดี	- พูดนำเสนอผลงานครอบคลุมประเด็นได้น้อย - น้ำเสียงเบา ออกเสียงตามอักขรวิธีถูกต้องเป็นส่วนน้อย - ผู้นำเสนอมีบุคลิกภาพไม่มั่นใจ

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจในการทำงาน			มีความรับผิดชอบ			ตรงต่อเวลา			ความสะอาดเรียบร้อย			รวม ๑๕ คะแนน
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ = ดี ให้ ๓ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง = พอใช้ ให้ ๒ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง = ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๙-๑๒	ดี
๕-๘	พอใช้
๑-๔	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับ	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
๒	มีความกระตือรือร้นในการทำงาน			
๓	รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย			
๔	มีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ			
๕	ใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม			
รวม				

กลุ่มที่.....

สมาชิก ๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ = ดี ให้ ๓ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง = พอใช้ ให้ ๒ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง = ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑-๑๕	ดี
๖-๑๐	พอใช้
๑-๕	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑. มีความรักและความภูมิใจในความเป็นชาติ			
	๒. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา			
	๓. แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์			
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๑. ประพฤติตามระเบียบการสอนและไม่ลอกการบ้าน			
	๒. ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อตนเอง			
	๓. ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อผู้อื่น			
๓. มีวินัย	๑. เข้าเรียนตรงเวลา			
	๒. แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ			
	๓. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้อง			
๔. ใฝ่เรียนรู้	๑. แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ			
	๒. มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ			
	๓. สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล			
๕. เป็นอยู่พอเพียง	๑. ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด			
	๒. ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า			
	๓. ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน			

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน(ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	๑. มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
	๒. มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ			
๗. รักความเป็นไทย	๑. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย			
	๒. เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย			
๘. มีจิตสาธารณะ	๑. รู้จักการให้เพื่อส่วนรวมและเพื่อผู้อื่น			
	๒. แสดงออกถึงการมีน้ำใจหรือการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น			
	๓. เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

แบบประเมิน สมรรถนะผู้เรียน ๕ ด้าน

คำชี้แจง ให้**ผู้สอน**สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะที่ประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๒
๑. ความสามารถในการสื่อสาร			
๑. มีความสามารถในการรับ-ส่งสาร			
๑. ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม			
๑. ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม			
๒. ความสามารถในการคิด			
๒. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อสร้างองค์ความรู้			
๒. มีความสามารถในการคิดเป็นระบบเพื่อสร้างองค์ความรู้			
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา			
๓. แก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล			
๓. แสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา			
๓. ตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น			
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต			
๔. ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความสัมพันธ์อันดี			
๔. มีวิธีแก้ไขความขัดแย้งอย่างเหมาะสม			
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี			
๕. เลือกใช้ข้อมูลในการพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม			
๕. เลือกใช้ข้อมูลในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ชื่อแผนการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและผลของการเปลี่ยนแปลง เวลา ๒ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

การเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในภูมิภาคจากอดีตถึงปัจจุบัน มีสาเหตุจากกระบวนการธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์อย่างต่อเนื่อง ทำให้ส่งผลกระทบต่อมนุษย์อย่างต่อเนื่องทำให้ส่งผลกระทบต่อประชากร การประกอบอาชีพ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมตลอดเวลา

๒.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูอาจให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับป้ายนิเทศที่ตนเองจัดทำ เพื่อจะได้เพิ่มความเข้าใจให้กับนักเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ยังทราบให้ทราบถึงความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของผู้เรียนได้อีกด้วย
- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูควรต้องเตรียมสิ่งต่อไปนี้

๑. การเตรียมสื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- แบบทดสอบหลังเรียน
- ใบงาน

๒. ใบงาน/ใบความรู้/ใบกิจกรรม

-

๓. การวัดและประเมินผล

- แบบทดสอบหลังเรียน
- ตรวจผลงาน

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๓ ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและผลของการเปลี่ยนแปลง

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นนำ	๑. นักเรียนดูภาพการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเกิดจากสาเหตุ ๒ ประการ คือ ๑) เกิดจากธรรมชาติ ๒) เกิดจากมนุษย์
ขั้นสอน	๒. นักเรียนจัดป้ายนิเทศ ตามหัวข้อ ดังนี้ - การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในภูมิภาคและผลจากการเปลี่ยนแปลงนั้น นักเรียนนำเสนอผลงานและร่วมกันสรุปองค์ความรู้
ขั้นสรุป	๓. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
วัดและประเมินผล	- การตรวจผลงาน - ประเมินป้ายนิเทศ - สังเกตการร่วมสนทนา - ทดสอบหลังเรียน

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๒ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

- การเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในภูมิภาคของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบัน มีสาเหตุจากกระบวนการทางธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์อย่างต่อเนื่อง ทำให้ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ในด้านประชากร การประกอบอาชีพ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมตลอดเวลา
- การเขียนคำประโยคและบรรยายภาพ-สร้างสรรค์งานวาดภาพตามจินตนาการ

จุดประสงค์

ความรู้

๑. บอกการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในภูมิภาคของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบัน

๒. อธิบายความสัมพันธ์ และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติ

ทักษะ

๑. การสังเกต

๒. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์

๓. กระบวนการทำงานกลุ่ม

คุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำ

๑. ครูทบทวนความรู้เดิม เรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและผลของการเปลี่ยนแปลง

ขั้นสอน

๒. ครูและนักเรียนร่วมสรุปความรู้ “การเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน และผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น”นักเรียนจดบันทึกลงในสมุด

ชั่วโมงที่ ๒

๓. แบ่งกลุ่มนักเรียน มอบหมายให้จัดป้ายนิเทศบนกระดาษขาวเทาหรือฟิวเจอร์บอร์ด ตามความเหมาะสม (ซึ่งในการจัดป้ายนิเทศอาจใช้ภาพจริงหรือภาพที่นักเรียนวาดขึ้นเองก็ได้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียน) ตามหัวข้อ ดังนี้

- การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในภูมิภาคและผลจากการเปลี่ยนแปลงนั้น

๔. นักเรียนนำเสนอผลงานและร่วมกันสรุปองค์ความรู้

ขั้นสรุป

๕. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. ภาพการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ

๒. ใบความรู้

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. ภาพวาด

๒. บันทึกความรู้

๓. จัดป้ายนิเทศ

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินความรู้บอกการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในภูมิภาคของตนเองจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์ และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้น

๒. ประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสารและกระบวนการทำงานกลุ่ม

๓. ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิธีการ

๑. การสังเกตการทำงาน

๒. การสนทนาซักถาม

๓. ตรวจผลงาน

๔. การทดสอบ

เครื่องมือ

๑. แบบประเมินวาดภาพ

๒. แบบประเมินทักษะ

๓. แบบประเมินคุณธรรม

เกณฑ์การประเมิน

๑. ผลงานมีความถูกต้องร้อยละ ๘๐

๒. ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดในแบบประเมิน

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๓ – ๔ คน ร่วมกันจัดป้ายนิเทศ สรุปความรู้
การเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในภูมิภาคของตนเอง
ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน ดังนี้

- การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในภูมิภาคและผลจากการเปลี่ยนแปลงนั้น

วัสดุอุปกรณ์

๑. กระดาษขาว หรือ ฟิวเจอร์บอร์ด หรือกระดาษบรู๊ฟ แล้วแต่สภาพของโรงเรียน
๒. รูปภาพจากอินเตอร์เน็ต หรือภาพจากสื่อสิ่งพิมพ์ โดยนักเรียนจัดหาเองหรือครูอาจจะเตรียมไว้หรือนักเรียนอาจจะวาดภาพด้วยตนเอง
๓. วัสดุที่ใช้ในการจัดป้ายนิเทศ เช่น กระดาษ กรรไกร กระดาษตกแต่งตามความเหมาะสม

** สำหรับข้อมูลนักเรียนอาจจะใช้ใบความรู้ที่ให้ในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนมาประกอบได้*

แบบประเมินการตอบคำถาม

ลำดับ	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	เนื้อหา			
๒	การเขียน			
๓	การนำเสนอผลงาน			
รวม				

กลุ่มที่.....

สมาชิก ๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี = ๓

พอใช้ = ๒

ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๗-๙	ดี
๔-๖	พอใช้
๑-๓	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนการสรุปองค์ความรู้

ประเด็นประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. เนื้อหา	สรุปองค์ความรู้ได้ครอบคลุม ชัดเจน ถูกต้อง สมบูรณ์ เข้าใจง่าย	สรุปองค์ความรู้ได้ครอบคลุม ชัดเจน ถูกต้อง สมบูรณ์ บางประเด็นและเข้าใจง่าย	สรุปองค์ความรู้ไม่ครอบคลุม ไม่ชัดเจน ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร
๒.การเขียน	- เขียนสะกดคำได้ถูกต้องทุกคำ ตัวอักษรถูกต้องตามอักขรวิธี - สะอาด เรียบร้อย	- เขียนสะกดคำผิด ๑- ๔ ที่ ตัวอักษรถูกต้องตามอักขรวิธีเป็นบางส่วน - มีรอยลบ ขูด ขีด ฆ่า ๑-๓ ที่	- เขียนสะกดคำผิดมากกว่า ๔ ที่ ตัวอักษรถูกต้องตามอักขรวิธีเป็นส่วนน้อย - มีรอยลบ ขูด ขีด ฆ่ามากกว่า ๓ ที่
๓.การนำเสนอผลงาน	- พูดนำเสนอผลงานได้ครอบคลุมทุกประเด็น - น้ำเสียงไพเราะชัดเจน ออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี - ผู้นำเสนอมีบุคลิกภาพที่ดี	- พูดนำเสนอผลงานได้ไม่ครอบคลุมทุกประเด็น - น้ำเสียงชัดเจน ออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธีบางส่วน - ผู้นำเสนอมีบุคลิกภาพดี	- พูดนำเสนอผลงานครอบคลุมประเด็นได้น้อย - น้ำเสียงเบา ออกเสียงตามอักขรวิธีถูกต้องเป็นส่วนน้อย - ผู้นำเสนอมีบุคลิกภาพไม่มั่นใจ

แบบประเมินป้ายนิเทศ

ลำดับ	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	เนื้อหา			
๒	การจัดวาง			
๓	การนำเสนอผลงาน			
๔	ความสวยงาม/ความคิดสร้างสรรค์			
รวม				

กลุ่มที่.....

สมาชิก ๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๕. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๖. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๙-๑๒	ดี
๕-๘	พอใช้
๑-๔	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจในการทำงาน			มีความรับผิดชอบ			ตรงต่อเวลา			ความสะอาดเรียบร้อย			รวม ๑๕ คะแนน
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ = ดี ให้ ๓ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง = พอใช้ ให้ ๒ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง = ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๙-๑๒	ดี
๕-๘	พอใช้
๑-๔	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับ	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
๒	มีความกระตือรือร้นในการทำงาน			
๓	รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย			
๔	มีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ			
๕	ใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม			
รวม				

กลุ่มที่.....

สมาชิก ๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ = ดี ให้ ๓ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง = พอใช้ ให้ ๒ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง = ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑-๑๕	ดี
๖-๑๐	พอใช้
๑-๕	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑. มีความรักและความภูมิใจในความเป็นชาติ			
	๒. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา			
	๓. แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์			
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๑. ประพฤติตามระเบียบการสอนและไม่ลอกการบ้าน			
	๒. ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อตนเอง			
	๓. ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อผู้อื่น			
๓. มีวินัย	๑. เข้าเรียนตรงเวลา			
	๒. แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ			
	๓. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้อง			
๔. ใฝ่เรียนรู้	๑. แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ			
	๒. มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ			
	๓. สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล			
๕. เป็นอยู่พอเพียง	๑. ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด			
	๒. ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า			
	๓. ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน			

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน(ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	๑. มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
	๒. มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ			
๗. รักความเป็นไทย	๑. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย			
	๒. เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย			
๘. มีจิตสาธารณะ	๑. รู้จักการให้เพื่อส่วนรวมและเพื่อผู้อื่น			
	๒. แสดงออกถึงการมีน้ำใจหรือการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น			
	๓. เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส			

หมายเหตุ ไม่ต้องประเมินในส่วนที่แรเงา

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

แบบประเมิน สมรรถนะผู้เรียน ๕ ด้าน

คำชี้แจง ให้**ผู้สอน** สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะที่ประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสามารถในการสื่อสาร			
๑. มีความสามารถในการรับ-ส่งสาร			
๑. ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม			
๑. ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม			
๒. ความสามารถในการคิด			
๒. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อสร้างองค์ความรู้			
๒. มีความสามารถในการคิดเป็นระบบเพื่อสร้างองค์ความรู้			
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา			
๓. แก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล			
๓. แสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา			
๓. ตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น			
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต			
๔. ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความสัมพันธ์อันดี			
๔. มีวิธีแก้ไขความขัดแย้งอย่างเหมาะสม			
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี			
๕. เลือกใช้ข้อมูลในการพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม			
๕. เลือกใช้ข้อมูลในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

-พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
-พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
-พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๓ ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

****

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. การอพยพแรงงานในชนบทมักเกิดในช่วงฤดูใดมากที่สุด

ก. ฤดูน้ำหลาก

ข. เริ่มฤดูกาลปลูกข้าว

ค. หลังฤดูกาลเก็บเกี่ยว

ง. ระหว่างฤดูกาลเก็บเกี่ยว

๒. ข้อใดไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้คนอพยพย้ายถิ่นฐาน

ก. ภัยธรรมชาติ

ข. ความยากจน

ค. ความแห้งแล้ง

ง. การจราจรคับคั่ง

๓. ลักษณะภูมิประเทศที่เป็นทะเล มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพของคนตามข้อใด

ก. ทำสวน

ข. เลี้ยงสัตว์

ค. ทำประมง

ง. ปลูกพืชเมืองหนาว

๔. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสภาพอากาศแห้งแล้ง ฝนไม่ตกตามฤดูกาล ทำให้เกิดประเพณีใด

ก. แห่นางแมว

ข. แข่งเรือยาว

ค. แห่เทียนพรรษา

ง. ตักบาตรดอกไม้

๕. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่เกิดจากธรรมชาติ

ก. แผ่นดินไหว

ข. น้ำกัดเซาะตลิ่ง

ค. การสร้างเขื่อน

ง. การทรุดตัวของแผ่นดิน

๖. ผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ราบลุ่ม ควรประกอบอาชีพใด

ก. ค้าขาย

ข. เลี้ยงสัตว์

ค. เก็บของป่า

ง. เพาะปลูก

๗. การช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในข้อใด เป็นการช่วยอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร

ก. ป่าไม้ ข. ดิน

ค. แร่ธาตุ ง. สัตว์ป่า

๘. พิธีสู่ขวัญข้าวเป็นการสร้างสรรค์วัฒนธรรมของคนภาคใด

ก. ภาคเหนือ

ข. ภาคใต้

ค. ภาคตะวันออก

ง. ภาคกลาง

๙. ประเพณีและวัฒนธรรมใดไม่สอดคล้องกับลักษณะภูมิประเทศในประเทศไทย

ก. สวมใส่เสื้อผ้าที่ผลิตจากขนสัตว์

ข. ใช้สมุนไพรเป็นส่วนประกอบของอาหาร

ค. ประเพณีแข่งเรือในที่ภาคกลาง

ง. ประเพณีขอฝนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑๐. ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมข้อใดไม่ถูกต้อง

ก. การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลเป็นสถานที่ท่องเที่ยว

ข. ประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นตามพื้นที่ที่ราบสูง

ค. การปลูกพืชแบบขั้นบันไดบริเวณเชิงเขา

ง. การปลูกข้าวในพื้นที่ภาคกลาง

เฉลยแบบทดสอบ หลังเรียน

ข้อ	ป.๕
๑.	ค
๒.	ง
๓.	ค
๔.	ก
๕.	ค
๖.	ง
๗.	ก
๘.	ง
๙.	ก
๑๐.	ข

หน่วยย่อยที่ ๔
หวงแหนสิ่งแวดล้อม

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อย

หน่วยย่อยที่ ๔ ชื่อหน่วยย่อย หวงแหนสิ่งแวดล้อม

จำนวนเวลาเรียน ๙ ชั่วโมง **จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ ๓ แผน**

สาระสำคัญของหน่วย

สิ่งแวดล้อมมีคุณค่าและมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ การร่วมกันคิดหาแนวทางการใช้และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้เท่าทัน จะทำให้สิ่งแวดล้อมมีระยะเวลาในการใช้ได้อย่างยั่งยืนและยาวนาน

มาตรฐานและตัวชี้วัด

มฐ.ส ๕.๒ ตัวชี้วัด ป.๕/๓

มฐ. ง ๑.๑ ตัวชี้วัด ป.๕/๒,๔

ลำดับการเสนอแนวคิดหลัก

คุณค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

⇩

การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและแนวทางอนุรักษ์

⇩

การวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

โครงสร้างของหน่วย

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วย	แผนที่	ชื่อแผน	เวลา	หมายเหตุ
๕	โลกสวยด้วยมือเรา	๑.	คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	๓ ชั่วโมง	
		๒.	ผลของการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม	๓ ชั่วโมง	
		๓.	การมีส่วนร่วมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	๓ ชั่วโมง	

หน่วยย่อยที่ ๔
หวงแหนสิ่งแวดล้อม
๙ ชั่วโมง

แผนที่ ๑
คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
- การรู้คุณค่า และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

แผนที่ ๒
ผลของการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม
การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและแนวทางการอนุรักษ์ให้สภาพแวดล้อมคงอยู่

แผนที่ ๓
การมีส่วนร่วมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- การวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพื่อให้ชุมชนมีทรัพยากรใช้แบบยั่งยืน

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่ ๑ ชื่อแผน คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

ความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติในการดำเนินชีวิต รวมถึงการใช้ประโยชน์และวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้อยู่คู่กับมนุษย์ตลอดไป

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้

ในขั้นกิจกรรมครูอาจแบ่งนักเรียนเป็น ๒ ฝ่าย แล้วแข่งขันเขียนคำที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นบนกระดานดำ จากนั้นครูอาจเฉลยคำตอบโดยใช้ภาพที่เตรียมไว้ และในการจัดกิจกรรมครูควรเตรียมสิ่งต่อไปนี้

๑. การเตรียมสื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- แบบทดสอบก่อนเรียน
- ภาพสิ่งแวดล้อม
- ใบความรู้สำหรับครู

๒. ใบงาน/ใบความรู้/ใบกิจกรรม

- ใบงานที่ ๐๑

๓. การวัดและประเมินผล

- ตรวจผลงาน
- ทดสอบก่อนเรียน

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหนสิ่งแวดล้อม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นนำ	๑. ครูชี้แจงตัวชี้วัดชั้นปี และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ ๒. ทดสอบก่อนเรียน
ขั้นสอน	๓. ครูนำภาพสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นมาให้นักเรียนดู และร่วมสนทนาซักถามนักเรียน ๔. แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละประมาณ ๓-๕ คน สำรวจสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางสังคม และหาวิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติในภูมิภาคของตนเอง ใบงานที่ ๐๑ ๕. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
ขั้นสรุป	๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติโดยตั้งคำถาม
วัดและประเมินผล	- ทดสอบก่อนเรียน - การร่วมสนทนาซักถาม ตอบคำถาม - สังเกตพฤติกรรม - ตรวจผลงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหนสิ่งแวดล้อม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา
- ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
- การใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิต
- การรู้จักคุณค่า และร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จุดประสงค์

ความรู้

๑. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภูมิภาค

ทักษะ

๑. ทักษะการให้เหตุผล

๒. ทักษะการนำความรู้ไปใช้

๓. การทำงานกลุ่ม

คุณธรรม คุณธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๔. มีจิตสาธารณะ

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำ

๑. ครูชี้แจงตัวชี้วัดชั้นปี และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๒. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

ขั้นสอน

๓. ครูนำภาพสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นมาให้นักเรียนดู และร่วมสนทนาซักถามนักเรียน ดังนี้

- สิ่งแวดล้อมคืออะไร มีกี่ชนิด อะไรบ้าง
- นักเรียนคิดว่าสิ่งแวดล้อมชนิดใดสำคัญกว่ากัน เพราะเหตุใด
- มีวิธีใดที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้อยู่นาน ๆ

๔. ครูอธิบายเพิ่มเติมว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเรารวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติก็เป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อม ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ

- สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ
- สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

ชั่วโมงที่ ๒

๕. ครูทบทวนความรู้เดิมเรื่องคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติจากชั่วโมงที่ผ่านมา

๖. แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละประมาณ ๓-๕ คน สำรวจสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางสังคม และหาวิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ในภูมิภาคของตนเอง โดยสำรวจรอบๆ บริเวณโรงเรียน แล้วนักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน ใบงานที่ ๐๑

ชั่วโมงที่ ๓

๗. ครูทบทวนความรู้เดิมเรื่องคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติจากชั่วโมงที่ผ่านมา

ขั้นสรุป

๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติโดยตั้งคำถาม เช่น

- นักเรียนคิดว่าถ้าเราไม่ช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะเกิดผลเสียอย่างไร
- นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน

๒. ภาพสิ่งแวดล้อม

๓. ใบงานที่ ๐๑

๔. ใบความรู้สำหรับครู

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. ผลงานตามใบงานที่ ๐๑

๒. การนำเสนอผลงาน

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินความรู้

๒. ประเมินทักษะ

๓. ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะ อันพึงประสงค์

วิธีการ

๑. การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

๒. ตรวจผลงาน

เครื่องมือ

๑. แบบสังเกตพฤติกรรม

๒. แบบประเมิน

๓. แบบทดสอบก่อนเรียน

เกณฑ์การประเมิน

ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดในแบบประเมิน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหนสิ่งแวดล้อม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

****

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์

ก. การเกิดแผ่นดินไหว

ข. การเกิดลมพายุ

ค. การสร้างเขื่อน

ง. น้ำกัดเซาะตลิ่ง

๒. ปัญหา “ภาวะโลกร้อน” สามารถแก้ไขได้ด้วยวิธีใด

ก. สร้างแหล่งน้ำเพิ่ม

ข. หยุดการเพาะปลูก

ค. ออกกฎหมายห้ามใช้รถ

ง. ปลูกต้นไม้เพิ่มป่าให้มากขึ้น

๓. เหตุการณ์ใดส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด

ก. คลื่นยักษ์สึนามิ

ข. ป่าไม้ถูกทำลาย

ค. น้ำท่วมภาคใต้

ง. หมอกควันจากการเผาป่า

๔. ข้อใดเป็นการรักษาแหล่งน้ำได้เหมาะสมที่สุด

ก. เทยาฆ่าเชื้อโรคลงในแหล่งน้ำ

ข. นำน้ำจากแหล่งน้ำที่สะอาดมาใช้

ค. บำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ

ง. ทิ้งเศษอาหารลงในแหล่งน้ำเพื่อเป็นอาหารสัตว์น้ำ

๕. ข้อใดเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ที่เกิดจากธรรมชาติ

ก. การตัดต้นไม้ ข. การสร้างถนน

ค. การสร้างเขื่อน ง. การเกิดแผ่นดินไหว

๖. การเปลี่ยนแปลงธรรมชาติใดที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งหมด

ก. แผ่นดินไหว การถางป่า

ข. ภูเขาไฟระเบิด การขุดดิน

ค. ดินโคลนถล่ม ฝนตกหนัก

ง. การขุดเจาะน้ำบาดาล การสร้างเขื่อน

๗. การเปลี่ยนทรัพยากรธรรมชาติแบบใดที่เป็นไปอย่างสร้างสรรค์

ก. การตัดถนนผ่านป่าไม้

ข. การสร้างเขื่อนในพื้นที่ป่าอุดมสมบูรณ์

ค. การปลูกป่าทดแทนฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม

ง. การพัฒนาอุทยานแห่งชาติเป็นรีสอร์ท

๘. การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมธรรมชาติลักษณะใดที่มนุษย์สามารถควบคุมได้

ก. ลมพายุ ข. น้ำเสียจากครัวเรือน

ค. น้ำท่วมจากฝนตกหนัก ง. คลื่นทะเลกัดเซาะชายฝั่ง

๙. การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ควรใช้วิธีการใด จึงจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ก. การควบคุม การดูแลรักษา และการพัฒนา

ข. การสงวน การอนุรักษ์ และการพัฒนา

ค. การป้องกัน การแก้ไข และการอนุรักษ์

ง. การสงวน การป้องกัน และการอนุรักษ์

๑๐. การกระทำในลักษณะใดเป็นการทำลายสภาพแวดล้อม

ก. การปลูกป่าชายเลน

ข. การออกกฎหมายห้ามตัดไม้

ค. การใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก

ง. การตัดต้นไม้มาเพื่อสร้างที่อยู่อาศัย

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
ประจำหน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหนสิ่งแวดล้อม

เฉลย แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

๑. ค	๒. ง	๓. ข	๔. ค	๕. ง
๖. ง	๗. ค	๘. ข	๙. ข	๑๐. ง

ใบงานที่ ๐๑
สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา

คำชี้แจง สำรวจสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางสังคม

ที่	สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ	สิ่งแวดล้อมทางสังคม

วิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สมาชิกกลุ่ม

๑. ชื่อ.....สกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

๕. ชื่อ.....สกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

ภาพประกอบ

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

เขาตะปู จังหวัดพังงา

หมู่เกาะสิมิลัน จังหวัดพังงา

ภาพประกอบสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

ภาพท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

ภาพโรงงานอุตสาหกรรม

ใบความรู้สำหรับครู

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด โดยใช้ให้น้อย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงระยะเวลาในการใช้ให้ยาวนาน และก่อให้เกิดผลเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด รวมทั้งต้องมีการกระจาย การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตาม ในสภาพปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความเสื่อมโทรมมากขึ้น ดังนั้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงมีความหมายรวมไปถึงการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้วย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสามารถกระทำได้หลายวิธี ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้

๑. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยทางตรง ซึ่งปฏิบัติได้ในระดับบุคคล องค์กร และระดับประเทศ ที่สำคัญ คือ

๑) การใช้อย่างประหยัด คือ การใช้เท่าที่มีความจำเป็น เพื่อให้มีทรัพยากรไว้ใช้ได้นานและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่ามากที่สุด

๒) การนำกลับมาใช้ซ้ำอีก สิ่งของบางอย่างเมื่อมีการใช้แล้วครั้งหนึ่งสามารถที่จะนำมาใช้ซ้ำได้อีก เช่น ถุงพลาสติก กระดาษ เป็นต้น หรือสามารถที่จะนำมาใช้ได้ใหม่โดยผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การนำกระดาษที่ใช้แล้วไปผ่านกระบวนการต่างๆ เพื่อทำเป็นกระดาษแข็ง เป็นต้น ซึ่งเป็นการลดปริมาณการใช้ทรัพยากรและการทำลายสิ่งแวดล้อมได้

๓) การบูรณซ่อมแซม สิ่งของบางอย่างเมื่อใช้เป็นเวลานานอาจเกิดการชารุดได้ เพราะฉะนั้นถ้ามีการบูรณะซ่อมแซม ทาให้สามารถยืดอายุการใช้งานต่อไปได้อีก

๔) การบำบัดและการฟื้นฟูเป็นวิธีการที่จะช่วยลดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรด้วยการบำบัดก่อน เช่น การบำบัดน้ำเสียจากบ้านเรือนหรือโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น ก่อนที่จะปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ส่วนการฟื้นฟูเป็นการรื้อฟื้นธรรมชาติให้กลับสู่สภาพเดิม เช่น การปลูกป่าชายเลน เพื่อฟื้นฟูความ สมดุลของป่าชายเลนให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ เป็นต้น

๕) การใช้สิ่งอื่นทดแทน เป็นวิธีการที่จะช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติน้อยลงและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก การใช้ใบตองแทนโฟม การใช้พลังงานแสงแดดแทนแร่เชื้อเพลิง การใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี เป็นต้น

๖) การเฝ้าระวังดูแลและป้องกัน เป็นวิธีการที่จะไม่ให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย เช่น การเฝ้าระวังการทิ้งขยะ สิ่งปฏิกูลลงแม่น้ำ คูคลอง การจัดทำแนวป้องกันไฟป่า เป็นต้น

๒. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยทางอ้อม สามารถทำได้ หลายวิธี ดังนี้

๑) การพัฒนาคุณภาพประชาชน โดยสนับสนุนการศึกษาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ถูกต้องตามหลักวิชา ซึ่งสามารถทำได้ทุกระดับอายุ ทั้งในระบบโรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่างๆ และนอกระบบโรงเรียนผ่านสื่อสารมวลชนต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการอนุรักษ์ เกิดความรักความหวงแหน และให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง

๒) การใช้มาตรการทางสังคมและกฎหมาย การจัดตั้งกลุ่ม ชุมชน ชมรม สมาคม เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ตลอดจนการให้ความร่วมมือทั้งทางด้านพลังกาย พลังใจ พลังความคิด ด้วยจิตสำนึกในความมีคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรที่มีต่อตัวเรา เช่น กลุ่มชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่างๆ มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทย มูลนิธิสืบ นาคะเสถียร มูลนิธิโลกสีเขียว เป็นต้น

๓) ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ช่วยกันดูแลรักษาให้คงสภาพเดิม ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตในท้องถิ่น ของตน การประสานงานเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชน ให้มีบทบาทหน้าที่ในการปกป้องคุ้มครอง ฟื้นฟูการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

๔) ส่งเสริมการศึกษาวิจัย ค้นหาวิธีการและพัฒนาเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดการกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การใช้ความรู้ ทางเทคโนโลยีสารสนเทศมาจัดการวางแผนพัฒนา การพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ให้มี การประหยัดพลังงานมากขึ้น การค้นคว้าวิจัยวิธีการจัดการ การปรับปรุงพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน เป็นต้น

๕) การกำหนดนโยบายและวางแนวทางของรัฐบาล ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อเป็นหลักการให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เกี่ยวข้องยึดถือและนำไปปฏิบัติ รวมทั้งการเผยแพร่ข่าวสาร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งทางตรงและทางอ้อม

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับ	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
๒	มีความกระตือรือร้นในการทำงาน			
๓	รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย			
๔	มีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ			
๕	ใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม			
รวม				

กลุ่มที่.....

สมาชิกกลุ่ม ๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๕. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ = ดี ให้ ๓ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง = พอใช้ ให้ ๒ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง = ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑-๑๕	ดี
๖-๑๐	พอใช้
๑-๕	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจในการทำงาน			มีความรับผิดชอบ			ตรงต่อเวลา			ความสะอาดเรียบร้อย			รวม ๑๒ คะแนน
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ	=	ดี	ให้ ๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	=	พอใช้	ให้ ๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง	=	ปรับปรุง	ให้ ๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๙-๑๒	ดี
๕-๘	พอใช้
๑-๔	ปรับปรุง

แบบประเมินแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน		ระดับคะแนน		
			๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑	มีความรักและความภูมิใจในความเป็นชาติ			
	๑.๒	ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา			
	๑.๓	แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์			
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๒.๑	ประพฤติตามระเบียบการสอนและไม่ลอกการบ้าน			
	๒.๒	ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อตนเอง			
	๒.๓	ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อผู้อื่น			
๓. มีวินัย	๓.๑	เข้าเรียนตรงเวลา			
	๓.๒	แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ			
	๓.๓	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้อง			
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑	แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ			
	๔.๒	มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ			
	๔.๓	สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล			
๕. เป็นอยู่พอเพียง	๕.๑	ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด			
	๕.๒	ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า			
	๕.๓	ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน			

แบบประเมินแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน		ระดับคะแนน		
			๒	๑	๓
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	๖.๑	มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
	๖.๒	มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ			
๗. รักความเป็นไทย	๗.๑	มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย			
	๗.๒	เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย			
๘. มีจิตสาธารณะ	๘.๑	รู้จักการให้เพื่อส่วนรวมและเพื่อผู้อื่น			
	๘.๒	แสดงออกถึงการมีน้ำใจหรือการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น			
	๘.๓	เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส			

หมายเหตุ ไม่ต้องประเมินในส่วนที่แรเงา

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

แบบประเมิน สมรรถนะผู้เรียน ๕ ด้าน

คำชี้แจง ให้ **ผู้สอน** สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะที่ประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๒
๑. ความสามารถในการสื่อสาร			
๑. มีความสามารถในการรับ-ส่งสาร			
๑. ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม			
๑. ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม			
๒. ความสามารถในการคิด			
๒. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อสร้างองค์ความรู้			
๒. มีความสามารถในการคิดเป็นระบบเพื่อสร้างองค์ความรู้			
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา			
๓. แก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล			
๓. แสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา			
๓. ตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น			
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต			
๔. ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความสัมพันธ์อันดี			
๔. มีวิธีแก้ไขความขัดแย้งอย่างเหมาะสม			
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี			
๕. เลือกใช้ข้อมูลในการพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม			
๕. เลือกใช้ข้อมูลในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่ ๒ ชื่อแผน ผลของการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม เวลา ๓ ชั่วโมง

---

๑. สาระสำคัญของแผน

สิ่งแวดล้อมในภูมิภาค เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการทำลาย การรักษาและการจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นแนวทางที่จะทำให้สภาพแวดล้อมคงอยู่

๒.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้

ครูอาจเพิ่มเติมความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมจากสถานการณ์ปัจจุบัน หรือจากข่าวทางสื่อต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ทราบข่าวสารสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของสถานที่อื่น ๆ บ้าง และในการจัดกิจกรรมครูควรเตรียมสิ่งต่อไปนี้

๑. การเตรียมสื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- ภาพการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ และการกระทำของมนุษย์
- ใบงานที่ ๐๑
- ใบความรู้สำหรับนักเรียน
- ใบความรู้สำหรับครู
- ห้องสมุด

๒. ใบงาน/ใบความรู้/ใบกิจกรรม

- ใบงานที่ ๐๑
- นำเสนอผลงาน

๓. การวัดและประเมินผล

- การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
- ตรวจผลงาน

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหนสิ่งแวดล้อม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ผลของการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นนำ	๑. ครูทบทวนความรู้ที่ได้จากการเรียน เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ๒. ครูนำภาพตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์มาให้นักเรียนร่วมสนทนาและแสดงความคิดเห็น
ขั้นสอน	๓. ครูและนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกันในประเด็น เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ในชุมชน ในภูมิภาค โดยครูใช้คำถาม ๔. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับสาเหตุและแนวทางในการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ๕. แบ่งกลุ่มนักเรียน เป็น ๓ กลุ่ม จับฉลากศึกษากลุ่มละ ๑ เรื่อง กลุ่มที่ ๑ นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการ ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม กลุ่มที่ ๒ นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการทำลายสภาพแวดล้อม กลุ่มที่ ๓ แนวคิด ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาค แล้วศึกษาใบความรู้และทำใบงานที่ ๐๑ แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน ๖. นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการดูแลรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม แนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน
ขั้นสรุป	๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเพิ่มเติมตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน โดยครูเขียนในกระดานดำ กิจกรรมเดี่ยว : นักเรียนสรุปความรู้โดยทำแผนที่ความคิดในใบงานที่ ๐๒
วัดและประเมินผล	- ตรวจผลงาน - ตอบคำถาม - สังเกตพฤติกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหนสิ่งแวดล้อม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ผลชองการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

- สิ่งแวดล้อมในภูมิภาค เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการทำลาย การรักษาและการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม เป็นแนวทางการจัดการทำให้สิ่งแวดล้อมคงอยู่

จุดประสงค์

ความรู้

๑. นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน

๒. เสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน

ทักษะ

๑. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์

๒. การสังเกต

๓. การทำงานกลุ่ม

๔. การใช้เทคโนโลยี

คุณธรรม จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๔. มีจิตสาธารณะ

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำ

๑. ครูทบทวนความรู้ที่ได้จากการเรียน เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

๒. ครูนำภาพตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ กับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์มาให้นักเรียนร่วมสนทนาและแสดงความคิดเห็น

ขั้นสอน

๓. ครูและนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกันในประเด็น เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในชุมชน ในจังหวัด และในภูมิภาค โดยครูใช้คำถาม ดังนี้

- แหล่งน้ำในภูมิภาคหรือชุมชน มีความสำคัญอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบใช้อุปโภค บริโภค ใช้ในการเกษตร และเป็นเส้นทางคมนาคม)
- ป่าไม้ในภูมิภาคหรือชุมชน มีความสำคัญอย่างไร (ตัวอย่างคำตอสร้างความร่มรื่น ให้อากาศเย็นสบาย และเป็นแหล่งพักผ่อนของคนในชุมชน) ถ้าประเทศไทยไม่มีป่าไม้ จะเกิดผลกระทบอย่างไร
- ภูเขามีความสำคัญอย่างไร (ตัวอย่างคำตอบ ภูเขาเป็นแหล่งกำเนิดของป่าไม้ ดิน และแม่น้ำสายต่างๆ)

ชั่วโมงที่ ๒

๔. ครูทบทวนความรู้เดิมเรื่อง ผลของการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อมจากชั่วโมงที่ผ่านมา

๕. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับสาเหตุและแนวทางในการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่น ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาอากาศเป็นพิษ ปัญหาป่าไม้ถูกทำลาย ปัญหาดินเสื่อมคุณภาพ ปัญหาการสูญพันธุ์ของสัตว์และสิ่งมีชีวิต

- นักเรียนเคยปฏิบัติตนในการอนุรักษ์ดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่
- นักเรียนเคยร่วมกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างไร
- การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะมีผลอย่างไร
- ผลจากการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร

ชั่วโมงที่ ๓

๖. ครูทบทวนความรู้เดิมเรื่อง ผลของการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อมจากชั่วโมงที่ผ่านมา

๗. แบ่งกลุ่มนักเรียน เป็น ๓ กลุ่ม จับฉลากศึกษากลุ่มละ ๑ เรื่อง กลุ่มที่ ๑ นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม กลุ่มที่ ๒ นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการทำลายสิ่งแวดล้อม กลุ่มที่ ๓ แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาค ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทำลายป่า และทำใบงานที่ ๐๑ แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเพิ่มเติมตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อม และแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน โดยครูเขียนในกระดานดำ นักเรียนสรุปความรู้ โดยทำแผนที่ความคิดเป็นรายบุคคลในใบงานที่ ๐๒ และนำผลงานติดบนป้ายนิเทศ

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. ภาพการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ และการกระทำของมนุษย์

๒. ใบงานที่ ๐๑, ๐๒

๓. ใบความรู้สำหรับนักเรียน

๔. ใบความรู้สำหรับครู

๕. ห้องสมุด

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. ใบงานที่ ๐๑

๒. นำเสนอผลงาน

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินความรู้

๒. ประเมินทักษะ

๓. ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิธีการ

๑. การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

๒. ตรวจผลงาน

เครื่องมือ

๑. แบบสังเกตพฤติกรรม

๒. แบบประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดในแบบประเมิน

ใบงานที่ ๐๑ (กลุ่มที่ ๑)

เรื่อง นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม

สมาชิกกลุ่มที่ ๑

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๕. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

☆☆☆☆☆ | ป ๕.๔/ผ ๒-๐๑

ใบงานที่ ๐๑ (กลุ่มที่ ๒)

เรื่อง นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการทำลายสภาพแวดล้อม

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการทำลายสภาพแวดล้อม

สมาชิกกลุ่มที่ ๒

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๕. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

☆☆☆☆☆ | ป ๕.๔/ผ ๒-๐๑

ใบงานที่ ๐๑ (กลุ่มที่ ๓)

เรื่อง แนวทางการอนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อมในภูมิภาค

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้นำเสนอแนวทางการอนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อมในภูมิภาค

สมาชิกกลุ่มที่ ๓

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๕. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒

แผนผังความคิด สรุปผลการดูแลรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปผลการดูแลรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมเป็นแผนผังความคิด แล้วนำเสนอผลงานบนป้ายนิเทศ

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ

คลื่นยักษ์ "สึนามิ" ที่เกิดจากแผ่นดินไหวใต้ทะเล

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทำลายป่า

การทำลายทรัพยากรป่าไม้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรอื่นๆ เนื่องจากป่าไม้มีความสัมพันธ์กับทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรอากาศ ทรัพยากรสัตว์ป่า และรวมถึงมนุษย์ด้วย ดังนี้

๑. ส่งผลต่อทรัพยากรดิน

ทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของดิน ปกติพืชพรรณต่างๆ ของต้นไม้ ไม้พุ่ม วัชพืชต่างๆ ทุกส่วนของต้นไม้มีบทบาท ในการช่วยสกัดกั้นไม่ให้ฝนตกถึงดินโดยตรง ความต้านทานการไหลบ่าของน้ำ ช่วยลดความเร็วของน้ำที่จะพัดพาหน้าดินไป มีส่วนของรากช่วยยึดเหนี่ยวดินไว้ ทำให้เกิดความคงทนต่อการพังทลายมากยิ่งขึ้น แต่หากพื้นที่ว่างเปล่าอัตราการพังทลายของดินจะเกิดรุนแรง การสูญเสียดินจะเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ บริเวณพื้นดินที่ไม่มีวัชพืชหรือป่าไม้ปกคลุม การพัดพาดินโดยฝนหรือลมจะเกิดขึ้นได้มาก โดยเฉพาะบริเวณผิวหน้าดิน

๒. ส่งผลต่อทรัพยากรน้ำ

๒.๑ ทำให้เกิดน้ำท่วมในฤดูฝน การกระทำใด ๆ ที่รบกวนดิน เช่น การตัดไม้ทำลายป่า ไฟป่า การชักลากไม้ ทำให้ผิวดินแน่นจำนวนรูพรุนขนาดใหญ่ลดลง การซึมของน้ำผ่านผิวดินลดลง ก่อให้เกิดน้ำไหลบ่าหน้าผิวดินเพิ่มมากขึ้นจนระบายน้ำไม่ทันทำให้เกิดเป็นอุทกภัยในพื้นที่ตอนล่างได้

๒.๒ ทำให้เกิดความแห้งแล้งในฤดูแล้ง การแผ้วถางทำลายป่าต้นน้ำเป็นบริเวณกว้าง ทำให้พื้นที่ป่าไม้ไม่ติดต่อกันเป็นผืนใหญ่ทำให้เกิดการระเหยของน้ำจากผิวดินสูง แต่การซึมน้ำผ่านผิวดินต่ำ ดินดูดซับและเก็บน้ำภายในดินน้อยลง ทำให้น้ำหล่อเลี้ยงลำธารมีน้อย หรือไม่มีเลย ลำธารจะแห้งขอดเกิดความแห้งแล้งและการขาดแคลนน้ำ

๒.๓ คุณภาพน้ำเสื่อมลง การเปลี่ยนแปลง หรือทำลายพื้นที่ป่า การปนเปื้อนของดินตะกอนที่น้ำพัดพาด้วยการไหลบ่าผ่านผิวหน้าดิน นอกจากนี้ การปราบวัชพืชหรืออินทรีย์ต่างๆ ที่อยู่ในแนวทางเดินของน้ำ ก่อให้เกิดการปนเปื้อนและสร้างความสกปรกต่อน้ำได้ และมีแนวโน้มมากขึ้น ทำให้ไม่สามารถนำน้ำมาใช้ในการอุปโภคบริโภคได้ ตะกอนที่อยู่ในแหล่งน้ำหรือลงสู่ทะเล จะทำให้น้ำอยู่ในสภาพขุ่นข้น ทำให้แสงจากดวงอาทิตย์ซึ่งมีความสำคัญในการสังเคราะห์แสงไม่สามารถส่องไปได้เป็นการขัดขวางกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืชน้ำ ส่งผลกระทบต่อการประมงในทางอ้อม

๓. ส่งผลในด้านเศรษฐกิจและสังคม

๓.๑ ไม้มีราคาแพง จากการสำรวจความต้องการใช้ไม้ในประเทศพบว่าสูงและไม่เพียงพอกับความต้องการ ผู้ที่ต้องการใช้ก็ต้องลักลอบตัดไม้ในป่า เมื่อมีความต้องการมากขึ้น ราคามักจะแพงจึงเป็นเหตุให้เกิดอาชีพขึ้นมาใหม่คือ การลักลอบตัดไม้ขาย

๓.๒ การอพยพย้ายถิ่น เนื่องจากพื้นที่ป่าไม้ถูกทำลาย พื้นดินขาดความอุดมสมบูรณ์หรือจากฝนตกหนักพร้อม ๆ กับการเกิดการพังทลายของดินลงมาจากพื้นที่ป่าถูกทำลาย พัดพาบ้านเรือนสิ่งของต่างๆ และทำลายชีวิตมนุษย์อย่างเตรียมตัวไม่ทัน การอพยพไปอยู่ถิ่นใหม่จึงเกิดขึ้น เนื่องจากถิ่นเก่าไม่ปลอดภัยต่อการดำรงอยู่

๔. ส่งผลต่อสัตว์และพืชพรรณในธรรมชาติ

สัตว์ป่าและพืชพรรณธรรมชาติ เมื่อป่าถูกทำลายสัตว์ป่าไม่มีที่อยู่อาศัย ทำลายแหล่งอาหารและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ป่า นอกจากนี้ยังทำให้การหมุนเวียนแร่ธาตุในระบบนิเวศเกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ส่งผลให้ความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศเปลี่ยนไป อาจเป็นผลให้พืชและสัตว์บางชนิดลดจำนวนลงหรืออาจทำให้เกิดการสูญพันธุ์ไปจากโลก

๕. ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม

๕.๑ อากาศเสีย เนื่องจากการหายใจของสิ่งมีชีวิตทุกชนิดจะปล่อยแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ออกมา หากมีต้นไม้จำนวนมากหรือพื้นที่ป่ามากพอ ต้นไม้เหล่านี้จะดูดซับแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ไว้ในตอนกลางวันเพื่อการสังเคราะห์ด้วยแสง หรือแก๊สที่เกิดจากการเผาไหม้ที่ไม่สมบูรณ์ เช่น แก๊สคาร์บอนมอนอกไซด์จะดูดซับไว้โดยพืชชั้นสูงเหล่านี้ อากาศเสียก็จะไม่เกิดขึ้น

๕.๒ น้ำเสีย การที่มีน้ำน้อยลงในฤดูแล้งของทุกลำห้วย ลำธาร และแม่น้ำก่อให้เกิดภาวะน้ำเสียหรือใกล้เสียกระจายอยู่ทั่วไป เพราะมีความเข้มข้นของสิ่งเจือปนในน้ำสูง การปล่อยของเสียหรือน้ำเสียลงสู่ลำน้ำสาธารณะจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะทำให้เกิดปัญหาน้ำเสีย โดยเฉพาะลำห้วย ลำธาร ที่น้ำไหลช้าบริเวณที่ราบ สิ่งมีชีวิตในน้ำตายและสูญพันธุ์

๕.๓ โลกร้อน หรือเกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก ปกติแก๊สต่าง ๆ ที่สะสมอยู่ในชั้นบรรยากาศอยู่เหนือพื้นผิวโลกขึ้นไป ๒๕ กิโลเมตร ได้รวมตัวกันเข้าเป็นเกราะกำบังพื้นผิวโลกของเราให้มีความอบอุ่นพอเหมาะกับการดำรงชีวิต ทำหน้าที่คล้ายกระจก ในเรือนกระจกหรือ “กรีนเฮาส์” ที่สร้างขึ้นมาเพื่อรักษาอุณหภูมิให้ต้นไม้ภายในเรือนกระจกมีชีวิตอยู่ได้ เนื่องจากแก๊สพวกนี้ยอมให้ความร้อนจากดวงอาทิตย์ผ่านลงมายังพื้นโลกได้ แต่จะกักเก็บความร้อนบางส่วนเอาไว้ไม่ให้สะท้อนกลับออกไปสู่บรรยากาศ ทำให้โลกมีอุณหภูมิพอเหมาะ ปัจจุบันเกราะกำบังนี้มีความหนาแน่นมากขึ้น ทำให้สามารถเก็บความร้อนจากการดูดซับรังสีจากดวงอาทิตย์ไว้มากขึ้นโลกจึงมีอุณหภูมิสูงขึ้น

ผลของปรากฏการณ์เรือนกระจก ที่ทำให้อุณหภูมิของโลกสูงขึ้นดังกล่าวมีผลกระทบต่อเนื่องคือ ทำให้น้ำแข็งขั้วโลกละลายระดับน้ำทะเลสูงขึ้น ทำให้เกิดอุทกภัย เกิดความแห้งแล้ง พื้นที่ที่เคยอุดมสมบูรณ์จะเกิดการแห้งแล้งและสลับกับการเกิดน้ำท่วม

ใบความรู้สำหรับครู
แนวทางการใช้ทรัพยากรธรรมชาติแบบยั่งยืน

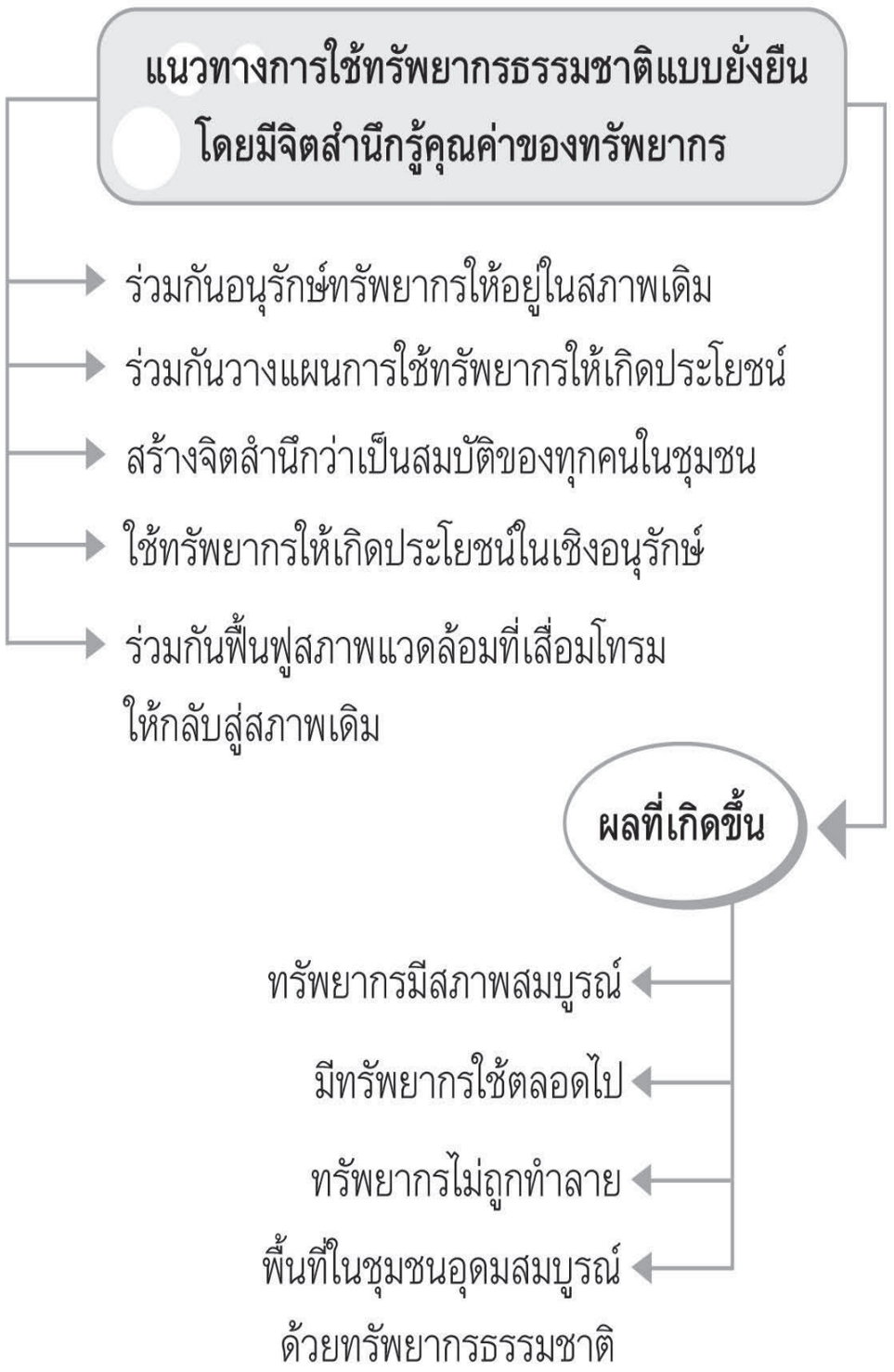

แบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

คุณลักษณะ (คะแนน) / ชื่อ-นามสกุล	การปฏิบัติตามข้อตกลง ๒๑ คะแนน	ความร่วมมือ ๑๒ คะแนน	ความกล้าแสดงออก ๘ คะแนน	ความเชื่อมั่นในตนเอง ๘ คะแนน	รวม ๔๐ คะแนน
๑.					
๒.					
๓.					
๔.					
๕.					
๖.					
๗.					
๘.					
๙.					
๑๐.					

คะแนนรวม .....คะแนน

บันทึกความเห็นเพิ่มเติม .....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

การสรุปผลการประเมิน

๓๑ - ๔๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับดีมาก
๒๑ - ๓๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับดี
๑๑ - ๒๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับปานกลาง
๐ - ๑๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับที่ต้องปรับปรุง

แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหนสิ่งแวดล้อม
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ ผลของการรักษา และทำลาย

คุณลักษณะ (คะแนน) / กลุ่มที่..... ชื่อ-สกุล	ความกระตือรือร้นในการทำงาน ๑๒ คะแนน	การมีส่วนร่วมในการทำงาน ๑๖ คะแนน	ระบบการทำงาน ๔ คะแนน	วางแผนการทำงาน ๔ คะแนน	รวม ๔๐ คะแนน
๑.					
๒.					
๓.					
๔.					
๕.					
๖.					
๗.					
๘.					

คะแนนรวม .....คะแนน
บันทึกความเห็นเพิ่มเติม .....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

การสรุปผลการประเมิน

๓๑ - ๔๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับดีมาก
๒๑ - ๓๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับดี
๑๑ - ๒๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับปานกลาง
๐ - ๑๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับที่ต้องปรับปรุง

การผ่านเกณฑ์

เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมกลุ่ม

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				น้ำหนักจุดเน้น
	๔	๓	๒	๑	
๑. ความกระตือรือร้นในการทำงาน	มีความตั้งใจต้องการทำงานให้เกิดผลดี ขวนขวายช่วยงานอย่างสม่ำเสมอ	มีความตั้งใจต้องการทำงานให้เกิดผลดี	มีความตั้งใจต้องการทำงานให้เกิดผลดีเป็นบางครั้ง	ไม่ตั้งใจทำงาน	๓
๒. การมีส่วนร่วมในการทำงาน	ให้ความร่วมมือกับทุกคนในกลุ่มเป็นอย่างดีมีความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี	ให้ความร่วมมือกับทุกคนในกลุ่มเป็นอย่างดี	ให้ความร่วมมือเป็นบางครั้ง	ไม่ให้การร่วมมือในการทำงานกลุ่ม	๔
๓. ระบบการทำงาน	มีการกำหนดบทบาทแบ่งหน้าที่อย่างเป็นระบบและปฏิบัติหน้าที่อย่างครบถ้วนสมบูรณ์	มีการกำหนดบทบาทแบ่งหน้าที่อย่างเป็นระบบและปฏิบัติตามหน้าที่	มีการกำหนดบทบาทแบ่งหน้าที่การทำงาน	ไม่มีการแบ่งหน้าที่ในกลุ่ม	๑
๔. การวางแผนการทำงาน	มีการวางแผนการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มทุกคนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีทุกครั้ง	มีการวางแผนการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มทุกครั้ง	มีการวางแผนการทำงานร่วมกันเป็นบางครั้ง	ไม่มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน	๒

การกำหนดน้ำหนักการประเมินกระบวนการทำงาน

๑. ความกระตือรือร้นในการทำงาน น้ำหนัก ๓
๒. การมีส่วนร่วมในการทำงาน น้ำหนัก ๔
๓. ระบบการทำงาน น้ำหนัก ๑
๔. การวางแผนการทำงาน น้ำหนัก ๒

การประเมินผลรวม มีระดับคุณภาพดังนี้

คะแนน ๓๑-๔๐ คะแนน หมายถึง ดีมาก
คะแนน ๒๑-๓๐ คะแนน หมายถึง ดี
คะแนน ๑๑-๒๐ คะแนน หมายถึง พอใช้
คะแนน ๐-๑๐ คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจในการทำงาน			มีความรับผิดชอบ			ตรงต่อเวลา			ความสะอาดเรียบร้อย			รวม ๑๒ คะแนน
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ = ดี ให้ ๓ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง = พอใช้ ให้ ๒ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง = ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๙-๑๒	ดี
๕-๘	พอใช้
๑-๔	ปรับปรุง

แบบประเมินชิ้นงาน

ชื่อ-สกุล / คุณลักษณะ (คะแนน)	เนื้อหา ๒๑ คะแนน	รูปแบบ ๑๑ คะแนน	ความสวยงาม/สร้างสรรค์ ๘ คะแนน	เวลา ๘ คะแนน	รวม ๔๐ คะแนน
๑.					
๒.					
๓.					
๔.					
๕.					
๖.					
๗.					
๘.					
๙.					
๑๐.					

คะแนนรวม .....คะแนน

บันทึกความเห็นเพิ่มเติม .....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

การสรุปผลการประเมิน

๓๑ - ๔๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับดีมาก
๒๑ - ๓๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับดี
๑๑ - ๒๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับปานกลาง
๐ - ๑๐	หมายถึง	ผลการปฏิบัติ	ระดับที่ต้องปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานแผนภาพความคิด

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				น้ำหนักจุดเน้น
	๔	๓	๒	๑	
๑. เนื้อหา	ข้อมูลครบถ้วนทุกประเด็น หลากหลาย ถูกต้อง สมบูรณ์ชัดเจน	มีข้อมูลที่ขาดไปเพียง ๑-๒ ประเด็น	ดำเนินการค้นคว้าข้อมูลที่ต้องการได้เพียงบางส่วน	มีข้อมูลค้นคว้าไม่ตรงประเด็น	๔
๒. รูปแบบ	รูปแบบภาพแผนที่ความคิดมีประเด็นหลัก ประเด็นรองและประเด็นย่อยอย่างชัดเจน เข้าใจได้ง่าย	ขาดไปเพียง ๑-๒ ประเด็น ขาดองค์ประกอบของรูปแบบภาพแผนที่ความคิด	ขาดองค์ประกอบของรูปแบบภาพแผนที่ความคิด มากกว่า ๒ ประเด็น	รูปแบบภาพแผนที่ความคิดไม่ตรงประเด็น	๓
๓. ความสวยงาม/สร้างสรรค์	รูปแบบสวยงาม มีความคิดสร้างสรรค์นำเสนอรูปแบบแปลกใหม่ ไม่ซ้ำแบบใคร	รูปแบบสวยงาม ซ้ำรูปแบบกับบุคคลอื่น	ผลงานมีความประณีตละเอียดอ่อนเพียงจุดเดียว	ผลงานไม่มีความประณีตละเอียดอ่อนทุกจุด	๒
๔. เวลา	เสร็จทันเวลา ผลงานสมบูรณ์สวยงาม	เสร็จไม่ทันเวลา ผลงานสมบูรณ์สวยงาม	เสร็จไม่ทันเวลา ผลงานไม่สมบูรณ์	ทำงานแต่ไม่สำเร็จ	๑

การกำหนดน้ำหนักการประเมินกระบวนการทำงาน

๑. เนื้อหา น้ำหนัก ๔
๒. รูปแบบ น้ำหนัก ๓
๓. ความสวยงาม/สร้างสรรค์ น้ำหนัก ๒
๔. เวลา น้ำหนัก ๑

การประเมินผลรวม มีระดับคุณภาพดังนี้

คะแนน ๓๑-๔๐ คะแนน หมายถึง ดีมาก
คะแนน ๒๑-๓๐ คะแนน หมายถึง ดี
คะแนน ๑๑-๒๐ คะแนน หมายถึง พอใช้
คะแนน ๐-๑๐ คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง

การผ่านเกณฑ์ เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับ	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
๒	มีความกระตือรือร้นในการทำงาน			
๓	รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย			
๔	มีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ			
๕	ใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม			
รวม				

กลุ่มที่.....

สมาชิกกลุ่ม ๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๕. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ = ดี ให้ ๓ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง = พอใช้ ให้ ๒ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง = ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑-๑๕	ดี
๖-๑๐	พอใช้
๑-๕	ปรับปรุง

แบบประเมินแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน		ระดับคะแนน		
			๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑	มีความรักและความภูมิใจในความเป็นชาติ			
	๑.๒	ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา			
	๑.๓	แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์			
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๒.๑	ประพฤติตามระเบียบการสอนและไม่ลอกการบ้าน			
	๒.๒	ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อตนเอง			
	๒.๓	ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อผู้อื่น			
๓. มีวินัย	๓.๑	เข้าเรียนตรงเวลา			
	๓.๒	แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ			
	๓.๓	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้อง			
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑	แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ			
	๔.๒	มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ			
	๔.๓	สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล			
๕. เป็นอยู่พอเพียง	๕.๑	ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด			
	๕.๒	ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า			
	๕.๓	ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน			

แบบประเมินแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน		ระดับคะแนน		
			๓	๒	๑
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	๖.๑	มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
	๖.๒	มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ			
๗. รักความเป็นไทย	๗.๑	มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย			
	๗.๒	เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย			
๘. มีจิตสาธารณะ	๘.๑	รู้จักการให้เพื่อส่วนรวมและเพื่อผู้อื่น			
	๘.๒	แสดงออกถึงการมีน้ำใจหรือการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น			
	๘.๓	เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส			

หมายเหตุ ไม่ต้องประเมินในส่วนที่แรเงา

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน ๕ ด้าน

คำชี้แจง : ให้ **ผู้สอน** สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะที่ประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสามารถในการสื่อสาร			
๑. มีความสามารถในการรับ-ส่งสาร			
๒. ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม			
๓. ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม			
๒. ความสามารถในการคิด			
๑. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อสร้างองค์ความรู้			
๒. มีความสามารถในการคิดเป็นระบบเพื่อสร้างองค์ความรู้			
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา			
๑. แก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล			
๒. แสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา			
๓. ตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น			
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต			
๑. ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความสัมพันธ์อันดี			
๒. มีวิธีแก้ไขความขัดแย้งอย่างเหมาะสม			
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี			
๑. เลือกใช้ข้อมูลในการพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม			
๒. เลือกใช้ข้อมูลในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

คำชี้แจงประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่ ๓ ชื่อแผน การมีส่วนร่วมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม **เวลา ๓ ชั่วโมง**

---

๑. สาระสำคัญของแผน

ทรัพยากรในชุมชนมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของคนในชุมชน ทุกคนต้องมีส่วนร่วมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการรู้จักวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมทำให้ชุมชนมีทรัพยากรใช้แบบยั่งยืน

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้

ครูอาจนำตัวอย่างโครงงานในกลุ่มสาระต่าง ๆ มาให้นักเรียนศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ และมีแนวคิดในการจัดทำโครงงานของตนเองเพิ่มมากขึ้น และในการจัดกิจกรรมครูควรเตรียมสิ่งต่อไปนี้

๑. การเตรียมสื่อ/วัสดุอุปกรณ์

- ใบความรู้สำหรับครู
- ใบความรู้
- ห้องสมุด/มุมหนังสือ
- อินเทอร์เน็ต
- แบบทดสอบหลังเรียน

๒. ใบงาน/ใบความรู้/ใบกิจกรรม

- ใบงานที่ ๐๑
- นำเสนอผลงาน

๓. การวัดและประเมินผล

- การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
- ตรวจผลงาน
- ทดสอบหลังเรียน

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหนสิ่งแวดล้อม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การมีส่วนร่วมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แนวการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นนำ	๑. ครูทบทวนความรู้ที่ได้จากการเรียน เรื่องผลของการรักษาและทำลายและแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคโดยใช้แผนผังความคิด
ขั้นสอน	๒. ร่วมสนทนาถึงวิธีการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในภูมิภาคของตน การรู้จักวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมซึ่งจะทำให้มีทรัพยากรใช้แบบยั่งยืน ๓. ร่วมกันสรุปแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อม ในภูมิภาคของตน ๔. ครูอธิบายการทำโครงงาน และรูปแบบของโครงงาน ๕. ร่วมกันสรุปกระบวนการวางแผนโครงงานที่สอดคล้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ๖. แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละประมาณ ๔-๕ คน โดยให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ เรื่องแนวทางการทำโครงงาน และศึกษาตัวอย่างโครงงาน แต่ละกลุ่มคิดชื่อโครงงาน (เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน) ตามความสนใจ ๑ เรื่อง แต่ละกลุ่มวางแผนการทำงานร่วมกัน ใบงานที่ ๐๑ นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอโครงงานของกลุ่มตนเองหน้าชั้นเรียน
ขั้นสรุป	๗. นักเรียนร่วมกันสรุปโครงงานที่สอดคล้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน สู่การปฏิบัติจริง
วัดและประเมินผล	- ตรวจผลงาน - ประเมินการนำเสนอโครงงาน - ทดสอบหลังเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา : หน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหนสิ่งแวดล้อม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การมีส่วนร่วมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา ๓ ชั่วโมง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ขอบเขตเนื้อหา

- ทรัพยากรในชุมชนมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของคนในชุมชน ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม
- การรู้จักวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมทำให้ชุมชนมีทรัพยากรใช้แบบยั่งยืน

จุดประสงค์

ความรู้

๑. จัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนได้
๒. ทำโครงงานตามความสนใจได้

ทักษะ

๑. การทำงานตามกระบวนการกลุ่ม
๒. แปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์
๓. การคิดเชิงพื้นที่
๔. ทักษะในการใช้เทคโนโลยี
๕. การนำเสนอผลงาน

คุณธรรม จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นนำ

๑. ครูทบทวนความรู้ที่ได้จากการเรียน เรื่องผลของการรักษาและทำลายและแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน โดยนำภาพแผนผังความคิดจากชั่วโมงที่แล้วมาทบทวนและสรุปองค์ความรู้

ขั้นสอน

๒. ร่วมสนทนาถึงวิธีการใช้ การอนุรักษ์ฟื้นฟู ปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนของนักเรียนมีปัญหาอย่างไร และสามารถแก้ปัญหาอย่างไร การจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในโรงเรียนและชุมชน การรู้จักวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม ซึ่งจะทำให้ชุมชนมีทรัพยากรใช้แบบยั่งยืน

๓. ร่วมกันสรุปแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ การวางแผนการใช้ทรัพยากร

ชั่วโมงที่ ๒

๔. ครูทบทวนความรู้เดิมเรื่อง การมีส่วนร่วมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จากชั่วโมงที่ผ่านมา

๕. ครูอธิบายขั้นตอนการทำโครงงาน และรูปแบบของโครงงาน แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละประมาณ ๔-๕ คน โดยให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ เรื่อง แนวทางการทำโครงงานและศึกษาตัวอย่างโครงงาน แต่ละกลุ่มคิดชื่อโครงงาน (เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน) ตามความสนใจ ๑ เรื่อง แต่ละกลุ่มวางแผนการทำงานร่วมกัน ใบงานที่ ๐๑

ชั่วโมงที่ ๓

๖. ครูทบทวนความรู้เดิมเรื่อง การมีส่วนร่วมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จากชั่วโมงที่ผ่านมา

๗. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอโครงงานของกลุ่มตนเองหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

๘. นักเรียนร่วมกันสรุปโครงงานที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อม สู่การปฏิบัติจริงได้

๙. ทำแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อ / แหล่งเรียนรู้

๑. ใบความรู้สำหรับครู
๒. ใบความรู้สำหรับนักเรียน
๓. ห้องสมุด/มุมหนังสือ
๔. อินเทอร์เน็ต
๕. แบบทดสอบหลังเรียน

ภาระงาน / ชิ้นงาน

๑. ใบงานที่ ๐๑
๒. การนำเสนอผลงาน

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินความรู้
๒. ประเมินทักษะ
๓. ประเมินคุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิธีการ

๑. การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
๒. ตรวจผลงาน

เครื่องมือ

๑. แบบสังเกตพฤติกรรม
๒. แบบประเมินโครงงาน
๓. แบบทดสอบหลังเรียน

เกณฑ์การประเมิน

ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดในแบบประเมิน

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหนสิ่งแวดล้อม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

****

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์
ก. การเกิดแผ่นดินไหว
ข. การเกิดลมพายุ
ค. การสร้างเขื่อน
ง. น้ำกัดเซาะตลิ่ง

๒. ปัญหา “ภาวะโลกร้อน” สามารถแก้ไขได้ด้วยวิธีใด
ก. สร้างแหล่งน้ำเพิ่ม
ข .หยุดการเพาะปลูก
ค. ออกกฎหมายห้ามใช้รถ
ง. ปลูกต้นไม้เพิ่มป่าให้มากขึ้น

๓. เหตุการณ์ใดส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด
ก. คลื่นยักษ์สึนามิ
ข. ป่าไม้ถูกทำลาย
ค. น้ำท่วมภาคใต้
ง. หมอกควันจากการเผาป่า

๔. ข้อใดเป็นการรักษาแหล่งน้ำได้เหมาะสมที่สุด
ก. เทยาฆ่าเชื้อโรคลงในแหล่งน้ำ
ข. นำน้ำจากแหล่งน้ำที่สะอาดมาใช้
ค. บำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ
ง. ทิ้งเศษอาหารลงในแหล่งน้ำเพื่อเป็นอาหารสัตว์น้ำ

๕. ข้อใดเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ที่เกิดจากธรรมชาติ
ก. การตัดต้นไม้
ข. การสร้างถนน
ค. การสร้างเขื่อน
ง. การเกิดแผ่นดินไหว

๖. การเปลี่ยนแปลงธรรมชาติใดที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งหมด

ก. แผ่นดินไหว การถางป่า

ข. ภูเขาไฟระเบิด การขุดดิน

ค. ดินโคลนถล่ม ฝนตกหนัก

ง. การขุดเจาะน้ำบาดาล การสร้างเขื่อน

๗. การเปลี่ยนทรัพยากรธรรมชาติแบบใดที่เป็นไปอย่างสร้างสรรค์

ก. การตัดถนนผ่านป่าไม้

ข. การสร้างเขื่อนในพื้นที่ป่าอุดมสมบูรณ์

ค. การปลูกป่าทดแทนฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม

ง. การพัฒนาอุทยานแห่งชาติเป็นรีสอร์ท

๘. การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมธรรมชาติลักษณะใดที่มนุษย์สามารถควบคุมได้

ก. ลมพายุ

ข. น้ำเสียจากครัวเรือน

ค. น้ำท่วมจากฝนตกหนัก

ง. คลื่นทะเลกัดเซาะชายฝั่ง

๙. การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ควรใช้วิธีการใด จึงจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ก. การควบคุม การดูแลรักษา และการพัฒนา

ข. การสงวน การอนุรักษ์ และการพัฒนา

ค. การป้องกัน การแก้ไข และการอนุรักษ์

ง. การสงวน การป้องกัน และการอนุรักษ์

๑๐. การกระทำในลักษณะใดเป็นการทำลายสภาพแวดล้อม

ก. การปลูกป่าชายเลน

ข. การออกกฎหมายห้ามตัดไม้

ค. การใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก

ง. การตัดต้นไม้มาเพื่อสร้างที่อยู่อาศัย

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
ประจำหน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหนสิ่งแวดล้อม

เฉลย แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

๑. ค	๒. ง	๓. ข	๔. ค	๕. ง
๖. ง	๗. ค	๘. ข	๙. ข	๑๐. ง

☆☆☆☆☆ | ป ๕.๒/ฝ ๓-๐๑

ใบงานที่ ๐๑

ชื่อโครงงาน.....

ผู้รับผิดชอบโครงงาน

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๕. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

หลักการและเหตุผล

.....

.....

.....

.....

วัตถุประสงค์

.....

.....

วัสดุ/อุปกรณ์	ขั้นตอนการทำ/การดำเนินการ

ประโยชน์ที่ได้รับ

.....

.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

การจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน

หลักการสำคัญ

ต้องการเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ถึงสถานการณ์จริงในชุมชน ทั้งด้านปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหา โดยให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีการศึกษาข้อมูลอย่างรอบคอบ

องค์ประกอบของแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน

มีความแตกต่างกันในแต่ละชุมชน ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมในชุมชนนั้น ๆ เช่น ประเภทของทรัพยากร พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรของคนในชุมชน ความคิดเห็นของคนในชุมชน เป็นต้น

ขั้นตอนการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน

๑) ขั้นการวิเคราะห์ เป็นการเตรียมความพร้อมของข้อมูลและพื้นที่ เพื่อทำการสำรวจศึกษาและประเมินสถานการณ์ของทรัพยากรในชุมชนว่าเกิดปัญหาอะไร มีสาเหตุจากอะไร และมีแนวทางแก้ไขปัญหาอย่างไร ที่จะส่งผลดีที่สุดต่อทรัพยากรและชุมชน

๒) ขั้นการวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางการจัดการกับปัญหา หรือการสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทรัพยากรในชุมชน ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๓) ขั้นการดำเนินงาน เป็นการนำวิธีการที่ได้จากการวางแผนมาปฏิบัติ คือ ปฏิบัติอย่างไร ใครเป็นผู้ปฏิบัติ ใช้ระยะเวลาเท่าใด ใช้เทคโนโลยีหรือทรัพยากรอะไรบ้าง

๔) ขั้นตอนการติดตามผล เป็นการติดตามดูผลจากการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ว่าเกิดผลอย่างไร

๕) ขั้นการประเมินผล เป็นการสรุปความเปลี่ยนแปลงระหว่างผลที่ได้จากการดำเนินการกับแผนที่วางไว้ ว่าเกิดผลอย่างไร เพื่อนำข้อสรุปที่ได้มาปรับแก้หรือใช้ดำเนินการต่อไป เพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรในชุมชน

ตัวอย่างแผนการอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน

การจัดทำแผนอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน บริเวณอำเภอท่าใหม่ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

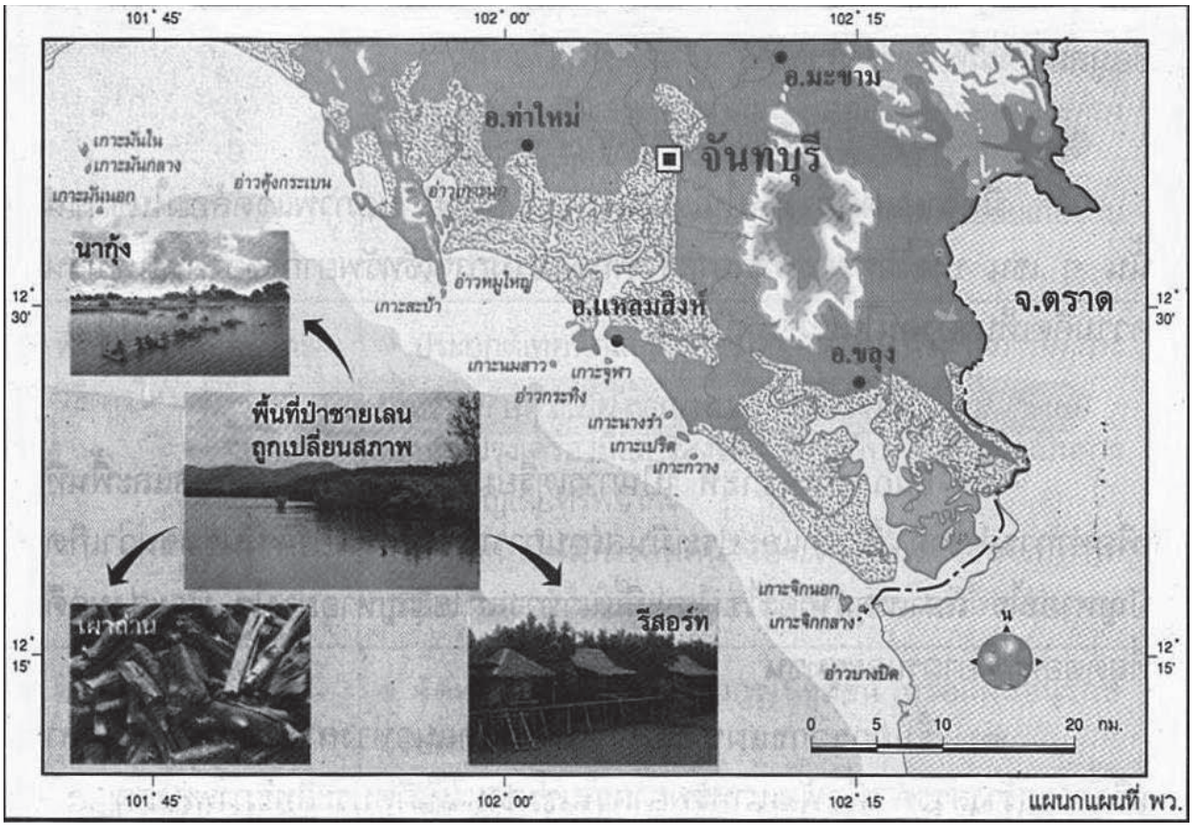

แผนที่บริเวณอำเภอท่าใหม่ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

ประโยชน์ของการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน

☺ เกิดความร่วมมือกันภายในชุมชน ภายใต้ระบบความสัมพันธ์ที่เข้มแข็ง มีการเรียนรู้ร่วมกัน มีกิจกรรมเพิ่มคุณค่าให้กับสังคมและเศรษฐกิจของคนในชุมชนอย่างยั่งยืน

☺ เป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

นักเรียนมีวิธีช่วยประหยัด
ทรัพยากรอย่างไรบ้างคะ

นำน้ำที่เหลือจากการซักผ้า
ไปรดน้ำต้นไม้ค่ะ

แยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อ
นำไปผ่านกระบวนการ
รีไซเคิลครับ

ชื่อ

แผนอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนบริเวณอำเภอท่าใหม่ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

การวิเคราะห์

พื้นที่ป่าชายเลนลดลง เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่หันมาประกอบอาชีพทำนากุ้งเพิ่มขึ้น เนื่องจากเห็นว่าใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงสั้น แต่ให้ผลตอบแทนสูง จึงส่งผลให้พื้นที่ป่าชายเลนถูกทำลายและถูกบุกรุกอย่างรวดเร็ว อีกทั้งมีการดัดแปลงพื้นที่ป่าชายเลน สร้างเป็นรีสอร์ท หรือบ้านพักตากอากาศ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว รวมถึงการตัดไม้เพื่อเผาถ่าน

การวางแผน

กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการดูแลรักษาพื้นที่ป่าชายเลน และบทลงโทษที่มีประสิทธิภาพ เพื่อควบคุมดูแลการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าชายเลน โดยกำหนดเป็นเขตสำหรับที่อยู่อาศัย เขตประกอบอาชีพ ควบคู่ไปกับการปลูกป่าชายเลน

การดำเนินการ

☆ ให้คนในชุมชนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดข้อกฎหมาย และบทลงโทษ เพื่อป้องกันการทำลาย และบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลน

☆ รณรงค์ให้มีการปลูกป่าชายเลนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าชายเลน และรักษาสมดุลของระบบนิเวศ

การติดตาม

แต่งตั้งกรรมการภายในชุมชน เพื่อคอยติดตามความก้าวหน้า และตรวจสอบความเรียบร้อยตามแผนงาน

การประเมินผล

กรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งให้ติดตามผล เสนอรายงานต่อที่ประชุม ของชุมชน จากนั้นร่วมกันประเมินผลการเปลี่ยนแปลง และสรุปผลการแก้ปัญหา

ใบความรู้สำหรับครู

เรื่อง วิธีการทำโครงงาน

การวางแผนการทำโครงงานเป็นการคิดวิธีการทำงานล่วงหน้าตลอดทั้งกระบวนการว่า จะเตรียมการทำอะไรก่อน – หลัง ตามลำดับตามที่กำหนดรวมถึงการกำหนดหัวข้อ เค้าโครงของโครงงาน ชื่อประกอบด้วย

๑. ชื่อโครงงาน

๒. ที่มาและความสำคัญของโครงงาน

อธิบายความสำคัญของโครงงาน เหตุผลที่เลือกทำโครงงานนี้ หลักการหรือทฤษฎีเกี่ยวข้องกับโครงงานเป็นเรื่องใหม่ หรือผู้อื่นได้ศึกษาไว้แล้ว ถ้ามี ได้ผลเป็นอย่างไร เรื่องที่ทำนี้ได้ขยายเพิ่มเติม หรือปรับปรุงจากเรื่องที่ผู้อื่นได้ทำไว้อย่างไร

๓. จุดมุ่งหมายของการศึกษา

ในบางครั้งอาจใช้คำว่า “วัตถุประสงค์ของการศึกษา” ถ้าเป็นโครงงานทดลอง ใช้คำว่า “จุดมุ่งหมายของการทดลอง” ในการเขียนจะกล่าวถึงสิ่งที่ต้องการศึกษาหาคำตอบซึ่งมักนิยมเขียนในลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม

๔. สมมุติฐานของการศึกษา

สมมุติฐานเป็นคำตอบหรือคำอธิบายที่คาดการณ์ไว้ล่วงหน้า โดยยังไม่มีการทดสอบซึ่งอาจถูกหรือไม่ถูกก็ได้ การเขียนสมมุติฐานควรมีเหตุมีผล

๕. ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาทางวิทยาศาสตร์ ได้แบ่งตัวแปรออกเป็น ๓ ประเภท คือ

- ตัวแปรต้น คือ สิ่งที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดผลต่าง ๆ หรือสิ่งที่เราต้องการศึกษา ทดลองดูว่าเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดผลเช่นนั้นจริงหรือไม่
- ตัวแปรตาม คือ สิ่งที่เป็นผลเนื่องมาจากตัวแปรต้น เมื่อตัวแปรต้นหรือสาเหตุเปลี่ยนไป ตัวแปรตาม หรือสิ่งที่เป็นผลก็จะเปลี่ยนไปด้วย
- ตัวแปรควบคุม คือ สิ่งอื่น ๆ นอกเหนือจากตัวแปรต้น ที่จะมีผลต่อการศึกษา ซึ่งจะต้องควบคุมให้เหมือนกัน มิเช่นนั้นแล้วอาจทำให้ผลการศึกษาคลาดเคลื่อน

๖. ขอบเขตของการศึกษา

เป็นการบอกว่าจะศึกษาเรื่องใด ภายใต้เงื่อนไขอย่างไร เป็นระยะเวลานานเท่าใด

๗. คำนิยามศัพท์เฉพาะ

เป็นการกำหนดความหมาย และขอบเขตของคำต่าง ๆ ในสมมุติฐานที่ต้องการศึกษา เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกัน ต้องสามารถตรวจสอบ สังเกตหรือวัดได้

๘. สถานที่ทำการศึกษา

ถ้าเป็นโครงงานประเภททดลอง ให้เขียนบอกสถานที่ที่ดำเนินการ

๙. ระยะเวลาที่ทำการศึกษา

ระบุวัน เดือน ปี ที่ทำการศึกษา ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงวันสุดท้ายที่ทำการศึกษาค้นคว้าสิ้นสุด

๑๐. เอกสารและหลักการทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

เป็นการศึกษาเอกสารหรืองานวิจัย ศึกษาค้นคว้าหัวเรื่องที่จะทำโครงงานวิทยาศาสตร์ และต้องมีอ้างอิงแทรกในเนื้อหาที่กล่าวถึง เพื่อแสดงให้เห็นแหล่งที่ค้นคว้ามา ต้องใช้รูปแบบเดียวกันตลอดทั้งเอกสาร

๑๑. การดำเนินการศึกษา

- วัสดุ/อุปกรณ์ ในการทำโครงงานวิทยาศาสตร์ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้อาจเป็นเครื่องมือ เครื่องใช้ หรือสิ่งมีชีวิตที่ต้องศึกษา วัสดุอุปกรณ์ประเภทเดียวกันควรเขียนเรียงลำดับจนครบ แล้วเขียนวัสดุอุปกรณ์อื่นต่อกันไป
- วิธีดำเนินการทดลอง เป็นการเขียนอธิบายลำดับขั้นตอนของการศึกษาอย่างละเอียด

๑๒. ผลการศึกษา

เป็นการนำเสนอข้อมูลที่สังเกต หรือจดบันทึกรวบรวมไว้จากการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ซึ่งข้อมูลที่ได้มี ๒ รูปแบบ คือ

- ข้อมูลเชิงปริมาณ อาจจัดทำและสื่อความหมายข้อมูลในรูปของตาราง หรือแผนภูมิก็ได้ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
- ข้อมูลเชิงคุณภาพ อาจเขียนในลักษณะข้อความบรรยายสั้น ๆ หรือมีภาพประกอบข้อมูลด้วยก็ได้ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย

๑๓. สรุปและอภิปรายผลการศึกษา ข้อเสนอแนะ และประโยชน์ที่ได้รับ

- สรุปผลการศึกษา ควรยึดจุดมุ่งหมายของการศึกษาเรื่องเป็นหลัก แล้วเขียนสรุปผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้
- อภิปรายผลการศึกษา การอภิปรายผล เป็นการอ้างอิงหลักการ ทฤษฎี หรือผลงานที่ผู้อื่นศึกษาไว้แล้ว สัมพันธ์ สอดคล้อง หรือขัดแย้งกับผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้อย่างไร
- **ข้อเสนอแนะ** เป็นการเสนอแนะสิ่งที่น่าจะศึกษาต่อไป อย่างไร และการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่จะศึกษาค้นคว้าในเรื่องลักษณะเดียวกันต่อไปในอนาคต
- **ประโยชน์ที่ได้รับ**

  ให้เขียนผลที่ได้จากการศึกษาว่ามีประโยชน์อย่างไร

(ตัวอย่างโครงงานที่ ๑)

โครงงาน เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล (ทะเลเราะ)

โครงงาน เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล (ทะเลเราะ)

ผู้จัดทำโครงงาน สมาชิกครอบครัวที่ ๒๖๕๒

อาจารย์ที่ปรึกษา อ. สัมพันธ์ ดำเพ็ง

ที่มาและความสำคัญของโครงงาน

เนื่องจากปัจจุบันนี้เกิดสภาวะโลกร้อนอย่างรุนแรงและกระทบถึงการเป็นอยู่ของมนุษย์ ทำให้สภาพอากาศเปลี่ยนแปลงไป ฝนไม่ตกตามฤดูกาล เกิดภัยธรรมชาติต่างๆ เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม ซึ่งวิกฤตการณ์ต่างๆเหล่านี้ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์พบเจอกับภัยต่างๆ เหตุก็อันเนื่องมาจากการใช้ชีวิตของมนุษย์ที่มีนิสัยมักง่ายและไม่ใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้ช่วยในการดำรงชีวิต แทนที่มนุษย์จะช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมกลับกลายมาเป็นการทิ้งขว้างและทำลาย และส่งผลกระทบต่อทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรแหล่งน้ำ และรวมไปถึงทรัพยากรชายฝั่งทะเล เราจึงเล็งเห็นถึงผลเสียจากการทำลายสิ่งแวดล้อม ดังนั้นเราจึงได้จัดทำโครงงานการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลขึ้น เพราะเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญทั้งในด้านอาชีพ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ ดังนั้นเราจึงได้ร่วมมือกันเพื่อที่จะรักษาแหล่งนี้เพื่อที่จะได้คงอยู่ และใช้ประโยชน์สืบเนื่องต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล (ทะเลเราะ)
๒. เพื่อเป็นการปรับปรุงทัศนียภาพของชายฝั่งทะเล ให้สะอาดและน่าท่องเที่ยว
๓. เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยวและผู้ที่อาศัยอยู่แถบชายฝั่งทะเล
๔. เพื่อเป็นการสร้างความสามัคคีแก่ผู้ร่วมทำโครงงานและคนในชุมชน

เป้าหมาย

๑. เป้าหมายเชิงปริมาณ
จากร้านใต้สนถึงหน้าวัดโสภณติธาราม
๒. เป้าหมายเชิงคุณภาพ
ปริมาณขยะที่ทิ้งบริเวณชายหาดลดลง ๗๐%

สถานที่

บ้านเราะ ม.๓ ต.สระแก้ว อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช

ระยะเวลา

วันที่ ๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓ - วันที่ ๓๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

ปฏิทินปฏิบัติงาน

รายการที่ ๑ สำรวจพื้นที่ ระยะเวลา สัปดาห์ที่ ๑
รายการที่ ๒ วางแผนจัดการ ระยะเวลา สัปดาห์ที่ ๑ - สัปดาห์ที่ ๒
รายการที่ ๓ เตรียมอุปกรณ์ ระยะเวลา สัปดาห์ที่ ๒
รายการที่ ๔ ลงมือปฏิบัติ ระยะเวลา สัปดาห์ที่ ๒-๓
รายการที่ ๕ สังเกตการณ์ ระยะเวลา สัปดาห์ที่ ๔

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เป็นการปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนได้รักธรรมชาติในท้องถิ่นของตัวเอง
๒. ทำให้บริเวณชายทะเลสะอาดขึ้น
๓. เกิดความสามัคคี ร่วมกันทำงานภายในกลุ่ม
๔. ทำให้สภาพบรรยากาศบริเวณชายหาดน่าสนใจ เหมาะแก่การท่องเที่ยว พักผ่อน
๕. เกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง ที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ รักษาธรรมชาติ

(ที่มา http://dungtinteetee.blogspot.com)

(ตัวอย่างโครงงานที่ ๒)
เรื่อง คนไทยเชื้อสายมอญในโพธาราม

ที่มาและความสำคัญของโครงงาน

ขณะที่กำลังเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นต่าง ๆ คุณครูได้พูดถึงชนชาติต่าง ๆ ที่มาอาศัยอยู่ในประเทศไทย นักเรียนในโรงเรียนของเราก็มีคนเชื้อสายต่าง ๆ เช่น จีน มอญ ลาว เราได้พูดถึงวัฒนธรรมของแต่ละชาติด้วยและโรงเรียนเราตั้งอยู่ในบริเวณวัดไทร ซึ่งเป็นที่ตั้งของชุมชนมอญมาก่อน จึงเกิดความสนใจอยากจะรู้เรื่องราวของคนมอญในประเทศไทยบ้าง จึงได้นำเรื่องคนไทยเชื้อสายมอญในโพธารามไปปรึกษากับครูผู้สอน ท่านได้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือ จึงได้ไปศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติมมาโดยหวังว่าจะเกิดประโยชน์ทำให้ได้ความรู้นำไปเผยแพร่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. สามารถบอกประวัติความเป็นมาของชนชาติมอญในท้องถิ่น

๒. บอกขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อต่าง ๆ ของชาวมอญ

๓. นำความรู้ไปเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

ชนชาติมอญเป็นชนชาติเก่าแก่ที่มีความเจริญรุ่งเรือง มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม ควรค่าแก่การรักษาสืบทอดต่อไปถึงชนรุ่นหลัง

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

๑. การศึกษาประวัติความเป็นมาของชาวมอญในท้องถิ่นของเรา

๒. ศึกษาขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อต่าง ๆ ของชาวมอญ

๓. ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือ อินเทอร์เน็ต สัมภาษณ์บุคคล

๔. การศึกษาในครั้งนี้ เป็นเพียงการหาข้อมูลเฉพาะเรื่องที่เราสนใจ และต้องการเรียนรู้ ดังนั้นข้อมูลต่าง ๆ อาจไม่ครบถ้วนสมบูรณ์

วัสดุอุปกรณ์และสิ่งที่ต้องใช้ในการดำเนินงาน

๑. วัสดุต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดทำเอกสาร เช่น กระดาษ ปากกา ดินสอ ไม้บรรทัด ฯลฯ

๒. บริการข้อมูล สารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตและหนังสือจากห้องสมุดของโรงเรียนเทศบาลวัดไทรอารีรักษ์ (มณีวิทยา)

๓. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีบ้านอยู่ในชุมชนชาวไทยเชื้อสายมอญ หรือมีเชื้อสายมอญ ทำหน้าที่สัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ และบันทึกข้อมูล

การเก็บข้อมูลและจัดทำเอกสารแสดงผลงาน

๑. นำข้อมูลทั้งหมดมาเรียบเรียง และจัดทำเอกสารเป็นรูปเล่ม โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ตรวจข้อมูลและให้คำแนะนำในการจัดทำเอกสาร และเรียบเรียงข้อมูลเป็นรูปเล่ม

๒. ตรวจสอบผลงานอีกครั้ง โดยช่วยกันตรวจสอบข้อมูล พิสูจน์อักษร ตรวจทานให้ถูกต้องก่อนนำไปเข้ารูปเล่ม และเตรียมนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๓. รายงานผลหน้าชั้นเรียน โดยคณะผู้จัดทำแสดงผลงานเปิดโอกาสให้เพื่อน ๆ นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์

ที่มา: โครงงานเรื่องคนไทยเชื้อสายมอญในโพธาราม
โรงเรียนเทศบาลวัดไทรอารีรักษ์ (มณีวิทยา) จังหวัดราชบุรี
ชนะการประกวดโครงงาน ครั้งที่ ๔ ปีการศึกษา ๒๕๔๖
รางวัลที่ ๒

แบบประเมินโครงงาน

กลุ่ม/ชื่อ – สกุล	แบบประเมินผลงานและการปฏิบัติงาน							หมายเหตุ
	การปฏิบัติงาน				ผลงาน			
	กระบวนการกลุ่ม	เลือกใช้วัสดุเหมาะสมกับงาน	การแก้ปัญหา	ความสามัคคีในการทำงาน	สาระสำคัญของโครงงาน	ประโยชน์ที่ได้รับ	การนำเสนอผลงาน	
คะแนน	๙	๙	๙	๙	๙	๙	๙	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

กระบวนการทำงานกลุ่ม	๔	๓	๒	๑
	มีการปรึกษากันก่อนทำงานมีการแบ่งหน้าที่ชัดเจน	มีการปรึกษากันก่อนทำงานมีการแบ่งหน้าที่แต่ไม่ชัดเจน	มีการปรึกษากันก่อนทำงานแต่ไม่แบ่งหน้าที่กัน	ต่างคนต่างทำ
การเลือกใช้วัสดุเหมาะสมกับงาน	๔	๓	๒	๑
	เลือกใช้วัสดุได้เหมาะสมกับงานได้อย่างถูกต้อง	เลือกใช้วัสดุได้เป็นส่วนใหญ่	เลือกใช้วัสดุได้บ้าง	ไม่สามารถเลือกวัสดุได้
การแก้ปัญหาในการทำงาน	๔	๓	๒	๑
	แก้ปัญหาด้วยตนเองได้อย่างสำเร็จลุล่วงด้วยดี	แก้ปัญหาด้วยตนเองได้พอสำเร็จ	แก้ปัญหาด้วยตนเองได้แต่ยังต้องช่วยเหลือบ้าง	ต้องช่วยเหลือในการแก้ปัญหาตลอด
ความสามัคคี	๔	๓	๒	๑
	มีการยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	มีการยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันบ้าง	มีความคิดเห็นของตนเอง ไม่ยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น	ไม่สนใจ ไม่แสดงความคิดเห็น
สาระสำคัญของโครงงาน	๔	๓	๒	๑
	เนื้อหาสาระน่าสนใจได้ความรู้ถูกต้องชัดเจน	เนื้อหาสาระน่าสนใจได้ความรู้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	เนื้อหาสาระน่าสนใจถูกต้องเป็นบางส่วน	เนื้อหาสาระไม่สัมพันธ์กันหรือมีข้อผิดมาก
ประโยชน์ที่ได้รับ	๔	๓	๒	๑
	สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง	สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้เป็นส่วนใหญ่	สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้เพียงบางส่วน	ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้
การนำเสนอผลงาน	๔	๓	๒	๑
	นำเสนอด้วยภาษาเข้าใจง่ายชัดเจน	นำเสนอได้อย่างเข้าใจไม่ชัดเจน	นำเสนอได้พอเข้าใจ	นำเสนอได้ไม่เข้าใจ

เรื่อง.....

รายการ	ผลการประเมิน	
	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑. การเตรียมตัวและความพร้อมของผู้นำเสนอผลงานและผู้ร่วมงาน		
๒. รูปแบบและวิธีการนำเสนอผลงาน		
๓. ความมั่นใจในการนำเสนอ		
๔. การพูดชัดเจน เวลาเหมาะสม		
๕. ปฏิภาณไหวพริบและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า		
รวม		
ร้อยละ		
ผลที่ได้		

รายชื่อสมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๕. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

<u>หมายเหตุ</u> : เกณฑ์การประเมิน ถ้าพฤติกรรมย่อยได้รวมร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป ผ่าน

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับ	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน		
		๓	๒	๑
๑	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
๒	มีความกระตือรือร้นในการทำงาน			
๓	รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย			
๔	มีขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ			
๕	ใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม			
รวม				

กลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๕. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ = ดี ให้ ๓ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง = พอใช้ ให้ ๒ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง = ปรับปรุง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑-๑๕	ดี
๖-๑๐	พอใช้
๑-๕	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะ/คุณธรรมจริยธรรม

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เกณฑ์การประเมิน						ระดับคุณภาพ			หมายเหตุ
		ความตั้งใจเรียน	การมีส่วนร่วม	กระบวนการกลุ่ม	ความทันเวลา	มารยาทที่ยิ้มแย้มแจ่มใส	รวม				
	คะแนนเต็ม	๔	๔	๔	๔	๔	๒๐	๑	๒	๓	
๑											
๒											
๓											
๔											
๕											
๖											
๗											
๘											
๙											
๑๐											
๑๑											
๑๒											
๑๓											
๑๔											
๑๕											

หมายเหตุ

ระดับคุณภาพ	๑ ต้องแก้ไขปรับปรุง	ได้คะแนน	๐ - ๗	คะแนน
ระดับคุณภาพ	๒ พอใช้	ได้คะแนน	๘ - ๑๔	คะแนน
ระดับคุณภาพ	๓ ดี	ได้คะแนน	๑๕ - ๒๐	คะแนน

แบบประเมินการรายงานหน้าชั้น

ชื่อกลุ่ม..... เรื่อง .....
วิชา..... ชั้น .....

ที่	พฤติกรรมที่ต้องการ	ระดับคุณภาพ / ผลการประเมิน			หมายเหตุ
		๓	๒	๑	
๑.	บุคลิกภาพผู้นำเสนอ				
๒.	ภาษาที่ใช้ถูกต้องชัดเจน				
๓.	เนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์				
๔.	เวลาที่นำเสนอ				
๕.	การลำดับเนื้อหาก่อน – หลัง				
๖.	ภาษาที่เขียนถูกต้องชัดเจน				
๗.	เทคนิคการนำเสนอ				
๘.	ภาษาที่เขียนถูกต้องเหมาะกับเนื้อหา				
๙.	ตอบคำถามได้ถูกต้องชัดเจน				
๑๐.	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น				

รายชื่อสมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๕. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เกณฑ์การประเมิน

๓	ดีมาก	ได้คะแนน	๒๕ – ๓๐
๒	ดี	ได้คะแนน	๒๐ – ๒๔
๑	ปรับปรุง	ได้คะแนน	๐ – ๑๙

แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหนสิ่งแวดล้อม
แผนการเรียนรู้ที่ ๓ การมีส่วนร่วมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

คุณลักษณะ (คะแนน) / กลุ่มที่	ความกระตือรือร้นในการทำงาน ๑๒ คะแนน	การมีส่วนร่วมในการทำงาน ๑๖ คะแนน	ระบบการทำงาน ๔ คะแนน	วางแผนการทำงาน ๔ คะแนน	รวม ๔๐ คะแนน
๑.					
๒.					
๓.					
๔.					
๕.					
๖.					
๗.					
๘.					

คะแนนรวม .....คะแนน

บันทึกความเห็นเพิ่มเติม .....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

การสรุปผลการประเมิน

๓๑ – ๔๐ หมายถึง ผลการปฏิบัติ ระดับดีมาก
๒๑ – ๓๐ หมายถึง ผลการปฏิบัติ ระดับดี
๑๑ – ๒๐ หมายถึง ผลการปฏิบัติ ระดับปานกลาง
๐ – ๑๐ หมายถึง ผลการปฏิบัติ ระดับที่ต้องปรับปรุง

การผ่านเกณฑ์

เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมกลุ่ม

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				น้ำหนักจุดเน้น
	๔	๓	๒	๑	
๑. ความกระตือรือร้นในการทำงาน	มีความตั้งใจต้องการทำงานให้เกิดผลดีขวนขวายช่วยงานอย่างสม่ำเสมอ	มีความตั้งใจต้องการทำงานให้เกิดผลดี	มีความตั้งใจต้องการทำงานให้เกิดผลดีเป็นบางครั้ง	ไม่ตั้งใจทำงาน	๓
๒. การมีส่วนร่วมในการทำงาน	ให้ความร่วมมือกับทุกคนในกลุ่มเป็นอย่างดีมีความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี	ให้ความร่วมมือกับทุกคนในกลุ่มเป็นอย่างดี	ให้ความร่วมมือเป็นบางครั้ง	ไม้ให้การร่วมมือในการทำงานกลุ่ม	๔
๓. ระบบการทำงาน	มีการกำหนดบทบาทแบ่งหน้าที่อย่างเป็นระบบและปฏิบัติหน้าที่อย่างครบถ้วนสมบูรณ์	มีการกำหนดบทบาทแบ่งหน้าที่อย่างเป็นระบบและปฏิบัติตามหน้าที่	มีการกำหนดบทบาทแบ่งหน้าที่การทำงาน	ไม่มีการแบ่งหน้าที่ในกลุ่ม	๑
๔. การวางแผนการทำงาน	มีการวางแผนการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มทุกคนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีทุกครั้ง	มีการวางแผนการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มทุกครั้ง	มีการวางแผนการทำงานร่วมกันเป็นบางครั้ง	ไม่มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน	๒

การกำหนดน้ำหนักการประเมินกระบวนการทำงาน

ความกระตือรือร้นในการทำงาน น้ำหนัก ๓
การมีส่วนร่วมในการทำงาน น้ำหนัก ๔
ระบบการทำงาน น้ำหนัก ๑
การวางแผนการทำงาน น้ำหนัก ๒

การประเมินผลรวม มีระดับคุณภาพดังนี้

คะแนน ๓๑-๔๐ คะแนน หมายถึง ดีมาก
คะแนน ๒๑-๓๐ คะแนน หมายถึง ดี
คะแนน ๑๑-๒๐ คะแนน หมายถึง พอใช้
คะแนน ๐-๑๐ คะแนน หมายถึง ต้องปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความตั้งใจในการทำงาน			มีความรับผิดชอบ			ตรงต่อเวลา			ความสะอาดเรียบร้อย			รวม ๑๒ คะแนน
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ = ดี ให้ ๓ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง = พอใช้ ให้ ๒ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง = ปรับปรุงให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๙-๑๒	ดี
๕-๘	พอใช้
๑-๔	ปรับปรุง

แบบประเมินแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน		ระดับคะแนน		
			๓	๒	๑
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑.๑	มีความรักและความภูมิใจในความเป็นชาติ			
	๑.๒	ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา			
	๑.๓	แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์			
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๒.๑	ประพฤติตามระเบียบการสอนและไม่ลอกการบ้าน			
	๒.๒	ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อตนเอง			
	๒.๓	ประพฤติ ปฏิบัติ ตรงต่อความเป็นจริงต่อผู้อื่น			
๓. มีวินัย	๓.๑	เข้าเรียนตรงเวลา			
	๓.๒	แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ			
	๓.๓	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้อง			
๔. ใฝ่เรียนรู้	๔.๑	แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ			
	๔.๒	มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ			
	๔.๓	สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล			
๕. เป็นอยู่พอเพียง	๕.๑	ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของโรงเรียนอย่างประหยัด			
	๕.๒	ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า			
	๕.๓	ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน			

แบบประเมินแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ด้าน (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน		ระดับคะแนน		
			๓	๒	๑
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	๖.๑	มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
	๖.๒	มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ			
๗. รักความเป็นไทย	๗.๑	มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย			
	๗.๒	เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย			
๘. มีจิตสาธารณะ	๘.๑	รู้จักการให้เพื่อส่วนรวมและเพื่อผู้อื่น			
	๘.๒	แสดงออกถึงการมีน้ำใจหรือการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น			
	๘.๓	เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน ๕ ด้าน

คำชี้แจง : ให้**ผู้สอน**สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะที่ประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสามารถในการสื่อสาร			
๑. มีความสามารถในการรับ-ส่งสาร			
๒. ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม			
๓. ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม			
๒. ความสามารถในการคิด			
๑. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อสร้างองค์ความรู้			
๒. มีความสามารถในการคิดเป็นระบบเพื่อสร้างองค์ความรู้			
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา			
๑. แก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล			
๒. แสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา			
๓. ตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น			
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต			
๑. ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความสัมพันธ์อันดี			
๒. มีวิธีแก้ไขความขัดแย้งอย่างเหมาะสม			
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี			
๑. เลือกใช้ข้อมูลในการพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม			
๒. เลือกใช้ข้อมูลในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม			

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษามูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

พลเอกดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ	ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
รศ.นราพร จันทร์โอชา	รองประธานกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
นายอนุสรณ์ ฟูเจริญ	ผู้ช่วยเลขาธิการมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่ปรึกษาสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ

นายสมเกียรติ ชอบผล	ที่ปรึกษาสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ	ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นายบุญรักษ์ ยอดเพชร	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายณรงค์ แผ้วพลสง	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางสาวอุษณีย์ ธโนศวรรย์	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางสุกัญญา งามบรรจง	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายอัมพร พินะสา	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายสนิท แย้มเกษร	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ปรึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้บูรณาการ

นายอรรถสิทธิ์ รัตนแคล้ว	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา
นายเทวรัฐ โตไทยะ	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต ๑
นายจุฬา ชิณวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต ๓
นายสมัย ธนะศรี	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต ๒
นายโกวิท เพลินจิตต์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต ๑

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางนิรมล ตู้จินดา	ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้
นางฉวี ณ ตะกั่วทุ่ง	ข้าราชการบำนาญ สพป.พังงา

คณะทำงาน

๑.	นางฉวี ณ ตะกั่วทุ่ง	ข้าราชการบำนาญ	ประธาน
๒.	นายปรีชา เดือนนิล	ข้าราชการบำนาญ	สพป.สกลนคร เขต ๓
๓.	นางสาวจงรักษ์ รัตนวิฑูรย์	ข้าราชการบำนาญ	สพป.น่าน เขต ๒
๔.	นางอุไร เปียงใจ	ข้าราชการบำนาญ	สพป.น่าน เขต ๒
๕.	นางประภัสสร โกศัลวัฒน์	ข้าราชการบำนาญ	สพป.สกลนคร เขต ๑
๖.	นางยุวดี ชุมปัญญา	ศึกษานิเทศก์	สพป.สกลนคร เขต ๓
๗.	นางนิติพร ศรีโนนยาง	ศึกษานิเทศก์	สพป.สกลนคร เขต ๓
๘.	นายศักดิ์พงษ์ วรรณวาส	ศึกษานิเทศก์	สพป.สกลนคร เขต ๓
๙.	นายปริญญา อุปลา	ศึกษานิเทศก์	สพป.สกลนคร เขต ๓
๑๐.	นางสาวพลอยนภัส ทัศนพงษ์	ศึกษานิเทศก์	สพป.สกลนคร เขต ๓
๑๑.	นางสาวสุรัชดา ภูรับพา	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพุทธรักษา	สพป.สกลนคร เขต ๓
๑๒.	นางรัตนาภรณ์ คำฝุย	ครูโรงเรียนนาจานกล้วยน้อย	สพป.สกลนคร เขต ๓
๑๓.	นางสาวปาริชาต บุษบงค์	ครูโรงเรียนบ้านห้วยหินลาด	สพป.สกลนคร เขต ๓
๑๔.	นางสาวยุวะธิดา ไตรธรรม	ครูโรงเรียนบ้านห้วยหินลาด	สพป.สกลนคร เขต ๓
๑๕.	นางวานิตย์ ธานี	ครูโรงเรียนบ้านหนองฮีหนองแคน	สพป.อุบลราชธานี เขต ๑
๑๖.	นางสาวนันทพัชร์ ศุภธีรารักษ์	ครูโรงเรียนบ้านโนนบ่อหวายดินดำ	สพป.อุบลราชธานี เขต ๑
๑๗.	นางสาวเรือนเพชร กิตติพิมานชัย	ครูโรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง)	สพป.อุบลราชธานี เขต ๑
๑๘.	นายศิริ ไชยช่อฟ้า	ครูโรงเรียนแสนทองวิทยา	สพป.น่าน เขต ๒
๑๙.	นางจินตนา ไชยช่อฟ้า	ครูโรงเรียนบ้านปางปุก	สพป.น่าน เขต ๒
๒๐.	นางสาวพรพิมล ยอดแก้ว	ครูโรงเรียนบ้านปางกอม	สพป.น่าน เขต ๒
๒๑.	นายจำลอง ไชยยา	ศึกษานิเทศก์	สพป.น่าน เขต ๒
๒๒.	นางเพียงจิต สุวรรณพงศ์	ครูโรงเรียนบ้านหัวคำ	สพป.อุบลราชธานี เขต ๑
๒๓.	นางวิภาพร แก่นอ้วน	ครูโรงเรียนอุบลวิทยาคม	สพป.อุบลราชธานี เขต ๒
๒๔.	นางวิภาดา ขุนนิตย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางกัน	สพป.พังงา
๒๕.	นางสาวมณีรัตน์ บุญเต็ม	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านถ้ำทองหลาง	สพป.พังงา
๒๖.	นางสาวอุทัยวรรณ ทับทิมทองสุข	รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนิโครธาราม	สพป.พังงา
๒๗.	นางสาวปัญจนี อุ้ยเฉ้ง	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนิโครธคุณากร	สพป.พังงา
๒๘.	นางสาววนิดา หินน้อย	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านย่านสะบ้า	สพป.พังงา
๒๙.	นางสาววินัสรา ณ ตะกั่วทุ่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางจัน	สพป.พังงา
๓๐.	นางลัดดา สุขศรี	ครูโรงเรียนบ้านโคกเจริญ	สพป.พังงา
๓๑.	นายสมชาย นาวีว่อง	ครูโรงเรียนบ้านคลองดินเหนียว	สพป.พังงา
๓๒.	นายอิสรานันท์ ชนะภัย	ครูโรงเรียนบ้านคลองดินเหนียว	สพป.พังงา
๓๓.	นายภูริทัต ลิ่มจู้หม้อ	ครูโรงเรียนบ้านทุ่งเจดีย์	สพป.พังงา
๓๔.	นางสาวเสาวณี โบบทอง	ครูโรงเรียนอนุบาลพังงา	สพป.พังงา

๓๕.	นายเบญจพล ติ๊บขัน	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำหิน	สพป.น่าน เขต ๒
๓๖.	นางสายรุ้ง ติ๊บขัน	ครูโรงเรียนบ้านดอน(ศรีเสริมกสิกร)	สพป.น่าน เขต ๒
๓๗.	นายสมศักดิ์ สุทธการ	ครูโรงเรียนชุมชนรัชดาภิเษกที่ ๑๑๕	สพป.น่าน เขต ๒
๓๘.	นางเทียมจิต หาญยุทธ	ครูโรงเรียนชุมชนศิลาเพชร	สพป.น่าน เขต ๒
๓๙.	นายนันตชัย แอบู	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองดินเหนียว	สพป.พังงา
๔๐.	นางฉัตรชนก พึ่งถิ่น	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำจืด	สพป.พังงา
๔๑.	นายอนันต์ หาญจิตร	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านย่าหมี	สพป.พังงา
๔๒.	นายเจษฎา อนันตศรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าเขา	สพป.พังงา
๔๓.	นายไกรศร ไชยเทพ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปกปุย	สพป.พังงา
๔๔.	นางสาวสุทิศา พู่พัฒนศิลป์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสามช่อง	สพป.พังงา
๔๕.	นายนพรัตน์ ทองอยู่	ครูโรงเรียนบ้านคลองบอน	สพป.พังงา
๔๖.	นางอรุณี นพฤทธิ์	ครูโรงเรียนกะปง	สพป.พังงา
๔๗.	นางสาวจิราภรณ์ เพชรเรือง	ครูโรงเรียนบ้านอ่าวมะม่วง	สพป.พังงา
๔๘.	นายสุนทร หนูอินทร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนนายอวัฒนา	สพป.สกลนคร เขต ๑
๔๙.	นางนาตญา สัตถาผล	ครูโรงเรียนบ้านหลุบเลา	สพป.สกลนคร เขต ๑
๕๐.	นางวารุณีย์ กุลธรวิโรจน์	ครูโรงเรียนอนุบาลสกลนคร	สพป.สกลนคร เขต ๑
๕๑.	นางสาวดารุณี มุงคุณ	ครูโรงเรียนบ้านชมภูพาน	สพป.สกลนคร เขต ๑
๕๒.	นายพิพัฒน์ สอนสมนึก	ครูโรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร	สพป.สกลนคร เขต ๑
๕๓.	นางจินดา ก่อบุญ	ครูโรงเรียนบ้านบะนกทา	สพป.สกลนคร เขต ๓
๕๔.	นางสาววราภรณ์ เขตโสภา	ครูโรงเรียนบ้านกุดเรือคำ	สพป.สกลนคร เขต ๓
๕๕.	นางทิพย์สุดา ธิศรี	ครูโรงเรียนบ่อแก้วดงมะไฟมิตรภาพที่ ๘๑ (พระเทพญาณวิศิษฏ์ “ชัยทวี” อุปถัมภ์)	สพป.สกลนคร เขต ๓
๕๖.	นางปิยาภรณ์ พละศักดิ์	ครูโรงเรียนบ่อแก้วดงมะไฟมิตรภาพที่ ๘๑ (พระเทพญาณวิศิษฏ์ “ชัยทวี” อุปถัมภ์)	สพป.สกลนคร เขต ๓
๕๗.	นายวิสูตร สวนไผ่	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านชมภูพาน	สพป.สกลนคร เขต ๑
๕๘.	นางสุจินต์ สวนไผ่	ครูโรงเรียนบ้านชมภูพาน	สพป.สกลนคร เขต ๑
๕๙.	นายเกียรติภูมิ มะแสงสม	ครูโรงเรียนบ้านต้อนราษฎร์ดำรงวิทย์	สพป.สกลนคร เขต ๑
๖๐.	นายอดุลย์ศักดิ์ ศรีวิชัย	ศึกษานิเทศก์ สพป.อุบลราชธานี เขต ๑	เลขานุการ
๖๑.	นายบรรพต แสนสุวรรณ	ศึกษานิเทศก์ สพป.สกลนคร เขต ๑	ผู้ช่วยเลขานุการ
๖๒.	นางสาวสุพรรณิการ์ สุทธหลวง	ศึกษานิเทศก์ สพป.น่าน เขต ๒	ผู้ช่วยเลขานุการ

บันทึก

บันทึก

บันทึก

บันทึก

บันทึก